

ବନ୍ଧି ସାଗୁରୁ କବୀର

ମନୋରମା ମହାପାତ୍ର

ବନ୍ଦ ଘରର କବୀଟ

ଶ୍ରୀମତୀ ମନୋରମା ମହାପାତ୍ର

ଅଧ୍ୟାପିକା, ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗ

ରେଭେନ୍ସା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟକ

ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟ

ଶ୍ରୀମତୀ ମନୋରମା ମହାପାତ୍ର

ଦ୍ରକାଶକ :

ନାଲନ୍ଦା

ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ନାଲନ୍ଦା ସଂସ୍କରଣ : ୧୯୭୯

ମୁଦ୍ରଣ :

ବୀଣାପାଣି ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ

କଟକ-୨

ମୂଲ୍ୟ—ପନ୍ଦର ଟଙ୍କା

Banda Gharar Kabat

Smt. Manorama Mohapatra

Published by :

Nalanda

Binodebehari, Cuttack-2

1st Nalanda Edition : 1979

Printed by :

Binapani Printers

Cuttack-2

Price : Rupees Fifteen

ମୋ କଥା

ଏଇ ମଣିଷ ମନ ଭିତରେ ଅନେକ କୋଠରୀ, ଛୋଟ ଛୋଟ କେତେ-
ଜାତିକା ରୁଝି କଉଡ଼ି ଘର । ତା'ର ଭିତରେ କେତେ ଅନୁଭୂତି, ଯନ୍ତ୍ରଣା,
ବେଦନା, ହର୍ଷ ବିପାଦନ ଅଭିନବ ପ୍ରକାଶ—ବିଚିତ୍ର ତାର ରୂପ—ବସୁଲି ତାର
ଚେତନା—ସେହି ଅଜସ୍ର ଘରର କବାଟ କ'ଣ କେବେ ଆପେ ଆପେ ମେଲି ହୋଇ-
ଯାଏ ? ହଁ—କବାଟ ଅଛି ସବୁ ଘରରେ—କେଉଁଠି ବା ଯେଉଁଠି କବାଟ—ମଜଲୁଥା
ଲୁହା ତାଲ ପଡ଼ିଛି—କିଏ ଖୋଲିବ ତାକୁ ? ନିଷିଦ୍ଧ ଦ୍ଵାର । ଆଉ କିଏ ଅବା
ଦରଆଉଜା କବାଟ । ହାତ ମାରିଲେ ଫିଟିଯାଏ—ଖୋଲିଯିବ—ଝଟକିବ ଗୋଟି-
ଗୋଟି ହୋଇ ଗୋଟାପଣେ ସାତ ରାଜାର ମାଣିକ । କିଏ ବା ଦୟାବ କବାଟ ।
ଅଗୁନକ ପବନ ବାଜିଲେ ଫିଟିଯିବ, ଝଟକିବ ବଜଲଙ୍ଗ ରୂପ । ସେ କୋଠରୀ
ଦେଖିବାର ଶକ୍ତି କାହିଁ ? ସେ ଅବରୁଦ୍ଧ ଅଧ୍ୟାୟକୁ ନିରାକ୍ଷଣ କରିବାର ଦିବ୍ୟ
ଦୃଷ୍ଟି—ଆଶ୍ରୟ—ସାଧନା ପାଇଁ ସେ ଅଫୁଲ୍ଲେ ତପସ୍ୟା ଲେଉଟା ! ତପଃ କରିବାର
ଫଳରେ ନେଇ ମୁଁ ବଫଳତା କି ସଫଳତା ଆଡ଼କୁ ପାହୁଣ୍ଟିଟିଏ ଆଗେଇଛି ସେ କଥା
କହିବେ ସେମାନେ, ଯେଉଁମାନେ “ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟ” ପଢ଼ିବେ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ-
ମାନଙ୍କର ତ୍ୟାଗ ନିଷ୍ଠା ଶାନ୍ତ-ସମାହିତ ହେବନରେ ଅନୁକ୍ଷଣ ଝୁଲୁ ଚଲୁ ଯାଏନା
ମୋ ଚିତ୍ତରେ ଏଇ ବନ୍ଦଘର କବାଟରେ ହାତ ମାରିବାର ପରମ ଆକାଂକ୍ଷା ଜାଗ୍ରତ
କରିଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ଆପଣା ଅନୁଭୂତି ରକତକୁ ମୋ କଲମର କାଳିରେ ରୂପନ୍ତର
କରି ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଆଡ଼େଇ ହୋଇ ଠିଆହେଲେ, ସେହି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵସ୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟର ପବନ
ଆଲୋକ ଝରଣାରେ ମୁଁ ଶୁଣି ସ୍ନାନ କଲି । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଅଙ୍ଗ ସାହସ କଲା, ଅବରୁଦ୍ଧ
କବାଟ ଖୋଲିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କଲା । ସନ୍ତର୍ପଣରେ ପାଦ ବଢେଇଲା; ସେମାନେ, ସରି
ସରି ଆସୁଥିବା ଯୁଗର ଧ୍ଵଂସାବଶେଷ—ପ୍ରତନିଧି କରୁଥିବା ମୋର ବୋଉ, ଶାଶୁ,
ବୁଢ଼ୀ ମାଆ—ସାର ମାଇଁ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ । ଶୁଣି, ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଦଘରର କବାଟ
କେହି ଖୋଲିଲେ ନାହିଁ । ହାତ ମାରିବାର ଚେଷ୍ଟା ବା କେତେ କଲେ ! ହୁଏତ
ସେ ଅବରୁଦ୍ଧ ଅଜସ୍ର କବାଟ ଭିତରେ କେତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା, କେତେ ସଂତାପନା, କେତେ
ପୁଲକ, କେତେ ପ୍ରତ୍ୟୟ । କେତେ ପ୍ରାଣପ୍ରାରୁର୍ଯ୍ୟ ଅନୁକ୍ଷଣ କମ୍ପନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବ—
ରୁଲୁଥିବ ଅବରତ ଭଙ୍ଗା ଗଢ଼ା । ସାଇତା ମାଣିକ ଦାଉ ଦାଉ ଝଟକୁଥିବ !
ଅଗୁନକ ପବନରେ ଥରେ ଅଧେ ଫିଟିଥିଲା ସେ ଘରର କବାଟ । ସେ ଗନ୍ତାଘରର
ସମ୍ପଦ, ସମ୍ବେଦନା, ଧୂପର ମହକ ବହି ଆସିଲା ବିଚିତ୍ର ରହସ୍ୟ । ଝଟକି ଉଠିଲା

ଜୀବନର ବିବିଧ କାରୁଣ୍ୟଭରା ବନ୍ଦିତ ରୂପ । ଚିତ୍ତରେ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ସଂଭ୍ରମ,
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ପୁଣି ଅସରନ୍ତି ବେଦନା ! କେତୋଟି ବନ୍ଦୀର କବାଟ ଖୋଲିବାର
 ପ୍ରୟାସ କରନ୍ତୁ, ଶ୍ରାବ୍ୟ ପଦ—ଶିଥିଳ ହାତରେ ସନ୍ତ୍ରପ୍ତରେ ଖୋଲି ନାହିଁ
 ଦେଖିବୁ ମେଲି ଧରିବୁ । ଆହୁରି ବହୁ ଅନାବିଷ୍ଣୁତ ଅପୂର୍ବ ସମ୍ପଦ ଲୁଚିକାନ୍ତି ।
 ତେବେ ଏ ପବନ ସୂର୍ଯ୍ୟମାନର ସୁଯୋଗ ମତେ ଅଜାଣତରେ ଦେଇଥିଲେ ଯେଉଁ
 ଦୁଇ ନାଶ ମୋମାନେ ମୋର ଆଦର୍ଶର । ଜଣେ ମୋ'ର ବୋଉ—ଯିଏ ମତେ
 ପୃଥ୍ବୀକୁ ଆଣିବୁ । ଆଉ ଜଣେ ମୋ'ର ବୋଉ—ଯିଏ ମତେ ଜନ୍ମ ନ କରି ମଧ୍ୟ
 ଝିଅ ବୋଲି କୋଳକୁ ଟାଣି ନେଇଥିଲେ, ସେ ମୋ ଶାଶୁ (ଯିଏ ଆଜି ଗୁପ୍ତା
 ଅନ୍ତରରେ ମୋ ଲେଖା ଦେଖିବାକୁ ନାହାନ୍ତି) । ସେ ଶତାବ୍ଦୀର ଜ୍ଞାନ ପବନ
 ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଛଟା ତାଙ୍କ ମନର ପରସ୍ତ ପରସ୍ତରେ ଲେପି ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେ
 ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ପର୍ଶ ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନର ପୁଣ୍ୟ ଆଣି ଦେଉଥିଲା । ସେହି ଆଦର୍ଶର କଣିକାଏ
 ଓଡ଼ିବନ୍ଦିତ ହେଲେ ମୁଁ ହେବି ସାର୍ଥକ । ସେ ପରମ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମହିଷାସୁର ମାର୍ଦିନୀ ଯିଏ
 ଚରକାଳ ଅନ୍ତରାଳରେ ରହି ଆପଣାକୁ ଜାଲି ଆଲୋକ ଦେଖାଇ ଦେଲେ—ତାଙ୍କ
 ଭିତରୁ ଜଣେ ନାହାନ୍ତି ସେ ମୋର ଶାଶୁ—ଆଉ ଜଣେ ଜୀବନର ଅପରାଧରେ
 ନିଜକୁ ଜାଲି ଆଲୋକ ଦେଉଛନ୍ତି । ସେହି ପବନ ସ୍ୱଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 'ବନ୍ଦୀର କବାଟ'
 ଅର୍ପଣ କରି ଆଶୀର୍ବାଦ ଭକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି । ମତେ ରଖିବୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ନିମନ୍ତେ ହେ
 ମୋର ବନ୍ଦିତା ନାଶମାନେ ପାଥେୟ ଦୟା ।

ବିନୀତା

ଲେଖିକା

ମୋର ପରମ ପୂଜ୍ୟା ଏକାନ୍ତ ସ୍ନେହମୟୀ
ଗାଣୁଙ୍କ ପବନ ସୁଦ୍ଧା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଅର୍ପଣ କଲି

ସ୍ବର୍ଗଧାମରୁ ସେହି ଅନାବଳ ସ୍ନେହାଶିଷ ମୋ ଲେଖିକା ଜୀବନର ପାଥେୟ ହେଉ—

ବିନୀତା

ଲେଖିକା

॥ ଏଥିରେ ଅଛି ॥

। ୧ । ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟ । ୨ । ନିକିତି । ୩ । ଚେନାଏ ଆଳୁଅ । ୪ ।
ଆଳୁଅ ଅନ୍ଧାର ଓ ରକ୍ତମନ୍ଦାର । ୫ । ଦୁଇଟି ଜୀବନର କାହାଣୀ । ୬ । ଅବରୁଦ୍ଧ
କୋଠରୀ । ୭ । ଫୁଲ୍ଲଦ ପଟ୍ଟ । ୮ । ନିୟତି କେନ ବାଧାରେ । ୯ । ମଙ୍ଗଳାବାର
ବନ୍ଦୁ ଶ୍ମଶାନରେ କେତେଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ୧୦ । ସମ୍ଭାଷଣ ଫିସ୍ତା । ୧୧ । ଗୀତାର ମୁକ୍ତି
। ୧୨ । ବିପ୍ଳବ ଶୂନ୍ୟ । ୧୩ । ନିୟତି । ୧୪ । ସାପକାନ୍ଦ । ୧୫ । ସାବତ
ବାପା । ୧୬ । ମୃଗତୃଷ୍ଣା । ୧୭ । ବନ୍ଦଘରର ଗୁରୁ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ମନୋରମା ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରକାଶିତ ରଚନାବଳୀ

- ଜୁଆର ଯେଉଁଠି ଉଠେ (କବିତା ସଂକଳନ)
- ଏ ପୃଥିବୀ ଶରଣସ୍ୟା (ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ)
- ବିରାଡ଼ମାନଙ୍କର ଅନଶନ (ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଷ୍ଟ୍ରୀ ଗଳ୍ପ)

● ବନ୍ଦ ଘରର କବୀଟ

ନିଜକୁ ଆଜିକାଲି ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ...

ସମସ୍ତେ ଘରେ ଥିବେ । ରମେନ୍ କାକା, ଦାପକ୍ କାକା, ସ୍ୱରୂପ ଭାଇନା,
ଆୟା ବି ଥିବ । ପୂଜାସ୍ତ୍ର ସେଠେଇ ଘରେ ଥିବ । ବୁଢ଼ା ହରିଆ ଗୁଳରଟା ମଧ୍ୟ ଏପଟ
ସେପଟ ହେଉଥିବ ।

ଅଟଚ...

ସେ ଠିକ୍ ସେଇ ଏକକଣ୍ଠିଆ ଘରଟାରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବ ।

“କାହିଁକି ??”

ଆଗେ ଆଗେ ଏମାନେ ତାକୁ ବହୁତ ଲେବନିରୁସ୍ ଓ ଚକୋଲେଟ୍
ଇତ୍ୟାଦି ଦେଉଥିଲେ । ସ୍ୱରୂପ ଭାଇନା କୋଲି କରି ଭାରି ଗେହ୍ଲା କରୁଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଆୟାଟା...

ନା...ସେ ଖାଲି କାନ୍ଦିବ ।

ଭାରି ଗୁଲକ ! ଜାଣିଛୁନା, ସେ କାନ୍ଦିଲେ ତାର ସବୁ କଥା ମାନିଯାଏ ନିଜୁ ।
କାନ୍ଦା ସେ ନିଜୁକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗେନା ।

କିନ୍ତୁ ନିଜୁ ଏଇତକ ମାନିବାକୁ ଆଦୌ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ ।

ସାଜିଲ ଘର ଡେଲନା କେତେ ଜାଗା କେଜାଣି ଥିଲା ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ
ସବୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ଗୋଡ଼ ଛୁଟି କାନ୍ଦେ ନିଜୁ, ନାହିଁ.. ନାହିଁ.. ନାହିଁ

କିନ୍ତୁ କେହି ଶୁଣନ୍ତି ନାହିଁ...

ଲୁଗାକାନରେ ମୁହଁ ଲୁଗାଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ହୋଇ କାନ୍ଦେ ଆୟା...ତାକୁ
ସବରଦସ୍ତ କରି ରମେନ୍ କାକା ସେ ଘରେ ପୁରେଇ ଦିଅନ୍ତି । ଗୋଡ଼କୁ ଝଟ
ଝୁରୁରେ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତି । ଭାଗରେ ଗଜିଉଁ ହାଲିଆ ହୋଇ ନିଜୁ କେତେବେଳେ
ଶୋଇପଡ଼େ ।

ଆଜିକାଲି ଆଉ ସେ ବେଶି କାନ୍ଦକଟା କରେ ନାହିଁ...

ତାର ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଗଲାଣି ଯେ...

ଠିକ୍ ଦିନ ଆଉ ରାତିର ଏଇ ଦୁଇଗଣ୍ଠା ସମୟ ତାକୁ ବେଶ୍ ନିଦ ଲାଗେ !

ସେ ନରମ ଗଦପକା ଝଟ ଉପରେ ଆନନ୍ଦରେ ଶୋଇପଡ଼େ...

ତଥାପି...

ତାକୁ ସେ ଘର ଭିତରେ ବନ୍ଦ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଢ଼ାଟା ଠିକ୍ ସେମିତି ଆଗଭଳି କାନ୍ଦେ...

କାହିଁକି ??

ସେଇଟା ବି ତାର ଅଭ୍ୟାସ ଯେ !

ଆଢ଼ା କହେ ପରା ... “ନିଭୁ ! ଅଭ୍ୟାସ ନ କଲେ କ’ଣ ପାଠ ହେବ ? ବାପାଟା ପରା, ପଢ଼ି ବସିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କର ।”

ନିଭୁ ରାଗେ । କହେ...ହୁଁ...ଅଭ୍ୟାସ ନ କଲେ କ’ଣ କାନ୍ଦ ହେବ ? ସେଥିପାଇଁ ତୁ ନିତି ଅଭ୍ୟାସ କରୁ ।”

ଆଖିରେ ଲୁହ, ଆଉ ମୁହଁରେ ହସ...

ସେ ଆଢ଼ା...ସେହି ଆଢ଼ା ନିଭୁକୁ କୋଳରେ ଗୁଠିଧରେ...

“ଛୁଡ଼...ଛୁଡ଼ନା...ଆରେ, ମୁଁ ବନ୍ଧୁକରେ ଖେଳିବି ଯେ ।” ରମେନ୍ କାକା ବନ୍ଧୁକ ଖେଳେ ଶିଖାଏ ।

ଆଉ ପାପକ କାକା ଫିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍ ଧରି ଶିଖାଏ । ସବୁବେଳେ ତା ହାତରେ ଫିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍ । କେବେ ବା ସେ ଘରେ ରହେ—କଲେଜ ନ ହେଲେ କୁଆଡ଼େ କୁଆଡ଼େ ଯୁଟକେସ୍ ଓ ବ୍ୟାଟ୍ ଧରି ଯାଏ ଫିକେଟ୍ ଖେଳି...

ସାନ ଫିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍, ବଲ୍ ସବୁ ସେ ଦେଇଛୁ ନିଭୁକୁ । ସବୁବେଳେ ରହେନି କାହିଁକି ଯେ ସେ ଘରେ ? ନିଭୁ ବଡ଼ ହେଲେ ଏମିତି ଫିକେଟ୍ ଖେଳିବ । ଘରେ ରହେବନି... ନା—ଜମା ରହୁବନି...

ନିଭୁକୁ କୋଳରେ ଗୁଠି ଧରି ଆଢ଼ା ଚାଲିଯାଏ ... “ତୁ ବି ଯିବୁ ନିଭୁ...ଆଜି ବମ୍ବେ—କାଲି ଦିଲ୍ଲୀ ।”

“କାହିଁ ବମ୍ବେ—କାହିଁ ଦିଲ୍ଲୀ—ଦେଖାନା ।” ନିଭୁ ଗୋଡ଼ ଛୁଟେ, ବଡ଼ ମ୍ୟାସ୍ ଆଖି ଦେଇଛୁ ରମେନ୍ କାକା । ନାଲିଗାର ଦେଇ ସବୁ ଦେଖାଇ ଦିଏ ଆଢ଼ା...

ନିଭୁର ଦଡ଼ ବଡ଼ ଆଖି ଆହୁର ବଡ଼ ହୋଇଯାଏ । “ମୁଁ ଯିବି... ତୁ କିନ୍ତୁ ଜମା କାନ୍ଦୁନି...ଦେଖ୍ ଏ ଅଭ୍ୟାସ ଛୁଡ଼ିଦେ...ସ୍ବେପ ଅଭ୍ୟାସ” ଗମ୍ଭୀର ଗଳାରେ ନିଭୁ କହେ ।

ଆଢ଼ା ହସେ—ହେଲେ କାନ୍ଦେ କାହିଁକି ?

“ଆଢ଼ା ତୋ ଆଖିରେ କ’ଣ ଖାଲି ପାଣି ଗୁଡ଼ାକ ଅଛି ? ତାକୁ ଦେଖାଉନୁ ତୁ ! ଫେରେ ବୋହୁ ଯାଉଛି ଯେ ଲୁହ ...ଯାଅ” ଶୁଣିଯାଏ ନିଭୁ । ଭାଆରି ଶୁଣିଯାଏ ।

“ନି—ଜ—ଜ ଉ—ଉ—ଉ ।” ଦୁଇ ଗୋଡ଼ ନଚେଇ ନଚେଇ ଧାଇଁଆସେ
 ଘାସ କଳା । ଟେକିଧରେ ନିଉକୁ । ତା ସାଙ୍ଗରେ ଦଳୁକ ଖେଳ । ସାନ ସାନ
 ଠେକୁଆ, ହରିଣ, ବାଘ ..ନିଉର ଟିକି ଜଙ୍ଗଲ...ନିଉ ଏକୃଷିଆ ବସି ଦଳୁକ
 ମାରିବ । ଡୋ—ଡୋ—ଡୋ...ସେ ବଡ଼ ହେଲେ ଏମିତି ସତସତକା ଦଳୁକ
 ମାରିବ । ଯେମିତି ଘାସ କଳା ରାତିରେ ଜପ୍ ଧରି ଜଳୁମାରି ଯାଉଛି...ସେ ବି
 ଯିବ ସେ !

ନିଶ୍ଚୟ...ନିଶ୍ଚୟ...

ନିଉକୁ ଉପରକୁ ଟେକିଧରି ପାଟିକରେ ଘାସ...ହରି...ଦୁଇପ୍ଲେଟ୍
 ଓମେଲେଟ୍...ନିଉ ଆଉ ମୁଁ, କେମିତି ?

ନିଉର ହସିଲା ମୁହଁକୁ ଧରି ଆଦର କରେ ଘାସ...

ଜଳୁ ଏମାନେ ସବୁଦିନ ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ଏମିତି ଚୁପ୍ ଆଉ ଗନ୍ଧାର
 ହୋଇଯାନ୍ତି କାହିଁକି ???

କେହିତ ହସନ୍ତି ନାହିଁ...

ଆଉ ଆୟା ନା...ତାକୁ ଧରି ଆଣି ସେଇ ବଡ଼ ଘରଟାରେ ବନ୍ଦ
 କରିଦିଏ ।

ନିଉ ସିନା ବଡ଼ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ଆଜିକାଲି ଲଜରେ କାନ୍ଦେ ନାହିଁ;
 ହେଲେ ସେମାନେ ଜାଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ନିଉକୁ କେତେ ରାଗ ଲାଗେ...ଖାଲି ରାଗ
 ନୁହେଁ ନିଉ ବି କାନ୍ଦେ ଯେ...ଆୟାପରି...ସେହି ବନ୍ଦ ଘର ଭିତରେ ସେ ବି ଠିକ୍
 ଆୟାପରି ନଜ ଜାମା ଆଖିରେ ମାଡ଼ି ଦେଇ ଫୁଲି ଫୁଲି କାନ୍ଦେ ।

କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଶୋଇପଡ଼େ...

ଆୟା ଦୁଆର ଖୋଲେ । ଘାସକୁ ଛୁଇଁରେ ଗୁଣ୍ଠିଧରି କୋଳକରି
 ନେଇଯାଏ ।

ଘାସ କଳା ଟିକି ଦିଏ...

ପୁଜାରୀ ଓଭଲ୍‌ଟିନ୍ ଦିଏ...

ସବୁପ ଭାଇନା ଛବି ବହୁ ଦେଖାଇ ଦିଏ...

ଆଉ ରାତିରେ ???

ରାତିରେ ବି ଠିକ୍ ସେମିତି...

ଯଦି ପରୁରେ ନିଉ...ତେବେ

ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ କରି ସିନେମା ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ ରାକେଟ୍ ହଲାଇ ରମେନ୍ କାକା
 ଶୁଣିଯାଏ...

ଆଉ ଆୟା କହେ—‘ସେଇଟା ନିୟମ ବାବା, ନିୟମ’ ।

“ନିୟମ କଣ ? ରମେନ୍ କକା, ସ୍ବରୂପ ଭାଇନା, ଦାପକ୍ କକା ସମସ୍ତେ କଣ ବନ୍ଦ ହେଉଛନ୍ତି ?”

“ହେଉଛନ୍ତି ରେ ବାବା, ସମସ୍ତେ ହେଉଛନ୍ତି । ଆମେ ସାଂସ୍ତେ ମିଳିତ ବନ୍ଦ ଘର ଭିତରେ ରହିବୁ । କେହି ଆମକୁ ଦେଖିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁ ସାନ ପିଲା ନା, ଜାଣିପାରୁନୁ ଆମେ ମେମିତି ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବୁ । ଆମେ ଯେଉଁ ଘରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବୁ ସେ ଘରଟା ତୁ ଦେଖି ପାରିବୁ ରେ” ଆଖି ପୋଛେ ଆୟା...

“ଦୂର୍ ଦେଖିପାରୁନ...ଭାରି ନ...”

ଦେଖ ମୋର କେଡ଼େ ବଡ଼ ଆଖି ।

ଆଖିକୁ ଆହୁରି ବଡ଼ କରେ ନିତୁ...ଆୟା ହସିଉଠେ । (ଏଇ ଦାପ୍ ପାଇଁ ତ ତାର ଏଇ ଆୟାର ଦେବନ...ତା ନ ହେଲେ) ସେଦିନ...କିନ୍ତୁ ସେ ସେଇ ବଡ଼ ଘରଟାରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ନ ଥିଲା ଆଉ ଏମାନେ ସବୁ ଗଲେ ବା କୁଆଡ଼େ ?

ସ୍ବରୂପ ଭାଇନା, ରମେନ୍ କକା, ଦାପକ୍ କକା ?؟؟

ଆଜ୍ଞା ମୁହଁକଲ ତ ।”

ନିତୁ ଜାମାରେ ଓଲଟା ବୋତାମ ଦେଇ ଖୋଲି ଯାଇଥିବା ପ୍ୟାଣ୍ଟକୁ ଦୁଇ ହାତରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଚାରିଆଡ଼େ ଥରେ ଘୁରି ଆସିଲା...“ଆୟା...ଆୟା—”

ଏତେ ବଡ଼ ଘର, କେତେ ଗୁଲିବ ଯେ—

ଆଗପଟ ଘରକୁ ଯାଇନି ସେ ।

ସେଠାରେ ମୋଟା ନିଶୁଆ ଦରୁଆନ୍ତା ଅଛି । ଭାରି ଦୁଷ୍ଟ ସେ...ନା...ନିତୁ ସେଠାକୁ ଘିବନି । ଆୟା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କେତେ ମନା କରିଛୁ ଯେ ..

ଓ—ଭାରି ତ ଆୟା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ଯେ ?

ନିତୁ କଣ ଓଭରଟିନ୍ ଖାଇଲାପରେ ଚକୋଲେଟ୍ ଖାଇବନି ? ସେ ଛବି ବହି ପଢ଼ିବନି ? ମୁଖି ହେବ ? ଆୟା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ଯେ...

ଯାଆ...କିଏ ଶୁଣୁଛି ମ ଆୟା କଥା...

ନିତୁ ସେଇ ଗେଟ୍ ପାଖରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା...

ନାହିଁ ସେ ନିଶୁଆ ଦରୁଆନ୍ତା ବି ନାହିଁ । ତାକୁ ବେଶ୍ ମଜା ଲାଗିଲା । ପାତ ଟିପିଟିପି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ସେ କବାଟ ଖୋଲି କରି ବାହାରକୁ ଚାହିଁଲା...ତାର ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖି ଆନନ୍ଦରେ ଚକ୍ ଚକ୍ ହୋଇ ଜଳିଲା, “ବାଃ...କି ସୁନ୍ଦର ! ବଡ଼ ଚମକାର କଲା ଗାଡ଼ିଟେ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଆୟା କହୁଥିଲା ଯେ ଏଇଟା ପରା ଆତ୍ମହତାର ..

କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ହିଁଅ ଦିଟା...ସାନ ହିଁଅ ଦୁଇଟା ଠିକ୍ ସେହି କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ହିଁଅ ଦିଟା ପରି...

ଦୋକାନର କଣ୍ଢେଇ ଝିଅ ଦିଟା ପରି ସେମାନେ ଜାମା ପିନ୍ଧୁଛନ୍ତି... ସୁନ୍ଦର
ଜାମା...

ଆଉ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଥିଲା ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ..

ସେ ବି ସେମିତି . ପୁ-ଆ-ସୁ ସୁନ୍ଦର—ଚକ୍ ଚକ୍ ।

ସେହି ବସ୍ତୁଟି କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ସେହି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ନା...ଆସୁଟା ଭଲ
ଗାଡ଼ୀ ପିନ୍ଧେ ନାହିଁ । ଇଏ କିନ୍ତୁ ସ୍ବାସ ସୁନ୍ଦର ଗାଡ଼ୀ ପିନ୍ଧୁ । ପଶ୍ଚା ବାନ୍ଧୁ ହାତରେ ।
ଆସୁର ପଶ୍ଚା ନାହିଁ । ନିଜୁ ଗାଡ଼ି ପାଖକୁ ଚାଲି ଆସିଲଣି...

ଝିଅ ଦିଟା ପାଟି କରି ଉଠିଲେ—ମାମି ! ଦେଖ...ଦେଖ ଇଏ ନା
ଆମକୁ ଡାକୁଛି...

“ସାଥ ସାଥ ଖେଳିବ ସାଥ !”

ନିଜୁର ଗୋଡ଼ ଆଉ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଡ଼ୁ ନି...

ବାଃ ..କି ମଜା ! ନିଜୁର ହାତ ତାଲ ଦେଇ ନାଟକକୁ ମନ ହେଉଛି ।
ଏମାନେ ତା ସାଥରେ ଖେଳିବେ...

ତା ବନ୍ଧୁକ, ତା ଜଙ୍ଗଲ, ତା ଠେକୁଆ, ତାର ଫିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍, ନିଜୁ
ଅଥବା ହେଲଣି—

“ଆରେ...ଆରେ ଆସୁଟା କୁଆଡ଼େ ଲେ ଯେ...

ନିଜୁ ରହି ରହି ଥକେଇ ଥକେଇ ପାଖକୁ ଗଲ । ପରୁରଲ ସେ କିଏ; ସିଏ
ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଥିଲେ...

“ସେ ମାମି...ଆମର ମାମି”—

—‘ମାମି !’ ନିଜୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପରୁରଲ ..

—“ତମର ମାମି କାହାନ୍ତି ?”

“ମାମି, ମାମି କିଏ ??” ନିଜୁ ଆବାକାବା ହେଲା । ଆସୁ—ଅଛି ! ଆମର
ଆସୁ ଅଛି । ନିଜୁ ଓଠରେ ଗଟମିଶ୍ରିତ ହସ ..

ଝିଅ ଦିଟା ହସି ଉଠିଲେ...ଖିଲିଖିଲି ହସର-ଝରଣା ବହୁଗଲା । “ଏ
ମାଆ—ଆସୁ କ’ଣ ମାମି ?”

—“ଆମର ବି ଆସୁ ଅଛି ଯେ !”

“...ମାମି...ମୁଁ ଜାଣିନି ତ ?”

—“ତମର କଣ ମା ନାହିଁ...?” ଟିକିଏ ବଡ଼ ଝିଅଟା ଗାମ୍ଭୀର ହୋଇ
ପରୁରଲ । ନିଜୁର ମୁହଁ ବି ଗାମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲା । ଭୁକୁ ସିତ ହେଲା...

“ମା—କିଏ ତାର ମାଆ !

ସେ ତ ଜାଣିନି...

ବନ୍ଦିମାୟ ଆସୁ, ତାକୁ କିଛି କହିନି...ମାଆ ତାର କିଏ ?

ଝର ବେଗରେ ଦଉଡ଼ିଲା ନିଜୁ...କାନମୁଲଟା ଜଳୁଛି !

“ମୁଁ ମାଆକୁ ଡାକି ଆସୁଛି” ନିଜୁ ଧାଉଁଛି...ଧାଉଁଛି...

ଅପମାନ ! ଆସୁ କାହିଁକି ତାକୁ କହିନି ତା ମାଆ କିଏ ? ଆସୁ...
ଆସୁ...

ଧକ୍କା ଖାଇ ଯାଇଥାନ୍ତା ନିଜୁ...

ଆସୁ କୋଳକୁ ନେଲା । ସ୍ବେଦେଇ ଘର ପାଖ କୋ'ଇଲା ଘର । ସେଇଠି
ବସି ଆସୁ ଫୁଟ୍କେସ୍ ଖୋଲି କ'ଣ ଦେଖୁଥିଲା । ଦୁଆର ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା । ଆଉ
ଆସୁ ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିଲା କାନ୍ଦି...

—“ଛୁ—ବାରୁ, ତୁ ତେଜେ ଯାଆନି ଧନ—ମୋ ସୁନାଟା ପରା ।”

—“ଛୁଡ଼, ଛୁଡ଼ ମତେ । ତୁ ଆନ କହ, ମୋ ମାଆ କାହିଁ ? ଆସୁ ମାଆ
ନୁହଁ । ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣିଛି । କହନା—କହ ।” ଆସୁକୁ ଆନ୍ତର ଯୋଗରେ
ହଲାଇ ଦେଲା ନିଜୁ...

ଆସୁ ଆନ୍ତର ଜୋରରେ କାନ୍ଦଲା...ଛୁଇଁରେ ଗୁପ୍ତି ଧରିଲା ନିଜୁକୁ...ଆଉ
କୋହରେ ଫାଟି ପଡ଼ୁଥିଲା ।

—“ଛୁଡ଼ ତୁ—ଛୁଡ଼, କହୁବୁନି...କହନା ।”

କିନ୍ତୁ ନିଜୁର ଯେ ବେଳା ନାହିଁ ଜିଦ୍ ଧରିବାକୁ...

ସେ ସୁନ୍ଦର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ଟିଅଗୁଡ଼ାକ ଠକି ପଳେଇବେ ! ନା—ନା
କହନା ! ଛୁପି ପିଟି ହୋଇ ପୁଣି ଧାଇଁଲା ନିଜୁ !

ଆସୁ ଖାଲି କାଠ ପରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା...ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରେଖା ପଡ଼ିଛି ।
ଏହାକୁ ଟପି ଯେ ପାରିବନି ଆସୁ...

ରମେନ୍ କାକା...ରମେନ୍ କାକା...

ଦ୍ଵାର ବନ୍ଦ ହୋଇଛି—

ଭିତରୁ କବାଟ ଖୋଲିଲା ରମେନ୍—ଆଖି ଦୁଇଟା ଲାଲ ଲାଲ । ଏତେ-
ବେଳେ କେବେହେଲେ ରମେନ୍ ଘରେ ନ ଥାଏ । ତେବେ ଆଜି ବୋଧେ ସେ
ବନ୍ଦ ହୋଇଛି । ଯେମିତି ଆସୁ କହୁଥିଲା ।

ନିଜୁ ଆଜି ଠିକ୍ ଦେଖି ଦେଇଛି ଯେ ! କି ମଜା...ସମସ୍ତେ ଆଜି ଘରେ
ବନ୍ଦ ହୋଇଛନ୍ତି...ଆସୁ—ରମେନ୍ କାକା ବି ! ବାଃ, କିନ୍ତୁ...ନିଜୁ ଯେ ବାହାରେ
ଥୁବୁ । ଏକଦମ୍ ଖୋଲରେ ଥୁବୁ ସେ ।

“ରମେନ୍ କାକା...କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ଟିଅମାନେ ଆସିଛନ୍ତି । ଟିକିଏ ଜଳଦି
କୁହ—ମୋ ମାଆ କାହାନ୍ତି ?”

“ମାଆ”...

ରମେନ୍ ଦୁଇ ହାତରେ ନିଭୁକୁ ଚୋଳି ନେଲା ।

“ମାଆ ..ଜାଣିନି ତ !” ରମେନ୍‌ର ଓଠ ଥରୁଛି !!!

ଧେରୁ ..ସାନ ସାନ ଝିଅମାନେ ଜାଣିଛନ୍ତି ଅଥଚ ତମେ ଜାଣିନି ! ଗୁଡ଼ି,
ମତେ ..ଗୁଡ଼ିନା !

ନିଭୁ ସେତେବେଳକୁ କୁଟି ଆସିଲାଣି ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ।

ନା...ତାର ଡେରି ଦେଖି ସେ ଝିଅ ଦିଟା ଯଦି ପଲେଇବେ...? ହଠାତ୍
ଥମକ ଠିଆହେଲା ନିଭୁ !

ସେ ବଡ଼ଦରର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଗୋଟାଏ ହାତ ପକେଟରେ ପୁରାଇ
ଠିଆହୋଇଛନ୍ତି ଜଣେ ଡେଙ୍ଗା ଲୋକ । ହଁ—ଝୁବ ବହୁର ସେ ସାହେବ ପରି ସେ
ଡ୍ରେସିଙ୍ଗ୍ ଗାଉନ୍ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ମୁହଁରେ କ’ଣ ଧରିଛନ୍ତି ? କଲା ହୋଇ
ବଙ୍କା ଜିନିଷ—ପୁଣି ଧୂଆଁ ବାହାରୁଛି ସେଥିରୁ ..

ଓହୋ...ରୁରୁହ—ରୁରୁହ । ସାହେବମାନେ ଖାଆନ୍ତି ଯେ ! ସେହି
ଝିଅମାନଙ୍କ ମାମି ସଙ୍ଗେ କ’ଣ କଥା ହେଉଛନ୍ତି...

ନିଭୁ ଅବାକ୍ ହୋଇ ଚାହିଁଛି...ବାଃ ଏ ସାହେବ ଜଣଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ନିଭୁକୁ
ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଛି । ସେ ସାହେବ ଜଣକ କ’ଣ ଏମିତି କହୁଛନ୍ତି...“ଅନନ୍ତା ! ପୁଣି
ଥରେ କହୁଛି ତମେ ଦୟାକର ଅନନ୍ତା... ନିଭୁକୁ ମୋର ବନ୍ଧାଅ ଅନନ୍ତା...ନିଭୁକୁ
ମୋର ବନ୍ଧିବାକୁ ଦିଅ ।”

ବାଃରେ—ନିଭୁ କଣ ବନ୍ଧିନି ନା କଣ ? ନିଭୁ ନିଜ ଦେହରେ ହାତ ମାରି
ଅନୁଭବ କଲା ।

“କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ଏ ଅନୁଭୋଗ ଶୁଣେ ? ସେ ତ ବନ୍ଧିଛି । ତେବେ, ଜୀବନରେ
ତମେ କେବେ କଲାଣୀକୁ ଭଲ ପାଇ ନ ଥିଲ । ଆଉ ତାର ପୁଅ ଟୁଡି ତମର ଏ
ମମତା କାହିଁକି ???”

“ଭୁଲି ଯାଆନା ଅନନ୍ତା...ଖାଲି ତମର ପାଇଁ । ତମର କଥା ରକ୍ଷାକରି
କୋର୍ଟରେ ଡିଗ୍ରୀ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶପଥ କରି ମୁଁ ନିଭୁକୁ ମୋର ଦେଖିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ...
ନି ଖାଲି ତ କଲାଣୀର ସନ୍ତାନ ନୁହେଁ, ସେ ଯେ ମୋର ରକ୍ତର ସନ୍ତାନ ।
କଲାଣୀ ତାର ମାଆ । କିନ୍ତୁ କେମିତି ଭୁଲିବି କହ, କେମିତି ଭୁଲିବି ମୁଁ ଯେ ନିଭୁର
ଜନ୍ମଦାତା ! ମୁଁ ଯେ ନିଭୁର ବାପା ।

ତାର ବାପା...ନିଭୁର ବାପା...ଆଃ—ନିଭୁର ବାପା ଏଇ ସାହେବ
ଜଣକ...ବାଃ କି ମଜା ନିଭୁର...

ଆଃ...ଆୟା — ଆୟା କୁଆଡ଼େ ଗଲ ଯେ । ସେ ଯେ ତାକୁ କହି କହିନି !
ଦୁଷ୍ଟ ଆୟା !

ନିତୁ ଆୟା ପାଖକୁ ଛୁଟିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲ । କିନ୍ତୁ ପାଦ ତାର ଆଉ
ଚଳିଲାନି ..ଆଖି ଆଉ କାନ ଲାଗି ହୋଇଯାଇଛି ସେଇ ଚିରୁଟି ଟଣା ସୁନ୍ଦର
ମୁହଁଟାରେ...ସିଏ ତାର ‘ବାପା’ ।

ଲେବେନ୍‌ରୁସ୍ ଟ୍ରେଣିଲ ପରି, ବୁଇଙ୍ଗମ ଡାଇଲ ପରି, ଆରୁର ଗୁଟିଲ ପରି
ଜିଭରେ ଫୁଥମ ଥର ପାଇଁ ଏ ସ୍ବାଦ ଅନୁଭବ କଲ ନିତୁ...ସେ ସାହେବ କହୁ
ଗୁଲିଛନ୍ତି...

—“ନିତୁ ଜାଣେନି ମୁଁ ତାର ବାପା ବୋଲି । ଏଇ ଆଶାରେ ମୁଁ କେତେଦିନ
ଥିଲି ଅନିତା ! ନିତୁ ତାର ମାଆକୁ ଚିହ୍ନିନି । ତମେ ତାର ମାଆ ହେବ ଅନିତା । ତାର
କାଳାଳ ବାପା ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶ ଅର୍ପଣ କରି ଏତିକି ଅନୁରୋଧ କରୁଛୁ, ନିତୁକୁ ମୋର
ମଣିଷ ହେବା ପାଇଁ ଏତିକି ସୁଯୋଗ ଦିଅ ତୁମେ...ନିତୁ ଜାଣୁ ତୁମେ ତାର ମାଆ
ବୋଲି !”

ନିତୁର ମାଆ ହେବ ସିଏ...

ସେହି ସୁନ୍ଦର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ସ୍ଥାନେକଟି...

ବାଃ — କି ମଜା । ଆଉ ମଣିଷ ହେବ ନିତୁ ?

ଦୁର୍ ସେ କ’ଣ ମଣିଷ ନୁହେଁ ? ? ?

ହରିଣ, ଠେକୁଆ, ଚଢ଼େଇ, ବିଲେଇ ? ନା ତ...କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ତାର ମାଆ ହେବ — ସେ ସୁନ୍ଦର ବୁଟେନିଆ ବସୁଟି କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର
ଝିଅମାନଙ୍କ ମାମି...

ଆଉ ତାର ବାପା ...!!! ନିତୁ ଆନନ୍ଦରେ ଥରବାକୁ ଲାଗିଲା — ଆୟା...
ଆୟା ! ନିତୁ ଛୁଟିଛି । ବେଶ୍ ଜୋର୍ରେ ଛୁଟିଛି ଆୟା ପାଖକୁ...ଆୟାକୁ ଏ
ଝବରଟା ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ...

ନିତୁ ଛୁଟିଛି...

ଏପଟେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଲେଣି ଆରେ...

ହଠାତ୍ ଗାଡ଼ି ଖାଟି ହେବାର ଶବ୍ଦ ହେଲଣି ଯେ...

ଟକ ଟକ ଝିଅ ଦିଅ କ’ଣ ସତରେ ପଲେଇବେ ? ହଠାତ୍ ବୁଲିପଡ଼ି ନିତୁ
ଜୋର୍ରେ ଚେହ୍ ପାଖକୁ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ...ଏକଦମ୍
ଜୋର୍ରେ...

ଆମ — ହା...

ବିକଟ ଚିତ୍ତ କରି ପ୍ରକଳି ଦେଗରେ ଯାଉଥିବା କାର୍ତ୍ତି ଏକ ବିକୃତ
ଚିତ୍କାର କରି ଅଟକି ଯାଇଛି .. କିନ୍ତୁ—ଆହା କେତେ ବିଳମ୍ବରେ;

×

×

×

ନିତୁର ରକ୍ତାକ୍ତ ଶ୍ଵେତଟାକୁ ଦୁଇ ହାତରେ ଗ୍ରସିଧରି ଚିତ୍କାର କରି
କାନ୍ଦି ଉଠିଛନ୍ତି ସେ ସାହେବ ପୋଷାକଧାରୀ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଜଣକ । ପାଗଳ ପରି
ଗ୍ରସିଧରି ଚିତ୍କାର କରୁଛନ୍ତି ।

—“ଅନିତା ! ତମେ ମୋ ନିତୁକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ମୋ ପାଖରୁ ଛଡ଼େଇ
ନେଲ । ନେଇପାରିଲ ଅନିତା—ନିତୁ...ମୋ ଧନ...

ଫାଟି ପଡ଼ୁଥିଲା ବହୁଦିନର ଜମାଟବଳି କୋହ...

ସେହି ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା ଘରର କବାଟଟା ଅଗୁନକ ଭାବରେ ଖୋଲି
ଯାଇଛି । ଖୁବ୍ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଭାବରେ...

ଆହା...ରମେନ କାକା—ସ୍ଵରୂପ

ଫିଟିଯାଇଛି ନିଷିଦ୍ଧ କବାଟ — ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟ...

.

● ନିକିତି

ଯାତନା ଏକ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଅସ୍ତ୍ର ! ଡ୍ରେମ ଓ ଯାତନା ସତେ ସେମିତି
ଯାଆଁଲା ଭଲ ପରି । ଆଦୌ ବାରି ହୁଏନା ପାର୍ଥକ୍ୟ !

କିନ୍ତୁ...

ଏଇ ଦାଢ଼ିଆ ଅସ୍ତ୍ର କୁଆଡ଼େ ସବୁ ପ୍ରତିଦ୍ବନ୍ଦ୍ବକୁ ଫଣ୍ଡନ କରିପାରେ !!!

କାହିଁକି କେଜାଣି ନର୍ମଦାର ମନେହୁଏ ତା ନିଜ ଅନୁଭୂତିରୁ କଥାଟା
ବୋଧହୁଏ ସତ ।

ଦିନର ଏହି ସମୟଟା କେତେ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ସତେ !!!

ସ୍କୁଲ, କଲେଜ, କଚେରୀ ବେଳ । ସମସ୍ତେ ଚରବର ହେଉଥିବେ । ଏଇ
ସମୟଟା ଓଲଟା ଗଲେଇ ପରି ନିଜକୁ ମନେ ହୁଏ ନର୍ମଦାର ।

ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସାତଟି ଟ୍ରେରେ ସେ ଭାତ ବାଢ଼ି ଜଣ ଜଣ କରି ସବୁରି
ପାଇଁ ଟ୍ରେରୁ ଉପରେ ସଜେଇ ରଖେ । ହେଲେ ମାଛ ଚରକାଣ ଦେବାର ଦାୟିତ୍ବ
ଖୁଜିଗାଣୁଙ୍କର । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟିକରି ବାଢ଼ିଦେଇ ଡେରିଆଡ଼ ଖୁଜିଗାଣୁ ।
ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଟ୍ରେରୁ ଉପରେ ସବୁରି ପାଇଁ ଥୋଇଦିଏ ନର୍ମଦା ।

“ଏଇତକ ଆଉ କରନ୍ତାନି କି ? କିଏ ଆଉ ଦେହଶୁରଙ୍କ ଆଗରେ ବାଢ଼ି
ବସନ୍ତା ଯେ ! ଆମେ ତ ଆଉ ଆଧୁନିକା ପାଠେଇ ବୋହୁ ନୁହଁ” ଖୁଜିଗାଣୁ
ହେମାଙ୍ଗିନୀ ଓଠ ଗୁପ୍ତି ହସନ୍ତି । ଭାଷିତ ବଙ୍କା ହସ । ବିଦ୍ରୁପ ଓ ଅକ୍ଷେପ କରି କଣେଇ
ଗୁହାନ୍ତି ଶିଉଳିଆଡ଼େ ।

ନର୍ମଦାର ସାନ ଯାଆ ଶିଉଳି । ଆଉ ଶିଉଳି ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ
ଛୁଆଟାକୁ ଶୀର ଦେଉଥାଏ । ଫିଲଟାକୁ ଛୁତିରେ ଗୁପ୍ତିଧର ଓଠ ଗୁଲେଇ ସେ
ଅଲପ ହସେ । ଜିଭରେ ଓଠକୁ ଭିଜେଇ ଦେଇ ଓଠ କଣକୁ ଦାନ୍ତରେ ଗୁପ୍ତି
ଧରେ ।

ଦ୍ରୁପ !

ଭୂଷା !

ନା ଉପହାସ ! !

ନର୍ମଦା ଅଟ୍ଟହସ ହୁଏ ।

ଆଜ୍ଞା ଶିଉଳିର ପିଲଟା କଣ ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ କାନ୍ଦେ ?

ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ସମସ୍ତେ ସ୍କୁଲ, କଲେଜ, ଆଉ ଅନ୍ୟ ଯିବାକୁ ତରବର ହେଉଥିବେ । ପିଉସୀଗାଣୁ ଦିଅଁଘରେ ଜପରେ ବସି ଯାଆନ୍ତି । ଶାଶୁ ପୁରୁଣି ଶାଗ ଖରଡ଼ୁ ଥାଆନ୍ତି । ଏଇ ଉତ୍ସୁକ ଶାଗ ଟିକକ ଶରୀରଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ପ୍ରିୟ ଆଉ ଦେବକାନ୍ତର ମଧ୍ୟ । ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ନିର୍ଲଜ୍ଜା ପରି ବାରମ୍ବାର ନର୍ମଦାର ସ୍ବାମୀ ଦେବକାନ୍ତକୁ ହିଁ ପାଟିକରି କହୁବାକୁ ପଡ଼େ—

“କଲେଜ ବେଳ ହୋଇଗଲା ନମି । ଜଳଦି ଜଳଦି ଖାଇବସ ।”

କିନ୍ତୁ ନର୍ମଦା ନିଜ ପାଇଁ ବାଡ଼ି ଖାଇବସିପାରେ ନାହିଁ; ଯଦିଓ ଛଉକି ବଲେଇ ଧରି ନିଜର ହାତଦଡ଼ିକୁ ସେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ଚାହିଁଥାଏ । ସେପଟେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଆହ୍ୱାନ ଆଉ ଏପଟେ ଶୁଣିବ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି । ଉଭୟ ଦିଗର ସମାନ ଆକର୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଅସହାୟ ଭାବରେ ବୋହୁଲ୍ୟମାନ ହୁଏ ।

କିନ୍ତୁ...ଶାଶୁହିଁ ବାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ନର୍ମଦାକୁ । ଭାତ ପାଖରେ ସବୁଥିରୁ ଟିକେ ଟିକେ ନେଇ ହାତ ହଲଏ ନର୍ମଦା—“ଆଉ ବୋଉ ଆଉ, ଏତେ ଲୋକ ଖାଇବେ । କେହି ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ପରା ଘରେ !”

ରୋଷେଇ ଘର କଣରେ ଯେଉଁଠି ପରିବା ରୋଷା ଗଦା ହୋଇଥାଏ, ସେଇଠି ଠୁଙ୍କ ହୋଇ ଖାଇ ବସେ ନର୍ମଦା । ତରବରରେ ପିତାଟାଏ ବି ମିଳେନାହିଁ । ସବୁଯାକ ଗୋଲେଇ ପୋଲେଇ ତରବର କରି ଦି’ ରୁଣ୍ଡା ଖାଇଦିଏ ସେ ପୁଣି ଦେବକାନ୍ତର ବାରବାର ଡାକିଦେଇ ।

ଏତିକିବେଳେ ଠିକ୍ ରୋଷେଇ ଘର ଆରପଟ ବାଗିଚାରେ ବସି ଛୁଆକୁ ଶୀର ଦେଉଥାଏ ଶିଉଳି । ଆଉ ଖୁଦ୍ଦାଶାଶୁ ସେଇଠି ବସି ପାନ ଭାଙ୍ଗି ଲେଡ଼ିରେ ଚୁଣି ଘୋର ଚୁଆ ପିଉଥାନ୍ତି । ଶୁଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କଥାବୁଝାକ ଠିକ୍ ଡାକ ପରି କାନରେ ଫୋଡ଼ି ହୋଇଯାଏ ନର୍ମଦାର ।

ନରମ ଗଳାରେ ନଠେଇ ନଠେଇ ପଶୁରେ ଶିଉଳି—“ଏତେବେଳେ ଚୁଆ ପିଇଲେ କେ ଖୁଡ଼ି ! ଭାତ ଖାଇବେନି କି ?”

“ଭାତ ! ! ଆହା ବର ଦେବଶୁଙ୍କ ସାଥରେ ବାଦକରି ଭାତ ନ ଖାଇଲେ ଆଉ ଚଳୁଛି ମୋର ! ମାଇକନିଆ ଜନମ ପାଇ ପୋଡ଼ିଯାଉ ମୋ ପୋଦ ପଣ ।

“କହିଲୁ ମ ! କଲେ କ’ଣ ତାକୁ ନାହାନ୍ତି ଖାଇବାକୁ ? ଏ କିନ୍ତୁ କଲେକର ଭାରି ଅନ୍ୟାୟ ।” ମୁହଁ ଟିପି ବୋଧହୁଏ ହସେ ଶିଉଳି...

“ହଁ ଲେ ଟିଅ, ଯାହା ନ ହୋଇଛି ବାଳକାଲେ, ତା’ କି ହେବ ପାଲେ ବାଲେ ! ଆମ କପାଳରେ ସବୁବେଳେ ପଛକୁ ଖିଆ । ସୁଣ୍ଠା ସୁଣ୍ଠା ଭାବ । ତଥେ ଆଉ କି ନ ଥାଉ । ସିଏ ସିଆଡ଼ିଆଁ ତାର ସିନା ମୁଁ, ମୋ ବର ଆଉ ସବୁଧ କି ସାତପର । ତାଙ୍କର ସେ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମ ଖାଇଦେଇ ବସୋଜେ କୁଉ—ସୁଟରରେ ।”

“ତମେ କେବେ ଖୁଜା ସୁଟରରେ ଯାଇଛୁ ? ଯାଉନା !”

ଶିଉଳି ପୁଅ କଣ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ଛାରି ଖାଏ ?

ହୁ—ହୁ—ହୁ—ଏମିତି ଗ୍ରେଟକଥା ଭାବ ପାରୁଛୁ ନର୍ମଦା—

ତଥାପି—

ତଖି ପାଟରେ ସେହି ଲଞ୍ଜିମାଛର କଣ୍ଠେ ଟେଣ୍ଡେ (ଯାହା ତା ଭାବରେ ପଡ଼େ) ତାରି କଣ୍ଠାଟା ଅଜାଣତରେ ଫୋଡ଼ି ହୋଇଯାଏ । ତରବର କରି ନଜର ଅଇଁ ଆକା ଉଠେଇ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ବାସନ ନେଇ ବାହାରିଯାଏ ନର୍ମଦା । ବେଶଭୂଷା ହୋଇ ରୋଡ଼େଇ ଘର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆହୋଇ ପୁଣି ଅନ୍ଧା କହୁଏ । ଏସବୁ ନଜକୁ ପ୍ରହସନ କଲା ପରି ମନେହୁଏ । ତଥାପି ଡୋକ ଗିଳି କହେ—ବୋଉ ମୁଁ ଆସୁଛି ।

ଶାଶୁ ଝିଅ କି ରୁଁ କିଛି ଜବାବ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ବୋଧହୁଏ ଅନ୍ତରରେ ଅନୁମୋଦନ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ନର୍ମଦାର ଏଇଭଳି ଦେବକାନ୍ତି ସଙ୍ଗେ ଗୁଲି-ସିବାଟାକୁ । ନର୍ମଦା କିନ୍ତୁ ତରବର ହୋଇ ଗୁଲିଯାଏ । ହେଲେ କଥାଗୁଡ଼ାକ କ’ଣ ଏତେ ଦୂର ତା ସଙ୍ଗେ ଗୁଲିଯାଇ ପାରନ୍ତି ?

ଖୁଜାଖୁଜୁ ଚୁଣ୍ଡ ବେଶ୍ ବାରିପାରେ ସେ ! “ଗ୍ରେପରା... କଥାର ଛଇ ଦେଖ ! ସତେ ଅବା ଶାଶୁ ମନା କଲେ ଅଟକିଯିବେ ! ଛୁଡ଼ିଦେବେ ଗୁଲିଗୁ—”

ଶିଉଳି ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତରରେ କହୁଥିଲେ—“ଭଙ୍ଗ—ଅଭିନେତ୍ରୀ ପରା, ଜାଣୁନ କି ?”

ନର୍ମଦାର ମନେହୁଏ ଫେରି ଆସନ୍ତା । ଦି’ପଦ ବେଶ୍ କରି ଶୁଣେଇ ଦିଅନ୍ତା ଏମାନଙ୍କୁ । ତା ତୁଣୀରରେ ମଧ୍ୟ ଆଦାତ ଦେଲା ପରି ଯଥେଷ୍ଟ ଶର ଅଛି... ଯଥେଷ୍ଟ...

କିନ୍ତୁ—

ହଠାତ୍ ମନେପଡ଼େ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେବାକୁ ହେବ ଆଉ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀର । ଅନେକ ଯୋଡ଼ା କଅଁଳ ନରମ ଆଖିର ଅଳସୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ...

X

X

X

ସେମାନେ କେଉଁଦିନ ଲୁହ କମ୍ପା ତାହା ଖେଳୁଥାନ୍ତି । ନ ହେଲେ
 ବାରିକଥାଣୀ ପାଖେ ବସି ନଖ କାଟି ଅଳତା ଲଗାଉଥାନ୍ତି । ନଚେତ୍ ପାନପେଡ଼ି
 ପାଖରେ ବସି ଯୋଡ଼ିଦେଇଥାନ୍ତି ରାଜ୍ୟସାକର ଗପ । କେବେ ଅବା ଚୋରୀ
 ବାଜୁଥାଏ । କେଉଁଦିନ ରେକର୍ଡ଼ ପ୍ରେସ୍‌ର ବା ଟେପ ରେକର୍ଡ଼ର । ଶିଉଳି ତା
 ଗହଣା ବାକ୍ସଟା ମେଲେଇ ଧରି ବସିଥାଏ । ବାସନ୍ତୀ ରଙ୍ଗର ହାଲୁକା ସୁନ୍ଦର
 ଶାଢ଼ୀ ଶ୍ରେଣୀ ପିନ୍ଧିଥାଏ । ପିଠି ଖୋଲ ଲମ୍ବା ଓଦା ବାଲ ।

ଶିଉଳି ସୁନ୍ଦର ।

ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ପଞ୍ଜା ଘୁରୁଥାଏ । ପାଖରେ ଆସର ଜମିଥାଏ । ଆଉ ଗୋଟି
 ଗୋଟି କରି ତାର ଶହେ ଭରି ଓଜନର ବଢ଼ିଲା ଡିଜାଇନ୍‌ର ସୁନାଗହଣା
 ଦେଖାଉଥାଏ ଶିଉଳି । ସେ ତାର ରୋମାଞ୍ଚକର ଇତିହାସ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥାଏ ।
 କେଉଁଠୁ କେତେ ଭଲକରେ ସେ କେଉଁ ଡିଜାଇନ୍ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣିଥିଲା । କେଉଁ
 ବର୍ଷିଆ ପାଖରେ ଗଢ଼ାଇଛି ।

ବଧବା ପିଉସୀ ଶାଶୁ ନିଜପଡ଼ି ହାତରେ ଓଜନ କରୁଥାନ୍ତି ଗହଣାଗୁଡ଼ିକର
 ଗୁରୁତ୍ବ । ପଡ଼ିଶା ଘରର ବିଦୁନାମା ପିଇଯାଉଥାନ୍ତି କଥାଗୁଡ଼ାକ ..

ଆଜ୍ଞା ଝୁଡ଼ା କ'ଣ ନର୍ମଦାର କଲେଜ ଫେରିବା ବେଳେ ଠିକ୍
 ଜାଣିପାରନ୍ତି ?

କେଜାଣି, କଲେଜରୁ ଆସି ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେଉ ଦେଉ ଶୁଣାଯାଏ ତାଙ୍କ
 କଣ୍ଠସ୍ବର । ନର୍ମଦା ମନ ଦବିଯାଏ ।

“କ'ଣ ଦେଖୁଛୁ କି ହେ ! ମୋହନ କଣ୍ଠାକାରକୁ ଭଲ ଖୁଣିବାକୁ କିଏ
 ଜନ୍ମ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କରୁ ତଳିଯାଏ କୋଉଟା ଅବା ଉଣା ରଖିଛି ? କାହିଁକି—
 ଏ ସାହୁକୁ ପରା ଏତେ ବୋହୁ ଆସିଛନ୍ତି ! ଏମିତି ଫଣ୍ଡିଟର ଭଲ କାହାର
 ଦେଖିଲଣି ତମେ ?”

ବିଦୁବୋଉ ନାନା ପାଲି ଧରନ୍ତି—“ମଲା—ଏଇ ଘରକଥା ଦେଖୁନ ?
 ଦାଣ୍ଡକୁ ଭଲ ଯାଉଛି କଥା ! ହେଉଟି ପରା ବୋହୁ ଆସିଛି । କ'ଣ ନା—ଘରର
 ବଡ଼ବୋହୁ ବୁଲିର ଶୀଖ, ଏକା କଥାକୁ ସିନା ରହିଲା ଦୁଃଖ । କାନ ଜାଣିଛି ?
 ମିଠେଇ ଟୋପେ ବୋହୁ ଘର ଦରବ ବୋଲି ଏ ଶୁଣୁ ଶୁଣିବ ନା ଆଗ ! ଯାଉନ
 —ସାଇଯାକ ପରୁର ଆସ !”

ନିଠେଇ ହୋଇ ବୁଲିପଡ଼ି କହେ ଶିଉଳି—ତାଙ୍କ କଥା ଗୁଡ଼ିକଥା ନାନା,
 ସେ ପରା ରୋଜଗାରିଆ ବୋହୁ । ମନକୁ ପସନ୍ଦ କରି ଦେଉଣୁର ଆମର ଘରକୁ
 ଆଣିଛନ୍ତି ଯେତେ ଯେ ପାଟି ଫିଟେଇବାକୁ ଆଉ ଗୁରୁ କାହାର ଅଛି ? ଆଉ ଆମ
 ବାପାଙ୍କର ? ବା—ବା—ନ ଦେବାକୁ ଗୁରୁ ଅଛି ନା ! ତାଙ୍କ ରିଅଟିମାନଙ୍କ ପାଖ

ଦି' ପଇସା ନ ରଖିଲେ ବାହାଘରର ଆଶା ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଯେମିତି କଟକଣାରେ ବଢ଼େଇଛନ୍ତି ନା ସାତ ଜନ୍ମେକେ ମନକୁ ବର ଖୋଜି ଆଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ପଛକେ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମ ଅଭିଆଡ଼ି ରହିଯିବେ ।”

ଝୁଡ଼ାଣାଶୁ ଉପରେ ପଡ଼ି କହିଲା— “କଥାଁ ଯେମିତି ଟ୍ରେନ୍ ଦେଲେନି । ମାଗଣାରେ ଝିଅ ଉଠିଆଆନ୍ତା । ଏବେ ତୋର ଝିଅ ହେଲେ ଶିଶୁ । ଘରେ ତ ହେଲେଣି । ଶିଶୁବେନ କଥା ?

“ଦରକାର ନାହିଁଲେ ମାଆ । ଏଇ ଆମର ଭଲ ।” ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଅଳପ ହସେ ଶିଉଳି ।

ନର୍ମଦା ଗାଧୁଆ ଘର କଲ ଖୋଲି ହୁଏତ ଲୁଗା ଧୋଉଥାଏ ଅଥବା ଗାଧୋଉଥାଏ । ତାହା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି । ନର୍ମଦାର କାହିଁକି କେଜାଣି ମନେହୁଏ ବୋଧହୁଏ ତାକୁ ଶୁଣେଇ ଶୁଣେଇ ଏଇ ବାକ୍ୟବାଣୀରୁଡ଼ାକ ଡ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି ଏମାନେ !

ନିଜକୁ ଶାସନ କରେ ନର୍ମଦା । ହୁଁ—ସବୁ କଥାର ଶ୍ରେୟ ଦିଶେଇ ଦେଖିବା ତାର ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଗଲାଣି ଯେମିତି । ଏତେ ପାଠଶାଠ ପଢ଼ି ମଧ୍ୟ ସେଇ ଛୋଟ ଛୋଟ କଥାରେ ନଜର । ସବୁ କଥା ନିଜ ଦେହକୁ ଟାଣି ଆଣିବ । ଯେତେହେଲେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଡ୍ରକୃତି ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ହୁଁ—ଫେମ କଲେ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ନବ ଯନ୍ତ୍ରଣା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଦେଇ କରିବାକୁ ହୁଏ । ଆତ୍ମତ୍ୟାଗର ଆନନ୍ଦ ଯେ ଅନୁଭବ ନ କରିଛୁ, ସବୁ ଶିକ୍ଷା ତାର ବୃଥା (ଏଗୁଡ଼ାକ ସବୁ ଦେବକାନ୍ତର କଥା) ।

ସନ୍ଦେହ ମନକୁ ଶାସନ କରି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ମନରୁ ବିକାର ପୋଛୁ ପୁଣି ସେଇ ଘରେ ପଶେ ନର୍ମଦା । ବିଦୁନାମକୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରେ । ନଇଁପଡ଼ି ଟିକିପୁଅକୁ ଗେହ୍ଲା କରେ ।

ଶିଉଳି ହସେ । କହେ—“ବସିବ ନାନା ନା ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ଆଉ କିଛି ଏନ୍‌ଗେଜ୍‌ମେଣ୍ଟ ଅଛି ନା କଣ ? ମିଟିଂ ଅଛି କି କଲେଜରେ ?”

ଚିଆଁ ମାଡ଼ିଯାଏ ଦେହରେ । କିଛି ନ କହୁ ତଳେ ବସିପଡ଼େ ନର୍ମଦା । ଶିଉଳି ଏଥର କଡ଼ ଲୋଉଟାଇ ଛୁଆକୁ ଶାଁର ଦିଏ ।

ଝୁଡ଼ାଣାଶୁ ଦୁଇହାତ ଉପରେ ଟେକି ହାଇ ମାରେନ୍ତି । ଅଳପ ଭାଙ୍ଗି କହିଲେ, ଓହୋ—ଦେହଟା ବଡ଼ ଛୋଟକୁଟି ଲାଗୁଛି ଲୋ ଶିଉଳି ! ଅବେଳ କିଆ ଆଉ ଏହିନେ ଏ ବନ୍ଧୁସରେ ଦେହରେ ଯିବ କି ? ଯାଏଁ ଟିକିଏ ଗଡ଼ପଡ଼ି ହୁଏ । ପୁଣି ହାଇ ମାରେନ୍ତି ଝୁଡ଼ା ।

ନର୍ମଦା କହେ—“ଖୁଡ଼ୀ ଅବା ପକେଇ ଗୁହା ଟିକିଏ ଆଣେ ! ପିଇଦେଲେ ଦେହଟା ଟିକିଏ ଭଲ ଲାଗିବ । ବସନ ନାନା ଏଇନେ ମୁଁ ଆସୁଛି ଗୁହା । ” ନର୍ମଦା ଗୁହା କରବାକୁ ଉଠିପଡ଼େ ।

ହଁ — ହଁ ହୋଇ ପାନଖିଆ ଦ'ଧାଡ଼ି ଦାନୁ ଦେଖାଇ ହସିଉଠନ୍ତି ଖୁଡ଼ିଶାଶୁ । କହନ୍ତି—“ଆଲେ ତୁରକୁ ଏଡ଼େବଡ଼ ଲେକଟିଏ ଲେଖିଛି—ଲେଖା ଭୋଜେ ଯଥା ସ୍ଵାଧୀନା ଜାଗି, ପ୍ରତିବେଶୀ ପଟେ କହେ ଦେବାଲଗି । କ'ଣ କହନ୍ତିନି—ପିଲା ଆଲରେ ମାଆ ଖାଏ, ବାଞ୍ଛି ବୁଲି ଗୁଲୋଉ ଥାଏ । କହୁଛୁ ତ ତୋର ମନ ହେଉଛି ଗୁହା ପିଇବାକୁ । ଆଉ, ଖୁଡ଼ୀକୁ କଥା ସାଜ କରାହେଉଛି ? ନାହିଁଲେ ମାଆ । ମୋର ଲେଜାନାହିଁ ଗୁହା । ଶୁଣିଲ ସବୁ ପୁଞ୍ଜେ ଖାଇ ଉଠିଛି ଯେ, ଖାଲି ଆମ୍ଭିଲା ହାକୁଟି ଆସୁଛି ।”

ଓଠ ଚିପି ହସେ ଶିଉଳି । ଆସର ଭାଳିଯାଏ ।

ନର୍ମଦା ଯେମିତି ଗୋଟିଏ ଦୁଷ୍ଟ ଗ୍ରହ । ଗୋଟାଏ ଲଜ୍ଜା ତାର । ସିଏ ଯେମିତି କେଉଁଠି ଖାପ ଖାଇପାରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ?? ସ୍ଵାଭାବିକ ହେବାର ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା ତ କରୁଥାନ୍ତି ।

କେବେ ?

ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ନିଜକୁ ଫରୁର ଗୁହା କରେ ନର୍ମଦା । ଶୁଣୁଛନ୍ତି ଗୁଁ ବସୁଟ ଦିଏ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦିଏ, ନଜେ ବି ପିଏ ।

ଆଉ ଦିନେ ଦିନେ ନର୍ମଦା କଲେଜରୁ ଫେରିଲାବେଳକୁ ସେମାନେ ବସି ଖାଉଥାନ୍ତି । ଆଳିଆରେ ଗରମ ଛୁଇଁ, ବାଇଗଣ ସିନ୍ଦୁଳା, ପୋଇ ଶାଗ, ଶୁଖୁଆମୁଣ୍ଡ ତିଅଣ କନ୍ୟାଦି । ପୋଇଖାଡ଼ି ରହି ରହି ଚୋବାଉଥାଏ ଶିଉଳି । ତା ପାଟରେ ତା ସାନ ଭଉଣୀ ଉମା ଆଉ ଖୁଡ଼ିଶାଶୁ ଛୁଇଁ ଚୋବାଉଥାନ୍ତି । ନର୍ମଦାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲଲଗେ ଏଇ ପରିବେଶ । ତାର ବି ଲେଉ ହୁଏ ଏମିତି ଟିକିଏ ଶିଥଳ ଗର୍ବନର ସ୍ଵାଦ ପାଇବା ପାଇଁ । ନର୍ମଦାର ହଠାତ୍ ଖୁସିର ଆନନ୍ଦରେ ଉନ୍ମୁଳ ଦିଶୁଥିବା ମନଟାରେ ଅଗୁନକ କାଳି ଡାଳି ଦିଅନ୍ତି ଖୁଡ଼ିଶାଶୁ—ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ—

“କଣ ଦେଖୁଛୁ ? ଆଲେ ଏ ମାକପିଟିଆ । କଏତ ଆଉ ଅଣ୍ଟି ରାଜ ସଙ୍ଗେ ସମାନ ହୋଇ ବସି ଭୋମର ଖାଇବା ନୁହେଁ ? ଏଣେ ବଡ଼ କୁଟୁମ୍ବ ଘରେ ତିଅଣ କ'ଣ ଅଣ୍ଟୁଛି ? ପଚାରି ରହଲେ ଖାଆ ପୋଇ ଡାଙ୍ଗ ।”

ଆଳି ପାଖରେ ଯଦିଓ ମାଛ କଣ୍ଟା, ମୁଣ୍ଡର ଖୋଲପା ସବୁ କୁଟା ହୋଇଥାଏ, ତଥାପି ନିଜକୁ ଅପରାଧୀନ ପରି ମନେହୁଏ ନର୍ମଦାର । ଏ ଘର ବୋହୂହୋଇ ସେ

ସମସ୍ତ ଆଗରୁ ଖାଉଛି । ସେ ମଧ୍ୟ କିଲେଜରୁ ଫେରି ଏମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଖାଇପାରନ୍ତି । ତ ! ତାର କଣ ଲେଉ ହୁଏନା ! ଏମିତି ଏକ ଅଳସ ଦ୍ଵିତ୍ଵରରେ ବନ୍ଦୁ ବନ୍ଦୁ ସମୟକୁ ତଳ ତଳ କରି ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ? ଉତ୍କଣ୍ଠା ନ ଥିବ, ବ୍ୟସ୍ତତା ନ ଥିବ, ଏମିତି ହାଲୁକା ପ୍ରକାରେ ଘଟି ମାଳି ହୋଇ ନାଥୋଇ ଦର୍ପଣ ପାଖରେ ବସି ସୁନ୍ଦର କରି ଟିକ ଟିପାଟିପ ଫିରା ହାଲୁକା ଶାଢ଼ୀ ସଙ୍ଗେ ହାଲୁକା ଗୀତ ଦୁଇପଦ ଗୁଣୁଗୁଣୁ କରି ଗାଇବାକୁ । ଏମିତି ହାଲୁକା ମନ ନେଇ ଗତ ରାତିର ସ୍ମୃତିର ଫରୁଆ ଫିଟେଇବାକୁ ତାର କ'ଣ ମନ ହୁଏନା ?

ଏମିତି ନିଶ୍ଚଳା ଦ୍ଵିତ୍ଵରରେ ବସି ଟିକେ ଟିକେ ଶ୍ଵେଦେଇ ଶ୍ଵେଦେଇ ପୋଇଖାଡ଼ିର ସ୍ଵାଦ ପାଇବାର ସ୍ଵପ୍ନ ସିଏ କ'ଣ ଦେଖି ନ ଥିଲା ?

ପୋଇଖାଡ଼ିର ରସ, ସଜନା କୁର୍ଦ୍ଦର ସ୍ଵାଦ, ବଗତ ରାତିର ମଧୁର ସ୍ମୃତିର ରୋମଞ୍ଚନ ।

ବେଳ କାହିଁ ? ବେଳ କାହିଁ ?

ଜଳନଟା ଖାଲି ଫୁଟା ବେଗରେ ଧାଉଁଛି । ଏକତରଫା ରାସ୍ତା—ଫେରିବାକୁ କାଟ ନାହିଁ ।

କେତେଥର ଉଡ଼ୁଖୋଲି କହୁଛି ନମିଦା “ଥାଉ ବୋଉ, ଆସିଲେ ଭାତ ଖାଇବ ।” ହେଲେ ଶାଶୁ ଗୁଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ଖାଲି ପେଟରେ ପିତ୍ତ ପଡ଼ିଯିବ । ଲିଳିକସ୍ପସ ।

ଖୁଡ଼ାଶାଶୁ ଠେ ନେହେଡ଼ି ହସନ୍ତି । ମୁହଁମୋଡ଼ି ଶିଉଳି କହେ, “ମୋଠୁ ଜମା ପାଞ୍ଚବରଷ ବଡ଼ । ହଁ—ଠିକ୍ ହେବେନି କାହିଁକି ? ଭେଜଗାରଆ ବୋହୂ ପରା ! ମାସପୁରଣି ଶାଶୁ ହାତରେ ଟଙ୍କା ଦେଉଛନ୍ତି ଯେ !

ଖୁଡ଼ାଶାଶୁ ଉଡ଼ୁଙ୍କି ଉଠନ୍ତି । “ଯା—ଯା—କଣ କହନ୍ତିନି କହୁବି ନାହିଁ, କହୁଲେ ଏଘରେ ରହୁବି ନାହିଁ ! ଖେଆ ପଥର ଧୋଇବି ନାହିଁ, ତାଟିକିଲା ଭାତ ଖାଇବି ନାହିଁ । ଆଲେ କି ଟଙ୍କା ! ତୋର ବାପା ତତେ ଯାହା ଦେଇଛି, ଦେବନ-ଯାକ ଭେଜଗାର କରିଦେଲେ ସମାନ ହେବ ତା ସାଥରେ ? ଖୁନ୍ନି ହୁ ଲେ; ଏକନେ କା'ଣ ବୋଲି କଣ ବାହାରୁଥିଲା ଧୂଣ୍ଡରୁ । କଟକିଆଣୀ ଛୁଟକି । ସୁହାଗି ହୋଇ ମଠାପଣେ ଆସିଛି, କେତେଟା ବା ଟଙ୍କା ହେବ ! କ'ଣ ନା ବୋଉ ମ, ତମ ପାଇଁ ଆସିଛି । ଶୁଣୁର ପାଇଁ ବହୁଟ ଟିକଟାଏ, ଫଳ ଦଇତା, ମଠାହଲେ । ଅଉ ମୋ ପାଇଁ ଟଙ୍କାକା ଶାଢ଼ୀ ଖେଣ୍ଡେ । ସ୍ତ୍ରୀ ନା ଦରବ ! ସେ ଶାଢ଼ୀ ମୁଁ ଧୋବଣିକୁ ଦେଇଦେବି । ହଇ ଲେ କଥା ରଖିଲୁ ? ବୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିରେ କରତ

ଚଢ଼େଇ ଦେଲୁ । ସେଇ ଶୋକରେ ବୁଢ଼ାଟା ଶେଯରେ ଲାଗିଗଲାଣି । ଏ ବଣ ମୁହଁ ପୋଡ଼ିଦେଲୁ । ଆଉ, ଲକ୍ଷ ଦିଆ ହେଉଛି, ଲକ୍ଷ, ଦି ପଇସାର ଦରବ ।”

“ମିଏତ ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ସେଟର ବୁଲୁଛନ୍ତି !”

“ଆଲେ, ଯା ଲେ ! ତୋ ବର ଖବନ ଆମେରିକାରୁ ଯେଉଁ କୋଟ୍ ପଠେଇଛି, ତାର କୋଉ ଚୁଟିକୁ ଭଲ ସର ହେବ ଏ ସେଟର ! ମୁଁ କିଛି କହେନା ବୁଝିଲୁ । ଛୁଣ୍ଡ ଚିପି ଅଛି ବୋଲି ଏ ଘର ଚେହିଛି, ନ ହେଲେ ଦେବୁ ଯାହା କଲାନା
“ଛ—ଛ—ଛ—ଏ ବଣରେ କାଲି ବୋଲି ଦେଲା !”

“ଏ ଖୁଡ଼ୀ ଆସିଲେଣି ହେ କଲେଜରୁ । ଶୁଭବ ମ !”

“ଲଲ ମୁଁ ଭରତ କି ? ଆସୁ—ମୁଁ କାହାର ଖାଉଟି ନା ଧାରୁଟି, ସତ କହୁବାକୁ ଗଲେ ମୋର ବୋପା ଘର କୋଠାରେ ଏମାନେ ସଭିଏଁ ଅଛନ୍ତି । କୋଉଥପାଇଁ ଏତେ ଟାଣ ପଣ ଯେ !”

ଏ କଥାଗୁଡ଼ାକ ସେମାନେ କହନ୍ତି କେତେବେଳେ ? ସେଇ ନିରୁଚିଆ ଉଦୁଉଡ଼ିଆ ଦିପ୍ତହର ବେଳେ । ସେତେବେଳେ କେହି ଅଫିସରୁ ଫେରି ନ ଆନ୍ତି, ଖାଲି ଫେରିଆଏ ନମିଦା । ଦେବକାନୁର ଗେଞ୍ଜି, ଅଣ୍ଟରଓଁଆର, ଜାମା ପ୍ୟାଣ୍ଟ କାରୁଆଏ ଗାଧୁଆଘରେ । ନ ଶୁଣିବାକୁ ଦି କାନରେ ହାତ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ କାନ ଭିତରେ ପଶିଯାଏ । ଦେହ ଭିତର ପ୍ରତିହାତ, ରକ୍ତକାନ୍ଦିକାକୁ ବଚଳିତ କରି ପକାଏ । ଭାଗ, ଦୁଶା, ଅଭିମାନ, ଅପମାନ, ସବୁ ମିଶି ଏକ ବରଦ ଅନୁଭୂତ । କାହାଆଗେ ଚୁହାଣ କରିବ ସେ ???

ଦେବକାନୁ ଆଗେ ??

ସିଏ ମଣିଷ ନୁହେଁ; ଦେବତା ।

ଦେବତା ମଣିଷର ଯନ୍ତ୍ରଣା ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ।

ହୁଏ ଉଡ଼େଇ ଦେବ ଦେବକାନୁ—“ଆଉ ଏଇ ଗ୍ରେଟ କଥାଗୁଡ଼ାକ ତୁମେ ଶୁଣିପାରୁଛ ନମି ! ସିଏ ଯାହା କହୁ ପଡ଼େ ତମେ ଏତେ ତଳକୁ ଖସି ଯାଅନ ।”

ଖାଲି କ’ଣ ସେତିକି ? ଏପଟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ’ଣ ଠିକ୍ ଭାବରେ ପାଳନ କରିପାରୁଛି ? ପାଇପାରୁଛି ଅଧ୍ୟାପକାର ଅଣ୍ଟା ତୁମ୍ଭି ? କେମିତି ଗୋଟାଏ ଅପରାଧବୋଧରେ ଗ୍ରସ୍ତ ଭିତରଟା ଜଳି ଜଳି ଯାଉଛି !!! ନା...ସେ ଗ୍ରନ୍ଥୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଠିକ୍ ସୁବିଚାର କରିପାରୁନ ! ନଜେ ଗ୍ରନ୍ଥୀ ଥିଲା ବେଳେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥିଲା ନମିଦା, ପାଠ ପଢ଼େଇବାରେ ଯେପରି ତା’ର ତଳେ ହେଲେ କୁଟି ନ ରହେ । ଜିଜ୍ଞାସୁ

ଛୁଆଁଛୁଆଁଙ୍କ ମନର ଅସୁମାରୀ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସେ ଯେମିତି ସମର୍ଥ ହୁଏ !
କାହିଁକି ନ ହୋଇ ପାରିବ ସେ ? ନିଜର ନିଷ୍ଠା ଓ ମନୋବଳ ଥିଲେ ସବୁ ସମ୍ଭବ ।
ସେ ନିଶ୍ଚୟ ପାରିବ ।

କିନ୍ତୁ.....

ପାରିବୁ କି ନର୍ମଦା ???

<ଇଠି କଣ୍ଠାଟା ଫୋଡ଼ି ହୋଇଯାଏ । ଭାଗ୍ୟ ଅସହାୟ ଲାଗେ ନର୍ମଦାକୁ ।
ଯେଉଁଥିପାଇଁ <ତେ ସମାଲୋଚନା, ସେଥରେ କ'ଣ ହୁଏ ଫାଇ ପାରୁଛି ସେ ???

ଦେଲା <ବେ; ସକାଳ ବେଳାଟାରେ ସେ ଶେଢ଼େଇ କରେନି କିନ୍ତୁ
ରାତିରେ ଶେଢ଼େଇ କିଏ କରେ ? ପୁଣି ନିଜେ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ତ ପଢ଼ାଇବ
କଲେଜରେ !! ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଛୁଇଁ ଦିନର ସମ୍ଭାବନା ତାକୁ ପଢ଼ିବାକୁ
ହେବ ।

କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

<ମାନେ କ'ଣ କେହିହେଲେ ସେ କଥା ଭାବନ୍ତି ???

ଅଦ୍ଭୁତ ଯୁକ୍ତି କରେ ତା ଦିଅର ଶୁଭକ୍ରତ—ଦିନେ ମେମେ ଭଲ ପାଠ
ପଢ଼ୁଥିଲ ବୋଲି, ପରିଶ୍ରମ କରି ରାତି ଅନିଦ୍ରା ହୋଇଥିଲ ବୋଲି ତା'ର ପୁରସ୍କାର
ସବୁପ ଗୁରୁଗ୍ରା ପାଇଲୁ । ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଫିଲକୁ ମନପ୍ରାଣ ଦେଇ ପଢ଼େଇବ ବୋଲି ତ
ଲେଖିଦେଇ ନଥିଲ ! ସେମାନେ କ'ଣ ତମ ପାଠକୁ ଗୁଣିଛନ୍ତି ? ହୃଃ—ବିବେକ,
ଅପରାଧବୋଧ, <ଗୁଡ଼ାକ ସବୁ ପାଗଳାମି ଏ ଯୁଗରେ ! ସକୋଷ ଗୁରୁରୁ କେହି
ସମ୍ବଳରେ କାଢ଼ି ଦେଉ ନାହାନ୍ତି ମ !

ନର୍ମଦାର କିନ୍ତୁ ଏ ପାଗଳାମିଟା ଅନୁକ୍ଷଣ ଦଂଶନ କରେ ତାକୁ । ରାତିର
ଶୋର ଛୁହରରେ ସବୁକାମ ସାରି ଯେତେବେଳେ ନିଶ୍ଚଳରେ ବହୁ ଧରି ବସେ
ନର୍ମଦା, ଦେବକାନ୍ତ ନରମ ଚଳାରେ ଡାକେ । କଣ୍ଠସ୍ପରରେ ଅସମ୍ଭବ ଉତ୍ତପ ଓ
ଆବେଗ ଭରିଦେଇ ଅନୁଜ ଚଳାରେ କହେ—<ଇ ନମି—ଆସନ ଟିକେ !
ଆଲୁଅଟା ଭଲଲଗୁନି । ଟିକେ ଗୋଡ଼ଟା ଟିପିଦେବନି ? <ଇଟା ପରା ତୁମର ଆଉ
ଗୋଟିଏ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଭାଗ୍ୟ ଭଲ ଲାଗିବ । ଆସ—ଆସ ଟିକେ !

ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀ ପରେ ନର୍ମଦା କ'ଣ କରିବ ? ଖାଲି କଣ ବାଧାବାଧକତା ?
ନର୍ମଦାର ପ୍ରାଣ କ'ଣ ଗୁହେଁନି ଏମିତି ଟିକିଏ ମଧୁର ଶ୍ବର ! ଭଲ ପାଇବାର ବହୁତ
ଜ୍ଵାଳା । ଯାହାକୁ ସେ ଭଲପାଏ, ତାକୁ ଖୁସି ନ କଲେ ସେ ତାର ଶାନ୍ତି ନାହିଁ !
ଆଉ ତାର ଓଠର ହସରେ ଆପଣା ଛୁଆଁ ହସ ଉକୁଟେ ଆପଣା ମୁହଁରେ !

ଅପୂର୍ବ ଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଭୁବିଯାଏ ନର୍ତ୍ତକୀ ଦିନର ଶୋଭା, ଦିନର ଗୁଣ ।
ଅପମାନର ପ୍ରତୀକୃତ ଉପାରଣେ ଚରଣ ଯାଏ ଉଦ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ସ୍ନେହର ପରଶରେ ।
ନର୍ତ୍ତକୀ ମୁକ୍ତିର ସ୍ବାଦ ଅନୁଭବ କରେ ।

କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ? ?

ଆଜ୍ଞା ତା କାନଟା ଏତେ ଖରାବ କାହିଁକି ??

ସବୁବେଳେ ଏହି କଥାଚୁଡ଼ାକ ତାକୁ ଏତେ ଶୁଣାଯାଏ କାହିଁକି ???

ରେଳିଷ୍ଟରଟା ଧରି କ୍ଲାସରୁ ବାହାର ଆସିଲା ପରେ କିଏ ଜଣେ ପଛରୁ
କହିଲା—“ଆଜ୍ଞା ଏ ପୁଣି ଫାଷ୍ଟ୍ କ୍ଲାସ୍ ଫାଷ୍ଟ୍ ହୋଇଥିଲେ ତା ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! କଣ ଯେ
ପଡ଼ାନ୍ତି ?”

“ହୁଁ—ନ ହେବେ କାହିଁକି ? କାହିଁକି ? ସୁନ୍ଦର ମୁଖର ସଙ୍ଗେ ଜୟ ।”
ଫୁଲବାଦ କରି ଉଠିଲା ଶ୍ରୀବାଣୀ—“ରୁପକର, ମିଛ କହନା ! ରେବାଅପାର
ସେ କ୍ଲାସ୍ ମେଟ୍ । ଭାଷା ଭଲ ଛୁଆଁ । ଏକଦମ ବ୍ରାଇଟ୍ କ୍ୟାରିଅର । ଭଲ ପଢ଼େଇ
ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ କହିବାରୁ ରେବାଅପା ଆଦୌ ବିଶ୍ବାସ କଲାନି । ଜାଣୁ
ସେ କୁଆଡ଼େ କଲେଜ ସେମିନାରରେ ଚମକାର କରୁଥିଲେ ।”

“ଦୂର୍—ବାହାପର ପରେ ଆଉ ଏଥିରେ ମନ ଅଛି ନା ! ପୁଣି ଲଭ୍
ମ୍ୟାରେଜ୍ । ଏବେ ଖାଲି ସିନେମା, ଟିକିନିଜ୍, ଆଉ ଫେସନ ଚାଲୁଥିବ । ପାଠ
ପଢ଼ିଲେ ସିନା ପଢ଼େଇବେ !”

“ଏଇ ଯାଉଛନ୍ତି ଲେ ଶୁଣିବେ । କେଡ଼େ ପାଟି କରୁଛୁ !”

“ଶୁଣୁ ନା, ଶୁଣିଲେ ଟିକେ ସିନିୟର ହେବେ । ଭଲ ପଢ଼େଇବାକୁ
ଟିକେ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ! ଶୁଣିବା ନିହାତି ଦରକାର !”

ଆ—ଗୁରୁକ ମାଡ଼ଟା କ’ଣ ବେଶୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ଏଇ ବାକ୍ୟବାଣୀ
ଅପେକ୍ଷା ? ନିଜପ୍ରତି ଅକାରଣ ଯୋଉ ଓ ଜୋଧରେ ନର୍ମଦାର ଭିତରଟା ଜଳି ଜଳି
ଯାଏ । ନା ହେଲା ଆଦର୍ଶ ବୋହୂ, ନା ଆଦର୍ଶ ଅଧ୍ୟାପିକା ? ମାନ୍ଦ୍ରୁ—ସେ
ବର୍ତ୍ତମାନରେ ହେଲା କରୁଛୁ । କିନ୍ତୁ କ’ଣ କରିବ ସେ ! ଏଇ ରବିବାର ଗୋଟିଏ
ଦିନ ମନ ଭରି ପଢ଼ିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନଟାରେ ସେ କେତେ ସମୟ ଯେ
ପାଏ ? ?

ସେଦିନ ଶିଉଳିର ବାପସରୁ ମିଳେଇ ବୋର୍ଡ୍ ସହ ଫିଆଟ୍ ଗାଡ଼ି ଆସେ ।
ଦି ବର୍ଷପାଇଁ ଜୋର୍ଯ୍ୟ ଯାଇଛନ୍ତି ଫରେନ୍ । ପିଲା ବିଅଟା ଶାଶୁଘରେ ଖଟି ଖଟି
ହାଲିଆ । ସମ୍ରାହରେ ଦୁଇଟା ଦିନ ମନ ଭୁଲାଇବା ଦରକାର । ଭେରୁ ଚାଲିଯାଏ
ଶିଉଳି, ଆଉ ଚାଲିଯାନ୍ତି ଝୁଡ଼ି ତାଙ୍କର ଭାଇପରକୁ ।

ବାପରେ ବାପ୍—ଝଙ୍କ ମାଣି ଏ ଘର ଜଂଜାଳି । ଘର ତ ନୁହେଁ,
ତାକୁରଖାନା !

ଆଉ ନମିଦା ??? କୋଉ ମୁହଁ ଅଛି କହୁବ ବାପଘରକୁ ଯିବାକୁ ???
ଭାର ନେଇ ଗାଡ଼ିନେଇ ତାକି ଆସିଛି କି ଘର ?

ଭାଇ !!!

ନମିଦାର ଆଖି ଓଦା ହୁଏ । ଭାଇ ! କିଏ ଦେବ ଆଉ ଭାଇ ! ଏକ ମାସ
ଭାଇ ତାର ପୁରୁଷରେ ଚାଲିଗଲା । ଗିଟାଘାଟି କରାଣୀ ବାପା ତାର ! ପାଞ୍ଚଟି
ଭଉଣୀ । କେତେ ଆଶା ନେଇ ସେମାନେ ପଡ଼େଇଥିଲେ ନମିଦାକୁ । ନମିଦା କଥା
ଦେଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିବ । ପାରିବୁ ସେ !

କିନ୍ତୁ...

କ'ଣ ଦେଇଛି ପ୍ରତିଦାନ ନମିଦା ??

ଖାଲି ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଅପମାନ । ପାଦତଳ ମାଟି ଖସି ଖସି ଯାଇଛି । ସେ ପଟର
ତାକକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଚାଲି ଆସି ପାରିଛି ତ ନମିଦା ଏହି ମହାନ ଆମନ୍ତ୍ରଣରେ ।
ଗୁହୀନତ ପଛକୁ ? କ'ଣ ପାଇଛି ସେ ? ଏହି ସବୁ ସମର୍ପଣ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗୁର ଆନନ୍ଦ
ତ ଅନାବଳ ହୋଇଥାନ୍ତା-.....

ତେବେ ???

ସେ କ'ଣ କିଛି ପାଇନି ???

ସଂଚୟ ଘର କ'ଣ ଶୂନ୍ୟ ??

ଖାଲି ଅପରାଧ ??

ହଁ, ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠକଥା କେମିତି ଭାବ ପାରୁଛି ସେ !!

ଦେବକାନ୍ତ କ'ଣ ଭରି ଦେଇନି ତା ଜୀବନକୁ ??

ଆହୁରି ସେ ପାଇଛି ଶାଶୁ, ଶଶୁର, ହେମ, ସମ୍ମାନ, ବଧୂର ମର୍ଯ୍ୟାଦା...

ତେବେ...

ସାରା ଦିନ ଯଦି ସେ ସେହିପରି ପ୍ରତିଦାନ ପାଇଁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରେ
କେବଳ ଛଅଟି ଦିନର ଶତପୁରଣ ପାଇଁ, ଚନ୍ଦ୍ରବୃଦ୍ଧି ହାରରେ ଚାଣ ଶୁଣିବା ପାଇଁ,
ଏଇ ରବିବାର ଦିନଟା ଯେ ମନଫାଣ ଦେଇ କାମ କରିବ ଏଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହେବାର କଣ ଅଛି ? କରିବା କ'ଣ ତାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ ?

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ନୁହେଁ ପାଠ ପଢ଼ିବା ଓ ପଢ଼ାଇବା ?

ନା—ସେ ପଛେ ଛୁଡ଼ିଦେବ ଚାକିରୀ, ହେଲେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧ ହରାଇବ
ନାହିଁ ।

ଚାକିରୀ !!!

ସେତ ମହାକାୟ ପାଇଥକ । ତା ଗର୍ଭରେ ସେ ପଡ଼ିଛି ତା'ର ମୁଣ୍ଡ
କାହିଁ ? କୁଆଁରୀ ଘେନିବ ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମପର ବଚନ ସେ ଅନୁଭବ । ଧରି ହୁଏନା,
ପୁଣି ତୁଟିବ ହୁଏନା । ମାସ ଶେଷରେ ଦରମାର ମୋହ କ'ଣ କେବଳ ତା'ର ?
ଏ ପରିବାରର କାହାର ନୁହେଁ ? କ'ଣ ପାଇଁ ଆଜି ଶାଶୁ ଆପଣା ହାତରେ ଶୁଣି
ପରଶୁରୁ ନିର୍ମଦାକୁ ସକାଳୁ ପ୍ରହରୁ ? ଠିଆ ହେବାର ମାଟି ଟିକକ କ'ଣ ଏଇ
ଗୁରୁ ଘୋରରେ ସେ ହାସଲ କରି ପାରନ୍ତି ?

ଅନେକ ବହୁ ଘାଣ୍ଟି ସାରାସତ ପରେ ଠିକ୍ କଲେଜ ଛାବନ ପରି ଅର୍ପଣ-
ପ୍ରାୟରେ ଗୁମାସ୍ତା ସେ ନୋଟ୍ କଲ । ନେପୁତ ହେଲପର ସେ ପଡ଼େଇ ପାରୁନି
କ୍ଲାୟରେ । ପାଉନି ଅଣ୍ଟେ ତୁମ୍ଭ ...

ଆଜି... କି ଅଭୁତ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଯାଉଛି ନିର୍ମଦାର ଅନ୍ତର ! ନିଜକୁ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହଜେଇ ଦେଇଛି ନିର୍ମଦା ପାଠ ଭିତରେ, ଯେମିତି ହଜେଇ ଦେଇଥିଲା
କଲେଜ ଘେନିବର ଅତି ବର୍ଷ । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ବରାବରାଳୟର କୃତଜ୍ଞତା
ବକ୍ରା ଦେବକାନ୍ତ ମୃଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲା, ବହୁଳ ହୋଇଥିଲା । କେଡ଼େ ଆଗ୍ରହରେ
ହାତ ବଢ଼େଇଥିଲା .

ତନୁଧର ଆସି ଫେରିଲେଣି ଦେବକାନ୍ତ । ନିର୍ମଦା କ'ଣ ଦେଖି
ପାରୁନି ???

“ତଉଲିଆଟା କୁଆଡ଼େ ଗଲ ଯେ ! ପେଷୁଟା କିଏ ନେଲା ?”

ନିର୍ମଦା କିଛି ଶୁଣି ପାରୁନାହିଁ ।

ଶୁ—ଶୁ—ଶୁ—ଅନବରତ କାଶ । ବେଲତ କେତେ ହେଲଣି । କିନ୍ତୁ
ଗୁମା କାହିଁ ?

ସକାଳୁ ଏଇ ଗୁମା ଟୋପାଟା ଶେଷରେ ଫଡ଼ିଲେ ଶାଶୁଙ୍କ ହାତ ଗୋଡ଼ରେ
ବଳ ପଶେ । ଶ୍ଯାସବୋ, ବହୁ ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସବଶତଃ
ଘୋଷାରି ହୋଇ ଦିନଯାକ ଘରୋମରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ସେ କାଳର ମଣିଷ ଅଧେ
ବେଳଯାଏ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ସେବାର । ସ୍ବାମୀ ହାତ ଥର ଡାକିଲେଣି, ନିର୍ମଦା କ'ଣ
ଆଜି ଗୁମା ଦେବନ ?

ଶାଶୁଙ୍କ କାଶଟା ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଲଗୁଟା ଚଢ଼ିଗଲଣି । ଡୋରୁଟା
କେତେଦିନ ହେଲେ ଶ୍ଯାସ ହୋଇଛି କେହି ଠିକ୍ କରି ପାରି ନାହାନ୍ତି । ସକାଳୁ
କେହି ଉଠିବା ଆଗରୁ ସବୁଦିନେ କୋଇଲା ଚୁଲି ଧରାଇ ସାରିଥାଏ ନିର୍ମଦା ।
କିନ୍ତୁ ଆଜି ଯେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ !

କାହିଁ ଦେବକାନ୍ତ କ'ଣ ନିରୁକ୍ତ କହିପାରି ନ ଥାନ୍ତା ? ପରୀକ୍ଷା ସରିଛି । ଚଟିଘୋଷାର ଘରେ ଶୁଳିବା, ଦିନରାତି ସିନେମା ଦେଖିବା, ଗୀତ ଗାଇବା, ରେଡ଼ିଓରୁ ଗୀତ ଶୁଣିବା ଛୁଡ଼ା କ'ଣ କରୁଛି ସିଏ ?

ନା—ଏ ଘରେ ସୁଅମାନେ ପାଣି ଗିଲସେ ହାତରେ ନେଇ ପିଇବେନି ! ଦେବକାନ୍ତ ତ ଏ କଥା ବୁଝିଥାନ୍ତା...

କିନ୍ତୁ...

ନିଶ୍ଚୟ ସେ ପଟରେ କିଛି ବଡ଼ ଧରଣର ଅଘଟଣ ଘଟିଥିଲା । ନଚେତ୍ ଦେବକାନ୍ତର ସଦାପ୍ରସନ୍ନ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳମୁହୂର୍ତ୍ତ ଏମିତି ଅସାଧାରଣ ଭାବରେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଥାନ୍ତା କାହିଁକି ?

—ତେବେ ଜାଣି ଜାଣି ନର୍ମଦା କ'ଣ ତାଙ୍କୁ ବେଖାତିର କରୁଥିଲା ??? ନଚେତ୍ କାହିଁକି ଏମିତି ଫାଟି ପଡ଼ିଲା ଦେବକାନ୍ତ ଗୁପ୍ତା ଆନ୍ଦୋଳରେ ?

“କଣ କରୁଥିଲା ଶୁଣେ ? ସକାଳୁ ବୁଢ଼ା ଶାଶୁ ଶଶୁର ପାଠପଢ଼ିଲା ବୋହୂ ହାତରୁ କପେ ଚା ପାଉଥିଲେ । କୃତାର୍ଥ ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ଅନୁଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା...ଦୟା କରୁଥିଲା । ଅଭିନୟତ ବେଶ୍ କରୁଥିଲା । ଦିନାକେତେ ଅଭିନୟ କରି ଏବେ ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ! ବାସ୍ତବିକ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନି ଛାଡ଼ି କକେଇ । ପାଠପଢ଼ା ଝିଅଙ୍କର ରକ୍ତରେ ଗନ୍ଧ, ଅହଂକାର, ବେଖାତିର !”

ବହୁଦିନର ପ୍ରତ୍ୟାକୃତ ଲାଷ ପୁଅ ଆନ୍ତେପୁରୀରକୁ ବିଦାର୍ଯ୍ୟ କରି ଯେତେବେଳେ ଫାଟି ପଡ଼ିବାର ଉପକ୍ରମ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ କ'ଣ ଇମିତି ଏକ ବିଚିତ୍ର ଅନୁଭୂତି ଉପଲବ୍ଧ କରିହୁଏ ?

ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରି ଦାନ୍ତଗପି ନୀରବ ହୋଇ ଠିଆ ହେଲା ନର୍ମଦା । ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଅଭିମାନରେ ଫାଟିପଡ଼ିବାକୁ ଯାଉଥିବା ଆନ୍ତେପୁରୀର ମୁଝରେ ବିରୁଦ୍ଧତା, ସହନଶୀଳତା ଆଉ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିର ସିଧାକୁ ମିଶ୍ରିତ ଅତୀକ୍ରମ ନର୍ମମ ଠିପିଟାକୁ ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ଚାପିଧରିଲା ନର୍ମଦା...

ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ ଆନ୍ତେପୁରୀରର ମୁଖ...

ବହୁଥାଉ ପଛେ ଅନ୍ତରରେ ତରଳ ଲାଷ...

ବଡ଼ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଏ ମଣିଷ ସମାଜ । ମଣିଷ ସହୃଦ ମଣିଷର ସମ୍ପର୍କ ଏଠି ଟାଳି ନିକିତିର କଣ୍ଠାରେ ମସାଯାଏ । ଟିକିଏ ଅସତର୍କ ହୋଇଗଲେ କମ୍ପା

ନିକିତି କଣ୍ଠାଟି ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇଗଲେ ଜୀବନର ସବୁ ସଫଳତା,
ସବୁ ସଫଳତା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଯାଏ । ସତ ହୁଏ ଖାଲି ଅସହ୍ୟୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଏଇ
ପଦ୍ମଟିଏ ଉଦ୍ଭବ କଥା, ଟିକେ ବରୁଣ । ବରୁଣଦ୍ୟାଳୁରୁ ଏଇତକ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ
ସେ ପାଇନାହିଁ ?

ଏ ଚରମ ପରୀକ୍ଷା କଣ ସହନାହିଁ ?

ସେ ଜାୟା, ସେ ବଧୂ, ସେ କନ୍ୟା, ସେ ଅଧ୍ୟାପିକା, ହୁଏତ କାଲି ସେ
ଜନନୀ ହେବ । ପାରିବ—ପାରିବ—ପାରିବ ସେ ନିକିତିର କଣ୍ଠା ସଳଖି ରଖି ?

● ଚେନାଏ ଆଳୁଅ

ଗୋଟିଏ ନାଲିଗାର । ଆଉ ତା ଉପରେ ସିଧା ହୋଇ ଲମ୍ବି ଯାଇଛି ଆଉ
ଗୋଟିଏ ନାଲିଗାର...

ଆମ୍ବାସାଓର ଗାଡ଼ିର ଏଇ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରର ପୁଣି ଏତେ ବେଶା ଲେଉଟାୟ
ଆକର୍ଷଣ ଏଇ ଦ୍ରୁମ ଥର ପାଇଁ ଅନୁଭବ କଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ...

ଘଡ଼ିରେ ବ୍ୟାଣ୍ଡ ବାଜୁ ବାଜୁ ସେ ଶ୍ବାଣ୍ଡ ପାଠକୁ ଚାଲିଆସିବୁ । ଆଉ ଆସୁ
ନ ଆସୁ ନଜର ପଡ଼ିଗଲାଣି, “ଆରେ ଏଇତ; ହୁଁ ଠିକ୍ ଶ୍ବାଟ୍ କରବ । ଆଉ
ଗୋଟିଏ ସିଟ୍ ବାଜି ସେ ।”

“ଆ...ବଞ୍ଚିଗଲି ବାପା ବଞ୍ଚିଗଲି” ଘଡ଼ିକୁ ଚାହିଁ ତରବର ହୋଇ ପାଦ
ପକେଇ ଟ୍ୟାକ୍ସିକୁ କେତେବେଳେ ଅଜାଣତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ। ଉଠିଯାଉଲାଣି, ତା’ର
ସେ ଜାଣି ପାରିନି...

ଅକସ୍ମାତ୍ ଅବସ୍ଥାଟା ଅନୁମାନ କରି ଇତହତ ହେଲା ।

ଭାସି ଦୋ ଦୋ ପାଞ୍ଚ ହେଲା ।

ଓଲଟାଇ ପଡ଼ିବ କି ଆଉ ?

କିନ୍ତୁ...

ହାତଘଡ଼ି ବାରଣ କରୁଛି—ଅସମ୍ଭବ, ଅସମ୍ଭବ ! ଆଉ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍
ବିଳମ୍ବ ହେଲେ କଦାପି ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆଉ ଯଦି ନ
ପହଞ୍ଚିପାରେ...

ଆରେ ଗାଡ଼ିଟା ଛାଡ଼ି ଦେଲାଣି ସେ ! ଠିକ୍ ଅଛୁମ, ଠିକ୍ ଅଛି । ଆଉ ନ
ହେଲେ କୋଉ ଏବେ ଅସୁର୍ୟସ୍ପର୍ଶାଟା ଶୁଣେ ? ଜମା କେହି ଦେଖି ନଥିବେ
ତାକୁ ! ଏତେ କିଛି ନୁଆ କଥା ନୁହେଁ । ଏମିତି ବହୁବାର ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିବାକୁ
ହୋଇଛି ତାକୁ । ବାର ବର୍ଷ ଦିନୁ ଏଇମିତି ଭେଦମତ ଲଢ଼େଇ କରି ସେ ଆସି
ହୁଷ୍ଟିଲରେ ରହିଲା । ବସ୍ ଟ୍ରେନ୍ରେ ଅନବରତ ଯାଇ ଆସି ଏସବୁ ଦେହସୁନ୍ଦା
ହୋଇଗଲାଣି ।

ନେନ ସଂଗ୍ରାମ...

ସ୍ଥିତିପାଇଁ ଟିକିଏ ସ୍ଥାନ ଲୋଡ଼ା...

ପାଦତଳେ ଟିକିଏ ମାଟି...

ଅନୁଷ୍ଠାନ ଠେଲି ଫେଲି ଭିତରେ ନିଜର ଜାଗା ଖୋଜି ନେବାକୁ ହେବ ।
ଏ ଯୁଗର ଲୋକନ ସଂଗ୍ରାମ—

ଆଉ ଏଥିରେ ପୁଣି ଅନୁଭୂତି ?

ସ୍ୱର୍ଗସୁଖ ?

ହଁ ! ଅତଳ ବଧୂର ହୋଇ ଯିବନ ସ୍ୱାମୁତନ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ ମୁକ୍ତ କରି କରି ବିଚାର ବା କ'ଣ ?

ଏତେ ତା'ର ନିରାଶ୍ରୟତା ପଟଣା ।

ଖୋଲ୍‌ରେ ଘାତ ଡାଲି ଫୁଟୁ ଫୁଟୁ ଯଦି ବେଳ ହୋଇଗଲା... ଅବାସ୍ଥିତ ।
ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱ ନେଉ ନେଉ ଆଉ ଦରଫୁଟିଲି ଡାଲି ଗୋଲେଇ ଭାତ ଦିଗୁଣା
ଖାଇଛୁ କି ନାହିଁ—

ଆଉ ବସ୍ତା ଛାଡ଼ିଦେଲୁଣି । ପୁଣି ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ଅପେକ୍ଷା । ଅଗତ୍ୟା ବାଧା
ହୋଇ ଟ୍ୟାକ୍ସି ଝାଣ୍ଡି । ଆଉ ଟ୍ୟାକ୍ସି ନା ! ଡେହୋ ଟିକେ ଯଦି ଫାଙ୍କ ବି
ରଝେ ! ପଡ଼ି ପଡ଼ି ଲୋକ ଭର୍ତ୍ତି । କେତେ ଲୋକ ଏବେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଛନ୍ତି
ବସ୍ତରେ ଟ୍ୟାକ୍ସିରେ ? ସବୁ କିସମର ଲୋକ । କାହା ପାଖରେ ସେ ନ
ବସିଛି ? ?

କିନ୍ତୁ...

ନିଜକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସଂକ୍ରାନ୍ତିତ କରି ଏକଦମ୍ ଦୁଆର ପାଖକୁ ଲାଗି ବସିଲୁଣି
ସଫୁଣ୍ଡି ।

ସେ କଣ ବସିଛି ?

ଏଥର ସେ ଢଳକବଟୁଆଧର ପପଙ୍ଗ ନିଆ ରୁଡ଼ା ନୁହେଁମ, ସିଏ ଅନବରତ
ବଜର ବଜର ହୋଇ ସଫୁଣ୍ଡିର କାନ ପାଖରେ ଅଡ଼େଇ ପକେଇବ ।

ସିଂଦାରୀନାକା ପିଲଧର ଘୋଡ଼ଗାଦିଧୁ ନୁହେଁ ଯେ ଯାହାର ପିଲର ମୁତକଜ୍ଜା
ବାଜି ଦେହ ସନ୍ତସନ୍ତା ଲାଗୁଥିବ ଅନବରତ !

କିନ୍ତୁ ..

ଏ ଯେ ଆନ୍ତର ମାରାତ୍ମକ ! !

ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତନିତ ଚେହେରା କେମିତି କେଜାଣି ଚଢ଼ିଲା ବେଳେ ଆସିବି
ନଜର ପଡ଼ିଲାନି ତା'ର !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ଛଅଫୁଟ ଲମ୍ବାର ଶରୀର । ହେଲେ କେତେ ବା ଜାଗା ଅଧିକାର
କରିଛି ?

ହୁଙ୍କି ବସିଛି ଆଗକୁ । ମୁଣ୍ଡଟା ପୂର୍ବ ଗୁଡ଼େରେ ବାଜୁଛି । ନିଜକୁ
ଯଥାସମ୍ଭବ ସଫସ୍ଥୀର ପର୍ବରୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ସେ ଅବା ଆନ୍ତର ଅଧିକ ଶୀଘ୍ର
ହୋଇଯାଉଛି ।

ଉହଁ... ଜମାରୁ ନଜର ପଡ଼ୁନାହିଁ ତା'ର ।

ଶାଲି ଚଟମା ! ଆଖି ଦୁଇଟି ବହୁ ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ ଯେ !

ବେଶ୍ ପୁରୁଣା ଦବରା ଟ୍ୟାକ୍ସିଟା ଏକ ନିରାଶ୍ରୟ ଯନ୍ତ୍ରିକ ଆତ୍ମନିକ କରି
ଛୁଟିବାକୁ ଲାଗିଛି ।

ସଫସ୍ଥୀ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଘସାକୁ ଚାହିଁଲା । ମୁଣ୍ଡସ୍ଥ ହୋଇ ଗଲଣି ଏସ୍ତା ।
ବାରମ୍ବାର ପୁନରାବୃତ୍ତି । ନୂତନତ୍ୱ ନାହିଁ...

ଅଥଚ...

ଏଇ ଥିଲା ତାର ଆକାଂକ୍ଷିତ ଲବନ !

ଏଇ ଥିଲା ତାର କଲ୍ଲଲେକ !

ଏଇ ଲବନ ପାଇଁ ସେ ବାର ବର୍ଷ ତନ୍ମୁ ଅହରହ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସୁଛି ।
ନିଜପାଇଁ ସ୍ଥାନ, ସ୍ଥିତି, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ହେବା ନିମନ୍ତେ ସାଧନା ସେ ପାଇଛି କି ?
ହଁ—ଚୋଟାଏ ଯୁଗ ସରିଗଲାଣି ।

କିନ୍ତୁ...

ସେତେବେଳେ ସେ କ'ଣ ସଫସ୍ଥୀ ଥିଲା ?

ସେ ଥିଲା ଅପସ୍ଥୀ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ନାମରେ ପରପର ଚାରି ହିଅଙ୍କର ନାମ ଦେଇଥିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ମନ୍ଦରର ତାରି ନନା !

ଅପସ୍ଥୀ ତ ଶେଷ ହିଁଅ...

ସଂଗ୍ରାମ କରି ନଥିଲେ ସେ ଏତେ ବାଟ ଆସିପାରି ଆ'ନ୍ତା !

ସେହି ବାରହରେକୃଷ୍ଣପୁର ଶାସନର ତାଟିପେରା ମାଟିଘରର କିଆରୁଆମୁକ୍ତି
ବାଣୀବିହାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ହଁ... ପୁଣି ଯେଉଁ ଘରେ ଏଗାର ବର୍ଷର ହିଅ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୋଳା କନଆଁ
ହୋଇ ବସି ହୋଇ ଶାଶୁଘରକୁ ଯାଇଛି ସେଠି ଏଗାର ବର୍ଷର ଅପସ୍ଥୀ ପୁଣି ସିନ୍ଧୁଧର
ସେଦିନ ଟଳାଇ ଦେଇ ପାରିଲା ତ !

ସେ କେମିତି ପାରିଛି ?

ସେ ପୁଣି ଏଇଥିରେ ବିଚଳିତ ହେବ ?

ଭୟାବହ ଏକ ଘଟଣା ।

ଅକ୍ଷୟଗଣାୟ ସେହି ଘଟଣା ତାକୁ ଶକ୍ତି ଦେଇଥିଲା ଏମିତି ସଂଗ୍ରାମ କରିବା ପାଇଁ ।

ପଦ୍ମାକାମାର ଗୋରା ତକ ତକ ଚେହେରାଟା ଆଖି ଆଗରେ ନାଚି ଯାଉଛି ।

ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରେଣୀ ବର । ସେ ପୁଣି ବିନା ଯୌତୁକରେ ବିଭା ହୋଇଥିଲା ।
ତେବେ ? ? ?

ସେଦିନ ସେହି ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ଅସହାୟ ଶ୍ରେଣୀଟା ଏକାନ୍ତ ଶୂନ୍ୟ, ଫାଙ୍କା, ନିର୍ଜନ, ହାହାକାର ପରି ଦୁଇବାହୁ ବିସ୍ତାର କରି ଝୁଲୁଥିଲା ତାଙ୍କର ବାରିପଟ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛଟାରେ ।

ସେତେବେଳେ କେତେ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା ଅପଣ୍ଡାକୁ ?

କିନ୍ତୁ...

ସେ ବେଶ୍ ବୁଝି ପାରୁଥିଲା ।

ରାତି ଅଧରେ ଶାଶୁଘରୁ ଲୁଚି ପଳେଇ ଆସିଥିଲା ପଦ୍ମାବତୀ, ତାର ନାନୀ ।

ହେଲେ କିଏ କ'ଣ ବିଶ୍ୱାସ କଲା ତା ମୁହଁର କଥା ?

ଦେବେ:ପମ ଦେଉଣିର । ସେ ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାବଧି ସୁନ୍ଦରଦୂର୍ଗା ଭାଇବୋହୁ ଘରକୁ ନିଃଶ୍ଚି ରାତି ଅଧରେ ପଶି ପାରିଲେ ? ?

ତା ଦେହରେ ହାତ ଦେଇ ପାରିଲେ ? ?

ଛୁ—ଛୁ—ଛୁ—ଭୁଣ୍ଡରେ ପୋକ ପଡ଼ିଲା ?

ଏ ପାପ କଥା ପାଟି କହିପାରିଲା ? ?

ଫୁର ହେଲା ଭଲଘରର ଭୂଆସୁଣୀ ବଧବାବୋହୁ ପୁଣି ପରପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଘରେ !

ଆଉ ତାପରେ...

ସେ ଭୟାବହ ରାତିର ଅନୁଭୂତି ପରେ କ'ଣ କରିଥାନ୍ତା ପଦ୍ମା ?

ସେହି କଲା କଟିକଟି ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ପ୍ରାଣବିକଳରେ କେଉଁ ମନ୍ଦିର ବଳରେ ସ୍ୱାହସିନୀ ପଦ୍ମା ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଆସି ବାପଘରେ ପହଞ୍ଚି ଥିଲା ତା ନିଜେ ବି ସେ ଜାଣିନି । ରାତି କେତେ ହେବ କେଜାଣି । ହଁ, ଅଧରାତିରୁ ଅଧିକ ହେବ । ନାନୀ ଜନ୍ମୋଥ ମନ୍ଦିରକୁ କାମସାରି ଅଭଡ଼ା ଧରି ଅଧରାତିରେ ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ । ଆଉ ବେ:ଭା ତାକୁ ଓ ତା ତଳ ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କୁ ଛୋଇଥିଲା ଅଭଡ଼ା ଖୁଆଇବାକୁ ।

ଆଉ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ..

ନାନୀ କ'ଣ ଆଦରରେ ଟାଣି ନେଇଥିଲେ ତା ପଦ୍ମା ନାନୀକୁ ?

କ'ଣ ଅଭୟ ଦେଇଥିଲେ ?

ଆଉ ବୋଉ...

ହୁ—ହୁ ନାଜରେ କ'ଣ ଭୁରୁ ବୁଝିତ କରି ନ ଥିଲା ତା'ର ବୋଉ ?
ତା ନିଜର ଜନ୍ମକଲ ବେଉ ?

ଶୁଣୁର ଘରର ଭଟ୍ଟାମାଟି ଛୁଡ଼ି ଯାଇକିନିଆ ଝିଅର ଏ ବିଭସ୍ତ ଆଶ୍ଵପଣ
ଦେଖି କମିତ ଶିହର ନ ଉଠିଥାନ୍ତା ସିଏ ?

ନଥାପି...

ତଥାପି ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ଯେନର କରୁଣା କରନ୍ତାସ ଆଖି-
ଲୁହରେ ବର୍ଷାଣି ଥିଲା ତା'ର ପଦ୍ମନାମ, ତା'ର ବାଉଦର୍ପର ଭେଣା ଅପୂର୍ଣ୍ଣ
ଆଗରେ ।

ସେ ଅବଲୁକ୍ତ ଗୋକାଞ୍ଛନ୍ନ ଅଧ୍ୟାୟର କନ୍ଦୁକାଂଶ ପରେ ଶୁଣିଛି ସିଏ ।

କିନ୍ତୁ...

ସେହିଦିନୁ ବୋଧହୁଏ ଅପୂର୍ଣ୍ଣା ମରିଯାଇ ସପୂର୍ଣ୍ଣା ଜନ୍ମନେଲା ।

ତା ନାମ କ'ଣ ଏଇଆ ଶୁଣିଥିଲା ?

ପ୍ରତିଶୋଧ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୁଗ ନେଉ ...

ନେଉ ଅପୂର୍ଣ୍ଣା...

ସେ ସପୂର୍ଣ୍ଣା ହେଉ...

×

×

×

କେତେ ରାତି କେଜାଣି । ନାହିଁମ, ସକାଳ ହୋଇଥିଲା ବୋଧହୁଏ !
ପାଟିଭୁଣ୍ଡରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ଅପୂର୍ଣ୍ଣାର । ତା ଦିହକୁ ଲାଗି ମଣିଷାରେ
ଗୋଇଥିବା ପଦ୍ମନାମ ଆଉ ତା ପାଖରେ ନଥିଲା । ସେମାନେ ସେହି ଶୂନ୍ୟ,
ହାହାକାର, କରୁଣ ପ୍ରଶ୍ନବାର୍ତ୍ତା ପରି ନିରାଶରଣା ମୁହର ଶବ୍ଦରଟାକୁ ଆବିଷ୍କାର
କରିଥିଲେ ବାରିପଟୁ ।

ଗଛରେ ବଉଡ଼ି ଦେଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିଲା ପଦ୍ମନାମ...

ଏହାପରେ ଯଦି କିଛି ଧରିବ ଅପୂର୍ଣ୍ଣା ନିଜ ନାମଟାକୁ ବଦଳାଇବାକୁ,
ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହେବାକୁ, ବିବାହ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୁକ୍ତ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ,
ତେବେ ସେଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କ'ଣ ଅଛି ?

କିନ୍ତୁ...

ସପୂର୍ଣ୍ଣା କ'ଣ ତାହା ହୋଇଛି ?

ନ ହେଉ; କିନ୍ତୁ କ'ଣ ?

ଏବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିତି ଦର ସିଂହା ଡାକିଲା ଦ୍ଵାରେ ଧରି ଶାଏ । ବସ୍ତ୍ର ରେଲିଂ ଧରି ଝୁଲି, ଠେଲପେଲ ଡାକ ପେଟ ପୋଷିବାକୁ ସଂଗ୍ରାମ କରେ । ମୂଲ୍ୟ-ବୋଧକୁ ଘୋଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ବହୁ ହାତପାହାନ୍ତରେ ଥିବା ଆବାହା ଆସୁଥିବା ଜାଣି ଜାଣି ହସେ ! ସୁରକ୍ଷା ଅଧୀନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିଶ୍ରଣ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ବାଧ୍ୟତାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରେ । ନିତି ବସ୍ତ୍ର ବା ଟ୍ୟାକ୍ସିରେ ଯାଉ ଯାଉ ଯାହା ଅବା ଭୋଜନାର କରେ ସେଥିରୁ କେତେ ଅଂଶ ନିଜପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ସୁଯୋଗ ସେ ପାଏ ?

ହଁ...ପାଏ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ସେ ବୁଆଡ଼େ ତା ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ବୃକ୍ଷିତାଙ୍କ ଭୋଜନାର ଆସୁଅ...

ତା ନା ବାଳକ ପଞ୍ଜାବୀଙ୍କର ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ...

ଏବେ କ'ଣ ସତରେ ତା ନାମର ସଂକଳ୍ପ କରିପାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ?

ହଠାତ୍ ଅକସ୍ମାତ୍ ଗୋଟାଏ ଧକ୍କା ଖାଇ ଟ୍ୟାକ୍ସିଟା ନାଚି ଉଠିଲା । ଆଉ ସତକୁ ସତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣର ଭବନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପକାଇ ଗୋଟାଏ ଉଦ୍‌ଭିଦ କଣ୍ଠସ୍ଵର କହିଉଠିଲା, “Sorry, ଏକାନ୍ତ ଭାବରେ ଦୁଃଖିତ । କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ ସଂକଳ୍ପ କରିବାର ଗୋଟାଏ ସଂମା ରହିଯାଉଛି । ବିଶ୍ଵାସ କରନ୍ତୁ, ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରୁପାୟ ।”

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ତବ୍ୟ ହେଲା । ଉତ୍ତର ନ ଦେଲେ ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ମାନିବାକୁ ହେବ ନିହତ ଭାବରେ ଭଦ୍ର ସେ ! ଯଥେଷ୍ଟ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ବସିଛନ୍ତି । ବେଶ୍ ଆଗାଧ ପାଇଛନ୍ତି ସେ । ଆଉ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେହରେ ..

“ନା ଠିକ୍ ଅଛି ସେ କିଛି...ସେ କିଛି ନୁହେଁ” କହି କବାଟ ସଙ୍ଗେ ମିଶିଯିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

“ଆଜି ବଡ଼ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗର ଦିନ ଆପଣଙ୍କର । ଆପଣଙ୍କର ଯଦି ଫାଶ୍ଟ୍ ପିରିୟଡ଼ଟା ନ ଥାନ୍ତା ନା ଆପଣ ନିର୍ଦ୍ଦାତ ଟ୍ୟାକ୍ସିରେ ଚଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଞ୍ଜ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଆନ୍ତେ ।”

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ବୁଦ୍ଧିଦାୟ ଆଖିରେ କୌତୁକପ୍ରଦ ଗୁହାଣୀ ବେଶ୍ ଆମୋଦ-ଦାୟକ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁହଁରେ ବି ଅଜଣତାରେ ସେ କୌତୁକର ପ୍ରଦର୍ଶନ ପଡ଼ିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଜାଣିଲେ କେମିତି ?”

“କେଉଁ କଥା ? ଏଇ କ୍ଳାସ୍ ଥିବା କଥା ନା ଆପଣଙ୍କର ଏଇ ମାନସିକ ଦୁଃଖ କଥା ?”

“ଧରନ୍ତୁ ଉଭୟ କଥା !” ହଠାତ୍ ବେଣ୍ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତାର ସ୍ଵର ବାଲି-ଉଠିଲ ସଫୁର୍ଣ୍ଣୀର କଣ୍ଠରେ ଅଜଣତାରେ ।

“ଝୁକ୍ ସଫେ । ହାତରେ ଧରିଛନ୍ତି ସକଳୋଲୋଳି ବହୁ । ବାରମ୍ବାର ଘଡ଼ିକୁ ଚାହିଁ ଧରି ଆଉ ଯାଉଛନ୍ତି ବାଣୀବିହାର !”

“କାହିଁ ଗୁମ୍ଫା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବି ହୁଏତ ଆଇପାରେ ।” ବେଣ୍ ଖୁସିରେ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଦେଖାଯାଉଛି ସଫୁର୍ଣ୍ଣୀର ମୁହଁଟା !

“ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଏଭଳି ଭୁଲ୍ ହୁଏତଃ ସମସ୍ତେ କରିବା ସ୍ଵାଭାବିକ । କିନ୍ତୁ ଗୁମ୍ଫାର ଏଭଳି ଉଦ୍‌ବେଗ କ୍ଳାସ ଆଟେଣ୍ଟ କରିବାକୁ ! ପୁଣି ଏ ଯୁଗରେ ! ଏଭଳି ଭୁଲ୍ ଆଉ କିଏ କରିପାରେ । ହେଲେ...”

“ତା ମାନେ ଆପଣ ଭୁଲ୍‌ଭୋଗୀ । ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ କହୁଛନ୍ତି । ତା ମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଅଧ୍ୟାପକ ।”

“ଅର୍ଦ୍ଧେକ ସତ ଅର୍ଥାତ୍ ଅଧ୍ୟାପକ ଥିଲ ।”

“ଆଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଣୀବିହାର ଯାଉଛନ୍ତି ଯେ 'ବୋଧେ କ୍ଳାସ ନେବାକୁ ' ପୁଣି ଏପରି ବିକଳ ଅବସ୍ଥାରେ ?”

“ସେ ଭଲ ଦୂର୍ମତ କେବେ କରିବୁ ବୋଲି ଅନ୍ତତଃ ମୋର ମନେ ହେଉ ନାହିଁ !” ବେଣ୍ ବେଣ୍ କୌତୁକଭରା କଣ୍ଠରେ କହଲେ ।

“ତେବେ ?”

(ନିଜର ଅନ୍ୟା କୌତୁହଳରେ ସଫୁର୍ଣ୍ଣୀ ନିଜେ ଟିକେ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା)

“ଅତ୍ୟୁତ ଧାରଣା ସବୁ ଆମର ଏଠି । ଆପଣଙ୍କର ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । ଆପଣ ବୋଧେ ଦେଖି ନ ଥିବେ କେବେ ? ଏଇ ଯେଉଁ ମାନସିକ କରି ସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୂଜା କରନ୍ତି, ମାନେ...ମାନେ”

“ବାଆଁରେ—ମାନସିକ ପୂଜା ଦେଖିନି ମୁଁ ? ଆମ ନନା ତ ନିଜେ ପୂଜକ । ସେ ନିଜେ ଘରେ ଘରେ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୂଜା କରନ୍ତି ପିଲାଦିନୁ ଦେଖି ଆସିଛି । ଆଉ ମୋ ଭାଇ ପାଇଁ ମୋ ବୋଉ ମାନସିକ କରି ଥିଲା ଯେ !”

“ବେଣ୍, ବେଣ୍ ଠିକ୍ ଧରିଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଜମା ଅସୁବିଧା ହେବନି ! ଠିକ୍ ସେମିତି ମୋ ବୋଉ ଗୋଟାଏ ମାନସିକ କରିଥିଲା ଯେ ତା ପୁଅ I. A. S. ହେଲେ ସେ ଗୋଟେ ଆଡ଼ମ୍ବର କରି ସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୂଜା

କରିବ । ଅଗତ୍ୟା ମାତୃଭକ୍ତ ସନ୍ତାନ ବୋଉର Sentiment ଜଣି ଆସେଣ
ଥିଲା ସକାଳେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ । ମାତା ଦେଖିଲୁନା ଅବସ୍ଥାଟା ! ଉଭୟଙ୍କର ସମାନ
ଦଶା ।”

ଝିଂ...ଝିଂ...ଗୋଟାଏ ବିକଟ ସ୍ୱାଭାବିକ ହେବେ ଗାଡ଼ିଟା ଠିକ୍ ଅଧା-
ବାଟରେ ଅଟକିଗଲା । ଇଂଜିନ୍ ନେଲା । ବାରମ୍ବାର ହ୍ୟୁଣ୍ଡଲ ମରା ଚାଲିଛି ।

ମୋଟା ନିଶ୍ୱାସ ଡ୍ରାଇଭରଟା ନିର୍ବିକାର ଘରରେ କହୁ ଚାଲିଛି—

“ଆରେ ଦେ—ଆଉ ଥରେ ଦେ । ହୁଁ—ଦେ—ଦେ ।”

ସଫୁର୍ଣ୍ଣା ଏଥର ସଜକୁ ସତ ପ୍ରମାଦ ଗଣିଲା । ଆଜି ସନଟ ବଲ୍‌କୁଲ୍
ଅଶୁଭ । ଏ ଗାଡ଼ିଟା ଠିକ୍ ହେବ ନା ସେ କ୍ଲାସ୍‌ରେ...

“ଏଇ ଗଲା ଆଜି ଆଉ ଯିବା ଆସା ବଲ୍‌କୁଲ୍ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ, ବରଂ
ଟିକେ ବାହାରକୁ ଉଠି ମୋତେ ଏ ଧନୁ ଅବସ୍ଥାରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ
ନା !”

ସଫୁର୍ଣ୍ଣା ଅସ୍ତବ୍ୟୁତ ହେଲା । ଛୁ-ଛୁ-ମୋର ଆଗରୁ ଉଠିଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

“ଆପଣ ପ୍ରକୃତରେ ନିହାତି ଅସୁବିଧାରେ ବସିଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବିକ୍ ମତେ କ’ଣ
ଭାବୁଥିବେ କେଜାଣି ଆପଣ ?” କହୁ ତରତର ହୋଇ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ିଲା ।

ଟ୍ୟାକ୍‌ସିର ଅନ୍ୟ ଆରୋହୀମାନେ ଏହାଭିତରେ ଡ୍ରାଇଭର ସଙ୍ଗେ ଡର୍କରେ
ମାତିଗଲେଣି । ପୁରୁଣା ଟ୍ୟାକ୍‌ସିର ବୟସ ନେଇ ଘମାଘୋଟ ଡର୍କ ।

“ଏଇ ସୁବିଧା ଦେଲେ ଖସିଯିବା ନା କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ? ଓହ୍ଲୋ—ଭାଗ୍ୟରେ
ଗାଡ଼ିଟା ଖରାପ ହୋଇଗଲା ସିନା । ବଞ୍ଚିଗଲି ବାବା ! ନ ହେଲେ...”

“ଆପଣ ସିନା ବଞ୍ଚିଗଲେ ହେଲେ ମୋକଥା ଟିକେ ଭାବିଲେ ? ମୋତେ
ଯେ ନିହାତି ଭାବରେ ଛୁଟି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । କି ମୁଝିନରେ ମଣିଷ ପଡ଼ିଲା ।”
ବାରମ୍ବାର ବିବ୍ରତ ହୋଇ ଘଡ଼କୁ ଚାଲିଲା ସଫୁର୍ଣ୍ଣା ।

“ଆପଣ ଘଡ଼କୁ ନ ଚାଲି ସାମ୍ନାକୁ ଚାଲିଲେ । ଆପଣ ତ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ
ଏମିତି ଆରାମରେ ଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତେ । ପୁଣି ବେଶ୍ ଖୁସିରେ ।” ସାମ୍ନା ଫିଆଟ୍
ଗାଡ଼ିରେ ନିବିଡ଼ବାହୁତ ଦମ୍ପତିଙ୍କୁ ଚାହିଁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଦୃଷ୍ଟି ନେଇ କହିଲେ ।

“ମାନେ”

“ମାନେ ଅତି ସହଜ । ବେକାର ପାଠ ପୋଷି ପୋଷି, ନିତି ବସ୍‌ଚାରି
ଶେଷରେ ଏଇ ବିଚିତ୍ର ଟ୍ୟାକ୍‌ସି ଯାହା କରି କ’ଣ ନା ଅନ୍ଧାପିକା ? ଏଇ ଝାମଲରେ

ଭଲ କି ଦରକାର ଥିଲା ? ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ବେଶ୍ ସୁସ୍ଥ ଆରାମ ନେଇ ଯାଏନ କରପାରିଥାନ୍ତେ । ମାନେ ମୁଁ ଏଇ ସମ୍ଭାବନା କଥା କହୁଥିଲି ।” ଉଦ୍‌ବୁଲ ଆଖି ଦୁଇଟା ଆହୁରି ଉଦ୍‌ବୁଲ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

“କି ଦରକାର ଥିଲା । ଆପଣ କ’ଣ ପ୍ରବୃତ୍ତିନ୍ତୁ ଶୁଣେ ? ଏମିତି ନେଇ ଗହଣ କରି ନେବା ଆମ ସମାଜରେ ଭାବ୍ୟ ସହଜ ନା ! ବୋଧହୁଏ ଭଦ୍ରମହଲା ଏ ଗାଡ଼ିଟାକୁ ଯାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିବେ ଯୌତୁକ ସ୍ବରୂପ । ଆମ ଦେଶରେ ଏଇଟା ତ କିଛି ଗୋଟିଏ ଅସମ୍ଭବ କଥା ନୁହେଁ ।”

“ହ—ଏଁ ଉଦ୍‌ବୁଲ ଶୁଣି ଲେଡ଼ା । ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଅଭାବ ପୁରୁଣ ସ୍ବରୂପ ଅର୍ଥ । କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତ ସେ ଭୟ ଆସିବ ନ ଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଯଦି କିଛି ମନେ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏତକ ଦୃଢ଼ ସ୍ବରୂପେ କହନ୍ତି ।”

ଏଥର ପରପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସେ ଆଖି ତୋଳି ସପୂର୍ଣ୍ଣକୁ ଚାହିଁଲା । ଗଭୀର ଅନ୍ତର୍ଭେଦୀ ଦୃଷ୍ଟି ।

ସପୂର୍ଣ୍ଣା ବିଚଳିତ ହେଲା ।

କାର୍ ଆରୋହଣ ଉଦ୍‌ଲେକଙ୍କ ପିଅନ୍ ରେସୋଲ୍ ଦେଉଛି । ପାହାଳ ଛୁକ ।

ତରବର ହୋଇ ସେ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ପର୍ଶରୁ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇ ସାମ୍ନାରେ ଆସୁଥିବା ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ଗରିବ ବଧୂ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ କରି କହିଲା, “କିନ୍ତୁ ଏ ଭୟ ତ ନିଶ୍ଚୟ ଥିଲା । ମାନେ ମୁଁ ଏ ସମ୍ଭାବନା କଥାଟା କହୁଛି ।”

“ଓ—ହୋ—ହୋ ହୋ—”

ବେଶ୍ ପ୍ରାଣଫୁଲ ହସ ହସିପାରେ ତ ସେ ! ଆଉ ହସଟା ଉଠିଲା ପ୍ରାଣବନ୍ତ ଆଉ ସଂଜମକ ମଧ୍ୟ ।

ସେ ହସର ଜଳାରେ ସପୂର୍ଣ୍ଣାର ହସ ବି ମିଶି ଯାଇଛି କେତେବେଳେ ।

“ମଜା କଥା କ’ଣ ଜାଣନ୍ତୁ ନା ? ଆକର୍ଷିତେଶ୍ୱରୀ ଆମେ ଦୁହେଁ ମନପ୍ରଭୁର ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ । ଏଠି ହେଲା ଝାଲ ।”

ହଠାତ୍ ସପୂର୍ଣ୍ଣାର ହସଫରୁଆରେ କିଏ ଯେମିତି ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଠିପିଟାଏ ଦେଇଦେଲା ।

ସପୂର୍ଣ୍ଣା ଗାନ୍ଧୀରରେ କହିଲା, “ଏ ବଧୂ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଠିକ୍ ମୋ ନାମ ପରି । ମୋ ନାମ ଚଉଦବର୍ଷରେ ବଧୂ ହେଲା । କୋଳରେ ଦୁଇ ମାସ ହିଁଥା ।”

“ସେ କ’ଣ ବାଳୁଡ଼ ବଧୂ ମାନେ ଶାନ୍ତ ଆଇନ୍ ପୁସ୍ତକ ? (—ଓ ଏଇ ଆପଣଙ୍କ ଧାରଣା ତେବେ ! ବହୁତ ସମ୍ଭାବନା କଥା ଆପଣ କହି ପାରନ୍ତି ବୋଧେ । ହେଲେ ସଂସାରଲୋକର ଘୋର ପଦ୍ମ । ମାତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆଇନ୍ ବରୁଦ୍ଧାତରଣ ଗୁଲିଆଏ ପ୍ରତି ପ୍ରତି ପ୍ରତି ଏହା କ’ଣ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ?”

“ସେତେବେଳେ ଯେମିତି ଶାରଦା ଆଇନ୍ ଥାଇ ନାନା ଏଗାର ବର୍ଷରେ ବିଷ ହୋଇଥିଲା, ଏବେ ଯୌତୁକ ନିରୋଧ ଆଇନ୍ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ତଥାକଥିତ ଶିକ୍ଷିତ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଚୋରା ଜଙ୍ଗେ ପତ୍ରାଙ୍କ ସହୃଦ କାର୍ତ୍ତିକ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ସମ୍ଭାବନା କଥା କହୁଛି ।”

“ବେଗ୍ ସେହି ସମ୍ଭାବନାକୁ ଆଉ ଟିକେ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ଚଳିବ । କାର୍ତ୍ତିକ ଆରୋହଣ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ବୋଲୁ ଅଣାଇଉ । ହୁଏତ ଗୋଟିଏ ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ସଂଲ ସାଦାସିଦା ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ଟିପ୍ପଣ ଦେଖି ନାହିଁ ଭଲ ଲାଗିଥିଲା ନା । ଏ କଥାରେ ସେ ଛତା କରିବାର ଚିନ୍ତା ବି କରିନାହାନ୍ତି ବରଂ ଏ ଦିଗରେ ଚନ୍ଦ୍ରବୃଦ୍ଧ ହାତରେ ସୁଧ ପାଇବେ ବହୁତ ବନା ଯୌତୁକରେ କେବଳ କନ୍ୟାକୁ ହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ସେ ପୁଣି ଏ ଯୁଗର ତଥାକଥିତ I. A. S, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏଭଳି ପ୍ରସାଦ ଲେଉଟାୟୁ ନିଶ୍ଚୟ । ମାତ୍ର ବ୍ୟାପାରବଣା ବିଦ୍ରୋହଣୀ ରୂପସୀ ଆଦର୍ଶର ଦ୍ୱାହ ନେଇ ପ୍ରତ୍ୟାଶାନ କଲେ ପ୍ରସାଦ ।”

“ଦେଖୁ ମୁଁ ସମ୍ଭାବନା କଥା କହୁଛି । ଧରନ୍ତୁ, ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ପାଠ ନ ପଢ଼ି ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ବ୍ୟାହତ କରି ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଛନ୍ତି, ଦ୍ୱିତୀୟା ଭଉଣୀ ସ୍ୱାମୀ ଘରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦାୟତା ହୋଇଥିବେ ।”

ଏ ପୁରୁଷ ଜାତି ସଙ୍ଗେ ଆଶୋଷ ମିଳାମିଶାପାଇଁ ହୁଏତ ସେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବେ । ହେଲେ ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣା ??

“ଦେଖୁ ଆପଣ କ’ଣ ?”

“ହଁ, ସମ୍ଭାବନାର ସୂଚନା ଦେଉଛି ।”

“ହଁ, ତା’ପରେ ?”

“ତା’ପରେ ଘଟଣା ସ୍ପଷ୍ଟ । ମାନେ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ରାଜ୍ୟ ଓ ପେଟନି ।”

“ଏ କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ଭୟଙ୍କର ଅନ୍ୟାୟ । ଭଦ୍ରମହଲା ଆଦୌ ପେଟନି ଦୁହନ୍ତ ।”

“ଆହା—ସେ ନୁଆ ଫିଆଟ୍ ଗାଡ଼ିରେ ଆମର ଏଠି ବଡ଼ିନ୍ଦି ଲୋଡ଼ୁଡ଼ା ଗାଡ଼ିଟାକୁ ଦେଖି ଆପଣଙ୍କର କ’ଣ ମନେ ହେଉଛି ଶୁଣେ ? ଅଥଚ ଏହି ଟ୍ୟାକ୍ସିରେ ଚିଲିକାବେଳେ ଏ ଟ୍ୟାକ୍ସିଟା କି ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ଆକର୍ଷଣ କରୁଥିଲା ଆପଣଙ୍କୁ ! ସାହସଫଳରେ ଭିତରେ ଏହି ଭୟଙ୍କର ଦେଖି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ଆପଣ ଶ୍ରଦ୍ଧାମତ ଆଗ୍ରହରେ ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଥିଲେ ଆଗ୍ରହରେ । କ’ଣ ଏହା ମିଛ ??”

“ନା ବିଲ୍‌କୁଲ୍ ସତ । ମୁଁ ବି ଆପଣଙ୍କ କଥା ମାନି ନେଉଛି । ଆପଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ନ ହୋଇଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଉଦ୍‌ମହଳାଙ୍କୁ ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ବିଶେଷରେ ଭୂଷିତ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାସ ମଧ୍ୟ କରି ନଥାନ୍ତି ।”

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାର ଗାଢ଼ରେ ଟିପିଗଲା ପଡ଼ିଲା ! ହସିଉଠିଲା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣା ।

“ମାନେ କ’ଣ ଆପଣ ଚାହାନ୍ତି, ମୁଁ ରେସଗୋଲ କଣି ଆପଣଙ୍କୁ ଖୁଆଏ ବୋଲି । ସେଇଥିପାଇଁ ଏ ଜମିଲିଟେଣ୍ଡ । ଏଇ ରେସଗୋଲ ନିଅନ୍ତୁ ” କଥା ନ ସବୁଠାରୁ ସମୀକ୍ଷିତ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା ଦୁଇଟା ପ୍ଲେଟ୍‌ଭାରି ଗରମ ରେସଗୋଲ ଆଉ ଗୁମର ।

“ଆରେ ଆପଣ ଶେଷକୁ ଏତେବେଳେ”

“ବୁଝିଲି, ରେସଗୋଲ ଖାଆନ୍ତି ସତ କିନ୍ତୁ ଖାଇବା ଭଳି ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାରେ ନାହାନ୍ତି ଏଇଆ ତ !”

“ଏତେ ବଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ରା ! କୁହ ନେଇପାରିବେନି କୁଟି ନେବେ ଏଇଆ ତ ! ଏଭଳି ଫିଙ୍କଟ ସମୟରେ ରେସଗୋଲ ! କିନ୍ତୁ ସେ ସମ୍ଭାବନାଟା ଯେ କେତେ କମ୍ ଜାଣିପାରୁଛନ୍ତି । ନିଶ୍ଚୟ !”

“ନା—ନା—ମତେ ଯେମିତି ହେଲେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନିହାତି ଭାବରେ । ମୁଁ ମାତ୍ର ଆଉ ଗୋଟିଏ ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ଆଉ ଏକ ସୁଦର୍ଶନ ଯୁବକ କାର୍ ଧରି ଯାଉଥିବେ ଭୁବନେଶ୍ୱର । ହଠାତ୍ ରେସଗୋଲର ଲେଉଟ ସମ୍ବରଣ କରି ନପାରି.. ”

“ଆପଣ ଟିକେ ଦୟାକରି ଚୁପ୍ ହେବେ କି ? ଆପଣଙ୍କର ସମ୍ଭାବନାର ଲଗାମକୁ ଟିକେ ଆଝୁଡ଼ି କରନ୍ତୁ । ଓହୋ; କି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗରେ ଆଜି ବାହାରିଥିଲା ମଣିଷ । ଆଜ୍ଞା ଏ ଟ୍ୟାକ୍‌ସିଟା କ’ଣ ଆଜି ଠିକ୍ ହେବନି ?”

“ଦେଖନ୍ତୁ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ସ୍ପର୍ଶକରେ କିଛି ମତାମତ ଦେବି କିଭଳି ? କିନ୍ତୁ ମୋ ସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ରେସଗୋଲଟା ଚାରିଦିନ ଦରକାର । ନଚେତ୍ ମୁଁ ସରକୁ ନେବି ବା କେମିତି ?”

ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ହାଣ୍ଡି ରେସଗୋଲ ଧରି ପୁଣି ଠିଆ ହୋଇଛି ସେହି ପିଲଟା...

ହସିଲେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣା । “ମାନେ ଆପଣ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ।”

“ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ନିଜେ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ମିଶ୍ର । ମାତୃଦେଶଙ୍କ ଆଜ୍ଞାଧୀନ ପୁଅ । ତେଣୁ ସ୍ୱୟଂ ସତ୍ୟନାରାୟଣଙ୍କ ପୂଜା ପାଇଁ ଉପବାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅଥଚ ରେସଗୋଲଟା ଭଲ ବା ମନ୍ଦ ଜାଣିବି କିପରି ?”

“ଆଜ୍ଞା ମୁଁଟିଲ ତ ! ମୋ କହିବାରେ ବଣ୍ଟାସ କରିବେ ବା କପରି ?
ଧରନ୍ତୁ ମନେ ଭଲ ଲାଗି ପାରେ । ଏହା ବୋଲି ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିବ ଏମିତି
ସୂଚନା ।”

“ସୂଚନା ବହୁତ ଦେଖି । ହେ—ଆପଣଙ୍କ ଡାକ ଭରଦାନ ଶୁଣିଲେ ।
ଗାଡ଼ି ଶ୍ଟାର୍ଟ ହେଲା । Be quick ”

ତରବର କରି ସେଗୋଲାଟା ପୁରାଇ ହଠାତ୍ ଗୁପା ହସିରେ ଫାଟି ପଡ଼ିଲା
ସପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ ବହୁତ ଦେଖି ସୂଚନା କଥା କୁହେ ।

“ଆପଣ ଯେମିତି ମାତୃଭକ୍ତ ହନ୍ତା ନ ନା ନିର୍ଦ୍ଦୀତ ଆପଣ ସାମ୍ନା ଫିଆଟ
ଗାଡ଼ି ମାଲିକଙ୍କ ପତାଙ୍କ ଅବକଲ ଅନୁସରଣ କରିବେ, ଏ ସୂଚନା ବି ବହୁତ
ଦେଖି ।”

ଟ୍ୟାକ୍ସି ପାଖକୁ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ସତ୍ୟନାରାୟଣ ଚଣ୍ଡର ଗୁପା ଗୋରେ କହିଲା,
“ବଣ୍ଟାସ କର ବା ନ କର ଏଇପରି ଗାଡ଼ିର ମାଲିକ ମୁଁ ବି ହେଇ ଥାଆନ୍ତି ଯଦି
ବିବାହ ବିଷୟରେ ମୁଁ ମାତୃଭକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ମାଆ ଜାଣେ ଯାହାକୁ ମୋତେ
ଭଲ ଲାଗିବ ତାକୁହି କେବଳ ମୁଁ ବିବାହ କରିବି । ନଚେତ୍ ଏମିତି ଘଟନଟା
ଗୁଲିଯିବ ।”

ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଗୋଲାଟା ଘୁରୁ ହୋଇ ଆସିଲା । ସତ୍ୟନାରାୟଣଙ୍କର
ପରିବେଶକୁ ହାଲୁକା କରି ସେ ହସିଉଠି କହିଲା, “ମୁଁ ବି ସ୍ୱୟଂସପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରେ
ସୋର ପକ୍ଷପାତୀ ହେ !”

ସପୂର୍ଣ୍ଣା ଉତ୍ତର ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ ।

ହଠାତ୍ ଏକ ଉଦାତ୍ତ ସ୍ୱର ତାକୁ ବିଚଳିତ କଲା, “ସପୂର୍ଣ୍ଣା, ତମେ କ’ଣ
ଶପଥ କରୁଛୁ ତମ ନାମଟାକୁ ସ୍ୱାର୍ଥକ କରିବାକୁ ଦେବନାହିଁ ?”

ଏହାପରେ—ଏହାପରେ କ’ଣ ସତକୁ ସତ ସେଇଠି ଠିଆ ହୋଇ ପର
ବସ୍ତରେ କଟକ ଫେରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରିବ ସପୂର୍ଣ୍ଣା ?

ନା ପୁଣି ସେହି ସ୍ତରୀ ବଞ୍ଚାଇ ବଞ୍ଚିବାର ଡ୍ରାମା କରିବ ଯଦିଓ ଆଉ
ବାଣୀବିହାର ଯିବାର କିଛି ଅବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଆଜି ।

ତେବେ... ତେବେ ???

ହଠାତ୍ ଚେନାଏ ଆଲୁଅରେ ତା ଆଖି ଜାଳୁଜାଳୁଆ ହୋଇ ଉଠୁଛି ସେ !

● ଆଲୁଅ ଅନ୍ଧାର ଓ ରକ୍ତ ମନ୍ଦାର

ହଠାତ୍ ଆଲୁଅଟା ଲିଭିଗଲା...

ଅନ୍ଧକାର, ସାବୁସହର ଅନ୍ଧକାର, ନିଶ୍ଚିତ ଅନ୍ଧକାର ।

ମହମବର ?

ମହମବର କାହିଁ ??

ବେଶ୍ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହୋଇଥିବ ମହମବର ଖୋଜିବାରେ... ଆଉ ଦ୍ଵାରି ଭିତରେ ସେ ନିଜକୁ ବେଶ୍ ହଜେଇ ଦେଇ ପାରିବେ ।

ଆ...କି ଆରାମ...

ଏ ଅନ୍ଧକାର ଡେର ଭଲ ସେ ଉଠ ନିୟୁନ ଆଲୁଅଠାରୁ !

ଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟୁତ ଆନନ୍ଦର ଶିହରଣ ବହୁଦିନ ପରେ ଅନୁଭବ କଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ।

କିନ୍ତୁ କେତେ ଦିନ ?

ଯୁଗ ଯୁଗାନ୍ତର ପରି ବୋଧହୁଏ ।

ଏ ଅନ୍ଧକାରରେ ଡବମାରି ବୁଡ଼ିଯାଇ ପାରିବେ ସେ !

ଦରଣି ଦରଣି କୁଇଁ ପାରିବେ ହଜିଲା ଅନ୍ଧତାକୁ !!

ବଡ଼ ରାସ୍ତା ଅନ୍ଧକାର । ଅଜଣା ରକ୍ତମନ୍ଦାର ବି ଲୁଚେଇ ଦେଇ ପାରିଛି ନିଜକୁ ଏ ଅନ୍ଧକାରରେ । ରକ୍ତାକ୍ତ କାନ୍ଦଣାର ଡୁଙ୍ଗଳ ରକ୍ତମନ୍ଦାର ! ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବସାଧ ବନ୍ଦ ହୋଇଛି ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଛି ।

ବେତର ଆରାମ ଚୌକିରେ ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ଗୋଡ଼ ହଲାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ଅଧର ଅନ୍ତରାଳରେ ଦନ୍ତପଂକ୍ତର ନିବଡ଼ ପେଟଣ ବେଶ୍ ଉତ୍ତେଜନା ମୁଣ୍ଡି କରୁଛି ।

ଅନ୍ଧର ଭଲ, ଖୁବ୍ ଭଲ । ତା'ନ ହୋଇଥିଲେ; ଏଇ ବାଣ୍ଟାରେ ଏଇ ଉଠ ନିୟୁନ ଆଲୁଅରେ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଧତ ଯୌବନ ଠିକ୍ ଏଇବାଟେ ତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ଚାଲି ଯାଇଥାନ୍ତା !

ହାତରେ ବୋଟ ଉପାନିଷ୍ଟ ବ୍ୟାଗ୍ ଆଉ ମୁଣ୍ଡରେ ଉଦ୍ଧତ ଅତ୍ୟୁକ ଗମ୍ଭୀର ଖୋସା । ଏ ଯୁଗର ବେପରୁଆ ଡ୍ରଗ୍ଗିବାଜୀ !

ନାହିଁ ପଡ଼ି ଅବଳା ଓମେ ହୁଏ କି ନିଅନ୍ତା ଲାଭେଣ୍ଡର ଫୁଲ !

ଅବହେଳାରେ ଖୋସି ଦିଅନ୍ତା ଉଠି ଜୁଡ଼ାରେ ଟିକିଏ ନମ୍ରତା ଆଣିବାକୁ ।

ନମ୍ରତା !

ହଁ, ଏଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଆଉ ଅଭିଧାନରେ ଅଛି ?

ତେବେ ଛଳନା ?

ହଁ ଛଳନା କରୁଥାନ୍ତେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ତଥ୍ୟସମ୍ବଳିତ ଉପାଦେୟ ପରିକା । ବେଦ, ବେଦାନ୍ତ,
ଉପନିଷଦ, ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଦର୍ଶନ । ପାଖ ପରେ ବିରାଟ ଆଲମାରି—ଏକତ ଡାଙ୍କର
ପରିଚୟ ।

ଛଳନା ??

ଠିକ୍, ତା ନ ହେଲେ ସେ କେମିତି ଦେଖିପାରନ୍ତେ ?

ଖାଲି କ'ଣ ଧଳା ଫିଆଟ୍ ଗାଡ଼ିଟା !!

ଗାଡ଼ିର ଗୁଲକକୁ ମଧ୍ୟ ଏ ଯୁଗରେ ବିଜ୍ଞାନ । ତା'ର ଏକ ଇଞ୍ଚ ଚଉଡ଼ା
ଓ ଦୁଇ ଇଞ୍ଚ ଲମ୍ବା ପଞ୍ଚ କଲିକୁ । ସାମାନ୍ୟ ଦେଉ ଦେଉକା କେଶର ପାହାଚକୁ
ଡ୍ରେନପାଇପ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ବିଶେଷ ଦରରଙ୍ଗୀ ସାର୍ଟକୁ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସୁଦୃଶ୍ୟ ହାତ ବୋତାମଗୁଡ଼ାକ ମଧ୍ୟ ବାଦ ଯାଏ ନାହିଁ...

ମେଦଶୂନ୍ୟ ସୁଦୀର୍ଘ ଶରୀର ଗାଡ଼ିର, ଫାଟକ ଖୋଲି ଉଦ୍ରତା ଦେଖାନ୍ତା !
ଉଦ୍ରତା !

ଆଉ ମାଲବକାର ସ୍ୱରଶୂନ୍ୟ ଫୁଲର ଶରୀର କେବଳ କୃତ୍ରିମ ଜୁଡ଼ା
ଭାରେ ବୋଧହୁଏ ଉଚ୍ଚତ୍ ଅବନତ ହୁଅନ୍ତା ।

ଲଜ୍ଜା, ସଙ୍କୋଚ, ଦ୍ୱିଧା !!!

ନା, ଏ ମିଥ୍ୟା ଶବ୍ଦାନ୍ତମୁଗୁଡ଼ାକ ଏ ଯୁଗରେ ନାହିଁ ।

ସେ ଦରରୁ ଏମାନେ ମୁକ୍ତ, ହାଲୁକା ବେଲୁନ୍ ପରି ।

ସୌମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ତଥ୍ୟ ପାଖର ଶିରାଗୁଡ଼ାକ ବିଚଳିତ ହୁଅନ୍ତି । ଅସ୍ପଷ୍ଟ
ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ—ନା ପେଟରୁ ଆସନ୍ତା ସ୍ବଚ୍ଛର !

ଅଭିନ ବେଶରେ ବାଧା ପଡ଼ନ୍ତା ।

ଲଲାସ୍ଥିତ ଭଙ୍ଗୀରେ ଓହ୍ଲେଇ ଆସନ୍ତା ଶେଷ ଧବଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାପାଳ
କଣ୍ଠେଇଟା ।

ସାମାନ୍ୟ ଦିଆ ବର୍ ହେୟାର୍ ର ଦେଉ ଲେଟି ପଡ଼ୁଥାନ୍ତା ।

ଦାମା ଅତରର ଗନ୍ଧ ଅନୁଭବ କରନ୍ତେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ।

କିନ୍ତୁ ସଞ୍ଜୟ !!!

ସୌମେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କ ବଣଟୋରବ କ'ଣ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ ବାପ କୁ ?

ହେଁ; ବାଲିଆର ଆଖିରେ ଗୋଗୋରେ !

ଆଉ ସଞ୍ଜର ଆଖିରେ ହାଲୁ ଫେସନ୍‌ର ଗଗଲ୍‌ସ୍‌ ଯେ !

କାହିଁକି ???

କଣ ଉଠ ନିୟନ ଆଲୁଅରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ?

ନା ..

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ, ଯଦିଓ ଅସୁମାରୀ ପ୍ରଶ୍ନର କୁଣ୍ଠିତ
ସର୍ପ ତାଙ୍କର ଅସ୍ତିତ୍ବକୁ ସଫଦା ଘରାଡ଼ାନ୍ତି କରେ !

ତଥାପି...

ପରିଚିତ ଦୃଶ୍ୟ । ତେଣୁ ଟାଇଗର ମଧ୍ୟ ଲୁଚି ହଲେଇ ସମ୍ବଳିନା ଜଣାଏ
ପ୍ରଭାତ ରୂପରେ ।

ଦୁଣି ଜଳେ ଉଠି ଆଲୋକ ।

ଛୋଟ ଛୋଟ ଢେଉ ଅଜସ୍ର ହସର ଢେଉ...

ସେ ଢେଉରେ ମିଶେ ଅବାନ୍ତର କଥାର ଭଗ୍ନାଂଶ ।

ଲଘୁ ଉତ୍ତପ, ବହୁ ପ ।

କ୍ଷୟିଷ୍ଟ ସମାଜର ଛତିବନ୍ଧୁ !

କପଟିଆଲର ଶବ୍ଦ ।

କୋକାକୋଲ ବୋଲଲର ଶବ୍ଦ !

ଫ୍ୟାନ୍‌ର ସାଇଁ ସାଇଁ ନାଦ !

ରେଡିଓରୁ ନିମ୍ନ କଣ୍ଠର ସଙ୍ଗୀତ !

ଟୁଂ ଟାଂ ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗ !

ବାଗ୍ରୋରେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ । ପାଖରେ ରକ୍ତାକ୍ତ ଫୁଲଭସ ମନ୍ଦିର ଗଛ ।

ପରିତ୍ରାସର ସ୍ବାକ୍ଷର ଲଳିମା ???

ନା ରକ୍ତାକ୍ତ କାନ୍ଦଣାର ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ ଏ ରକ୍ତମା ???

ମନ୍ଦାର ଧଳେ ଯେମିତି ତାଙ୍କର ନାଡ଼ିର ଅଭେଦ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ।

ବେଦାନ୍ତର ଶ୍ରେୟ ତତ୍ତ୍ବ ମଧ୍ୟରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ବେଦାର ବ୍ୟର୍ଥ ପ୍ରୟାସ
କରି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ।

ପରିତ୍ରାସର ସ୍ବାକ୍ଷର ?

ଆଶ୍ରମ ଲୋକ, ମହାଦେବ ଚିନ୍ତା ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜଗତରେ ସ୍ଥିତି, ଏକତା ତାଙ୍କର ପରିଚୟ !

ଆମାରିରେ ଭାରି ଘାଣ୍ଟି ଦର୍ଶନର ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତକ । ଯୋଗର ବ୍ୟୟ ବିଶେଷଣାତ୍ମକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଧର୍ମଚର୍ଚ୍ଚା, ମହତ୍ତର ଲେଖନର ମାପକାଠିରେ ହସାବ ନିକାଶ । ଯଦିସତ୍ତା । ମନ୍ଦ ଅଭିନୟ ନୁହେଁ ।

“ବୁଝ, ଏକତ, ରକ୍ଷାର କଲପରେ ଏକତ ଦରକାର । ଆରେ ବାବା, ନିଜକୁ ଭଲ ଟିକେ ଦେଖନ୍ତୁ ! ଦଲେ ବୁଢ଼ା ଅଛନ୍ତି । ଯାହା ଯୋର କରନ୍ତି ନା !

ସେ ଦିଗରୁ ତମ ବାପା ଦେଖ, ଆଙ୍କ ଗଡ଼ ।”

ଝୋ କଣ୍ଢେଇ ମୁହଁରୁ ଡ୍ରୋପା ।

ଏକଥରେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରାବେ ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞ ବୁଦ୍ଧ ??

ଅମୃତର ଉପାସକ ??

ନା — ଶୁଣ ଯିବ ବୋଲି ଏମାନଙ୍କର ଅହେତୁକ ଭୟ ନାହିଁ । କଣ୍ଠରେ ନାହିଁ କମ୍ପନ । ପୁଷ୍ପ, ସାବଲ, ଏକାନ୍ତ ନଗ୍ନ । ନିଜକୁ ମେଲି ଧରିବାରେ ହିଁ ଏମାନଙ୍କର ଆନନ୍ଦ । ଅବଶ୍ୟ ମନ୍ଦ ନୁହେଁ ।

ତେବେ ?

ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଅସହ୍ୟ ବୋଧହୁଏ କାହିଁକି ?

ତାହା ଆଲୋକ ସରଣରେ ନିଜକୁ ଦେଖି ଲଜ୍ଜାହୁଏ ସୌମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ।

ନା ଡ୍ରଜ୍ଜନ୍ତ ଭର୍ଷା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଯାହାର ଲଲିତରେ ବାକ୍ୟର ଗୁପ୍ତ ମାରିଯାଉଛି ସରକାର, ତାର ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରୁଣ୍ୟକୁ ଭର୍ଷା ??

ଯଦିଓ ଏବେ ବି ଡ୍ରାମା ପ୍ରମଣରେ ଲେବେଲେ ତାଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ ପେଶାବଦ୍ଧୁଳ ଶରୀରକୁ ଖୋସି ପଛରୁ ଅନେକ ତରୁଣ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରନ୍ତି !

ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରମ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ...

ତେବେ ?

ସୌମେନ୍ଦ୍ର ଭର୍ଷା କରନ୍ତି ଏ ମୁଗର ତରୁଣ ତରୁଣୀଙ୍କୁ ?

ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ ଭଙ୍ଗାଣୁ ?

ଉଚ୍ଛଳ ଆମୋଦକୁ ?

ଅବାଧ ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ?

ନିଜର ଆତ୍ମଜନମାନଙ୍କୁ ।

ପୁଣି ବହିରେ ମନୋନିବେଶ କରନ୍ତି ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ଜଳତରଙ୍ଗ, ନା ମିଳିବ କଣ୍ଠର କାକଳୀ !

ଅଭୁତ...

ବାପରେ ବାପ୍ ହରିବଲ୍, ଶୁଦ୍ଧମତ ରୁଡ଼ା ! କି ବଚନ ଜନ୍ମରେ
ବାବା ! ସେ ପୁଣି ବାପାଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ । ଟିକେ ହେଲେ କମନ୍‌ସେନ୍ସ ଥାଆନ୍ତା !
ହୁ-ହୁ-ହୁ । ରଥଲି, ଆଇ ଆମ୍ ଏକ୍ସପ୍ଟିମ୍ଲି ପରି । ଯାହାକିହ, ତମ ଘରେ
କି ଚରଡ଼ ଟ୍ରାକରେସି ଅଛି । ଆଟ୍‌ଲିଷ୍ଟ ଏମାନେ ସତ୍ୟ । ମତେ ଭାଗ୍ୟ ଭଲ ଲାଗେ
ସଞ୍ଜୁସ୍ ।

ଗୋଟିଏ ପରିଚିତ ମୃଦୁଶବର ତରଙ୍ଗ ..

ତୁମ୍ଭର ମୁଁ ଏ ଅବର ବୋଧହୁଏ ବୋଲି ହୋଇ ଯାଇଥିବ ତାରୁଣ୍ୟରେ
...ଦେଖିବାର ଅଶୋଭନୀୟ ଲେଉ ହୁଏ...

ଅଭୁତ ଗୋଟାଏ ରେସରେ ଜିଉଟା ଅସମ୍ଭବ ଆଦ୍ର ହୋଇଯାଏ ।

ଲେଉ ???

ନିଜଜୀବନର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକାଂକ୍ଷା ପରିତ୍ୟକ୍ତ ହେଉଛି ଆତ୍ମଜ ମଧ୍ୟରେ...

ତେବେ ?

ଏ ଉତ୍ତପ, ଏ ଅହେତୁକ କମ୍ପନ କାହିଁକି ଏ ଶିଥିଳ ଅଙ୍ଗରେ ?

X

X

X

ଜ୍ଵାଳା...

କଣ୍ଠନଳୀ ଜ୍ଵାଳାରେ ଦଗ୍ଧ ହୁଏ । ଦିନେ ନୁହେଁ, ଦୁଇଦିନ ନୁହେଁ
ଦୀର୍ଘ ଦୁଇବର୍ଷରୁ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହେବ ସେ ବି କମ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖି ନ ଥିଲେ । ସେ ଖେପବଳ
ଗ୍ରୀବାରେ ଟିକିଏ ସ୍ପର୍ଶ...ମୃଦୁଆଙ୍ଗୁଳିର ସ୍ପର୍ଶ...

ଖୁବ୍ ହାଲୁକା କରି କଲନାରେ ଅଙ୍ଗୁଳିଗୁଡ଼ାକ ଅଗିଉଠେ ଅସମ୍ଭବ
ଭାବରେ । ସେକିଙ୍କର କବିତା ପଢ଼ିବାକୁ ଏକାନ୍ତ ଦୁର୍ଗଳ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି
ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ସାଇକେଲଟା ରେକ୍ସା ପଛେ ପଛେ ଛୁଟି କାଠଯୋଡ଼ି ଜୁଲର ବରାଟ
କୋଠାର ନେମ୍‌ସ୍‌ପ୍ରେଟ୍ ପାଖରେ ଅଟକିଯାଏ । ଗୋଟାଏ ଭୟାଂଶୀ ଚେତନା ।
ସାଇକେଲ ଛୁଟାଇ ଅଗନିଶ୍ଵାସୀ ହୋଇ ଲେଉଟି ଆସେ କୁକୁରୁଆ ପଦାର ଚେ
ମେସ୍‌କୁ ।

ସେକାଲର ରଥା, ମହାରଥା, ଆଡ଼ଭେକେଟ୍ ସୁବାସ ଦାଗ !

ନା—ନା—ମନର ସେ ଅଭୁତ ଅଭିଳାଷଟାକୁ ମୁଖ ବୋଲି କେବେ କ'ଣ
ଖେପବଳ ଗ୍ରୀବା ପାଖରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ?

ନା—କେବଳ ବିଶ୍ୱାସଯାଚକତା କରିଥିଲୁ ତାଙ୍କର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଆଖି
ଦିଶିଛି, ଯେଉଁଥରେ କୁଆଡ଼େ ସୁସ୍ଥସ୍ଥ ଘରରେ ଫୁଟିଉଠେ ମରମ ତଳର ଅଭିଳାଷ
ଛୁପା ଅନ୍ତରରେ !

ଦନ୍ତପଂକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ନିଉଟା ଅସମ୍ଭବ ଘରରେ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠେ ।
ତାଙ୍କୁ ସ୍ବାଦ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ।

କେବେ ?

କେବେ, କେତେ ସାଲ, କେତେ ତାରିଖ ସେ ସ୍ମରଣୀୟ ଦିନ ?

ହଁ—ଆର୍ଡ଼ ଇନ୍ଦ୍ର । ଉଦ୍ଧାତ୍ତ କଣ୍ଠରେ ପଡ଼ାଉଥାନ୍ତି ଅନ୍ଧାପକ ସେନିଙ୍କର
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସୁନ୍ଦର କବିତା । ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲୁ ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ଅପରାହ୍ନର
ମୁନଝରାରେ ନରପାରିର କାଶତଣ୍ଡି ଫୁଲ ହାତଠାରେ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ବୋଧହୁଏ
ସେହି ସେନିର ପକ୍ଷୀର ସଙ୍ଗୀତ, ବହୁ ଦୂରକୁ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି ଧଳାଚର୍ଯ୍ୟର
ଉଡ଼ାଇ । ସଦ୍ୟଭଜା କାଶତଣ୍ଡି ଫୁଲର ଅନସ୍ର ଗୁଚ୍ଛ, ହାଲୁକା ସନ୍ଧ୍ୟା,
ନିରୋଳା ଗୁମ୍ଫା ।

ତାପରେ...

ମନେ ପଡ଼ିଛି ଗୋଟାଏ ଅଭୁତ ଉପମା !

ଏମାନେ ସେହି ଶଙ୍ଖଧବଳ ଗ୍ରୀବା !

ଏଇ ଶୁଭ୍ରଗୁଚ୍ଛ ପରି, ଟିକିଏ ସ୍ପର୍ଶରେ ଥର ଉଠିବ ଅଜଣା ପୁଲକରେ
ତା'ର ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାଣଟା ।

ବାଃ...କି ସୁନ୍ଦର ଅପବିତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି !

ଶଙ୍ଖଧବଳ ଗ୍ରୀବା ଉଦ୍ଘୋଳନ କରି ଗୁହ୍ୟଥିଲୁ ସିଏ ।

ଝରି ପଡ଼ିଥିଲୁ ପଦୁଟିଏ କଥା “ଆଃ କି ବୋକା !”

ବହୁକାଳ ପରେ ହଠାତ୍ ବ୍ୟାକୁଳ ଲଗିଲା ସୌମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ! ଇତିହାସରୁ
ସେ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟାକୁ କ'ଣ ଫେରାଇ ଆଣି ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ?

ଆଉଥରେ ସୁଯୋଗ ମିଳନ୍ତାନି ସୌମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ନିଜର ଭୁଲ ସୁଧାରିବାକୁ ?

ଭଲ... !!!

ତଥାପି ଭୟାଳୁ, ଶ୍ୱେତମୁହଁ ସୁସ୍ଥକାଟ ମନୋରୋଗୀ ଗୁମ୍ଫା ସୌମେନ୍ଦ୍ର
ଗୋଟାଏ ଅସମ୍ଭବ ସାହସିକତାର ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲୁ ସେ ଦିନ । ଅଳସ୍ର ଶୁଭ୍ର-
ପୁଷ୍ପର ପ୍ରବଳ ବଢ଼େଇ ଦେଲା ସେ ଶୁଭ୍ରକୋମଳ ହାତମୁଠାକୁ ।

କହୁଛି କି କଥା ?

ନା—କେବଳ ଆଖିରେ ଭରି ଦେଖିଲ ଆମନ୍ତ୍ରଣ; ଶ୍ରୀକାମୁକ ଆମନ୍ତ୍ରଣ ।

ସେଦିନ ନିଜର ସୁଦୀର୍ଘ ସୁଠାମ ତରୁକୁ ନିଶ୍ଚୟ କରିବାର ଅଭ୍ୟୁକ୍ତି ଶିଆଳି ଜାଗିଥିଲା ସୌମେନ୍ଦ୍ର ମନରେ । ପ୍ରମଥେଶ୍ଵର ମାଗିଆଣି ସେ ହୋଇ ଲଗାଇ ଥିଲା ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ । ବାସ୍ ଏତକରେ ପୁଣି ଛେଦ ।

ପୁଣି କଳାଟ, ଗୁଳିରସବସ୍ତ୍ର ସୌମେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ମୁଖରେ ଗୋଟାଏ ଶୁଦ୍ଧପଥ, ଏକତରଫା ରାସ୍ତା, ପିତୃପ୍ରଦର୍ଶିତ ମାର୍ଗ । ଫେରିବାର ପଥ ବନ୍ଦ ସେ !

କିନ୍ତୁ ..

ଏହା ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ସମ୍ଭବ ହେଲା !

ସାହସ ?

ସୌମେନ୍ଦ୍ରର ?

ଦରଦ୍ର ପିତାର ଆଜ୍ଞାଧୀନ ସୁବୋଧ ପୁଣି ସୌମେନ୍ଦ୍ରର ?

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ବେଶ୍ ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହସି କୌତୁକ ଅନୁଭବ କରି ମାନି କହୁଥିଲା ତାର ବନ୍ଧୁ ସୁକ୍ରତକୁ; “ତମେ ଜାଣିନ ସୁକ୍ରତ ! ଆମକୁ ପାସପୋର୍ଟ ମିଳିଯାଇଛି । ତୁମେ ଭାବି ପାରୁଛ, ସେ ଯୁଗରେ ମୋର ବାପା ଆଉ ମାମି ପ୍ରେମ କରି ବାହା ହୋଇଥିଲେ । ଏଇ ରେଭେନ୍ସାରେ । ପୁଣି କ୍ଲାସମେଟ୍ । ତେଣୁ ରାସ୍ତା ଖୋଲି । ବୁଲିଲ । ରୁଲିଲ, ହାଣ୍ଡ ଲକି !” କଣ୍ଠସ୍ଵର ଲଘୁ ମାଧି ଉଦ୍ଧୃତ ଆଉ ନରମ ।

“ତେବେ ମାନି ଆମର କେକେ ? ଶୀଘ୍ର, ଶୁଭ୍” କଣ୍ଠରେ ଅଜସ୍ର ମିନତି (ଆଖି ବୁଲି ସୁକ୍ରତର ଆଶ୍ରୟାନ୍ତ ମୁହଁଟା ଦେଖି ପାରନ୍ତି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ଏ ଯୁଗ ତରୁଣର ପ୍ରେମ ନିବେଦନର ଭଙ୍ଗା) ହାତରେ ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କର ‘ସାବଣୀ’ କର୍ମ ଉଠେ ।

“କହିଛୁ ! ହୁ...ତୁ ନହଁ ବି ଇମ୍ପେସେଣ୍ଟ ମାଲ୍ ଉଅର ! ତୁମେ ଦଳିରୁ ଫେର । ପ୍ରୋମିସ୍ ଟ୍ରେନ୍ ଫିରିଫର୍ଟ ପୁଅରୁ ଆଗ ରେଜଲ୍ ଟ ଟା ।”

ତାପରେ ? ତାପରେ ?

ପୁଣି ସେହି ଅତି ପରିଚିତ ଦେ ତରଙ୍ଗ !

ସେହି ଭାସି ଭାସି ଆସୁଥିବା କମ୍ପାନି, ଶିହରଣ ।

ସେହି ଯୁଦ୍ଧ ମିନିଟ୍ରେ ଭଗ୍ନାଂଶରେ ସୃଷ୍ଟି ରୁରେଟି ଅଧରର କମ୍ପାନି । ଆଉ ତା’ର ଶିହରଣ ଧ୍ବଜ !

“ଏଥର ଖୁସି ତ ?” ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ମାନି ।

କଣ୍ଠରେ ଭୟ ନାହିଁ । 'ଅପରାଧବୋଧ ନାହିଁ । ଅତ୍ର ହଠାତ୍ ଖୁସିର
ଝଲକ ।

ଆଉ ମୁହଁଟା !

(ଆଖି ବନ୍ଦ କରନ୍ତି ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ହାତରେ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ସାବଣୀ)

ନା—ମାନ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ଆନ୍ତର ସୁନ୍ଦର ଥିଲା ମାଳତୀ !

ଏ ସୁନ୍ଦର ଅର୍ଦ୍ଧ ଅନାବୃତ୍ତ ଲେଉଟାୟୁ ଶରୀରର ପ୍ରଦର୍ଶନ ତ ନୁହେଁ ।
ସେଥିରେ ଥିଲା ପବନତା ଆଉ ତୃପ୍ତି ।

ତାକିବେ, ତାକିବେ ମାଳତୀକୁ ?

କହିବେ “ଶୁଣୁ ଲତା, ତୁମର ଆଦରଣୀ କନ୍ୟାର କଥା ? ଏମାନେ
ମଣିଷକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଏମାନେ ଭଲ ପାଉଛନ୍ତି ସମ୍ମାନ, ପ୍ରତିପତ୍ତି, ଅର୍ଥ ଆଉ
କ୍ଷମତା । ତମେ କ'ଣ ଏମିତି ଥିଲୁ ଲତା ? ନା—ତୁମେ ଭଲ ପାଉଥିଲୁ ଏଇ ନିଃସ୍ୱ
ଦରିଦ୍ର ହୃଦୟ ସବୁ ସୌମେନ୍ଦ୍ରକୁ ?”

ବହୁତ ଲୋଭ ହୋଇଥିଲା ସେଦିନ...

ସେ ଖୋସକଲ ଗ୍ରୀବାରେ ଟିକିଏ ଶ୍ୱର୍ଣ୍ଣ...

ଆଉ ଏ ଅତ୍ରୁତ ସୁନ୍ଦର କଥାଟିର ପୁନରୁତ୍ପତ୍ତି—ରୋମଞ୍ଚନ !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ସେଦିନ ବଣିଷ୍ଠା ସମାଜସେବକା ମାଳତୀ ଥିଲେ ଘରେ । ତାଙ୍କ ଶୁଣି ପାଖକୁ
ଆସିଲେ ଟିକିଏ ବି ଡେଇଁ ନ କର ।

କିନ୍ତୁ ..

କହିପାରିଲେ କି ସୌମେନ୍ଦ୍ର, ମନରେ ବାରମ୍ବାର ଆବୃତ୍ତି କରୁଥିବା କଥା-
ଗୁଡ଼ାକ ?

ଶ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କଲେ କି ସେ ଅସୁବୁ ସୁନ୍ଦର ଖୋସକଲ ଗ୍ରୀବା ?

ହାୟ ଗ୍ରୀବା କାହିଁ ?

ଅସୁବୁ ମେଦବୃଦ୍ଧି, ବଳାୟ, ଅସୁସ୍ଥ, ପ୍ରାରୁର୍ଣ୍ଣର ସ୍ୱାର୍ତ୍ତକ ସ୍ୱରୂପ ମୁଖ ଓ
ଚଲା ମିଳିତ ହୋଇଛି ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ମେଦବହୁଳ ସରଳ ରେଖାରେ ।

ପାନଶିଆ ଦାନ ଘନକଳା । ଝରିଯାଇଛି କେତୋଟି । ରହିଯାଇଛି ଖାଲି
ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ । କିନ୍ତୁ ନେସରେ ବିଜୟିନୀର ହସ ।

ମାଳତୀ ବିଜୟିନୀ ।

“ଜାଣ, ସୁବ୍ରତ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ଆଇ. ଏ. ଏସ୍. ପାଇବ । ମାନିବି
ସିଲେକ୍ସନ ଖୁବ୍ ଭଲ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଖୁସୀ ।

“ସୁବ୍ରତ !” ନ ଜାଣିବାର ଛଳନା କଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ।

“ଆରେ ଦେଖିନି ଏଇ ସେ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ ବସିଛି । ମାନିବି ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ।
ରେଜଲଟ୍ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି ମାନି । ଗୋଟାଏ ଶୂନ୍ୟ ତ ! ତାପରେ ସେମାନେ
ତୁମକୁ ଜଣାଇବେ । ଫାଇନାଲିଜନ୍ ହେଉ ।”

ସ୍ବା ପରେ, ସ୍ବାପରେ କହିବେ ନି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ସେ ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର
କଥାଟା !

ମନେପକାଇବେ ସେ ଝୋଧବଳ ଗ୍ରୀବା ।

ହଁ—କଥା କହିଥିଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ସୁରଧା ଥିଲେ କପେ ଶୁଭା କା'ହାତରେ
ପଠାଇଦେବେ । ବହୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।

ଶୁଭା କପ୍‌ରେ ଠିକ୍ ଲଢେଇ ପୁଣି ମନେପକାଇବେ ସେ ! କେବେ କ'ଣ
ପାଇଥିଲେ ସେ ସେହି ଝୋଧବଳ ଗ୍ରୀବାର ଲେଉଟାୟୁ ଖୁଣ ?

ଆଞ୍ଜୁଲା ଆଞ୍ଜୁଲା ସ୍ନେହ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ ମାଲତୀ କ'ଣ ଭରି ଦେଇଥିଲା
ସ୍ବାମୀର ତୃଷାର୍ତ୍ତ ସ୍ନେହକାଞ୍ଚାଳ ସୁଦୟକୁ ?

ନା ଆଞ୍ଜୁଲା ଆଞ୍ଜୁଲା ଅର୍ଥରେ, ଆଭିଜାତ୍ୟରେ ଧୋଇ ଦେଇଥିଲା
ସୌମେନ୍ଦ୍ରର ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ, ମଳିନତାକୁ ?

ଅଉ ସେଇଥିପାଇଁ ନୁଆଁଖିଆଁ ଗୁଳାଘରେ ଦିଗୁଧ ବାସର ଦାସିଣୀରେ ବି
ଖୋଜି ପାଇ ନ ଥିଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ସେ ଝୋଧବଳ ଗ୍ରୀବା ।

ସେ ଗ୍ରୀବାର ଖୁଣ ସେ କେବଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଖୁଣ ।

ସେହି ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ପରମ ଆକାଂକ୍ଷିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କାହିଁକି
ମନେପଡ଼ିଲା, “ହାଡ଼ି ମେଲେଡ଼ିଜ୍ ଆର ସୁବାଟ୍ ଦୋଜ୍ ଅନହାଡ଼ି ଆର
ସୁବାଟର ?”

ସୌମେନ୍ଦ୍ରର ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ଡ୍ରାଫ୍ଟରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଲତାର
ଅଭୁତ ଫକଳ ଦେଖି ?

ନା ସୌମେନ୍ଦ୍ର ନାମ ପାର୍ଶ୍ବରେ ଲଗିଥିବା ଆଇ. ଏ. ଏସ୍. ଛାପ ପ୍ରତି
ଲତାର ଅଶ୍ରୁ ମୋହ ଦେଖି ?

ଯଦି ସେତେବେଳେ ଡ୍ରାଣଭଣ୍ଡ ଖୁଣ କରି ଆଆନ୍ତେ ସେ ସେହି ଶୁଭ୍ର କମଳାୟୁ
ଗ୍ରୀବା !!!

ସେହି ଅପୂର୍ବ ଅନୁଭୂତିର ସ୍ବାଦ କଣ ପାଇନି ମାନ ?

ଏକ ସଂହାସକ ବ୍ୟାଧିପରି ଗୋଟାଏ ନିଶା ଚରିତାଈଙ୍କୁ ମାନିର ରକ୍ତରେ,
ଶିର ପ୍ରଶିରରେ ତେଣୁ ଅନାୟାସରେ ବିନାଦ୍ବିଧାରେ ମାଲବିକା ତାର ପ୍ରଣୟ-
ପ୍ରାର୍ଥୀକୁ ଗୋଟାଏ ‘ନୁମା’ ଲାଞ୍ଜ ଦେଇ ତୃପ୍ତ ହେବାକୁ ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତି ଆଇ. ଏ. ଏସ୍. ପଦ୍ମା ଫାଲି ବାହାରିଲ ପରେ
ତମଜ୍ଞାର !

ଦୃଶ୍ୟ...

ଦୃଶ୍ୟରେ ଶିହରି ଉଠିବେ ନି କି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ତନୟାର ଆଚରଣରେ ?

ସେ ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଶକ୍ତି ଅଛି ସୌମେନ୍ଦ୍ରର ?

ତେବେ କାହିଁକି ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ମନେ କରିବେ ନାହିଁ ସେ ?

ଜାଲ ବିସ୍ତାର କରିଛୁ ମାନ । ବରଷା ସେହିତ ମହ୍ୟ ଧରି ପାରିବ ସେ ।
ସମର୍ଥ ମାତାମହଙ୍କର ସୁପାରିଶ...

ସଞ୍ଜୟ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଫାର୍ମରେ ମୋଟା ଭରମୋରେ ଚାକିରୀ ପାଇଛୁ ।

କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର କନ୍ୟା ଶାଳା ।

ଅକେଁକ ରାଜ୍ୟ ଓ ରାଜକନ୍ୟା ପ୍ରାପ୍ତି । ଏହାତ ସଞ୍ଜୟର ସୌଭାଗ୍ୟ !

ତେବେ ???

ଏହି ଉତ୍ତର ନିୟୁତ ଆଲୁଅରେ ନିଜର ସୌଭାଗ୍ୟର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏତେ ଦୃଶ୍ୟ
ବୋଧ ହେଉଛି କାହିଁକି ?

ଏତେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି କାହିଁକି ?

ଆ...ଅନ୍ଧକାରକୁ ପୁଣି ସ୍ଵାଗତ କଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ଏ ଅନ୍ଧକାର
କାମ୍ୟ । ଆଲୋକ ଅମୃତ ଦେଇ ପାରେନି ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚନ୍ଦ୍ରାଧାରରେ ନିଜକୁ ହିଜେଇ ପାରି ନାହାନ୍ତି ସୌମେନ୍ଦ୍ର ।

ଏ ଅନ୍ଧକାରରେ ପାରିବେ ସେ !

ଜୁଜୁଳୁଆ ପୋକ ଘୁରୁଛି...

ବଜୁଲି ଆଲୁଅ ଅପସରି ଯାଇଛି—

ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିଛୁ ସିଏ ।

ନା ଖାଲି ଅମୃତ...

ଖାଲି ମୃତ—

ଖାଲି ଅନ୍ଧାର...

ତାର ଭିତରେ ଶୁଭ୍ର ସ୍ଥଳ ମହମବତୀ, ପବନତାର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ୍ର ପ୍ରତୀକ ।

“ତମେ”

ଆଖିଟେକି ଚାହିଁଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର...

ହାଲକା ଶାଢ଼ୀ । ହାତରେ ମହମବତୀ । ସତେ ଘାସକୁମାରୀ, ଅବା
ଜୁରେନସ୍ ନାଈଟିଲେ ।

ପାରିବ ସେ ଏ ପୀଡ଼ିତ ଆତ୍ମାକୁ ସୁସ୍ଥ କରି ?

ଭାବ କମନସ୍ ମନେହେଲେ ମାଲତୀକୁ !

“ବସ, କଥାଅଛି” ହାତଧରି ବସେଇଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର । ସୌମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର
ପଦ୍ମପଲ୍ଲୀ ନେସରେ ଭରିଉଠିଲା ଆବେଶ । ତୃଷାର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା ପ୍ରତି ଲେମ୍ବୁ-
କୂପ, ଅନ୍ତ୍ରାକରଣ ।

“ମୁଁ ବି ସେହିକଥା କହୁଥିଲି । ତୁମେ ସୁବ୍ରତକୁ ମନା କରିଦିଅ ।
ରେଜଲଟ୍ ବୁଟି ସାରିଛୁ ମାନ । ସେ ଏଠାକୁ ଆଉ ଆସିବାଟା ସୁନ୍ଦର ନୁହେଁ ।
ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ମାଆ ହୁଏତ ପସନ୍ଦ କରି ନ ପାରିବୁ ?”

ମହମବତୀର ଆଲୋକଟା ଏତେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ମନେ ହେଉଛି କାହିଁକି ?

ଲିଭିଯାଇ ପାରୁନି ଦମକା ପବନରେ, ଯେମିତି ହଠାତ୍ ଭଲିଲେ
ସୌମେନ୍ଦ୍ର ମନର ଏକାନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଆଗ୍ରହ—କାମନାମୂର୍ତ୍ତ ନେସର ଗଭୀର
ଆବେଶ !

“ମାନର କ’ଣ ଏଇ ଇଚ୍ଛା !” ବୁଝିଗଲା ଲୋକ କୁଟାଖିଅ ଧରିଲୁଗା
ପ୍ରଶ୍ନର ଶିଅ ଧରିଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର ।

“ନିଶ୍ଚୟ, ମାନ କଣ ଭବିଷ୍ୟତ ବୁଝୁ ନାହିଁ । ତାର ଇଚ୍ଛା ତୁମେ ସୁବ୍ରତକୁ
ମନା କରିଦେଲେ ଖୁବ୍ ଭଲ ହେବ । ଚନ୍ଦ୍ରପୁ ଆଇ; ଏ; ଏସ; ଓ ଆଇ; ଏସ୍; ଏସ୍;
ଉଭୟରେ ସିଲେକ୍ସ ହୋଇଛି ।

ଅନ୍ଧାରରେ କେମିତି ଦେଖାଯାଉଛି ରକ୍ତମନ୍ଦାର...

ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପ୍ରତୀକ ନା ରକ୍ତାକ୍ତ କାନ୍ଦଣାର ସ୍ଵର !

ଦେଖାଯାଉନି...

ତଥାପି...

ଧୂଳି ସେହି ଅନ୍ଧାରକୁ କାମନା କଲେ ସୌମେନ୍ଦ୍ର... ‘ଏ ଆଲୁଅ ନ
ଆସନ୍ତା କି ହେଲେ ।’

● ଦୁଇଟି ଜୀବନର କାହାଣୀ

ବୁଢ଼ୀ ମା କହେ, ରାଜା ରାଜା ସିନା ଭେଟ ହୁଏ କିନ୍ତୁ ଭଉଣୀ ଭଉଣୀ ଭେଟ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଏ କଥା ପୁଣି ସତ ହୁଏ ଏ ମୁଗରେ...

କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଶର୍ମିଳା ଜୀବନରେ କିନ୍ତୁ କଥାଟା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବେ ସତ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ।

ହଁ... ଭାବି ବସିଲେ ଆଖି ପାଏ ନାହିଁ । ଦୀର୍ଘ ବାର ବର୍ଷ ।

କିନ୍ତୁ ଶର୍ମିଳା କଣ ଏଇ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ବିଚ୍ଛେଦରେ ଆତୁରା ଆକୁଳା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ?

ତାର ଆଦରର ସାନଭଉଣୀ ଉର୍ମି ପାଇଁ ତାର ମନ ଭିତରେ କ'ଣ କାଉଲି ବାଉଲି ହେଉଥିଲା ?

କାହିଁ ? ଯଦି ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେ କଣ ଟିକେ ଯାଇ ଦେଖି ଆସିପାରି ନ ଥାନ୍ତା ??

ଏଇ ସୁଦୀର୍ଘ ୧୨ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଥରେ ହେଲେ ଅବସର ହେଲାନାହିଁ ?

ସିଏ ଆମେରିକା ଯାଇ ପାରିଲା; ତା ପକ୍ଷରେ ସୁନ୍ଦରତରଫ ବା ଫୁଲବାଣୀ କ'ଣ ଦେଖି ଦୂର ??

ଏଇଠି କିନ୍ତୁ ଅଟକିଯାଏ ଚନ୍ଦ୍ରାଧାର । କଣ୍ଟାପରି କଣ୍ଟାଟିଏ ଫୋଡ଼ି ହୋଇଯାଏ ଶର୍ମିଳାର ଛୁଇଁରେ । ଦୁଇ ଭଉଣୀଙ୍କର ଅନାବଳ ସ୍ନେହଧାରା ମଝିରେ ଏ ଯେପରି ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ବ୍ୟବଧାନ, ରୁଜନିଜ୍ଞ ଓ...

କିଏ ସୃଷ୍ଟି କଲା ଏଇ ବ୍ୟବଧାନ ???

ଭାଗ୍ୟ ନା ଅମରେଶ୍ !!!

ଶର୍ମିଳା ଲମ୍ବା ନିଃଶ୍ୱାସ ନଏ ।

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୃତ ଛାତ୍ର ଅମରେଶ୍...

ଅସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱରେ ଉଲ୍ଲସିତ ଅମରେଶ୍...

ସୁବକ୍ରା, ଆତ୍ମାଭିମାନ ସୁପୁରୁଷ ଅମରେଶ୍...

ଆଜି କିନ୍ତୁ ଘରରେ ହସ ଲାଗେ ଶର୍ମିଳାକୁ । ହଁ ହସ ଲାଗେ । ସ୍ୱପ୍ନ ମନରେ ବାସ୍ତବର ରଙ୍ଗଟା ବେଶ୍ ଲେପି ହୋଇଯାଇଛି ସେ ! ସେ ଏବେ ସଞ୍ଜସ୍ୱର ବାସ୍ତବ ଭଙ୍ଗୀ ! ତାର ଦୂରଦୃଷ୍ଟିକୁ ଡ୍ରାମା ନ କରି ରହିପାରୁ ନାହିଁ...

ଡ୍ରାମା ???

କଣ ଏତିକିବେଳେ ସଞ୍ଜସ୍ୱର ଡ୍ରାମା ?

ପୁଣି ଶର୍ମିଳାଠାରୁ; ସିଏ ତାର ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ !

ସେ ଦନଟା ଆଜି ବି ଭୁଲିପାରେ ନାହିଁ ଶର୍ମିଳା । ଏଇ ସୁଦୀର୍ଘ ପଥ ଯେତେବେଳେ ସେ ଅତିକ୍ରମ କରି ନଥିଲା, ଆଜି ଯେଉଁ ପଥରେ ସେ ମଟର ଚଳାଇ ସେଇ ଅନ୍ତର ଅଭିମୁଖରେ ଫେରୁଛି ତାର ସେହି କୋଲାହଳମୁଖର ପ୍ରଭାବ ସହର କଟକକୁ ।

ଅଭିମାନ, ରାଗ, ଡଢ଼େଇ ଭର୍ଷା ଓ ଅସହ୍ୟ କୋପରେ ଶର୍ମିଳାର ସାରା ଶରୀର ଜଳି ଯାଇଥିଲା । ତାକୁ ଚରମ ଅପମାନ ଦେବାକୁ ଶପଥ କରିଥିଲା ସିଏ...

ତା ନ ହେଲେ ସବୁ ଆୟୋଜନ ସରିଛି...

ହଁ, ଶର୍ମିଳାର ହିଁ ବିବାହ ଆୟୋଜନ ହୋଇଥାଏ । ଉର୍ମିଳା କଥା କେହି ଧରି ନଥିଲେ । କାହିଁକି ବା ଧରିଲେ ? ଏକ ବରଷର ଝିଅ, ପୁଣି ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ । କାପା ଓ ବୋଉଙ୍କର ଅସଫଳ । ସମସ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ...

କିନ୍ତୁ ଶର୍ମିଳା...

ନା—ଏବେ ଆଉ ସେ ଅବଶେଷ ନାହିଁ । ନିଜକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କଲୁ ଶର୍ମିଳା, ଭ୍ୟାନଟି ବ୍ୟାଗରୁ ଏକ ଦର୍ପଣ କାଢ଼ି ବେଶଭୂଷା ମାଜିତ କଲୁ । ହଁ...ବେଶ୍ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଯାଇଛି ତାର ସଫେଟା ରଙ୍ଗଟା । ବେଶ୍ ଚିକ୍କଣ ଆଉ ସୁଗନ୍ଧ । ଆପେଲ ପରି ରଙ୍ଗିନ୍ ହୋଇଉଠିଛି ଶର୍ମିଳା । ବୟସ ବଢ଼ିନି ବରଂ କମିଯାଇଛି ଆଶାଘାତ ଭାବରେ । ଉଲ୍ଲାଷ ଖାଦ୍ୟ ଅବା ଆରାମ, ବିଶ୍ରାମ—ତାର ସ୍ୱାଦେ ଶର୍ମିଳାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ଆଉ ଶର୍ମିଳାର ଦୃଷ୍ଟି—“ସବୁ” ଓ “ଢ଼ଙ୍କା” ଅପରୂପ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ । ଶର୍ମିଳା ଗର୍ବନର ଅବଶେଷ, ଅଭିମାନ ଓ ଖେଦକୁ ଚନ୍ଦ୍ରବଦ୍ଧି ହାରରେ ପରିଣୋଧ କରିବାର ସକଳ ନେଇଛି ଅବା ଢ଼ଙ୍କା । ସାତ ବର୍ଷର ଝିଅ ଢ଼ଙ୍କା ତାର ଅସାଧାରଣ ସୁନ୍ଦରୀ, ଠିକ୍ ତା ମାଉସୀ ପରି...

ହଁ—ଠିକ୍ ଏମିତି ଦିଶୁଥିଲା ଉର୍ମି...

ସେହି କଳା ଭେଲଭେଟ୍ ଫୁକ୍ଟା ପିନ୍ଧି ସେ ଯେତେବେଳେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଏ, ବୋଉ ଲୁଚେଇ କରି ତା କପାଳରେ ଗୋବର ଟିପାଟିଏ ଦେଇଦିଏ...

ଆଉ ଶର୍ମିଳା...

ସେ ଭୟ ତା ପାଇଁ ନାହିଁ । ସାବନା ପଡ଼ିଲା ଧରଣର ଝିଅ ଶର୍ମିଳା ।

ଶର୍ମିଳାର ଭାଗ ରାଗ ହୁଏ । ଅଭିମାନ ବ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ କଣ
ସେ ଉର୍ମିକୁ କେବେ ହଠାତ୍ କରନ୍ତୁ ?

ବରଂ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଜାମା ସେ ଉର୍ମି ପାଇଁ ବାଛନ୍ତି ।

ଉର୍ମିକୁ ସିଏ ଭଲପାଏ । ତା'ପରି ସରଳ, ଶାନ୍ତ, ନୀରିହା ଝିଅକୁ ଆଉ
କିଏ ବା ଭଲ ନ ପାଆନ୍ତା...

ତଥାପି...

ମନର କଣ୍ଠାଟା ସେ ଓପାଡ଼ି ପାରିଲ ନାହିଁ...

ସେ ଦିନର ଦାହ, ସେ ଦିନର କ୍ଷତ ଶୁଖିବାକୁ ଅନେକ ଦିନ ଲାଗିଗଲା ।
ଦୀର୍ଘ ବାର ବର୍ଷ...

ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହିଁ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲା ସଦ୍ୟ I: A: S: ଅମରେଶ,
ନିଜ ଭୁଲ ସଂଶୋଧନର ଏବେ ବ ସମୟ ଅଛି... କିନ୍ତୁ ବଦଳି ଯିବନ ! ଗୋଟିଏ
ପରିବର୍ତ୍ତରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ବେଦୀକୁ ଆସିବ...

ଦୃଶ୍ୟ—ରାଣି ରାଣି ଦୃଶ୍ୟରେ ଶର୍ମିଳାର ସାରା ଶରୀରଟା ବିଷାକ୍ତ ହୋଇ
ଉଠିଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ...

ସୁବୋଧବାଚୁଙ୍କର ନେତ୍ର ଚକ୍ରାକ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ । ନିପୁଣ ଅଭିନେତା
ପରି ସେ ଆଉ ଏକ ଅଭିନୟ ମଣ୍ଡପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ପାଖାପାଖି ଠିକ୍ ସେହିଦିନ
ଏକାଦଶରେ ଦୁଇ କନ୍ୟା ସଂପ୍ରଦାନ କରିବେ... ସଞ୍ଜୟ... ଅମରେଶର ସହପାଠୀ ।

କିନ୍ତୁ ସେ କୃତ ରାଗ ନୁହେଁ...

ସୁବକ୍ତା ନୁହେଁ...

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ...

ତା ନା ପଛରେ ନାହିଁ ତତନାଟି ଅକ୍ଷରର ସଂଗ୍ରାସୀ ଦୁର୍ବାର ଆକର୍ଷଣ...

ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱର ଅଧ୍ୟାପକ ସଞ୍ଜୟର ଆଉ କିଛି ନ ଥାଉ ପାରେ; କିନ୍ତୁ ଏକ
ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ହୃଦୟ ଥିଲା । ଅପୂର୍ବ ସେ ହୃଦୟ । ହିଁ—ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଆଗେଇ ଆସିଥିଲା ସଞ୍ଜୟ...

କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ?

ସୁବୋଧବାଚୁଙ୍କର ଅହଂକାର, ଗର୍ବ ଗୌରବକୁ ଅସ୍ମତ୍ତ ରଖିବା
ପାଇଁ ନା ବଂଧୁର ଅବରୁଦ୍ଧ, ଅମାନୁଷିକତାକୁ ପକ୍ଷ ଘୋଡ଼ାକୁ ଡାକିବା ପାଇଁ ??

ଜାଣିନ ଶର୍ମିଳା । ତା ମଧ୍ୟରେ ଅସ୍ୱାଦ ଦୁହ, ଦୁର୍ବଳ ଜ୍ୱାଳା, ଅସହ୍ୟ
କ୍ଷୋଭ । ସେହି କ୍ଷୋଭରେ ପ୍ରଥମ ସୁଯୋଗକୁ ବରଣ କରି ସଞ୍ଜୟ ସଙ୍ଗେ ସେ

ଗୁଲିଯାଇଥାଲୁ ଆମେରିକା • ସଂକଳ୍ପ କରିଥାଲୁ ଆଉ ଏକ ଲୋକକୁ ସ୍ବରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ...

ସେ ଲୋକ ସୁନ୍ଦର ହେଉ ...

ଏ ପ୍ରାଣ ଶାଶ୍ବତ ହେଉ...

ପ୍ରାଣର ସ୍ବାରକ ତାର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ । ସଞ୍ଜସ୍ବ ଶର୍ମିଳାର ନାଭିକୁ ସମ୍ମାନିତ କରିଛି । ଗୁରୁ ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନରେ ସାନ ଭାଇ ଭଉଣୀ ଦୁଇଟି ଝୁଲୁଲି ରହୁ । ଆଜି ବାରଝର୍ଷ ପରେ ସେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ତାର ଜନ୍ମପୀଠକୁ ସଭାକୁ ସୁଦୀର୍ଘ ରହଣୀର ସଂକଳ୍ପ ନେଇ...

ଅନେକ ଥର ସେ କଟକ ଯାଇଛି । ମାଟି ଗୋଟିଏ ଦିନ ପାଇଁ । ଏଥର କିନ୍ତୁ ସେ ପଛଟା ଦେବାକୁ ଯାଉଛି । M. A. ପରୀକ୍ଷା । ଅଗ୍ରେ ଅବସର । ପରବ୍ରତ ସଂସାର । ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପରିବାର । ପତ୍ନୀବାର ସ୍ବଭାବ ଦ୍ବିଗୁଣିତ ହୋଇଛି... କିନ୍ତୁ ଅବଶେଷ ତାର ଆଉ ନାହିଁ...

ତା ଲୋକକୁ ତଳା ତଳା କରି ସାର୍ଥକ କରିଛି ସଞ୍ଜସ୍ବ • ତାର ହୃଦୟ ବାନ୍ଧୁ ସ୍ବାମୀ ।

ଆଜି ଆଉ ଝେଦ ନାହିଁ...

ଅନ୍ତର ଭିତରେ ସେ ଶମା କରିଛି ଆମରେଶକୁ... ଅମରେଶ ସୁଖୀ ହେଉ ।

ଗାଡ଼ର ଚକ ସଙ୍ଗେ ଭବନର ଚକ ବଢ଼ି ଗୁଲିଛି... ଶର୍ମିଳାର ଭବନରେ ସୁଶ୍ରୀକ୍ଷେପ ଫଡ଼ିଲା...

“କଣ ଏତେ ଭାବୁଛୁ ? ଆଜି ଟିକେ ଦୟା କରିବ ନି ! ଶୁଣି ଅଣ୍ଟା ଆଉ ଧରି ପାଉନି ସେ !”

ଲଜିଲା ହେଲା ଶର୍ମିଳା । ହଁ— ସଞ୍ଜସ୍ବର ସଉକ, ସଞ୍ଜସ୍ବର ନିଷ୍ଠା । ସୁକଣ୍ଠ ଶର୍ମିଳାର କଣ୍ଠସଙ୍ଗୀତ ସବୁପ୍ରମେ ସଞ୍ଜସ୍ବକୁ ହିଁ ଆନନ୍ଦ ଦେଉ । କାହାର ପ୍ରେରଣାରେ ଆଜି ସେ ସାର୍ଥକଶିଳ୍ପୀ ?

ଶର୍ମିଳା ଭୁଲିଲେ ଅପ୍ପାତ । ଫେରଟଲା ସଞ୍ଜସ୍ବର ହାତଗଢ଼ା ସାର୍ଥକ ସଂସାରର ମଧୁର ପରିବେଷ୍ଟନକୁ । କଣ୍ଠର ସଙ୍ଗୀତ ତରଙ୍ଗସ୍ଥିତ ହେଲା ଚକର ତାଳେ ତାଳେ । ଫିଆଟ ଗାଡ଼ର ଚକ ବଢ଼ି ଗୁଲିଲା ! ଚକର ମୋହ... ଲୋକର ମୋହ... ସନ୍ତର୍କିତାକୁ ଲାଗିଲା ଗାଡ଼ ସପିଲ ପଥରେ...

X

X

X

ଏପଟେ କୁଟୁମ୍ବିଲ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଫିଆଟ ପ୍ରବଳ ବେଗରେ । ଗାଡ଼ ଭିତରେ ଅସନ୍ନବ ଉତ୍ତେଜନା । ସାନ ସାନ ଛଅଟି ପିଲା । ଶବ୍ଦ କାଶରେ ଭଜି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଗରୁ, ମିରୁ । ଦୁଇଲ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ବେତ, ଶୀର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କାଳ...

“ବେକରେ ମଫଲରଟା ଚୁଡ଼େଇ ଦେ ତ ଦାସୁ” ଅବସନ୍ନ ଗଳାରେ ଡାକ ଦେଲା ଉର୍ମି ..

କୋଳରେ ଧୁଆଁମାସର ଝିଅଟିଏ ରହି ଚିକ୍କାର କରୁଛି । ବିରକ୍ତିକର ଉକ୍ତ ଚିକ୍କାର...

ବରକ୍ରାନ୍ତ ମୋକା ଅମରେଶ ସିନା ରେଟ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ..

—“ବନ୍ଧୁଟ ଡବାଟା ଡୋଲି ଧରେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ?” ଓହୋ—ମୁଣ୍ଡ ଖୋପ କରାଦେଲେ...

—“ନିରୁର ପେଟ ଖୋପ, ପୁଣି ବନ୍ଧୁଟ ଦେବ ? ବାଟରେ ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ହେଲେ !”

—“ଓହୋ—ସବୁଥିରେ ଡର ! କଣ ଆଉ କରବ ଶୁଣେ ?”

—“ମୁଁ କହୁଥିଲି ଏଗୁଡ଼ାକୁ ସବୁ ଗୁଡ଼ି ଦେଇ ଆସ ।”

—“ହୋପୁଲେସ୍—କାହାକୁ ଗୁଡ଼ିବ ? କେଉଁଠି ଗୁଡ଼ିବ ? ଦିନେ ବୁଲି ଦିନର କଥାତ ନୁହେଁ । ଶୁଣିଲି ପରା, ଗୁରୁ ମାସ ରହିବାକୁ ହେବ ।”

x

x

x

ଦୀର୍ଘ ବାରବର୍ଷ ପରେ ଉର୍ମିଲା କଟକ ଯାଉଛି । ସୁଦୀର୍ଘ ୪ ମାସ ରହିବ । ଏଇଭଳି ୪ଟି ମାସ ରହିବାର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଯଦି ୨ ବର୍ଷ ତଳେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତା ଅମରେଶ, ତେବେ ଏ ଦୁର୍ଘଟଣା ଆଜି ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ଉର୍ମିଲାର...

ନିଜକୁ ନିରେଶି ଦେଖିବାର ଅବକାଶ ଆଜି ନାହିଁ ଉର୍ମିଲାର...

ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସାତଟି ଶିଶୁ ତାର ୧୨ ବର୍ଷର ବିବାହତ ଫବନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅଧିକାର କରି ରହିଛନ୍ତି । ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ, ଶାନ୍ତି ନାହିଁ, ଶାଲ ଯନ୍ତ୍ରପରି ଫବନ ସଙ୍ଗରେ ତେ । ଭାଳି ପଡ଼ୁଛି ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ, ବିଦାୟ ନେଇଛି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ପଦଚକ୍ର ହଜି ଯାଇଛି ଦୁଃଖ ରକ୍ତଶୁନ୍ୟ ସାଦା ଧୋବ ଫରଫର ଶରୀରରେ । ଛୁଆଟା ଖାଇନାହିଁ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀର ଛୁଡ଼ାଇ ପାରିନା । ପୁଣି କଣ ହେବ ଏଥର ? କା ପାଖେ ଚାହିଁବେ ଏମୁନେ ? ଉର୍ମିର ଗୁଡ଼ି ଭୟରେ ଥର ଉଠିଲା । ଯାହା ଦୁଷ୍ଟ ଏ ବଡ଼ ପୁଅ ଦୁଇଟା ! ମରାମତି ହୋଇ ଗୋଟାକର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଛି । ଶ୍ବାସରେ କଷ୍ଟ ପାଉଁଛନ୍ତି ଝିଅ ଦୁଇଟା । କିଏ ଚାହିଁବ ଏତେ ଦିନ ? ହସିଟାଲରେ କେମିତି ରହିବ ଉର୍ମି ? କିଏ ନେବ ଏ ବାସ୍ତବ ? ନିଜକୁ ମୁଗ୍ଧ ସଜାଡ଼ା ପରି ସେ ଜାଲିଛି...

ସେ ଅମରେଶର ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଜଞ୍ଜାଲ ଜାଲରେ ଅହରହ କଳୁଛି...

କିନ୍ତୁ ସେ ଯଦି ଶୁଣିଯାଏ ? ?

ତେବେ ? ? ?

ଉର୍ମିର ଆଖି ଲୁହରେ ଭଜିଲେ । ଶରପଡ଼ିଲା ଅସରନ୍ତି ଲୁହର ଝିରଣୀ ।
ରାଗ ଦୁଃଖ ଲାଗୁଛି । ଆଉ ଏକ ଦୁଃଖତା ଯୋଗୁଁ କୋପେ ଭାସି ଭୟ ମେଉଛି ତାର ।
ହଁ ଭାସି ଭିନ୍ନ...

ଅମରେଶ ଉପରେ ଉଦ୍‌ଙ୍କର ଏକ ଅଭିମାନରେ ଉର୍ମି ଲାଗି ଛୁଇଁ ଫାଟି
ପଡ଼ିଲା । ବିଦ୍ଵାନ, ପୁରୋଗ୍ୟ ସ୍ଵାମୀଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେବାର ଆଶଙ୍କା ତାର ନାହିଁ କି
ନଥିଲା । ନାବେରେ ମାନ ନେବ ସେ ଅମରେଶର ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ !

ତଥାପି...

ଏକାନ୍ତ ଦୁଃଖ ଶେର ନେଇ ମୋ ସେଦିନ ଅନୁନୟ କରୁଥିଲୁ... ଲେଉଟି
ଡାକିଲେ ଉଚ୍ଚର ପୁନରୁତ୍ଥାପି କରୁଥିଲୁ... ତିନୋଟି ସନ୍ତାନ ଯଥେଷ୍ଟ...

ଆଉ ନୁହେଁ, ଶେ ନାହିଁ ଏ ଦୁଃଖ ଶେରେରେ...

ଏମାନଙ୍କୁ ଯଦି ଭଲ ମଣିଷ ନ କରି ପାରିବା ତେବେ ଜନ୍ମ କରିବାର କି
ଅଧିକାର ଆମର ଅଛି ?

ଆକାଂକ୍ଷା ହସରେ ଭଜି ପଡ଼ିଥିଲା ଦାମ୍ଭିକ ଅମରେଶର ଗୋଟିଏ ଲା
ମୁହେଁ ଶୁଳ । ନିଜର ଶକ୍ତି ଉପରେ ତାର ଅଶ୍ରୁ ବିଶ୍ଵାସ । ସେ ପୁରୋଗ୍ୟ ଉଚ୍ଚ
ଅଧିକାର । ହଁ— ଅହଙ୍କାର । ନିଜେ ଏକ ଅହଙ୍କାର ନୁହେଁ ତ ଆଉ କଣ ?

ହଁ ସେ ଦେଖାଇ ଥିଲା ଉଚ୍ଚ ଏକ ଯୁକ୍ତି; ବୁଦ୍ଧିବୋଧ ଆମେ । ଆମେ ସୃଷ୍ଟି
କରିବୁ ପ୍ରତିଭା । ବୁଦ୍ଧିବୋଧମାନଙ୍କର ବଣ ବୁଦ୍ଧି ସମାଜ ପକ୍ଷରେ ମଙ୍ଗଳ । ଜନ୍ମ
ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ଦୂରକୁ ଜନତା, ଯା'ର ଉପାର୍ଜନର କ୍ଷମତା ନାହିଁ ।
ଆମେ କରିବୁ ଜନ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣ ? ଆଉ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ଗୁଲିବ ଏକମାନଙ୍କ ହାତ
ଟେକାରେ... ଏକ ମୁଣ୍ଡ ଜନତାର ବିକଳାଙ୍ଗ ବଂଶଧରମାନଙ୍କୁ ନେଇ...

ଉର୍ମି ଲା ବଳି ପ୍ରତିବାଦରେ ବୁଦ୍ଧିବୋଧ ଅମରେଶ ପ୍ରତି ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଶେରେରେ
ଧାରଣ କରି ଆସୁଛି ବାବୁମ୍ବର । ଆଉ ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ, ଆଜି ସେଇଥିପାଇଁ ତାକୁ ହୁଏତ
ନବନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ...

ସତ ନଥାନ୍ତା ଯଦି ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଆଦର୍ଶ ସନ୍ତାନ ଦାନ କରିପାରନ୍ତି ଆଆନ୍ତା
ସମାଜର କଳାଶ ପାଇଁ...

କିନ୍ତୁ...

ଏକମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ କଣ ଅମରେଶର ଆହତ ପୌରୁଷ ଶକ୍ତିର କର
ଉଠେ ନାହିଁ ?

ନିଷ୍ଠୁର ଆନ୍ଦୋଳରେ କାହିଁକି ତେବେ ବାବୁମ୍ବର ଗତିଉଠେ ଅମରେଶ ?

ଏକ ବିଭୀଷ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ପଶୁପରି ତାର ବଳିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଏମିତି ଅସମ୍ଭବ
ହୋଇଥିବେ ଘଟି ପଡ଼େ କାହିଁକି ?

ଜାଣେ ଉର୍ମିଳା—ଭଲ୍ କର ଜାଣେ । ନିଜର ଅପାରଗତା, ଦୂରଦୃଷ୍ଟିର
ଅଭାବ ଅମରେଶକୁ ଅବରତ ଦର୍ୟ୍ୟ କରିଛି ।

କିନ୍ତୁ ସେଦିନ...

ସେଦିନ ପୁରୁଷସିଂହ ଅମରେଶର ସେ ବନ୍ଧୁମତ୍ସ୍ବ ରୂପକୁ ସମ୍ଭାଷଣ କରିପାରି
ନଥିଲା ଉର୍ମିଳା...

ଅମରେଶ ମୁଖର ଏ କାତର ସ୍ତ୍ରୀକାବ୍ଧେର ଯେ କେତେ ଅସମ୍ଭବ ତା ଉର୍ମିଳା
ବ୍ୟଗତ ଆଉ କିଏ ବୁଝିବ ?

ଆଜି ସମସ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ଉର୍ମିଳା ପାଇଛି ସାତଟି ସନ୍ତାନ ! ଏତକ
ସନ୍ତୋଷ ପାଇଁ ସେ ବର୍ଷିଥିଲା ..

ସେ ଅମରେଶକୁ ସନ୍ତୋଷ କରିପାରିଛି, ସେଦିନ ଯେ ଶୁଣି ନାଶ୍ବର
କାମ୍ୟ...

କିନ୍ତୁ କାହିଁ...

ଅମରେଶକୁ ତ ସେ ଶାନ୍ତି ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ !

ଦେଇଛି ପ୍ରତ୍ୟାକୃତ ଜଞ୍ଜାଳ । ଜଞ୍ଜାଳର ପାହାଚିକ୍, ଛୁଇଁରେ ବହି ବହି
ସୁଦର୍ଶନ ଅମରେଶର ଆସିଛି ଅକାଳ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ...

ଶାଳି ଅସନ୍ତୋଷର ବନ୍ଧୁ ଭିତରେ ସେ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଆଗ୍ନେୟଗିରି ପରି
ଜଳିଛି...

ସେ ଦିନ କିନ୍ତୁ ଫିଟି ଯାଇଥିଲା ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ଉତ୍ତପ୍ତ ଜ୍ବାଳାମୁଖୀ...

ତଳେ ଉତ୍ତପ୍ତ ଲାଗୁର ପ୍ରବାହରେ ଉର୍ମିଳା ରୁକ୍ଷାସ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ।

ହଁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ... ସେମାନେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିବାପାଇଁ ଯାଉଛନ୍ତି । କୃତକର୍ମର
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଅପରେସନ୍ । ତା'ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ଉପାୟ ଅଛି ଏ ନର୍କ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ
ଉଦ୍ଧାର ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ???

ଅଛି—ଆଉ ଏକ ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ରାସ୍ତା ଅଛି । ତାହାହିଁ ହେଉଛି ମୁକ୍ତି—
ଅଶ୍ରେ ମୁକ୍ତି...

କୁନି ରୋଗଣୀ ହିଅଟା ପାଇଁ ଆଉ ଅନବରତ ଲୁହ ଡାଳିବାକୁ
ପଡ଼ିବନି...

ଘାସୁକୁ ବାରମ୍ବାର ନଫଳର ବାନ୍ଧିବାକୁ ତାରିବ୍ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବନି...
ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବାଇ ସାନ ହିଅର ଉପର ପୁଅଟାକୁ ଯାହାକୁ ଅକଣ୍ଠିଆ ବାଧୁଛି, ତାକୁ
ସାବୁରାଣି 'ଧୋ ବାଇଆ ଧୋ' କରିବାକୁ ପଡ଼ିବନି...

ଅମରେଶର ଅକାରଣ ହୋଧକୁ ନରକରେ ମଥାପାତି ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବନି...

ଅଛି ଏକ ଅଜୁତ ସୁନ୍ଦର ମାର୍ଗ...

ଆଃ...ଆଉ ବଞ୍ଚିବନି ନର୍କ, ମତେ ମାରୁଅ । ମୁଁ ମରବାକୁ ଚାହେଁ !!

“ହୁ...ଏମିତି ଅପୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଚଳିବ ! ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁନି । ହୁ” ।

ହସ୍ପିଟାଲର ବେଡ୍‌ରେ ଶୋଇ ହେଉ ଉର୍ମିଲାର କଣ୍ଠ ଅତି ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ତ ସବୁ ବ୍ୟଥା ସବୁ ଅଭୟୋଗ ଝରି ପଡ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁ ଥିଲା...

ଅମରେଶ ନିବାକ୍ ମୁକ । ଡାକ୍ତର ଶେଷ କଥା କହିଛନ୍ତି “X-ray ପରେ ଯାହା ହେବ । ଏହା Pregnancy ନୁହେଁ । More Pregnancy ହେବା ଫଳରେ ଇଡ଼ିଓପ୍‌ରେ କ୍ୟାନ୍‌ସର ହୋଇଛି । ହମାଗତ ଭାବରେ ଗର୍ଭଧାରଣ ହେଲେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କର ଏହି ଭଳି ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । “ଅନ୍ତତଃ ପକ୍ଷେ ୩ ବର୍ଷ ବ୍ୟବଧାନ ଯେ ନିହାତି ଦରକାର ସାର୍ ! ଏଣେ କିନ୍ତୁ Mrs. Dasଙ୍କର ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ବୟସ । କଣ କରାଯାଇପାରେ, ଭଗବାନ ଭରସା । ଶେଷ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅପରେସନ୍ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେ ଏତେ ଦୁଃଖୀ ।” ଡାକ୍ତର ଶେଷିତ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ ।

ଅମରେଶର ବଳିଷ୍ଠ ପୌରୁଷ ଗୋଟାଏ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ତ ଭୟସ୍ତ୍ରପୁରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଛି...

ଆଖି ମେଲିଲା ଉର୍ମିଲା । ଓଠ ଅରୁଛି । କଥା କହିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ବିରାସ କରି ହେଉନି ଏ ତାରି ନାନା । ଆଉ ଏ ଯୋଡ଼ିକ ତା’ର ନାନାର ପୁଅ ହିଅ...‘କି ସୁନ୍ଦର’...

“ଉର୍ମି...ଉର୍ମିଲେ” ଉର୍ମିଲାର କଣ୍ଠସ୍ଵର ଭଳି ପଡ଼ୁଥିଲା ଅସହ୍ୟ ବ୍ୟଥାରେ—

ବାହାରେ ଅଁମାବାସ୍ୟାର ଗାଢ଼ ଅନ୍ଧକାର । ନିତାନ୍ତ ଅସହାୟ ଶିଶୁଟିପର ସଞ୍ଜୁକ୍ତକୁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରି ହାଉ ହାଉ ହୋଇ କାନ୍ଦୁ ଉଠିଲା ଅମରେଶର ଆହତ-ପୌରୁଷ...

● ଅବରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ

କିଏ ଜିଣେ ଲେଖିଥିଲେ ପରା, କେଉଁ ବନ୍ଦରେ ପଡ଼ିଥିଲା ପରି ଲଗୁଛି ମ !
ପ୍ରେମର ଯୋଗ୍ୟ ହେବାକୁ ହେଲେ କୁଆଡ଼େ ଯାତନାରୁ ନବଯାତନା ମଧ୍ୟ ଦେଇ
ଟକ କରିବାକୁ ହେବ ।

ହଁ, ପ୍ରେମ ଏକ ଅପରେସନ୍ ।

କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ...

ତା'ପରେ ସେ ନିଜେ ପ୍ରଶାନ୍ତ, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ତୃପ୍ତି, ପୂର୍ଣ୍ଣହୃଦୟ ମହକ ।

ହଁ, ଅଭୂତ ଏକ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଯାହାକୁ ପାଇବାପାଇଁ ପ୍ରତି ଚକ୍ରକର୍ତ୍ତା ବ୍ୟାକୁଳ
ହୋଇଉଠେ ।

ତାକୁ ନିକଟରେ ଦେଖିଲେ ଏତେ ଅସ୍ଥିର ଲାଗେ କାହିଁକି ?

ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ଏତେ କମ୍ପନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ କାହିଁକି ?

ଦଣ୍ଡେ ବଠିଆ ହୋଇ ହୁଏ ନାହିଁ । ଖାଲି ଦେହ ନୁହେଁ, ତା ଭିତରର
ନିଭୃତ ମନ ମଧ୍ୟ ଥର ଥର ହୋଇ ଥରେ ।

କେନ୍ଦ୍ର ବୁଜିଲେ ମନେ ହୁଏ ତାକୁ କେବଳ ଦେଖୁ ଥାଆନ୍ତି ଅନେକ କାଳ
ଧରି । ଏ ଦେଖାର ଶେଷ ନଥାନ୍ତା !

କିନ୍ତୁ...

ହଠାତ୍ ଦେଖା ହେଲେ ଆଜି ଅପସରି ଯାଏ । ବହୁତ ଶିଫରଣ ଖେଳେ
ଶରୀରରେ । ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୁଏ, ଜ୍ୱାଳା କରେ ! ଧରି ହୁଏନା ପୁଣି ରୁଡ଼ି ବ ହୁଏନା !

ଅଭୂତ...

ନିରୋଳାରେ କେତେ କଥାର ଜାଲ ବୁଣେ ସୁଜାତା ! କଥା ପରେ କଥା
ଥାକ ଥାକ କରି କଥା ଖାଲି ସାଇତି ରଖେ । କିନ୍ତୁ ସେ କିଛି କଥା ପରୁରିଲେ
ସବୁଗୁଡ଼ାକ ସାଜିଲି କଥାର ଡାଲ ଫେଟ ପାଲଟ ହୋଇଯାଏ । କଥାଟୁଲ ଖସିପଡ଼େ
ଡାଲରୁ !

ଅତି କଷ୍ଟରେ ବୁଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଲୋକ କୁଟାଖିଅକୁ ଆଣ୍ଡା କଲ ପରି ସେ
କଲକଲ ହୋଇ ସେହି ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ଆଲଟା ଦେଖାଏ, ଯାହା କୁଆଡ଼େ ସମସ୍ତେ
ଦେଖାନ୍ତି ।

ହଁ, ନୋଟ୍ଟା ଦରକାର ଥିଲା ସେ !

ତରବର ହୋଇ କହି ପକାଏ ସେ । ସତେ ଅବା ଘରନର ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ
ତାର ପାଠ ପଢ଼ିବା... ଆଉ ଭଲ ନୋଟ୍ ନେବା !

କେତେ ଅବାସ୍ତବ...

କାହିଁକି ଏମିତି ହୁଏ ?

ରକ୍ତରେ ତାର ଭଲ ପାଇବାର ଡ୍ରବଲ ପ୍ରାବନ୍... ଅଶେଷ ଜୁଆର । କାହିଁକି
ନା ସାଥରେ ଓଡ଼େଡ଼ୋତ ଘାବେ ମିଶି ରହେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ? ସ୍ୱାର ନା କଣ
ଫ୍ରେମ ? ଫ୍ରେମର ସଞ୍ଜା ତାକୁ ଜଣା ନାହିଁ ଯେ । ଶିହର ଉଠେ ତନୁଜା । ନିଜ
ଉପରେ ଘାବ ରାଗ ହୁଏ ତାର । ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସ୍ଥାନ କଥା ସେ ଚିନ୍ତା କରିପାରୁଛି ?
ହୁ ସେ କାହିଁକି ଫ୍ରେମ କରିବ ମ ! ଆରେ—ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେ ନୁହେଁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...
ବରୁଣ ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର, ଶାଶ୍ୱତ ଅସୁର ଲୋଭନୀୟ ପରମ କାମ୍ୟବସ୍ତୁ ପୁଣି ସ୍ଥାନ !
ଘରନର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁଖ... ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁର ! ‘ଭଲ ପାଇବା’

ତେବେ... ଏମାନେ କାହିଁକି ତାକୁ ବୁଲେଇ ବୁଲେଇ ଚାହାନ୍ତି ?
ଅକାରଣରେ ଓଠ ଚୁପି ହସନ୍ତି... ବିଦ୍ରୁପ କରନ୍ତି ?

ଅହେତୁକ ଈର୍ଷା ?

ପରଜୟର ଗ୍ଳାନି ?

ଅପାରଗତାର ଷୋଭା ?

କେଜାଣି, ଦିନ ସବୁ ନଥିଲା ସୁଜାତାର ପରକଥା ଚିନ୍ତା କରିବ ! ହେଲ
ଏବେ ନ ଘାବଲ ସୁଜାତା ପରକଥା... କିନ୍ତୁ ନିଜେ ? ନିଜ ମନ ଭିତରେ ଏ ଦୁଇ
କାହିଁକି ?

ଯେଉଁ ବଳିଷ୍ଠ ସ୍ତ୍ରୀ ଟିକକ ପାଇଁ ଆତ୍ମା ଦୁଃସହ ବ୍ୟଥାରେ ଛଟପଟ ହୁଏ,
ହୁଇ ଲୋମକୂପ ଅସହ୍ୟ ଇଚ୍ଛାରେ ଟୁକମିତି ହୁଏ, ସେ ଅଭ୍ୟୁତ ସୁନ୍ଦର ଇଚ୍ଛାଟା ପୁଣି
ଏତେ ଦୃଶ୍ୟ ମନେ ହୁଏ କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଏ ଇଚ୍ଛା ସାଥରେ ସମାନ୍ତରାଳ
ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲେ ଅସୁମାରୀ ଦୃଶ୍ୟ ? ନିଜସ୍ୱତ ରାଣି ରାଣି ପ୍ରତ୍ୟାକୃତ କୋପ ?
ଫ୍ରେମ କଲେ ପରା ଅପରାଧବୋଧ ରହେ ନାହିଁ... ତେବେ—

ତେବେ ସୁଜାତାର ଏ ଆତ୍ମଗ୍ଳାନି କାହିଁକି, କାହିଁକି ଏତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ?
ଦଃଶନ ? ଭୟ ?

ଫ୍ରେମ ତ ଅଶେଷ ଅନୁତ ଦାନ କରନ୍ତା । ଭର ଦିଅନ୍ତା ଦୃଢ଼ପ୍ରପାଦ ।
ଆ ! ସେ ଅନୁତ କ’ଣ କେବେ ମିଳିବ ? ଚାରିପାରିବ ସୁଜାତା... ତେବେ... ଏ
କ’ଣ ଫ୍ରେମ ନୁହେଁ ? ସ୍ୱତେରି... ଭାବରେ ସୁଜାତା ବହୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଏ । ରେଡ଼ିଓ
ଫୋଲୋ...

କୁଞ୍ଜ କୁଞ୍ଜିଆ ବାକ୍ସ ଚଢ଼ିଟା ଏଇଠି ନ ରଖିଲେ କ'ଣ ଚଳନ୍ତା ନାହିଁ ?

ବୋଉ—ଏ ବୋଉ, ଚଢ଼ିଟା ଏଠି କାହିଁକି ଅଛି ଶୁଣେ ?

ସେହି କୁଞ୍ଜ କୁଞ୍ଜିଆ ଶ୍ରୀଙ୍ଗ ପରି ବାଲଗୁଡ଼ାକ ଏତେ ଲେଉଟାୟି କାହିଁକି ?
ଏ ଚଢ଼ି ଦେଖିଲେ ତାରି କଥା ମନେ ପଡ଼େ ।

ସାରା କଲେଜରେ କଣ ଆଉ କାହାର କୁଞ୍ଜ କୁଞ୍ଜିଆ ବାଲ ନାହିଁ ? ନାହିଁ
ଘନକଳା ପୁରୀର ଘର ଧାଡ଼ି ଲେଉଟାୟି ନିଶ ? ପୌରୁଷର ସ୍ବାସର ? ତେବେ
ଜଣକର ହସ କାହିଁକି ଗୁକୁରେ ଏତେ ତରଙ୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କରେ ? କାହିଁକି ଜଣକର
ଶୁଣି ପାଇଁ ଆହା କାଉଲ ବାଉଲ ହୁଏ ?? ସହଗିତାର ବନ୍ଧମୟ ଫଳ ? ବସୁସର
କରମତ ? କେଜାଣି !

କିନ୍ତୁ...

କିନ୍ତୁ...କେତେ ତ ଅଛନ୍ତି । ତାରି କଥା କାହିଁକି ଏତେ ଭଲ ଲାଗୁଛି ?

ଏଇ ଭଲ ଲାଗିବା ପାଇଁ କ'ଣ ସେ କମ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣା ପଉଛି ? କିଏ ଦେଉଛି ?
ବାପା, ବୋଉ, ସଙ୍ଗିନୀ, କଲେଜ ଝିଅମାନେ ? ଦୂର...

“ମନ ମୋହର ନିଜ-ଗୁରୁ

ଉଦ୍ଭବ କେତେ ଧୂ ପରୁରୁ”

ଏଇତ ! ଗୁଡ଼ା ମା ଦିନ ଦି ପ୍ରହରରେ ଏଇଠି ବସି ଭାବତ ଶୁଣିବେ ।
ସତେ ଯେମିତି ଆଉ ଘର ନାହିଁ ଏତେ ବଡ଼ କ୍ବାଟରରେ !

ସୁଜାତା ରାଗରେ ବାପାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଏ । ବାପା ଟୁର ଯାଇଛନ୍ତି । ସେଇଠି
ସେ ପଢ଼ିବ । ଟିକିଏ ନିରୋଳାରେ । କେତେ ମିଛ, କେତେ ଅବାନ୍ତର ଏ ଭାବନା
କଣ ତାର ହୋଇଛି ଯେ ? ଜମାରୁ ସେ ଜାଣି ପାରୁନି । ମନ କହୁଛି...ସେ
ଯେତେବେଳେ କଥା କହେ...ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମନ ପ୍ରାଣ ତୃପ୍ତିରେ
ଭରି ଉଠନ୍ତା ଅବା...କିନ୍ତୁ କାହିଁ ? ଆହୁରି ଯନ୍ତ୍ରଣା । ଭଲ ନ ଲାଗିବାର ତେଜ
ଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ଅନବରତ ଅଶାନ୍ତିରେ ଧୋଇ ଦେଉଛନ୍ତି...ସିକ୍ତ କରୁଛନ୍ତି ଅତୃପ୍ତିର
ତୃପ୍ତ ଜଳରେ । ତେବେ ସେ କଣ ଭଲ ପାଉନି ?

ନା—ସାହସର ଅଭାବ ! ସଫ୍ଟ୍‌ରେ ତେର, ସଫ୍ଟ୍‌ରେ ମଜଭୁତ ଆଲୋକ
ଲୁହା ଶିକୁଳିଟା ତାକୁ ପଛକୁ ଡିଆଁ ଧରୁଛି ! ଓଟାର ଆଗୁଆ ଆପଣା ଗଣ୍ଡି ଭିତରକୁ !
ସେଇଥିପାଇଁ ଏତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ! ଆହା, ଆଖିତୋଳାକୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହାତରେ ଡାକି
ଦେଉଛି ଯେ...ପରମ୍ପରା କବଳରୁ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ।

ହଁ ନିଜ ଭିତରେ ସଂଗ୍ରାମ କରେ ତରୁଣ । ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ଦୋହଲମାନ
ହୁଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ନୌକା...କ'ଣ କରିବ ସେ ?

ନା—ନା—ଶୁଣି ସଞ୍ଜୁ କର ସବୁ ବଳ ଖଟେଇ ଏଇ ମଜୁଭୁଡ଼ିଆ ଲୁହା
ଶିକୁଳିଟା ସେ ଛୁଣେଇ ଦେବ ।

ହଁ ସେ ଛୁଣାଇ ଫିଙ୍ଗି ଦେବ...

ଆଉ ତାପରେ ? ନବଡ଼ ପ୍ରଶାନ୍ତ । ପ୍ରାଣେର ସୁଧାପାନ । “ମାଧବ ଦିନ-
ଗୁଲି ମିଳିବ ଯାଏ”...ଗୁଣ ଗୁଣ ହୁଏ ସୁଜାତା...

X

X

X

କଣ ଏମିତି କଣ ପକାଇଛୁ ଯେ ..

ଗୁଲୁଛୁ, ଗୁଲୁଛୁ ସେ...ପାଖି ପାଖି ଗୁଲି । ଏ ଗୁଲିର ଯେମିତି ଶେଷ ନାହିଁ ।
ହଁ—ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କଥା, ମୂଳସ୍ଥାନ ଅର୍ଥସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ, ଅବେଗ, ନିଶା । ଖଣ୍ଡିଆ
କଥାଗୁଡ଼ାକ ସକାଳର ଗଙ୍ଗାଶିଉଳି ଫୁଲ ପରି ରାସ୍ତାଯାକ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ
ରହି ଯିବୁଛୁ । ଟିକିଏ ଝୁଲି ବାଜିଲେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିବ । ହରାଇବ ମଧୁର ସୁରଭି...
ରେଭେନ୍‌ସା କଲେଜର ଏଇ ରାସ୍ତା; ଏମିତି ଭାଳିଯାଇଛୁ ଅସୁମାର ମଧୁର କଥାର
ଭଜା ଭଜା ସ୍ପର୍ଶରେ ! ବହୁରି ଯାଇଛି ରେଭେନ୍‌ସା କଲେଜ ବାହାରି କେଉଁ
ମୁଗରୁ କେଳାଣି...ଅନାଦି କାଳରୁ ହୁଏତ ଦେଖି ଆସିଛୁ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ।

ଶିହରିତ ହୋଇନି କି ସେ ଅଜସ୍ର ପଦଗୁପରେ ? ଏ ବାରିଣ୍ଡା ସେମିତି ଅଛି
...ବୁକୁର ଉତ୍ତପରେ ତରଳି ଯାଇନି ତ ! ଅବଚଳିତ ଏ ବାରିଣ୍ଡା ! ନିଶ୍ଚୟ ବିଦ୍ରୁପ
କରୁଥିବ । ଏ ଅଭିନୟ ଦେଖି ଦେଖି ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବ ପରା...ସ୍ଥିତିତ୍ରସ୍ତ ଏ
କଲେଜ ବାରିଣ୍ଡା !

ଆହା—ଏ ଗୁଲିର ଶେଷ କେଉଁଠି କିଏ କହୁବ ?

ରମକ ପଡ଼ିଲ ସୁଜାତା । କିଏ କହୁଲୁ ? କେଉଁ ହିଅ ? କ୍ଳାନ୍ତ ଚିପ୍ପଣୀ
ଦେଲୁ ? ନାହିଁ ତ କେହି ନାହାନ୍ତି ଯେ ...ଏକଦମ୍ ନିରୁଚିଆ ! କଲେଜ ଯେ ଏବେ
ଫିଙ୍ଗା ।

କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଶୁଣିଛୁ । ହଁ ଏଇ ବିଦ୍ରୁତ ବାରିଣ୍ଡା କହୁଛୁ ।

ବହୁଦର୍ଶୀ ବାରିଣ୍ଡାର କ’ଣ କହୁବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ ? ତଥାବାର
ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ ? *

ଗୁଲିରେ ଯେ କ୍ଳାନ୍ତ ନାହିଁ । କେତେ ସତ୍ୟ ଏଇ କଥା ପଦକ !

କିନ୍ତୁ—ସତେତ ! ଏଇ ଗୁଲିର ଶେଷ କେଉଁଠି ?

ଜିଠିକି ଲେକ୍‌ଚର ଥିଏଟରରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସାଇକୋଲୋଜି ଉପାଚିମେଶ୍ୱର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଗୁଲିଲେଖି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଜମା ଜଣାପଡ଼ୁ ନି ! ବାଟ କ’ଣ ଏତିକି ?
ଯଦି ଜାଣନ୍ତା ସେ ଏଇଠି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଯିବେ; ମନ ଯେଉଁଠି
ଗୁହେଁ ସେଇଠି ତେବେ ସେମାନେ ଯେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ମନ କଣ ଗୁହେଁ ।

ମନ କଣ ରହେ ? •

ନିଜକୁ ଡ୍ରଗ୍ କରୁ କରୁ ତମକ ପଡ଼େ ସୁନାତା ! ଉଦ୍ଧର ଶୁଣି ପାରିବାର
ସବୁ ସାହସ ତାର ନାହିଁ । ଦୁଇ କାନରେ ହାତ ଦେଇଦେବ ସୁନାତା । ଏଇ
ଚଟାଣରେ ମୁଣ୍ଡ ପିଟିଦେବ । ମନ ହେଉଛି ନିଜକୁ କହିବ ବାରମ୍ବାର.. ମର—ମର
...ପୋଡ଼ାମୁହଁ—ଅନ୍ଧାର ! ଛୁ—ଏଡ଼େ ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ ତୋ ମନ । ଏତେ ବଳୁତ
ତୋ ଚନ୍ଦ୍ରାଧାର...କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ବଳୁତ କାହିଁକି ଶୁଣେ ?

ଭଲ ପାଇବ,ଟା କେବେ ବଳୁତ ହୋଇପାରେ ନା..

ତାର ଡ୍ରଗ୍ କଥାର ତରଙ୍ଗରେ ଅଛି ମଧୁର ଉତ୍ସାହ । ଏ ଉତ୍ସାହରେ
ଦେହର ଡ୍ରଗ୍ ଲୋକଙ୍କିକାରେ ଛୁଲିଜା ଜାତ ହୁଏ । ଏ ଜ୍ୱଳନରେ ଅଛି ଅଭୁତ
ଏକ ନିଶା । ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟର ନିଶା । କଣ୍ଠ ଜଳିଯାଏ । ପୁଣି ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ପାନ
କରିବାକୁ ଆଉଥରେ ଡ୍ରଗ୍ ଭରି । ମନ ହୁଏ ଥରେ ପିଇଦେଲେ ତୃପ୍ତା ମେଣ୍ଟିଯିବ...
ଅନାଦି କାଳର ତୃପ୍ତା...

ଅସ୍ତର ଆସ୍ତରରେ ଭରିଯିବ ଦେହର ଡ୍ରଗ୍ ତନ୍ତ୍ରୀ, ଅଶୁ ପରମାଶୁ...
ନିବଡ଼ ଶାନ୍ତର ଫୁଆରରେ ସିନ୍ଧୁ ହେବ ତାପଦଗ୍ଧ ଶ୍ୱେତ... କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ
ନିରୋଳାରେ ଡ୍ରଗ୍ କରି ମଧ୍ୟ କି ଉଦ୍ଧର ପାଇଛି ସୁନାତା ?

ତେବେ...

ତେବେ ହେ, ସେହିନ ଗାଧୁଆ ଘର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ କରି ଏତେ ଲୁହ ତା ଲିଲ
କାହିଁକି ? ଚନ୍ଦନ ସାରୁନ ଘଷି ଘଷି ଓଠ ଦୁଇଟାକୁ (ଯେଉଁ ଓଠରେ କୁଆଡ଼େ
ଭରି ରହିଥିଲା ଅଜସ୍ର ଆମୟଣ) ସେହି ଅତି ସୁକୋମଳ ଓଠ ଦୁଇଟାକୁ ବାରମ୍ବାର
ଆଞ୍ଜୁଲା ଆଞ୍ଜୁଲା ପାଣିରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ଧୋଉଥିଲା କାହିଁକି ?

କାହିଁକି ସାଞ୍ଜୁର ପାଇପ୍ ଖୋଲି ଦେଇ ବହିଯାଉଥିବା ଲୁହଧାରକୁ
ଭସେଇ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା,ସିଏ ? ଏମିତି ଅଭୁତ ଉପମାଟା କାହିଁକି ତାର ମନେ
ପଡ଼ିଲା ?? ମ୍ୟାକ୍‌ବେଥର ଖେଦୋକ୍ତି...ଏ ଦାଗ ସତେ ଧୋଇ ହେବ ?

ଫସ୍ତାବର ବେଢ଼ି । ପରମ୍ପରାର ମୋହ । ସମାଜର ଶୃଙ୍ଖଳା । ଏକ
ଭ୍ରମାତ୍ମକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଭଲପଣିଆ । ସେହି ଦମ୍ଭିଲ ଲୁହା ଶିକୁଳିଟା ଏବେ ବି
ଲଟେଇ ହୋଇଅଛି ସମଗ୍ର ଶ୍ୱେତରେ । କୁସ୍ଥିତ ସର୍ପପରି ବେଢ଼େଇ ହୋଇ
ରହିଛି ।

ତାର ବିଚାକ୍ତ ଫଣାର ଆଦାତ ଯେ ! ଏ ଜ୍ୱାଲାର ଶେଷ କାହିଁ ? ସେ
କେତେ ଆଦରରେ, କେତେ ଧୀରେ, ଅତି ସମ୍ପର୍କରେ ସୋହାଗ ବୁଣି ଦେଉଥିଲା
ତାର କଥା ଲିଆ ପାପୁଲିରେ ! ନିବଡ଼ ସ୍ନେହରେ ଆପଣା ହାତରେ ରଖି ଅତି
ଯତ୍ନରେ ବାରମ୍ବାର ବୁକୁର ସମସ୍ତ ଉତ୍ସାହ ଦେଇ ଆଉଁସି ଦେଉଥିଲା !

କିନ୍ତୁ...

କିନ୍ତୁ ସବୁସମୟ ପରି ଅସଫଳ ହେଉଥିବା ଡେଲୁଗୁଣି ପୋକ ପରି, ଲିକ୍ ଲିକ୍ ଟଣା ଭୟଭୂତାକ ତା'ର ସାରା ଦେହରେ ଏମିତି ସାଲୁବାଲୁ ହୋଇ ବେଢ଼ି ହୋଇଗଲା କାହିଁକି ?

ଛଟପଟ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ଲେଉଟାଇ ସୁଜାତା ଯେ !

ଏଭୁଡ଼ାକ କ'ଣ ଏଇ ଶିକ୍ଷାଳିତ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ? ସଂସ୍କାରର ଦୂତ ?

ସମଦୂତ ପରି ବିଭବ ଏଇ ଭୟଭୂତାକ କାହିଁକି ତାର ଶବ୍ଦନର ପରମ ଲାଗୁକୁ ଏମିତି ନଷ୍ଟ କରିଦେଲେ ? ବ୍ୟର୍ଥ କରିଦେଲେ ?

ପରମ ଲାଗୁ ? ହଁ—ଏଇ ହେବୁ ସେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା । ଏଇ ଶରଣୁ ସେ କେତେ ଆଗ୍ରହ ସହକାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା ! ଦେବନର କୋଡ଼ିଏଟି ବସନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଏ ପରମ ଶରଣ ଆବର୍ଣ୍ଣବ ହେଲନାହିଁ... ଆଉ ହେବାକୁ ଥିଲା ଏହି ଲଞ୍ଜାଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ଭିତରେ ?

ଛ—ଛ—ଛ...

ଲଞ୍ଜାଜନକ ? କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ନୁହେଁ...କହତ ସୁଜାତା ? ତମେ କହୁ ନ ? କର ନ ସମାଲୋଚନା ଅନ୍ୟ ବାନ୍ଧବୀଙ୍କୁ ?

ସୁଜାତା ବିବେକ ନିକଟରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇଲା...

ଭୁଲ କରିଥିଲା...ଜାଣି ନଥିଲା ଅନ୍ୟକୁ ବିଚାର କରି ଆମେ କେତେ ଅବିଚାର କରୁ । ବିଚାରି ଏ ଦେବନ ! ଦେବନର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ ଉଦ୍ଭବ ଘଟେ କେଉଁ ଅଜଣା ହେୟ ମଧ୍ୟରୁ ତା କିଏ କହୁବ ? କାହିଁ ? କେବେ କଣ ଭାବିଥିଲା ସୁଜାତା ଏମିତି ଲାଗୁ ଆସିବ ! ମନେହେବ ଅନନ୍ତ କାଳଧରି ଏ ମୁଖ ଦେଖିଲେ ତୃପ୍ତି ଆସିବ ନାହିଁ । ଏ ପଥଲେ ଆଖିବ ନ ଶାନ୍ତି ! ତେବେ ଏ ଦହନ ଏ ଜ୍ୱାଳା ? ଏ କଣ ଗଲେ ? ଫେମର ଅକ୍ଷୟ ଅମୃତ ଏ ନୁହେଁ ???

ପରୁଷ...କାହାକୁ ?

କିଏ ଉଦ୍ଭବ ଦେବ ?

ବାପା...

ସିଏ ସୁଜାତାର ସୁଖ ପାଇଁ ନିୟତ ବ୍ୟାକୁଳ ! ପରୁଷ ସେହି ବାପାଙ୍କୁ... କାହିଁକି ମନରେ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦିସତ୍ତ୍ୱ ଦୁଇ ?

ସେହି ବାପା, ସିଏ ସୁଜାତା ପାଇଁ କେବଳ ସୁଯୋଗ୍ୟ ପାତ୍ର ଖୋଜୁ ନାହାନ୍ତି, ଖୋଜୁଛନ୍ତି ସୁଜାତାର ମନର ମଣିଷ । ତା ନ ହେଲେ I. A. S. ପାତ୍ର ସୁରକ୍ଷିତ...ବାପାଙ୍କର ସେ କେତେ ଭାବନା...କେତେ ଅଙ୍ଗ କଷ୍ଟ ! ଦେଖିବୁ

ସୁଜାତା । ରାତି ସାରା ଆଖିପତାକୁ ଚାଙ୍ଗର ନଦ ଆସେ ନାହିଁ । ସୁଦୂର ଲନ୍ଦରେ ଦୁଇହାତ ପକେଟରେ ପୁରାଇ ସେ ନିମାଗତ ଦୂର ବୁଲନ୍ତି...ରାତି ଅତିକାନ୍ତ ହୁଏ ।

ଦୃଢ଼ରେ ଗୋଟାଏ ବାଜେ ।

ବୋଉଁତାକେ, ଶୋଇବନି କି ?...

ସିଗାରେଟ୍ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଜଳିଯାଉଥାଏ...

ସବୁ ଦେଖିଛି ସୁଜାତା । କେମିତି ନ ଦେଖିବ ? ତା ଆଖିକୁ କ'ଣ ନଦ ନଥାଏ ??

ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇ ସାରିଛି । ତଥାପି...ଦ୍ଵିଧା । ବାପା କହୁଥିଲେ, ତମେ ଜାଣନା ସତ୍ୟ । ଜଣାପାଇଁ ଟିକେ ନରମ କରି ଡ୍ରକ୍ୟୁଟର ଲେକ ଦରକାର ! ଘର ଭାବପ୍ରବଣ ସିଏ । ଆଉ ସୁରକ୍ଷିତ ? ବୟସ ଅଧିକ ହୋଇଛି । ଚନ୍ଦ୍ରରେ ସ୍ଥିରତା ଆସିଛି । ଅତିମାତ୍ରାରେ ସଫାରୀ, ଗନ୍ଧାର । ଜଣାର sentiment ସେ ବୁଝି ପାରିବ ନାହିଁ । ଶିଅ ମୋର ଦୁଃଖ ପାଇବ । ନା...ପଡ଼ୁ ସେ । ମାଆକୁ ମୋର ଯାହାକୁ ତାହାକୁ ମୁଁ ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ସିଏ ତାର ମନ ଚଢ଼ିବ ସିଏ ଆସୁ...

ଅପେକ୍ଷା କରିବେ ତାର ବାପା...ବାପା ପ୍ରସ୍ତୁତ ସେଥିପାଇଁ । ବହୁଶାରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଧାର ଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ସୁଜାତା ଆଖିରୁ । କେତେ ଚଢ଼ିଛନ୍ତି ତାକୁ ତାର ବାପା ! ପାରିବ ଏ ଗୁଣ ଶୁଣି ସାରା ଦିବନ ଦେଇ ?

ବାପା ତାର କବି । ଜୀବନରେ ସବୁ ପାଇ ମଧ୍ୟ କିଛି ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ସୁଜାତା ଜାଣେ, କେତେ ଶୂନ୍ୟତାକୁ ବୁକୁଡ଼ିଲେ ଗୁପ୍ତି ରଖି ବାପା ତାର ସଫାର କରିନ୍ତି ।

ଗୋଟାଏ ଅତି ସୁକୁମାର କବିପ୍ରାଣକୁ ପବନ ଅନ୍ଧାୟନାରୁ ଟାଣି ଆଣିଛନ୍ତି ଅର୍ଥକାମୀ ପିତା । ସୁନ୍ଦର ଉତ୍କଳ ଭବିଷ୍ୟତର ମୋହ ତାଙ୍କୁ ପାଳି କରିଛି । ତିନୋଟି ଅକ୍ଷରରେ ମୋହ । ଏଇ ତିନୋଟି ଅକ୍ଷର ଦ୍ରବ ଅବସ୍ୟା ଲଳିଆ ମାଆର । ସ୍ଵଳକ୍ଷିଣିତା ମାଆ ବୁଝିନାହିଁ କେବେ ଏଇ ବୋଟ ଦୃଢ଼ସ୍ଵଚ୍ଛାନ ଲେକଟାର ଅନ୍ତରର ଗଭୀର ଛୁଆକୁ । ବାପାଙ୍କର ଉପବାସୀ ମନର ଅସଲ ରୂପକୁ ନିଃଶରଣ ଦେଖିବାର ଶକ୍ତି ତାର ନାହିଁ । ଜଣା ଦେଖିଛି ଗୁପ୍ତି ଜୀବନର ମଧୁର ସବୁଜ ସ୍ଵପ୍ନର ସ୍ଵାରକ... ତାଙ୍କର ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କବିତାବଳୀ । ବାପାଙ୍କ କବିତା । ବୁକୁନିଗିଡ଼ା ଦୁଧୀର ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ପ୍ଲାବନ । ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଗୁଳିର ଭିତରେ ସମାଧି ଲାଭ କରିବ । ତଥାପି ଗୁଳିର ମୋହରେ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ବାପା । ସିଏ ବୋଲିଦେବ ଜଣାର ଅନ୍ତରରେ ମାୟା ସୁନାକାଠିରେ ମମତାର ଚନ୍ଦ୍ରନ ଲେହନ ଆସ, ତାର ସ୍ପର୍ଶକାତର

ଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁରକ୍ତ ଯିବା କରିବ ପ୍ରାଣର ଅଞ୍ଚୁରନ୍ତୁ ଫୁଲ ଧାଗରେ ତାର ଅନୁରୋଧ
କରୁଛନ୍ତି ତାର ବାପା !

ତେବେ...

କହିବ...କହିବ ମୁଁ ଡୋଲି ସେଇ ମନର ମଣିଷର ସନ୍ତାନ ମୁଁ ପାଉଛି
ବାପା ! ଭବିଷ୍ୟର ସକଳ ଶୂନ୍ୟତା, ଅସମ୍ଭବ ଯିବ ସକଳ ଗୁନାନ୍ତି । ତମେ ଯାହା
ପାଇ ନାହିଁ ମୁଁ ପାଇଛି... କହିବ ? ବାପାଙ୍କୁ ? ପାଇଛି କି ସୁଜାତା ? ତେବେ ଏ
ଗୁନାନ୍ତି କାହିଁକି ?

କାହିଁକି ଏ ଆତ୍ମବିବେଚନା ? ଭବିଷ୍ୟର ଦୁଃଖ ବେଢ଼ି ??? ସଂଗ୍ରାସୀ ପ୍ରେମର
ଶକ୍ତି କାହିଁ ?

ପାରିବ—ପାରିବ... ଅଜସ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣାର ନୀଳ ବସ ଡୋଲି ଦେଇ ପାରିବ ସିଏ
ତାର ପରମ ହୃଦାକାଂକ୍ଷୀ ‘ପିତା’ଙ୍କର ଉପବାସୀ ଅନ୍ତରେରେ ?? ଉପବାସୀମାନ
ପାରିବ ଏ ବସର ଜ୍ଵାଳା ସହ୍ୟକରି ? ବହୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାମୟ ଦାମ୍ଭ ଅଭିମାନ, ଆତ୍ମଜ୍ଞାନର
ଏ ବସ୍ତୁ ଅଟ୍ଟାଳିକା ତାହାର ପରି ନିମିତ୍ତକରେ ଭୁଲୁଛି ପଡ଼ିବ ଯେ—ଏ ବସାହତକୁ
ମାନବ ସମାଜ ? ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହୋଇପାରିବ ସୁଜାତା ?

ପାରିବ ତାର ପରମ ପ୍ରେମସୟ ପିତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଏ ଘୋର ଅବହେଳା
କରି ??

କିନ୍ତୁ...

କିନ୍ତୁ...ଏପଟେ ଗୋଟାଏ ପୁଣି ଚେଳି ଦ୍ଵାଦଶବର୍ଷ ମୁଖ, ଶିଶୁସମ ସୁଗଠିତ
ସୁକୋମଳ ଅଧର, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଗର୍ଭର ଦୁଇଟି ଆଖି । ଆଉ ଅତି ସୁନ୍ଦର ହସର ଅଞ୍ଚୁ
ତରଙ୍ଗ...ହୃଦଠାରି ଡାକୁଛି ବାବୁଜୀ... ସୁଜାତାର ଆଖିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି
ସେହି ପ୍ରତିଫଳ...

×

×

×

ସେ ପୁଣି ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା...ବଟାନିକାଲ ଗାର୍ଡନ୍, ଶୁଣି ଲଇହେଉ
ସାଇକୋଲୋଜି ଥିଏଟର ଯାଏ...

ହଁ—ଏଇ ଚାଲିବା ଭଲ । ଏଇ ଚାଲିବା ଦ୍ଵାରାହିଁ ସଂଗ୍ରହ କରିହେବ ଅଜସ୍ର
ବସ୍ତି ବାର ମୋହ ! ମୁଁ ମୁଁ ସୁଖ । ଚଳିପଥର ପଥେ...
×

×

×

×

ତେବେ କଣ କୁଳାନ୍ତି... ଚଳିପଥର କୁଳାନ୍ତି । ସେଇ କୁଳାନ୍ତିରେ ଏକାନ୍ତ ଅବଶ
ହୋଇ ସାମ୍ନାରେ ଚିତ୍ତିତେ ସେ ଆତ୍ମସ୍ଵ ନେଲ । ନିରାପଦ ଆଶ୍ରୟ ।

ପୁଅର ସିନ୍ଦୂରକୁ ଗୁଞ୍ଜି ନଜକୁ ଡୁଗି କଲି ସୁନତା । ନିଶ୍ଚେଲା ଘର । ତା
ସ୍ବାମୀର ଘର ।

ହଁ—ନିରାପଦ । ଆଉ କେହି ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବେ ନାହିଁ...

ସରାସପ ପରି କୁଣ୍ଡିତ ଲିଙ୍ଗ ଲିଙ୍ଗ ଥଣ୍ଡା ଉଦ୍‌ଗୁଡ଼ାକ ଗୁଞ୍ଜି ଆଣି ଜାଲ ପରି
ଆଉ ଆବର୍ତ୍ତ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ନାହିଁ ତାର ଗୁରୁପାଶରେ... ଫକୀରର ଲୁହା ଶିକୁଳି
ଆଉ ବବେକକୁ ଛୁଇଁ ଓଟାରି ଧରିବ ନାହିଁ । କାରଣ ସମାଜ ସ୍ବକୃତ ଦେଇଛି । ପୂଜ୍ୟ
ପିତା ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି । ଶରୀରର ନିରାପଦ ଆଗ୍ରସ୍ୟ । ଏଥର ବଢ଼ିଯିବ ଜୀବନ
ନିରାପଦରେ । କହିବାକୁ ହେବ କେତୋଟି ଧରାବନ୍ଧା କଥା । ହସିବାକୁ ହେବ ମାସି
ରୁଁ ପୁଷ୍ଟିକ୍ ହସ । ଠିକ୍ ପୁଷ୍ଟିକ୍ ରଜନୀକୋ ଫୁଲଫରି ନଜକୁ ସଜେଇ ଅପରର
ମନୋରଞ୍ଜନ କରିବାକୁ ହେବ । ଭିତରର ଆହତ ମେଞ୍ଚିଶୁର କୁଁ କୁଁ କାନ୍ଦଣା,
ହଜିଯିବ ବାହାରର ଆଡ଼ମ୍ବର ଉଛୁଳିଯିବ କୁହାଟରେ । ଅଭିନୟ କ୍ଷଣେ ଅଭ୍ୟାସରେ
ପରିଣତ ହେବ । ଜୀବନର ଅଜ୍ଞାନରେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିବ ଅପରାହ୍ଣ, ହଠାତ୍ ଆଲୁଅର
ଝଲକପରି । ସେହି ଅଭ୍ୟାସଗତ ଜୀବନରେ କିନ୍ତୁ ଛୁପି ପାରିବନି ସେ ଅମ୍ଳାନ
ଅଧ୍ୟାୟ... ପାରିବ କି ?

ସୁନାତା ଆଖି ପୋଛୁଲୁ ।

ସେ ଅବରୁଦ୍ଧ ନିଶିଦ୍ଧ କୋଠରୀର ଦ୍ବାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇଯିବ ଏମିତି
ନିଶ୍ଚେଲାରେ, ବିଜନରେ । ତା ପରେ ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟ !

ଆଉ ଆଉ ସେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ।

ଅନେକ କୋଠରୀ ଏ ହୃଦୟରେ । କିନ୍ତୁ ସେହି କୋଠରୀରେ ଅବରୁଦ୍ଧ
ସେହିଦିନର ସୁନ୍ଦର ଟିକକ ହୃଦୟର ଅତି ନିଭୃତ ଅଂଶକୁ ମହଜୁତ କରୁଥିବ—ସେ
ସୁନାତାର ଏକାନ୍ତ ନିଜସ୍ବ ।

ଜୀବନର ଅଜ୍ଞାନରେ ଡ୍ରଥମ ପୁରୁଷର ପଦକ୍ଷେପ... କେମିତି ଭୁଲିବ ସିଏ !
କିନ୍ତୁ...

ପୁଣି ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିବ ସିଏ, ତାର ବାପାଙ୍କ ପରି । ନିଜ ଜୀବନର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ
ଅଭିଳାଷ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଲଭି କରୁ ସନ୍ତାନର ଜୀବନରେ । ତଥାପି ଭାରି... ସେ ବି...
ବାପାଙ୍କ ପରି... ଶାନ୍ତି ପାରିବନି ସେ ସମାଜକୁ... ପୁଣି ଗୁଲିବ ପୁନରାବୃତ୍ତି,
ବସୋଗାନ୍ତ ନାଟକର ଯଦନକା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ପୁଣି ଗୁଲିବ ଚକ ଘରର ନାଦରେ ।
ଆଉ ଶୁଣାଯିବ ନାହିଁ ମରମ ଢଳର ଅଫୁରନ୍ତ ବାହୁନା...

ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ଡ୍ରବୁଡ଼ି ଚାଲିଛି...

ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ସୁନ୍ଦର ମହାନ ଆବର୍ତ୍ତାବ ପାଇଁ ଚମତ୍କାର ଏକ ଡ୍ରବୁଡ଼ି...
ଛୋଟ ଘରଟିର ଚାରିଆଡ଼େ ସେହି ଡ୍ରବୁଡ଼ିର ସମାବେଶ ! ଆଉ ତାର ଲେଉଟାୟ
ସୁନ୍ଦର... ସଦାନନ୍ଦ ବେଶ୍ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରେ । ବୁଲିପଡ଼ି ଘର ଆଉଜା କବାଟଟି
ମେଲେଇ ଦେଇ ପଚାରିଲେ—

“ତମର କଣ ସରିନି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ? ଜବାସେ ଚାଲିଗଲାଣି !”...

ନା, ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ସରିନାହିଁ...

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜାଣିବ ପାରୁନାହାନ୍ତି, ଏଇ କେତେ ଦିନ ହେଲା ସଦାନନ୍ଦ
କେତେବେଳେ ଡାକ ଚାଲୁକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ଜବାମୟୀ ବି କେତେବେଳେ କଲେଜ
ଯାଉଛି । ଡାକନର ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ନିୟମର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜବା କଥା
ବୁଝୁନାହାନ୍ତି ।

ଅଥଚ...

ଏଇ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଏମିତି ହୋଧନ୍ତୁଏ ଗୋଟିଏ ଦିନ ନଥିଲା,
ଯେଉଁ ଦିନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜବାକୁ ପାଖରେ ବସାଇ ଖୁଆଉ ନଥିଲେ । ଏଇ ଦୀର୍ଘ କୋଡ଼ିଏ
ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଉପାଗତ ଘୁରୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଗୋଟିଏ
ନିଶାରେ ଘୁରି ଚାଲୁଛନ୍ତି । ବୃତ୍ତର ପରିସର ଉପଶା ଦୀର୍ଘତର ହୋଇଛି ।

କେବେ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଧୁରୁ ସଦାନନ୍ଦ ଦୂରକୁ ଅପସରି ଯାଇଛନ୍ତି,
ସେ ଖବର ମଧ୍ୟ ଜାଣି ପାରି ନାହାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ...

ଆଉ ଜବା ? ସେ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ପ୍ରାଣ :

ଅନୁକ୍ଷଣ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରା...ଜବା ଏଯାବତ୍ ଡାକନି ଯେ...ଜବାର ଅଙ୍କ
ଜନ୍ମିତ ଭଲ । ବିଜ୍ଞାନରେ ଅଧିକ ରୁଚି । ସେ ସାଫଲ୍ୟ ପଡ଼ିବ ..ନିଶ୍ଚୟ ପଡ଼ିବ ।

ନା-ନା-ମୋ ମାଆକୁ ମୁଁ ଆବାଲୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛି, ସବୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ାଇଛି ।
ପରମ୍ପରାରେ ତାର ଘୋର ବିରାଗ । ମୁଁ ତାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ଶିଳା
ବନ୍ଧୁର ପଥରେ ନିର୍ମଳ ସ୍ଥଳ ତଟିନୀ ପରି ସେ ଯଦି ବନ୍ଧୁ ନ ପାରିଲା, ତେବେ ସେ
ଶିକ୍ଷାର ସାର୍ଥକତା କେଉଁଠି ? ସହଶିକ୍ଷାର ବିଷମୟ ଫଳ ?

ଜବାମୟୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚିହ୍ନି ଛନ୍ତି—ଅସନ୍ଦେହ ।

ଜବା ଡାକ୍ତରୀ ପଢ଼ିବ । .. ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ ପଢ଼ିବ ।

“ତମେ ମନା କରନ । ଜବା ଡାକ୍ତରୀ ପଢ଼ିବ, ସେ ଠିକ୍ ପାରିବ ।”

ଉହଁ ...ବାହାଘର? ଏବେ ଶୀଘ୍ର ? ମୋ ଜୀବନରେ ଅବଶେଷ ରହିଯାଇଛି,
ମୁଁ ଅଶିକ୍ଷିତା, ମୁଁ ଅପୂର୍ଣ୍ଣା । ଅବଶ୍ୟ ଖାଲି ଶିକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କହୁଛି, ଏମିତି କହିଲେ ମୁଁ
ନିର୍ଜୀବ ପଡ଼ିବ ।

ତମେ ମୋ ଜୀବନକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତାରେ ଭରି ଦେଇଛ । ଏ ମୋର ସରମ ପ୍ରାପ୍ତି,
ସାହା ମୁଁ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିଛି ସେ ତୁମଠୁ କେବଳ...

କିନ୍ତୁ...

ଜବା ଯଦି ତା ମନର ମଣିଷ ନ ପାଏ ?

ଜବା ଯଦି ବିହାସ ପରେ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ନ ପାଏ ?

ନା-ନା ସେ ପଢ଼ିବ । ମନ ଖୋଲି ବାରମ୍ବାର ଏକଥା କହିଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ତାଙ୍କର ସ୍ବାମୀ ସଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ।

ଏମିତି ଦିନେ ନୁହଁ, କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ।

ଉହଁ—କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ କାହିଁକି ଆହୁରି ଅଧିକ ହେଲଣି ବୋଧେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ସାଧନା ବିଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ । ଜବାମୟୀ ଡାକ୍ତରୀ ପାସ୍ କଲ...

ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ମାନସ ସନ୍ତାନ ତ ଶୀଳଭଦ୍ର; ସାହାକୁ ସେ ଜବାମୟୀ ପାଇଁ
ବାଛୁଛନ୍ତି । ସେ ହୋଇଛନ୍ତି ତୃପ୍ତ ..

ଶୀଳଭଦ୍ର ସକରଣ, ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ଆଉ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବିଶେଷତ୍ୱ ତା’ର
ସେ ସେ ପରମ ଭାବର ଭକ୍ତ । ସଞ୍ଜୁତି ଓ ପରମିତା ଦ୍ୱିତ ତାର ଶିକାର ଅନ୍ତ
ନାହିଁ । ସେ ଅଧ୍ୟାପକ । ପ୍ରାଚୀନ ଓ ନୂତନକୁ ସମତୁଲ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ନିଷ୍ଠା
ତାର ଅଶ୍ରେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତ ଏଇଆ ଗୁଡ଼ିଏ ହେଲେ । ଜବାକୁ ସେ ଏଭଳି ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି ।
ଜବାମୟୀ ଶୀଳଭଦ୍ରକୁ ପାଇ ନିଶ୍ଚୟ ସୁଖୀ ହେବ...

ଅତି ପ୍ରଭାତରୁ ସ୍ନାନସାର ମଠାପିନ୍ଧି ଜବାମୟୀ ଯେତେବେଳେ ଚନ୍ଦନ
ଘୋରି ବସେ, ସଞ୍ଜୁତି ଶିକ୍ଷକ ସଦାନନ୍ଦଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଭରିଉଠେ । ଠାକୁରଘର
ଚଟାଣରେ ଜବାମୟୀର ନୟନ ହାତର ଚନ୍ଦ୍ର ଅପରୂପ ଚିତା ।

ଅପୂର୍ବସୁନ୍ଦର ଚନ୍ଦନ, ଧୂପକାଠିର ଲେ; ଦେବ ଆରାଧନା ନିମନ୍ତେ
ଭରିଦିଏ ଚିତ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ ଅନୁରାଗ । ସବୁଠାରେ ଜବାମୟୀର କୁଣ୍ଡଳୀ ହାତର
ସୁସଜ୍ଜ ସାକ୍ଷର । ସଦାନନ୍ଦଙ୍କର ମନେହୁଏ ଜବାମୟୀ ତାର ନାମର ସାଥକତା ।

କେବେ କେବେ ଅଜଣା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାଙ୍କର ଏଇ ଅତି ପ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ଅବସର ନେଇଛନ୍ତି ଆଉ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିଛୁ ଜବାମୟୀ; ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଜାଣି ପାରିନାହାନ୍ତି ସଦାନନ୍ଦ ।

ସୁସଜ୍ଜିତ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଠାକୁର ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଅଭ୍ୟାସବଶତଃ ଏବେ ଡାକ ଦିଅନ୍ତି ସଦାନନ୍ଦ... “ଜବା... ଚନ୍ଦନ ଦୋରିକୁ ?”

“ଜବା... ମାଆ, ଭୋଗ ଆଣି ଦେ ତ !”

କିନ୍ତୁ...

ଆଉ ବୋଧେ ଦେଖି ଦିନ ଏମିତି ଡାକ ପାରିବେନି ସେ । ଜବାମୟୀ ଗର୍ଦନର ମହାନ୍ ଲଗ୍ନ ସମାରତ । ତାର ଆୟୋଜନରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ହଜାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଦେଖ ପୂଜାର ଆୟୋଜନର ଆନନ୍ଦ ସେ ଅପରିସୀମ ! କିନ୍ତୁ... ଦେଖ ବିସର୍ଜନର ଦୃଶ୍ୟ ସହ୍ୟ କରି ପାରିବେ ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ?

ପାରିବେ ସହ ଜବାର ବିଚ୍ଛେଦ ?

ଆଉ ସଦାନନ୍ଦ ନିଜେ ???

ନିଜ ମନକୁ ବୁଝାଇଲେ ସଦାନନ୍ଦ । କାହିଁକି... ବିସର୍ଜନ କାହିଁକି ? ଗୋଟିଏ ବିଧି ସ୍ଥଳ ଜବାମୟୀ । ଘରକୁ ପୁଅ ଆସିବ, ଶୀଳଭଦ୍ର । ଏ କେତେ ବାଟ ଅବା ସମ୍ବଳପୁତ୍ରରୁ ବୁଲି ? ଏମାନେ ନିତି ଆସିବେ । ତାଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସଂସାରକୁ ମୁଠେଇତ କରିବେ ସେମାନେ, ଶୀଳଭଦ୍ର ଓ ଜବା ।

ଆଉ ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ରାଣୀ ଜବା କ’ଣ ତାଙ୍କ ନବ ଗର୍ଦନର ସ୍ଥାନେ ଲାଲ ଟୁକୁଟୁକୁ ଶିଶୁଟିକୁ ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେବ ନାହିଁ ?? ଏ ଘର ଭରି ଉଠିବ ଶିଶୁର ହସରେ । ସଦାନନ୍ଦ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଶୂନ୍ୟ ଟଙ୍କାନ ଭରିଯିବ ଉଲ୍ଲାସରେ !

ତେବେ... ???

ସଦାନନ୍ଦ ମନକୁ ମନ ହସିଲେ ।

ବାଃ... ଏଇଟା ସଂସାରକ ଭୋଗ ନା କଣ ? ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପରି ସେ ବି ତ ବେଶ୍ ଭବିଷ୍ୟତ କଳନା କରି ପାରୁଛନ୍ତି ?

ସଦାନନ୍ଦ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ ନିବିଷ୍ଟ ପବରେ...

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠିଆ ହାତପେଡ଼ିରେ କାଠଝେଲଣା ଓ ସବୁଆଗୁଡ଼ିକ ଘୁରୁଉଛନ୍ତି ।

ହସ ହସ ମୁଖରେ ସଦାନନ୍ଦ ପଚାରିଲେ, “କଣ ଏଗୁଡ଼ାକ ବି ହିଅ
ସାଙ୍ଗରେ ଦିଆଯିବ ? ଜବାର ପିଲ ହେଲେ ଖେଳିବେ, କ’ଣ ଏଇ କଥା ବରୁଣ
ଦେଉଛନ୍ତି ?”

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ଏଗୁଡ଼ାକ ବଧୂ ପର । ଆମ ଘରେ ହିଅ ସାଙ୍ଗରେ
ଏମିତି ସବୁ ଦିଆଯାଏ । କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ହେଲା ଗାଁ ଗୁଡ଼ି ଆସିଲଣି । କ’ଣ ସବୁ-
ଗୁଡ଼ାକ ମନେ ଅଛି ? ହେଲେ କିଛି ଯେମିତି ଉଣା ନ ହୁଏ । ଜବାକୁ ମୋର
ଶାଶୁଘରେ କିଏ ବାଛି ଦେଲେ ସେ ସହ ପାରିବନି ! ଭାଗ୍ୟ ଅଭିମାନନୀ ସେ !”

—“ସେଇଥିପାଇଁ ତ ମୁଁ କହୁଥିଲି ଗାଁରେ ବାହାଘର କରିବା । ଏଠି
ତମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କେହି ନାହିଁ । କେତେ ଏକା କରିବା ?”

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଧା ଦେଇ ଉଠିଲେ, “ନା—ନା—ନା ଏଇଠି ସେ ବଢ଼ିଛି,
ଏଇଠି ତା କଲେଜ ପିଲେ, ଅଧ୍ୟାପକ ସମସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି । ଏଇଘରେ ସେ ପିଲଟ
ଦିନରୁ ମଣିଷ ହୋଇ ଆସିଛି, ମୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନି । ମୁଁ ସବୁ କରି
ସାରିଲଣି, ଏ କରିବାରେ ମୋର ଯେ କେତେ ଆନନ୍ଦ ତମେ କଣ ଜାଣିନ ?”

“ହଉ ହଉ, ଏବେ ଖିଆ ପିଆ କର । ମୁଁ ଆସେ”, ସତେଜ ସବୁ କରି
ସାରିଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ନାଲି କାଳିରେ ଥାକ ଥାକ ଚିଠି ମଧ୍ୟ ଲେଖି ଚାଲିଛନ୍ତି ।

ନାଲି କନାମୁଣିରେ ଜନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ପୁରାଇ ସାରିଛନ୍ତି...

ଜବାର ବାହାଘର...

ସଦାନନ୍ଦ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ସବୁ କଥା ମାନି ନେଇଛନ୍ତି...

ଜବା ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଘରରେ କେତେ ବଡ଼ ପ୍ରାପ୍ତି, ସେ କଥା ସଦାନନ୍ଦ
ଠାରୁ କଣ ଆଉ କିଏ ବେଶୀ ଜାଣେ ?

କିନ୍ତୁ...

ଆଜ୍ଞା, ଜବାମୟୀ କ’ଣ ଏଇ ଆନନ୍ଦ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇ
ପାରିଛି ?

ଶାନ୍ତ, ସ୍ବଳ୍ପବସିଣୀ ଜବାମୟୀକୁ ଚିହ୍ନି ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନିପାରୁ ନାହାନ୍ତି
ସଦାନନ୍ଦ । ସେ ଅନ୍ୟସଲିଲା ଫଲ୍‌ଗୁ । ବାହାରେ ତରଙ୍ଗେ ନାହିଁ, ଉଜ୍ଜ୍ବାସ ନାହିଁ
ଗୋଟାଏ ନିବଡ଼ ପ୍ରଶାନ୍ତର ପ୍ରଲେପ...

କାହିଁ ପାଖରେ ବସାଇ ତ ପଚାରିଲେ କାହିଁ ସଦାନନ୍ଦ, “ତୋ ମନ
କଥା ଖୋଲି କହ ମାଆ ! ତୁ ସୁଖୀ ତ ?”

ନା—ଦରକାର ନଥିଲା ! ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କଠାରୁ କ'ଣ ଅଧିକ କିଏ ଚିହ୍ନିଛି
ଜବାର ମନକୁ ? ଏଇ ଜବାର ମନ ଜାଣି ଜାଣି ସାଥୀଟିଏ ଶୋକିବା ପାଇଁ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତ କମ୍ ଚେଷ୍ଟା କରି ନାହାନ୍ତି !

ଆଉ ଶୀଳଭଦ୍ର...

ସେ ତ ଦେବତାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ।

ସଦାନନ୍ଦ ଭୃଷ୍ଟିରେ ଗୋଡ଼ ବଢ଼େଇଲେ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରକୁ ।

ନିମନ୍ତ୍ରଣ କାଡ଼ି ଛୁପା ହେବ । ତାଙ୍କର ବି ବହୁତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି,
କାଡ଼ି ତା ଜବା ପସନ୍ଦ କରି ଆଣିଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ସଦାନନ୍ଦ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମନରେ ଅସରନ୍ତି ଭାବନା ।

କହୁବେ କି ଆଜି ଜବାମୟୀକୁ ?

(ନିଜ କାମରେ ଏତେ ସେ ବୁଡ଼ି ରହିଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜାଣି ବି ପାଉଁଶାହାନ୍ତି
କେତେବେଳେ ନାଲି ଟକ ଟକ ହୁଏଦେବ ମହାନଦୀର ପଲ୍ଲପଟେ ଲୁଚି ଗଲେଣି,
କେତେବେଳେ ଅପରାହ୍ନର ମୁନ ଛୁଇଁ ମାଡ଼ି ଆସିଲେଣି, ଚାକରାଣୀ ଆସି କାମ ସାରି
ଗୁଲିଗଲେଣି... ସଞ୍ଜ ଦେଇ ଆସି ପୁଣି ତାଲିକା କରିବାରେ ଲାଗିଗଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
ଆଜୁଠିରେ ମଧ୍ୟ ଗଣି ହେବ ଆଉ କେତେଟା ଦିନ ବାକି ।)

“ମୋ ମାଆଟା ଏ ଯାଏ ଆସିଲାନି ଯେ !” ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହେଲେ ।
ପୁଣି ମନକୁ ମନ ହସିଲେ, ସାଙ୍ଗମାନେ ହୁଏତ ଖାଇବାକୁ ଡାକୁଥିବେ । ଛୁପା
ଜବନ, ମୁକ୍ତ ଜବନ... ସରିଆସିଲା ଯେ !

ସ୍ବର୍ଗର ଅନ୍ଧକାରେ ଦରକୁ ଫେରିଲେ ସଦାନନ୍ଦ... ଅନେକ ଜନିତ
ଆଣିଛନ୍ତି, ଦୁଆର ବନ୍ଦରୁ ଡାକ ଦେଲେ, ଜବା... ଜବା, ମା-ଆ ଜବା...

ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ଏ ଯାଏଁ କାହିଁକି ଫେରିନ ? ମୁଁ
ଲୋକ ପଠେଇଛି ଦେଖି ଆସିବାକୁ !”

ଜବାବହୀନ ଘର ଏମିତି ଲାଗିବ ଆଉ କେତେଟା ଦିନ ଗଲେ...

ଏମିତି ଶୂନ୍ୟ... ମହାଶୂନ୍ୟ...

ଆହା, ଜବାର ଅନୁପସ୍ଥିତି କେତେ କରୁଣ ! ଅଜଣା ଶୋକରେ
ଅନୁଭବ କଲେ ସଦାନନ୍ଦ ଛୁଇଁଛତରେ ଚଣ୍ଡର ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଆରାମ ଚେୟାରରେ
ଶୋଇ ରହି ଆସିବୁଜି ଉଦ୍‌ଗତ କୋହକୁ ଶ୍ବେଧ କଲେ ସଦାନନ୍ଦ, ଜବାକୁ ଛୁଡ଼ି
ସେ ରହି ପାରିବେତ ? ? ?

ଫାଟି ଫାଟି ପଡ଼ୁଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ହୃଦି । ଅସୁମାରୀ ସ୍ମୃତି ଘରଣୀର ବନ୍ୟାପରି
ମାଡ଼ିଆସି ତଣ୍ଡି ପାଖେ ଅଟକି ଯାଉଛି... ପିଲାଟି ଦିନରୁ ଆଜିଯାଏ ପେଡ଼ିଯାଇତା
ଥାକ ଥାକ ଅଭିଳାସ ସ୍ମୃତି ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟରେ ଧକ୍କା ଦେଉଛି...

“ଜବା ଫେରିଲାନି ଯେ !!!”

X

X

X

ସେଇ ବନ୍ୟାପରି କବାଟଟା; ଯେଉଁଠି ସବୁ ଯୌତୁକ ସାମଗ୍ରୀ ଥିବାହୋଇଛି,
ହଠାତ୍ ପୁରୁ ମେଲି ହୋଇ ଯାଇଛି...

ଆଉ ଦୁଇହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ସାଦା କାଗଜ ଗୁପ୍ତି ଧରି ସଦାନନ୍ଦଙ୍କ ପାଦତଳେ
ମଥା ଖୁବ୍ କୋରରେ ପିଟୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ... ଝରିଯାଉଛି ରକ୍ତଧାର ।

ସଦାନନ୍ଦ ନିବୀଳ, ପାଟାଣ ! ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ । ମାଡ଼ିଆସୁଛି ଘରଣୀର
ବନ୍ୟାଜଳ ..

ସେ ଦୁଃଖର ଅଶ୍ରୁର ପ୍ଳାବନରେ ଭାସି ଯାଉଛି ସଦାନନ୍ଦର ଉଚ୍ଛ୍ୱସ ପଦ
ମୁଗଳ... ମରଣାହତ ପ୍ରଘଟର ସେ ପାଣ୍ଡୁର ରୂପ କି କରୁଣ ? ?? କି ବିଭୀଷ ସେ
ଦୃଶ୍ୟକଳା !

ଶରବିଜ ପଶୁପରି ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଭାଜି ଘାଜି ପଡ଼ୁଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସମସ୍ତ
ଶରୀର । ଯନ୍ତ୍ରଣାବିକୃତ କଣ୍ଠରୁ ଶୁଭୁଛି ଖାଲି ପଦ୍ୟ କଥା... “ମୋତେ ଛିମାକର,
ତମେ ମୋତେ ଛିମାକର ! ମୁଁ ଦାସୀ, ମୁଁ ଦାସୀ !”

ସଦାନନ୍ଦ କଣ ନିବୀଳ ?

କଣ ସ୍ଥାଣୁ ?

କଣ ସଂବିତ୍ସନ ପାଟାଣ ? ତେବେ ? ତେବେ ? ତେବେ ?

ଘୁରିଗଲା... ଘୁରିଲେ ତକ ପ୍ରକଳ ବେଗରେ । ଅଜ୍ଞତ-ଅମ୍ଳାନ ଅଜ୍ଞତ ।

ଏଇମିତି ଆଉ ଗୋଟାଏ ବର୍ଷାମୁଝର ବିଭୀଷ ଭାସି !

ବାହାରେ ଖାଲି ନିଡ଼ିଆ ପଥର ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଶବ୍ଦ । ଝାସି ପଡ଼ୁଥିବା ବରଫାର
ଆତ୍ମିକାଦା ।

ବାଇଶ ବର୍ଷ ତଳର ଘଟଣା...

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ପୋଲିଙ୍ଗ ଦାପର ମୃଦୁ ଆଲୋକରେ ସଦାନନ୍ଦଙ୍କର ପଦମୂଳେ ଧରି ଭାଜି
ପଡ଼ିଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଶ୍ରୁର ପ୍ଳାବନରେ । ପ୍ରକଳ ସେ ପ୍ଳାବନ ।

“ମୋତେ ଛିମା କର... ମୋତେ ଛିମାକର ।”

ମାଟିକାହାର ଜଳା ଭିତର ଦେଇ ଅନେକ ଛଣ ଦେଖିଥିଲେ ସେମାନେ —
ସଦାନନ୍ଦ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେଇ ବିଭୀଷ ଦୃଶ୍ୟ !

ବୃକ୍ଷ ମିଶ୍ରେ ଶୁପା ଗର୍ଜନରେ ଫାଟି ପଡ଼ୁଛି,
 ପୁଣି ବଧୂଟିର ଯନ୍ତ୍ରଣାବଦ୍ଧ କଣ୍ଠରୁ ଖାଲି ସ୍ୱପ୍ନ ଆସୁଛି ଗଁ ଗଁ ଅନୁକାଶିତ
 ଶବ୍ଦ...

—“ଦେ ଲୁଣ ବଣ୍ଟାଟା ଗୋଟିରେ ଥୋଇ ଦେଇ ଗୋଇଁଟା ବୁଲେଇ
 ଦେ...”

ଦୁର୍ଘ୍ନି ଯାଉ ଦୁର୍ଘ୍ନି ଯାଉ ଏ ପାପବନ୍ଧୁ !”

—“ତୁ ମର ଅଳକ୍ଷଣୀ । ପୁଆଣୀର ଛଅମାସ ନ ହେଉଣୁ ଏ ପାପ ପସରା
 କାହାକୁ ମୁହଁ ଦେଖାଇବ ?”

ଗୋଟାଏ ଯନ୍ତ୍ରଣାବଦ୍ଧ କରୁଣ ସ୍ୱର... ଅସହାୟ,

ମୁଁ ଶୁଣିଯିବି । ଘରଗର ଭବନରେ ଆମେ ଦୁହେଁ ସ୍ୱପ୍ନିତୁ...

ହେଲେ... ପାରିବନି—ଦୟା କଲେ—ମୁଁ ପାରିବନି ।

ଗୋଇଁ ମୁଁ ବୁଲେଇ ପାରିବନି —<ଇ ହାତରେ ମୁଁ ଜମା ପାରିବନି ।”

ଗୋଟାଏ ନିର୍ମମ ଧକ୍କାରେ ପିଣ୍ଡାରୁ ତଳକୁ ଗଳି ପଡ଼ିଲା ସେଇ ଝିଅଟା—
 ଗୋପୀ ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପା ଯିଏ ବାହାଘରର ଆଠବର୍ଷ ପରେ ପୁଆଣୀ ହୋଇ ଆସିଛି । ଶାଶୁ
 ଘରେ ଭାବ ନ ଥିଲା ବୋଲି—ଶୁଣୁର ବୋହୂକୁ ଆଣି ନଥିଲେ ଘର ଆଠବର୍ଷ କାଳ ।
 ଆଉ କୋଳରେ ଚାନ୍ଦାର ଅବାସ୍ଥିତା ଶିଶୁଜନ୍ମ... କାନ୍ଦୁର ଜଳା ଭିତରୁ ସେ
 ଭୟାବହ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଶିହର ଉଠୁଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସନ୍ତାନସ୍ଥଳା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ସମ୍ଭୂତ ଶିକ୍ଷକ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ପଣ୍ଡିତ ସଦାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର ଶୁଣାଇ ଦେଇଥିଲେ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଶେଷ କଥା ପଦକ... ସେ ସନ୍ତାନ ପୁଅ ଦେଖି ପାରିବେ ନାହିଁ ।
 ସେ ହେବେ ନିଃସନ୍ତାନ !

କର ସୋଡ଼େଇ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟିଆ ମୁହଁ ହଠାତ୍ ବିଜୁଳି
 ଆଲୁଅରେ ଝଟକି ଉଠିଲା... କି ସୁନ୍ଦର କଥା ଲ ମୁହଁ...

ଚଳା ଧକ୍କାରେ ବାଡ଼ିଆଡ଼କୁ ବାହାର କରି ଦେଇ ଭିତରୁ ଦୁଆର ଦେଇ
 ଦେଲେ ମିଶ୍ର ମହାଶୟ... ଯାଆ—ମର, ତୁ ମର ।

ସେ ଦିନ ସାତ !!!

ସ୍ତ୍ରୀ ପରେ... ସ୍ତ୍ରୀ ପରେ !

ଏ ଘଟଣା ପରେ ବ୍ୟାକୁଳ ଅଶ୍ରୁରେ ଭାଜି ପଡ଼ି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯଦି ସଦାନନ୍ଦର
 ପଦ ଯୁଗଳକୁ ଶୁଣିଧରି ମିନତି କରେ... ମତେ କ୍ଷମାକର, ତେବେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର
 କଣ ଅଛି ?

ସେ ଦିନ ସେ ଜଟିଳ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ପାଖରେ ହାର ମାନିଥିଲେ ସଦାନନ୍ଦ
ଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟୁତ ମାତୃତ୍ବକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବାପାଇଁ, ଗୋଟିଏ ନବଜାତ ଶିଶୁକୁ ବଞ୍ଚାଇବା
ପାଇଁ । ପ୍ରଶ୍ନ କରି ନଥିଲେ ସେ .. କାହାର ସନ୍ତାନ !

ଜାଣିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଚାହୁଁ ନଥିଲେ ପିତୃ-ପରିଚୟ । ଅବରୁଦ୍ଧ ସେ ଅଧ୍ୟାୟ...
ରହୁଯାଉ ଅବଲୁପ୍ତ ହୋଇ ଲୋକଲୋଚନ ଅଗୋଚରରେ ଚିରକାଳ...

କେଉଁ ଏକ ଦୁର୍ବାର ଶକ୍ତିର ପ୍ଳାବନରେ ଛୁଟି ଯାଇଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀ...

ଟଳ ପଡ଼ୁଥିବା ଦୁର୍ବଳ ସୁନ୍ଦର ଶରୀରଟାକୁ ଦୁଇହାତରେ ହଲେଇ ଦେଇ
ଫିମ୍ ଫିମ୍ କରି କହି ଉଠିଲା, “ତୁ ମର ପୋଡ଼ାମୁହଁ, ତୁ ମର ! ହେଲେ ଏ ପବିତ୍ର
ଦେବଶିଶୁ ! ଆଉ ପାପ ବଢ଼ାନା... ଦେ...ମତେ ଦେ !” ରୂପାର କଣ୍ଠସ୍ବର ଥରି
ଉଠିଲା କୃତଜ୍ଞତାରେ—ନେବ ? ତୁମେ ନେବ ନାମ ? ମୋ ପାଇଁ ଭର୍ଗବରେ
ପାଣି ଅଛି, ହେଲେ ତମେ ସତେ ନେବ ନାମ ? ନେଇ ପାରି ମୋତେ ମୁକ୍ତି ଦେବ ?
କିନ୍ତୁ...ତା ଆଗରୁ ମୁଁ କହୁବାକୁ ଚାହେଁ ତାର ଜନ୍ମ ଇତିହାସ...ମୋର ପାପ-
କର୍ମର ଅଧ୍ୟାୟ...ସବୁ ଶୁଣି ତୁମେ ନେଇ ପାରିବ ତ ?

ସେହି ନିସ୍ବନ୍ଧ ରାତିରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଉଛି ସେ ଦୃଶ୍ୟର ମୁକ୍ତ ସାକ୍ଷୀ...

ସେ କରୁଣ କାହାଣୀର ଏକା ନରବ ଶ୍ରୋତା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଉ ଏକ ନାୟା ଯାହାର
ମାଆ ହେବାର ଭୃଷ୍ଟା ଅସୀମ ।

ସେ ଦିନ ସେ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ରକ୍ତ ସାଲୁବାଳୁ ଜବାହର ପରି ସୁନ୍ଦର
ଶିଶୁ କନ୍ୟାଟିକୁ ଗ୍ରହରେ ଚାହିଁଥିବ ସଦାନନ୍ଦଙ୍କ ପାଦତଳେ ମଥାପିଟି ପୁଣି ଥିଲା
କରିଥିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ...“ମତେ କ୍ଷମା କର, ମତେ କ୍ଷମା କର । ଚାଲ—ଏଇ ଗାଁ
ଗୁଡ଼ି ଆମେ ଚାଲିଯିବା ବହୁ ଦୂରକୁ । ଏ ପଙ୍କିଲ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରୁ ମୁଁ ତାକୁ
ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଚାହେଁ । ମୁଁ ତାକୁ ପବିତ୍ର କରି ଗର୍ଭିକାକୁ ଚାହେଁ । ତୁମେ ମତେ
ଆଶୀର୍ବାଦ କର ।”

ବର୍ଷା ଥମ ଯାଇଥିଲା ଅଗୁନକ ଭାବରେ ଆଶୀର୍ବାଦ ପଡ଼ି—ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
ଆଶୀର୍ବାଦ ।

କେଉଁ ମାୟା ବଳରେ କେଜାଣି, କେଉଁ ଦୁର୍ବାର ଶକ୍ତି ପ୍ଳାବନରେ କେତେ
ଦୂର ଘସି ଆସୁଥିଲେ ସଦାନନ୍ଦ, ନିଜେ ବି ଉତ୍ତର ଖୋଜି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଖବର
ପାଇଥିଲେ ଭର୍ଗବରେ ଚୁରୁଚୁର ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ରୂପା ସଲିଲ ସମାଧି
ଲଭିଛି...

କିନ୍ତୁ...

ସେ ତ ଅନେକ ପରର କଥା...

ସେଇ ଜବାମଦୀ... ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣପ୍ରତିମା ଜବାମଦୀ, ଶବନର କେନ୍ଦ୍ର-
ବିନ୍ଦୁ ।

ଅସହ୍ୟ ବ୍ୟଥାରେ ବିଘ୍ନୁ ହେଉଛି ବନ୍ଧ । ଅଶ୍ରୁର ସାଗରରେ ଧୋଇ ହୋଇ
ଯାଉଛି ପଦ ମୁଗଲ ।

କିନ୍ତୁ...

ସଦାନନ୍ଦ କଣ ସେହି ବନ୍ଦନାୟ ରହିଥିଲ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ସମସ୍ତ ଲବଣାକ୍ତ ଅଶ୍ରୁ
ସାଗରକୁ ପାନକରି ଦେଇଛନ୍ତି ?

ବନ୍ଦୁ ଏ ବ ଲେଖକ ନାହିଁ ?

ଖାଲି ଜ୍ଵାଳା—ଜ୍ଵାଳା—ଜ୍ଵାଳା !!

କର୍ଣ୍ଣରେ ନିନାଦିତ ହେଉଛି—କ୍ଷମାକର, ମୋତେ କ୍ଷମାକର...

ଜୋନାଥ ଆଁର ରକ୍ତ ତାର ଶରୀରରେ ପ୍ରବାହିତ । ମୁଁ ହାରିଗଲି, ମୁଁ ଅପରାଧ
କରିଛି, ମୁଁ ହତ୍ୟା କରିଛି, ମୋର ମୁକ୍ତି ନାହିଁ—ନାହିଁ—ନାହିଁ—

କାଗଜର ପ୍ରତି ଧାଡ଼ି ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହେଉଛି...

“କହୁବ କହୁବ ହୋଇ ଓଠ 'ଖୋଲି କହ ପାରିଲି ନାହିଁ, ମୋ ଭିତରେ
ଅସହ୍ୟ ଦୁଃଖ । ପୁଣ୍ୟ ଗର୍ଭର ମୁଁ ଅମର୍ଯ୍ୟାଦା କରିଛି ! ହୃଦୟରେ ସଞ୍ଚାର, ଦେବ-
ପୂଜା, ତୁମର ଅଶ୍ରେ ସାଧନା, ସବୁ ମରୁଭୂମିରେ ବୃଷ୍ଟି ଜଳ ପରି ଝରି ପଡ଼ିଛି...
ଗୋପି ନେଇଛି ମରୁଭୂମି । ମୁଁ ନିଃସ, ଶୁଷ୍କ ବାଲୁକାଗଣି...ମୁଁ ସବୁ ଗୋପି
ନେଲି ।

କିନ୍ତୁ...ଯେଉଁ ଫୁଲ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ପଡ଼ିଛି, ଯାହାକୁ କିଏ ପାଦରେ ମାଡ଼ି
ଦେଇଛି ସେ କ'ଣ ଦେବପୂଜାରେ ଲଗି ପାରିବ ? ପବନ, ଶୁଦ୍ଧ ଫୁଲପରି ଦୃଢ଼ତାକୁ
ମୋର ଅର୍ପଣ କରି ପାରୁନାହିଁ ତୁମର ନିର୍ବାଚିତ ଶୀଳଭଦ୍ରର ହସ୍ତରେ...ମତେ କ୍ଷମା
କର, ମୁଁ ପାରିଲିନି । ମୁଁ ବାଗ୍ଦତ୍ତା, ଅଜ୍ଞାତ ସାରରେ ମୁଁ ବିଜାତୀୟ ଯବନ ନିକଟରେ
ଦୃଢ଼ତା ଅର୍ପଣ କରି ସାରିଛି । ମୋତେ କ୍ଷମା କର...

ସେ ସିକନ୍ଦର ଅଜ୍ଞା । ମୋର ସହପାଠୀ...ହେଲେ ଆବାଲ୍‌ରୁ ଯେଉଁ
ସାବଣୀ କାହାଣୀ ଶୁଣିଛି, ସେ ଚିର ଅପାସୋର...ଜାଣେ, ତୁମେ ମତେ କ୍ଷମା
କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି ସେଇ ବନ୍ଦିତ ପାଦତଳେ ମଥାପାଦ କ୍ଷମା ମାଗୁଛି...
ମୃତ୍ୟୁପଥର ଯାହାକୁ ସେ କ୍ଷମା ଦରକାର...ଏ ଜନ୍ମରେ ପାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ ।
ପରଜନ୍ମରେ ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ପାଏ ଜବାମଦୀ...

ସଦାନନ୍ଦ କ'ଣ ଅଟେ, ମୃତ, ସଂଜ୍ଞାହୀନ ???

ଅଜସ୍ର ଦ୍ରୁତାଚାଳି ବସାକ୍ତ ଫଗା ତୋଳି ଘୁରୁଛୁ ଚଉଁର ଗରେ...

ଆଦାତ କରୁଛୁ ବାରମ୍ବାର...

ଦୁଇଅକ୍ଷରଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ସମୁଦ୍ରର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ରୁ...ଘା, ଗୋ...ପୀ,
ଜୋନାମିଆଁ, ଲ... ଶ୍ରୀ, ଆଉ ଜ...କା...ସିକନ୍ଦର କଣ ସାଲବେଗ୍ ହୋଇପାରି-
ନଥାନ୍ତା ? ତେବେ ? ତେବେ ? ଏମାନେ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି ଅଜସ୍ର ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗ
ଯନ୍ତ୍ରଣାର ତରଙ୍ଗ । “କ୍ଷମାକର ମୋତେ କ୍ଷମାକର !” ଆଉ ଏ ବିଦ୍ୟୋଗାନ୍ତକ
ନାଟକର ନୀରବ ଦର୍ଶକ ଖାଲି ସଦାନନ୍ଦ । କାହାକୁ...କାହାକୁ କ୍ଷମା କରିବେ
ସଦାନନ୍ଦ ? ନିଜକୁ ?

● ନିୟତି କେନ ବାଧାଦେ

“ଆଜ୍ଞା”...

“କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଯିବେ ଆଜ୍ଞା”...

“ଜଳ, ଜଳ... ଆଗ ଗୁଲନା”...

କପାଳରେ ରାଣି ରାଣି ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁ ଝାଳ । ମୋଟା ସୋଟା ସାନ ମଣିଷଟିଏ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମୁଣ୍ଡରେ ପ୍ରାୟ ଅର୍ଦ୍ଧେକ କେବେଗୁଡ଼ିରେ ବାଜି କ୍ୟର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ଵାକ୍ଷର ।

ଏକାନ୍ତ ବିକ୍ରତ ସେ ! ଆତ୍ମସାଜର ଗାଡ଼ିର ପଲ୍ଲବିତ୍ରେ ଚୁଙ୍କି ହୋଇ ବସି
ଝୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ନିଜକୁ ସ୍ଥିତି ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଆଣିବାକୁ ପ୍ରୟାସ
କରୁଥିଲେ ଥିବା !

ଗହର ନିଶା, ଗହର ମୋହ କିନ୍ତୁ ମନକୁ ଆଗକୁ ଟାଣୁନାହିଁ । ଓଟାରୁଛି
...ଓଟାରୁଛି ପଛକୁ, ସେହି ପୁରୁଣା ଦିନ ଗୁଡ଼ାକ ଜଳ ଜଳ ଦିଶୁଛି ।

“ନ ଜାୟତେ ମ୍ରୀୟତେ ବା କଦାଚିତ୍” ବାରିମୂର ଆବୃତ୍ତି କଲେ ମଧ୍ୟ
କଣ୍ଠନଳୀ ଥର ଥର ଫାଟି ଫଟିବା ଉପହାସ ହେଉଛି ସେ !

ହଁ ପଳାତକ ସେ ପଳାତକ ପରି ଭୁଟି ଆସିଛନ୍ତି ପରିସ୍ଥିତି ପାଖକୁ
ଲୁଚିକରି । ସମ୍ଭାଳିବାର ସତ୍ତ୍ଵାସ୍ତ୍ର ଡାଙ୍ଗର ନାହିଁ । ସାରା ଗଦନ ଭୁଲିବାକୁ
ଗୁହଁଛନ୍ତି ପଛ କଥା !

ସେ ଭୁଲିବାକୁ ଗୁହଁଛନ୍ତି... ଅତୀତକୁ ମୋଡ଼ି ମାଡ଼ି ବୁଜୁଲିରେ ବନ୍ଦି ବନ୍ଦିବାର
ସେ ବିସ୍ମୟର ଅଜଳି ଜଳରେ ଭସାଇ ଦେବାକୁ ଆପ୍ରାଣ ସାଧନା କରିଛନ୍ତି ।
ତା ନହେଲେ, କିଏ ବର୍ଷ ସଦାକର୍ମେ ବନ୍ଦୁ ଅପାତରେ ଛବେକ୍ଷିତ ଏଇ
ଶରୀରଟାକୁ ସେ ଏତେ ବାଟ କୋହୁ ଆଣି ପାରିଲେ କିପରି ???

ପଛକଥାକୁ ଖୁବ୍ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେବା ଭଳି ଦେହର ଶକ୍ତି, ମନର
ଜୋର ଆତ୍ମବିଶ୍ଵାସ ଆଉ କାହାରି ଅଧିକାର ଅଛି, ୨୨ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚତାବିଶିଷ୍ଟ ସଦାପ୍ରଶାନ୍ତ
ଏଇ ଛୋଟ ଅପେକ୍ଷା ? ଫିଙ୍ଗି ଫିଙ୍ଗି ଠିକ୍ ଜାଭେଲିନ୍ ପ୍ରୋରେ ମେସିୟାନ ପରି
ସେ ଏତେ ବାଟ ଆଗେଇଆସିଛନ୍ତି !

ତେବେ...ସେ ହାରିଗଲେ କାହିଁକି ଏଭଳି ଅସହାୟ ଭାବରେ ?

ମୃତ୍ୟୁ...ଏଇ ମୃତ୍ୟୁ ସହ ସେ କେତେ ଥିଲା ଦିନରୁ ପରିଚିତ । କେତେ ଭୂପରେ, କେତେ ଭାବରେ ସେ ଏଇ ଅସହ୍ୟ ରହସ୍ୟମୟ ମୃତ୍ୟୁର ବିଭିନ୍ନ କଲେବର, ବିଭିନ୍ନ ଅବତାରକୁ ଅବଲୋକନ କରି ଆସିଥିଲେ !

“ମରଣରେ ଉନ୍ନତ ମମ ଶ୍ୟାମ ସମାନ !” ଗୀତଥିଲେ କବିରୁ କିନ୍ତୁ କାହିଁ ସେ ଭଳି ଅପରୂପ ଅନୁଭୂତି କେବେ ହୋଇଛି ବୋଲି ମନେ ହେଉନା ତ, କରଂ ଦେଲେ ଦେଲେ ମନେ ହୋଇଛି ଏଇ ମୃତ୍ୟୁ କି ଜୟନ୍ତୀ, କି ବରଷା, କି କୁଣ୍ଡିତ, କି ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ, କି ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ—ପୁଣି କି ମର୍ମନୁଦ, କେତେ କରୁଣ, କେତେ ବିକଳାଙ୍ଗ ଏଇ ମୃତ୍ୟୁ...ଅମୃତର ଉପଲବ୍ଧି ପାଇ ପାରନ୍ତି ନି ସେ । ସାତ ବର୍ଷ ବୟସରୁ ତା ସାଥେ ପରଚୟ ତାଙ୍କର । ସେ ମୃତ୍ୟୁ !

ମାତ୍ର ସାତ ବର୍ଷର ଶିଶୁ । ତଳକୁ ତଳ ଗୁରୁଟି ଭାଙ୍ଗି ଉଠିବାର । ସବୁ କାମ କରନ୍ତି ତାଙ୍କର ମାଆ । ପୁଣି ଅନାହାର ଓ ଅର୍ଦ୍ଧାହାରରେ ଅତି ଦୁର୍ବଳ ଶରୀର । ସାରା ସଂସାରର କାମ । ଆସନ୍ନପ୍ରସବୀ ତାଙ୍କର ମାଆ ବିନା ପ୍ରତିବାଦରେ କରିଯାଉଥାନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନ...

ଏ ଘରେ ବାପା ବସି ଚିଣ୍ଡି ଗୁଣୁଛନ୍ତି । କାଷ୍ଠଦେବୀଙ୍କର ପୂଜା...ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଖା ସେ !

ବୁଢ଼ୀ ମା ସେ ଘରଟାର ଦୁଆର ବାହାରୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଶିଳଟାକୁ ମଡ଼େଇଦେଇଛନ୍ତି ଖଣିଆ ଦୁଆରରେ । ବନ୍ଦଘରର କବାଟ ପାଖରେ ସାତ ବରଷର ଶିଶୁ ।

ଏଇ ଭଙ୍ଗା ଘରଟାରେ ଆବହମାନ କାଳରୁ ସେ ଅନୁଭୂତି ଜଳିଆସୁଛି । ସେ ଘରୁ କିଉଛ ପଶୁପକ୍ଷ ଗୋଟିଏ ଗିଁ ଗିଁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବ୍ୟାକୁଳ କଣ୍ଠର ସ୍ଵର ଅବିରତ ଭାସି ଆସୁଛି । ବାହାରୁ ଗୁପା କଣ୍ଠରେ ଗର୍ଜନ କରୁଥାନ୍ତି ଗୋସାଇଁ ମା...

“ଦେ ଲୁଗା ବିଶ୍ଵାଟା ମୁହଁରେ ମାଡ଼ି ଦେ...ଦଇବ ଗୁଡ଼ିଲଣି ଏଇଟାକୁ ...ଲୋକହସା କରିବୁ ମତେ...

ମାଇପେ ଜନମ କରିବେ, ତା ପୁଣି ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରକୁ ଯିବ—ଛ—ଛ—ଛ—ମରୁନୁ ତୁ । କି ଅପାଟକ କଥା ଏ କାନି ଶୁଣିଲୁ ତୁଆ...ତୋଟିରେ ଲୁଣ ଦେଇ ଏନ୍ତୁଡ଼ିଗାଳରେ ଘାହା ଗୋଇଁଟା ଚୁଲେଇ ଦେଇ ନଥିଲୁ ମାଆ—ଖୁଣ୍ଟ—ହ...ଅଲଜୁକ !”

ଆଉ ଏ ପଟେ...ବାପା କିନ୍ତୁ ବସି ଗୁଣୁଥାନ୍ତି—ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ । ଆଉ ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟ ପାଖରେ ସାତ ବରଷର ପୁଅ !

ଜଣେ କିଏ ଶ୍ରୀଣ ସ୍ବରେ ଓଡ଼ିବାଦି କରିଥିଲା—ଦେଠେଇ, କାହାକୁ ହେଲେ
ଡାକ, ଟାଟା ପିଲର ମାଆ । ସେଇଲଗେ ଜନମ କରି ପୋଷେକୁ ଲୁଗା ହକାଳି
ହିନ । ଆସି ପାଞ୍ଚଦେ ହେନଣି ବୁଝି ପାଉଛି ମେମେ ବଇଦକୁ ଡାକ ଦେଠେଇ ।”

ରୁଢ଼ୀମା ସେ ଘରର ଅଧିଷ୍ଠାଣୀ ଦେଶ !

ଶେଞ୍ଚ ତଳକୁ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାନ ! ଝୋଠାରୁ କ’ଣ ମନୁରେଇ କରି ତାଲେ
ପାଣି ଆଣି ମାଆକୁ ତାଙ୍କର ପିଇବାକୁ ଦେଇଥିଲେ । ଖଣ୍ଡିଆ ଡିଙ୍ଗି ଲୁଗାଟାକୁ
ଧରିବାକୁ ପରମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ବଣ ପରମ୍ପରା... ଶୁଣି ଆସିଛି । ଏଇଟାକୁ ଧରି ଏ ବଣର ସମସ୍ତେ ପିଲା ଜନ୍ମ
କରିଛନ୍ତି !!! ଆଉ ଇଏ ଅଇଲେ ଆମର...

କାହିଁକି କେଜାଣି ନଦ ଆସୁ ନ ଥିଲା ଦେବବ୍ରତ ଆଖିକୁ ।

ସେଇମିତି ପିଣ୍ଡାଟାରେ କାନ୍ଥକୁ ଆଢ଼ଳି ମାଘମାସ ଥୁରୁ ଥୁରୁ ଶୀତରେ ସେ
ବସିଥିଲା ।

ବୋଧେ ରାତି ଦିପ୍ତି ହେବ... ବୋଉର ତୋଟିଟିପା ଆକୁଳ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି
ହଠାତ୍ ସିଂହ ବଳରେ ଶିଳଟାକୁ ଠେଲିଦେଇ ଘରେ ପଶିଯାଇଥିଲା ଦେବବ୍ରତ
...ସାତ ବରପର ପଡ଼ୁଆ ପୁଅ ଦେବୁ ଡାକ ଦେଇଥିଲା ବୋଉ—ବୋଉଲେ !

ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଏବେ ବି ଜଳ ଜଳ ଦିଶୁଛି !

ସେ କି ଦୃଶ୍ୟ... ବୋଉ ତାର କିଭ କାହିଁ ପଡ଼ିଛି । ରକ୍ତର ସୁଅ ଝୁଟୁଛି ।
ଅଧା ଲାହାରି ଥିବା ଅତି ସାନ ସାନ ଗୋଡ଼ ହୁଇଟା ଲହ ଲହ ହୋଇ ହଲୁଛି ।
ଏତେ ବିଭୀଷ ଫୁଲ ! ଏତେ ଭୟଙ୍କର !... ଶିହରି ଭିତ୍ତି ଚିତ୍କାର କରି ମୁଚ୍ଛ । ହୋଇ
ଯାଇଥିଲା ଜାଳକି ଦେବବ୍ରତ ।

ସେ ତାର ପ୍ରଥମ ମୃତ୍ୟୁଦର୍ଶନ !

ସେଦିନର ସେ ଦୃଶ୍ୟଟା କଅଁଳ ମନରେ ଗାଡ଼ି ଦାଗ ରେଖି ଦେଇଛି—
ସେ କ୍ଷତରୁ ଏବେ ବି ରକ୍ତ ସ୍ବରେ । ସେ କ୍ଷତ ନ ଶୁଖୁଣୁ ଦେବବ୍ରତ ପୁଣି ପାଏ
ଧକ୍କା... ଚମେ ଆସାତ ।

କେନ୍ଦ୍ର ମାର୍ଗର ଉଡୁଉଦିଆ ଶ୍ରେରେ ପିଇସା ଯାଇଥାନ୍ତି ପାଖ ଗାଁ
ହାଟକୁ । ଏତିକିବେଳେ ଅଗ୍ନିଜଳ ମାଡ଼ି ଆସିଛି ଅଗ୍ନେଶ ପ୍ରଜନ । ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଚଡ଼ଚଡ଼ି
ସହ ଆକାଶଫଟା ବରପା !

ପିଇସା ଫେରି ନାହାନ୍ତି । ରାତି ମାଡ଼ି ଆସିଲଣି—ଅଥଚ ପିଇସା
କାହାନ୍ତି ?

ସାରା ରାତି ଡିକି ଡିକି ଚାଲି ରେବତୀ ନାନା ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରରୁ ବାଡ଼ି ଦୁଆର
ହେଉଛି । ପଣତ କାନରେ ମୁହଁ ଲୁଗାଇ ସୁକୁ ସୁକୁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଛି ।

ସେତେବେଳେ ଦେବଦ୍ରୁତ ୧୪ ବର୍ଷର ବାଳକ !

ଜାଙ୍କୁଲୁ ଜାଙ୍କୁଲୁ ରାତି ଆଉଁ ଆଉଁ ଛତାଧର ଯାଇଛି ଦେବଦ୍ରୁତ । ସେତେ-
ବେଳକୁ ବର୍ଷା ଛୁଡ଼ି ଯାଇଛି । ଖାଲି ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ପାଣି ସୁଅ କୁଟିଛି ।

ଗହୁରିଆ ବିଲ ଭିତରେ ସକାଳର କଅଁଳ ଝରରେ ଏ ରୂପଦେଖି ଶିହରି
ଉଠିଛି ଦେବଦ୍ରୁତ !...

ମୃତ୍ୟୁର ଆଉ ଏକ ଭୟାବହ ରୂପ ।

ପିଉସାଙ୍କର ଅଭୂତ ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟା କି ବରଷା ଦିଶୁଛି । ପେଟ ଭିତରୁ
ବାହାରି ପଡ଼ିଛି ଅନୁରାଗ !

ପାଖରେ ପଡ଼ିଛି ଗୋଟିଏ ଅରଣ୍ୟ ମଝି । ଶୁଣିପଡ଼େ ପାଣିର ସୁଅ ନୂହେଁ
ଯେ କୁଟିଛି ରକ୍ତର ସୁଅ । ପାଣି ରକତ ପାଲଟି ଯାଇଛି !

ବିଲମାଳର ଆଶୁ ଏ ରକ୍ତଧୁଆ ପାଣିରେ ମୁଣ୍ଡମାଡ଼ିପଡ଼ି କଇଁ କଇଁ କାନ୍ଦୁଛି
ଦେବଦ୍ରୁତ !

ଶଗଡ଼ିଆ ଯେ କେତେବେଳେ ପିଇସାଙ୍କର ରକ୍ତାକ୍ତ ଶବଟା ସହ ତାର
ଅଚେତ ଶ୍ଵେତଟାକୁ ବୋହୁଆଣି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଦେଇଛି ଜାଣେନାହିଁ ଦେବଦ୍ରୁତ ।
ତାର ୧୬ ବର୍ଷର ରେବତୀ ନାନାର ନାକରେ ଦାଉ ଦାଉ ଜଳୁଥିବା ଗୁଣା, ବସୁଣି,
ତା ହାତର ଝିରୁ ସବୁ ଲୁଚି ଯାଇଛି ।

ରେବତୀ ନାନା ବଧବା । ଲଙ୍ଗଳା ହାତରେ ରେବତୀ ନାନା ଭାତ ପରପିଲ
ବେଳେ ଦେବଦ୍ରୁତର ନନା ତାଙ୍କର ଗାମୁଛା କାନରେ ଆଖି ପୋଛୁନ୍ତି...

ସେ ଦିନର ସେ ଦୃଶ୍ୟଟା ଏବେ ବି ଜଳି ଜଳି ଦିଶେ । ସେ ସ୍ମିତରୁ ଏବେ
ବି ଝରେ ନାଲି ନାଲି ରକ୍ତ ଧାର । ପୋଡ଼ିଯାଏ ଦେବଦ୍ରୁତର ଅନ୍ତର । ରକ୍ତରୂପ
ବଢ଼ିଯାଏ । ଅଗ୍ରରେ ଦେବଦ୍ରୁତର ଆଖି ଅନ୍ଧ ହୁଏ ।

ଏଇ ବରଷା ମୃତ୍ୟୁ ହାତରୁ ମଣିଷକୁ ଖିଣିବା ପାଇଁ କ'ଣ କମ୍ ସାଧନା କରିଛି
ସେ ?

ଆପ୍ରାଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ... ସାନ ସାନ ଗୁରୁତ୍ଵେ ଛାଇ ଭଉଣୀକୁ ନେଇ ସେ ମଧ୍ୟ
ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଉପସ୍ୟା କରିଥିଲା, ଏମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ । ମୃତ୍ୟୁର କଳେରୁ ରକ୍ଷା
କରିବାକୁ ଦେବଦ୍ରୁତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ... ପେଥ କରିଥିଲା !

ଖାଲି ଏଇ ଭୟ, କାଳେ ସେ ବରଷା ମୃତ୍ୟୁଟା ଶୁଣି ଆସି ଡ଼ିଟାର ନେଇ
ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣକୁ । କେଜାଣି... ନାହିଁ—ନାହିଁ... ନାହିଁ ! ସେ ଧର ରଖିବ !

ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରତି କି ଜୀବନୀ ପୃଷ୍ଠା ଦେବକ୍ରତର !

ସେଇଥିପାଇଁ ସକଳ କରି ଚଣି ଉପାସକ, ପୂଜକ, କାବ୍ୟଞ୍ଜୀ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମହାଶୟଙ୍କ ପୁଅ ଇଂରାଜୀଠ ପଢ଼ିଲା ।

ଏଇ ହାତ, ଯେଉଁ ହାତରେ ସେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷମାଳୀ ଗଡ଼ାଏ, ଗାୟତ୍ରୀ ଜପେ, ସେଇ ହାତରେ କେବଳ ବେଙ୍ଗ ନୁହେଁ, ଆହୁରି ବହୁ କ୍ଷତକୁ କାଟିଛି ସେ । କ୍ଷତ କାଟି ପ୍ରଲେପ ଦେଇଛି । ବଞ୍ଚାଇଛି ।

ସେ ଡାକ୍ତର । ତାର ବୋଉ ମରିଛି । ସେ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବକ୍ରତର କଥାକୁ ମନରେ ତାତଲ ଲୁହା ହାତୁଡ଼ିରେ ଯେଉଁ ପାହାର ପକେଇଛି, ସେ କ୍ଷତର ପ୍ରଲେପ ଦେବ ଦେବକ୍ରତ...

“ସେବାହିଁ ଘରନର ଧର୍ମ”...

ହିଁ...ଧର୍ମ । ଧର୍ମ ପାଇଁ ତ ଚିକିତ୍ସକର ଘରନ ! ତେଣୁ ସମ୍ଭୂତ ପଣ୍ଡିତ କାବ୍ୟଞ୍ଜୀ ପୁସ୍ତକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଦେଇଛନ୍ତି ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ । ପରମ୍ପରା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଵର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛି ସେ । ଅଥଚ ଏଗାର ବର୍ଷର ଜବାମୟୀ ହୋଇଛି ବୋହୂ...ଦେବକ୍ରତ ବାଧା ଦେଇ ପାରିନ—ଗୌରୀଦାନର ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି କାବ୍ୟଞ୍ଜୀ । ବଡ଼ ଦାୟିତ୍ଵରେ ପଶୁ କହୁଥିଲା ସିଏ...ଫିଙ୍ଗି ଦେଇପାରେ ଲବ୍ଧକର୍ମ ଅଟାତକୁ...

ବହୁତ ଦୂରକୁ । ସୁଦୃଷ୍ଟ ଖେଳୁଆଡ଼ ପରି...

ପାରିଛି, ପାରିଛି ସିଏ ? କାହିଁ ମନେତ ହେଉନ !

କାବ୍ୟଞ୍ଜୀଙ୍କର ଦାୟାଦ ଦେବକ୍ରତ ସେଦିନ ମଧ୍ୟ ସବୁଦିନ ପରି ପ୍ରୀତିମାନ ସାରି ଚଣି ଉପାସନାରେ ବସିଥିଲେ, ତାପରେ ସେ ଯିବେ ଡାକ୍ତରଖାନା...

ଏଇ ଜବା...ଆରେ ଧୂପ ଦେଇଛି ? ଚନ୍ଦନ ଘୋରୁ ସରିଛି ? ଘୋଗ ରନ୍ଧା ହୋଇଛି ? ଆଛା ଆଛା...ବେଶ୍ ବେଶ୍...ଆଗ ଆଗ...ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି ? ସ୍ଵାଭାବିକ ଗନ୍ଧାର ଚକ୍ଷୁର ସ୍ଵରରେ ଦେବକ୍ରତ ସବୁଦିନ ପରି ଜବାମୟୀକୁ ଡାକିଥିଲେ ।

ଗାଡ଼ ରକ୍ତକର୍ଣ୍ଣର ବରହମ୍ପୁରୀ ପାଟଗାଡ଼ି ପିନ୍ଧିଥିଲା ଜବାମୟୀ ।

ତାର କୋଲିଅ ତା ଗୋଡ଼କୁ ଧରି କାନ୍ଦୁଥିଲା । ସେ ବେକରେ ପଶତ ଗୁଡ଼େଇ ଛୁଆଟାକୁ ପିଣ୍ଡାରେ ବସେଇଦେଇ ଧିତଳ ଆଳରେ ଘୋଗ ସଜାଡ଼ି ଧରି ଆସୁଥିଲା । ଦେବକ୍ରତଙ୍କର ଆଲଟା ସରିଛି । ସେ ବନ୍ଦନା କରୁଛନ୍ତି—

“ନିରାଲମ୍ବେ ଲମ୍ବେଦର ଜନନୀ କଂ ଯାମି ଶରଣମ୍” ମନ୍ତ୍ରର ଶେଷ ପଦ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଭୋଗଆଳିଟା ଝେ ଝେ ହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲା ।

ଗଭକୁ ଜଳି ଆସୁଥିବା ବଡ଼ ପିତଳ ଦାସଟା ହଠାତ୍ ଦସ୍ କର
ଲିଭିଗଲା...

ଆଃ ଶିହର ଉଠୁଛି ଛୁତ । କି ବରଷ ସେ ଦୃଶ୍ୟ... ଝଣ ଝଣ ମୁଣ୍ଡା ମୁଣ୍ଡା
ଗୀତଲ ରକ୍ତ !

ସମଗ୍ର ମୁଖ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ମଟ୍ଟେରୁପାରେ ଏକ ବିଭୀଷ ଛମାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ
ପରିଣତ ହୋଇଛି । ବାରି ହେଉନି ।

ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ଦୀର୍ଘାଙ୍ଗ ଝେରଟାର ଛୁତ ରେଖାରେ ଅଜସ୍ର ଛତ । ଛୋଟ
ଛୋଟ ଗୁଣ୍ଡି ହାଡ଼ିଗୁଡ଼ାକ ଛୁଟିକି ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଢଙ୍ଗା ମଟର ସାଇକେଲଟା
ଆଖି ପାଖରେ ପକାଇ ଦେଇଗଲେ ସେମାନେ । କେବଳ ବାହାର ଆସିଛି ତାର
ବିଭୀଷ ଦୁଇଟା ଆଖି... ଜବାମୟୀର ରୂପବୀନ ଡେରି ସ୍ବାମୀ କଏ—ଏକ ମଣିଷ ?

ଆଃ... ଅତି ହୋଇଯାଇ ଯାଉ ଏ ନେତ୍ର, ଏ ବିଭୀଷ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା
ଆଗରୁ ନୃତ୍ୟ ଶ୍ରେୟସର ! ହିଁ ବ୍ୟାତାର ପରିହାସ, ନିନ୍ଦୁତର ନିନ୍ଦେଶ...

ସଙ୍କଳ୍ପ କରିଥିଲେ ପରା ଦେବବ୍ରତ ଏକ ବିଭୀଷ ନୃତ୍ୟ କବଳରୁ ଓଟାରି
ଆଖିବେ ପିଏ...

କିନ୍ତୁ... କାହିଁ—ପାରିଲେ ? ପାରିଲେ ?

ସକାଳର ସଜଫୁଟା ଫୁଲ ପରି ଅନିତ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଅପରୂପ ଲବଣ୍ୟମୟୀ
ତପ୍ରକାଞ୍ଚନବର୍ଣ୍ଣୀ କନ୍ୟା ଯାହାକୁ ଦେଖି କାବ୍ୟଘଟଙ୍କର ଚିତ୍ତରେ ମହାଦେବୀଙ୍କର
ଧ୍ୟାନ ଆସିଥିଲା ନାଁ ଦେଇଥିଲେ ଜବାମୟୀ ।

ସେଇ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଛତମା ଜବାମୟୀର ବିଷାଦଗ୍ରସ୍ତ ନିରାଭରଣ ଅଙ୍ଗକୁ
ସେ କେମିତି ଦେଖିଲେ ? ହିମାଳୟର ଗୁମାର ଶୁଭ୍ର ଶୋକ ସତେ ସେପରି
ଜବାମୟୀର ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କରିଛି...

କେତେ ଅବାସ୍ତବ ଏ ବଢ଼ିମା, ଏ ଅହଙ୍କାର ! ତାଙ୍କର ଦେବବ୍ରତ ପୁଣି
ନୃତ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବେ ?

ତେବେ ସେତେବେଳକୁ ତ ଦେବବ୍ରତ ଛାଡ଼ିଯାଉ ତାଙ୍କର । ଶୋଭାଶୀ
ପତ୍ନୀ ତାଙ୍କର 'ପଦ୍ମା' ବିଦାୟ ନେଇ ସଂସାରରେ । ବିଫଳ ହେଲା ଦେବବ୍ରତର
ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷା, ତାଙ୍କର ପାଠ, ଅସୁକେସାର ପାରଦର୍ଶିତା ।

ଅଜସ୍ର ପ୍ରୀତି, ଅଶେଷ ଶ୍ରମ ଓ ସାଧନାକୁ ଉପହାସର ଫୁଟ୍ କାରରେ
ଉଡ଼େଇଦେଇ ପାଣ୍ଡୁର ବଦନ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଅଙ୍ଗରେ ବିଦାୟ ନେଇଛି
ପଦ୍ମାବତୀ !

“ଆ”...

ସେ କି କରୁଣ କାକୁଡ଼ି — “ମତେ ବଞ୍ଚାଇ ଦିଅ ତମେ... ମୁଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ତୁମେ ନା ତାକୁର !

ଏବେ ବି ଏମିତି ଶୁଣିବ ଘନ ଅନ୍ଧକାରରେ ଅସଂଖ୍ୟ ପଦ୍ମାର ସ୍ଵର ତାଙ୍କର କର୍ଣ୍ଣ ପାଖରେ ଚକ୍ରାର କରେ ।

ଦେବବ୍ରତର ରକ୍ତରୂପ ଦ୍ଵିଲୁଗିତ ହୁଏ । ସ୍ନୂପିଙ୍ଗ ଟାବଲେଟ୍ ଖାଇ ନିଦ୍ରା-
ଯାଏ ତାକୁର ଦେବବ୍ରତ !

ଓ—କି ଦହନାୟ ରୂପ ମୃତ୍ୟୁର...

ଚକ୍ରସ୍ଥଳ ଫେନରେ ସେ ଦେଖିଛନ୍ତି ମୃତ୍ୟୁର ଅଜସ୍ର ରୂପ...

କିନ୍ତୁ ଅମୃତ କାହିଁ ? ମୁକ୍ତି କାହିଁ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କାହିଁ ?

ତଥାପି ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଦେବବ୍ରତ । ଲଢ଼ିବାକୁ ହେବ ଯେ !

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବାରମ୍ବାର ଆହୁରି କରିଛନ୍ତି ଗୀତାର ବାଣୀ ଶରୀର ଶୁଦ୍ଧାରେ
ଅଜସ୍ର ଭକ୍ତିରେ...

“ଗତାଂସୁ ଚ... ...ନାନୁ ଶୋଚନ୍ତି ପଣ୍ଡିତାଃ ।”

ହଁ ସେ ଶୋକ ଭୁଲିଛନ୍ତି ।

ଶୋକ ଭୁଲି ନଥିଲେ ଆଜିଯାଏ ଏ ଶରୀରଟା ବହୁ ଆସିଲେ କିପରି ? ପୁଣି
ସଦା କର୍ମରତ ଏଇ ଶରୀରଟାକୁ ?

ନେତ୍ର ଭରିଉଠେ ଯେତେବେଳେ ମଠାଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ପୁଜାଞ୍ଚାଳରେ ଫୁଲ
ରଖିଦିଏ ‘ଦ୍ରଞ୍ଜା’, ଜବାର କନ୍ୟା ।

ଏଇ ଘରେ ସେ ମଣିଷ । ବାପ ଛେଉଣି ଘର ଭରଣୀ ଦାଣ୍ଡଟି ।

ଦ୍ରଞ୍ଜର ଉପାସନା ପାଇଁ ସେ ତାର ନାମ ରଖିଥିଲେ ‘ଦ୍ରଞ୍ଜ ପାରମିତା’ ।
ସବୁ ଆଉ ପ୍ରଜ୍ଞାର ସଂଧାନ ପାଇଁ ଆଶୁକିତ ହୋଇଥିଲେ ଯେତେବେଳେ ଦେବବ୍ରତ
ଦେବାଶିଷ ପରି ଆସିଥିଲେ ସେମାନେ .. ସଂସାପ ଓ ଦ୍ରଞ୍ଜ ।

ବପନୀକ ଦେବବ୍ରତଙ୍କର ମନର କ୍ଷତ ଶୁଣି ଆଶୁଥିଲା ବୋଧହୁଏ । ତା
ନହେଲେ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରେ ଏତେ ନାଲିଗାର କେମିତି ସେ ମନେ ରଖି
ଦେଉଥିଲେ ?

ଷ୍ଟେସେସ୍‌କୋପ୍‌ଟା ଗଳାରୁ କାଢ଼ି ଇଟି ଚେନ୍ଦ୍ରୀରେ ବସିପଡ଼ି ସେ ଠିକ୍
ଡାକ ଦିଅନ୍ତି...

ଆରେ ଜବା... ଦେଖ, କାଲି ମେ ୧୦ ତାରିଖ ନା...

କାଲି ପ୍ରଜ୍ଞର ଜନ୍ମଦିନ ଯେ ! ମାଆ ପାଇଁ ଶାଢ଼ୀ ଆଣିବ ଆଜି ନା... ଆଜି
କାହାକୁ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ବାଲେଶ୍ଵର !

ଜବାମୟୀ ହସେ - କାହାକୁ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ? ସେ କହନ୍ତିନି କିଛି ।
କିଛି ଧରି ରେଢେଇ ଘରୁ ଆସୁ ଆସୁ ସେ ରେକ୍‌ସାରେ ବସି ଶୁଣିଯାଆନ୍ତି... କିଛି
ଅଣା ହୁଏ । ଜବାମୟୀ ଚିନ୍ତିତ ହୁଏ ପାଲୋ ଭଜକୁ ।

“ରଣ—ଏଇଠି ରଣ, ଏଇ ଶୁଣ, ଗୋଟାଏ ଭଲ ଶାଢ଼ୀ ଦେବ । ହଁ,
ଲଲ ଶାଢ଼ୀ—ଗାଢ଼ ଲଲ ଶାଢ଼ୀ ।”

ଦୋକାନୀ ହସେ ..

“ଆଜ୍ଞା ଝିଅ ପାଇଁ ନା ?”

“ହଁ ତାରି ଜନ୍ମ ଦିନ !”

ଆଗିଦୁଇଟା ବନ୍ଦ କରି ଦିଅନ୍ତି ଦେବଦ୍ରୁତ । କପାଳରେ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଶିର
କୁଞ୍ଚିତ ହୁଏ ।

କହନ୍ତି, “ଶୁଣ, ଆଜିକାଲିର ପସନ୍ଦ ଶାଢ଼ୀ ଦେବୁ । କିନ୍ତୁ ଟିକେ ଗାଢ଼
ରଙ୍ଗ ଦେବୁରେ.. କା—କା—ଶୁଣ ଗାଢ଼ ଲଲ ରଙ୍ଗ... ବୁଝିଲୁ ?”

ମନ ଆନନ୍ଦରେ ସେ ଗୋଡ଼ ହଲନ୍ତି । ହଁ ବେଗ୍ ଦେଶେ, ବେଗ୍ ମାନେ
ତାକୁ ସେ ଲଲ ରଙ୍ଗଟା... ଗୋରୁ ଝିଅଟା ନା !

ଝିପିଝିପି ପରେପକାସ ଡାକ୍ତର ଦେବଦ୍ରୁତ । ସହରର ସମସ୍ତଙ୍କର ଗ୍ରହଣ
ସାଥ । ମୁଗ୍ଧ ଦୋକାନୀ ଶାଢ଼ୀ ପ୍ୟାକେଟ ରଖିଦିଏ ରେକ୍‌ସାରେ ।

ରେକ୍‌ସା ଛୁଟେ କଟକର ଜନଗହଳି ରାସ୍ତାରେ ।

“ଜବା...ଜବା”

ଡାକ ପକାନ୍ତି ଦେବଦ୍ରୁତ—

“ଦେଖ, ଶାଶୁଟି ଚିଠି ଦେଇଛି ନେ ଶୁଣ... ଆଜି ମାଆ ତୁଆମାନଙ୍କୁ
ନେଇ ଆସୁଛୁ... ବୁଝିଲୁ ? ବେଗ୍, ବେଗ୍ ମଜାରେ କଟିଘିର ଦିନ କେଜାଟା
ନାରେ !”

ବେଗ୍ ମନଝେଲ ହସ ତ ହସି ପାରୁଥିଲେ ଦେବଦ୍ରୁତ ।

ହଁ, ଶୁଣି ଯାଇଥିଲୁ କ୍ଷତ । ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଲିଭୁ ଆସୁଥିଲା ବୋଧହୁଏ ।
ନୁତନର ସ୍ବାଦ ।

କିନ୍ତୁ... ଏ କଣ ହେଲା ?

ଏମିତି ସବୁ ଓଲଟି ପଡ଼ିଲା କାହିଁକି ?

ଇତିହାସର କଣ ଏମିତି ସୁନାସୁନା ଘଟେ ?

ସେ କେମିତି ସହ୍ୟ କରିବେ ସେଇ ନିର୍ମମ ଦୃଶ୍ୟ ବାରମ୍ବାର ?

କେମିତି ମାନନେବେ ଏ ଜଘନ୍ୟ ସତ୍ୟକୁ ?

ପାରିବେ ? ପାରିବେ ମାନ ?

ସ୍ୱାମୀର କଳା ଅନ୍ଧକାରରେ ଜପ୍ରେ ବହୁ ଆସିଲେ ତାର ରକ୍ତାକ୍ତ ବିକୃତ ଶବ୍ଦରଟାକୁ...

ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା...ଜପ ଆଉ ଟୁକ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, ଏଇ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଗୁଡ଼ାକ କ'ଣ ଏତେ ବିଭୀଷ ଗ୍ରାସରେ ଘଟେ ?

ଦେବବ୍ରତର ଛୁଇ ଭିତରର ଫୁଲ ରକ୍ତକଣିକା, ଶିରାପ୍ରସିର ଆଉ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅସ୍ଥିକୁ ଯେମିତି କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ କରିଦେଲା । କମିତ ଆଖିମେଲି ଦେଖିପାରିଲେ ଦେବବ୍ରତ ତାଙ୍କ ଆଦରଣୀ ପ୍ରଜ୍ଞାର ସ୍ୱାମୀ ଶାଶ୍ୱତର ଧ୍ୱସ୍ତବିଧ୍ୱସ୍ତ ଶବ୍ଦରଟାକୁ !

ବସୁଧା ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ—? ଫାଟି ଲେ ନାହିଁ ? ବିଦାର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ନାହିଁ ଦେବବ୍ରତର ବନ୍ଧ ? ପଥର ନିର୍ମମ ଦେବବ୍ରତ ।

ହଁ ସାରା ରାତିର ଅଳସ୍ତ ପ୍ରଳାପ ପରେ ଦେବବ୍ରତ ମୁକ୍ତି ଖୋଜିଛନ୍ତି । ସେ ଛୁଟି ଆସିଛନ୍ତି ପଳାତକ ପରି । ଏ ବିଭୀଷ ମୃତ୍ୟୁର ହସ୍ତରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇ ସେ ପ୍ରାଣପଣେ ଛୁଟି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଆଶ୍ରୟ—ନିରାପଦ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ ।

“ବାବୁ, ଏଇ ବାଙ୍କରେ ଗାଡ଼ି ନେବି ତ...ଭୃଷ୍ଣି ପୁର ଉପତାରାଙ୍କ ମନ୍ଦିରକୁ...”

“ହଁ—ହଁ—ନେ—ନେ—ଗୁଲ—ଗୁଲ, ଗୁଲୁ !” ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଗଲା ।

ଆଲସ୍ୟ ହେଉଛି—କଣ୍ଠରେ ମନ୍ଦାର ମାଳ । ଏକାନ୍ତ ଶୁଭ୍ର ଗୌର ବାର୍ଦ୍ଧାଙ୍କ ଶରୀର । ଚନ୍ଦନଚର୍ଚ୍ଚିତ ପ୍ରଶସ୍ତ କପାଳ । ମଦାଦେଶଙ୍କର ଧାନରେ ନେହି ବିଗଳିତ...କଣ୍ଠ ଜଳଦଗନ୍ଧାର—ଶବ୍ଦ ଅର୍ଥ ଭେଦ କରି ସୁଦ୍ଧି ହୋଇଛି ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ । ସମସ୍ତେ ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି...ପୁଅ, କନ୍ୟା, ପତ୍ନୀ । ମାତ୍ର ଏଇ ଅଶ୍ରେ ମୋହରେ ସେ ଆନନ୍ଦର ଉପାସକ...ଅମୃତ ପଥର ପଥକ ।

ମନ୍ଦିରର ପୂଜକ ସେ । ଦେବବ୍ରତ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି ପ୍ରଣାମ କଲେ । ନିବିଡ଼ ଧ୍ୟାନ ।

ହଁ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରିଛନ୍ତି ଦେବବ୍ରତ ।

ମୃତ୍ୟୁର ଆଉ ଏକ ଅଭିନବ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ସେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା କରିବେ ।

ଅମୃତମୟ ରୂପ !

ଅନନ୍ତ ଶାନ୍ତିପ୍ରଦାୟିନୀ, ପିଙ୍ଗଳକେଶିନୀ ମୃତ୍ୟୁ ଆସିବ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ । କେତେବେଳ ଆଉ ବାକ ଅଛି ?

ଏବେ ବ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଶେଷ ନାହିଁ କ୍ଷେ । କଣ ହେବ
 ଏମାନଙ୍କର ? ଫୁଲ୍ଲା—ଫୁଲ୍ଲାର ସନ୍ତାନମାନେ ? ନେଟ ବନ୍ଦ କରି ଧାନ କଲେ
 ଦେବବ୍ରତ ସେହି ମୃତ୍ୟୁକୁ ଯିଏ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିବ ଅମୃତର ଢଗ୍ ଧରି...ଆମନ୍ତ୍ରଣ
 ଜଣେଇବ । ପିଙ୍ଗଳକେଶିନ ଅଳ୍ପ ବୟସ ମୃତ୍ୟୁ...ଆସ ଆସ ତୁମେ ! ଜଦବାଣ
 ହେ...ତୁମ ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ !!!

X

X

X

ଗାଡ଼ି ଛୁଟିଛି କଟକ ଅଭିମୁଖେ...କପାଳର ରେଖା ଆସୁଛି କୁଂଚିତ । ଅଧର
 ଆସୁଛି ସୁଦୃଢ଼, ସକଳର ଔଜ୍ଞାନରେ ଆଲୋକିତ ।

ବରଷ ଏ ଭାରତର ଲେବନ-ଦର୍ଶନ । ସାନ୍ନ୍ଦ୍ୟ ନାର ମହାନ ବାଣୀ ରହିଛି ଆଦି
 ଗ୍ରନ୍ଥରେ, ଫୁଲ ଛୁଆଁରେ । ମନକୁ ମନ ଗୁରୁ ଗୁରୁ ହେଉଥିଲେ ତାଙ୍କର ଦେବବ୍ରତ
 ଗାଡ଼ିର ଗତି ସଙ୍ଗେ ସମତାଳରେ—

କେଶବ ମାତୁଲର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପିତା ଯସ୍ୟ ଧନଞ୍ଜୟ

ସୋହରୁନ୍ୟ ରଣେ ଶେତେ ନିନ୍ଦିତଃ କେନ ବାଧତେ !

● ମଙ୍ଗଳାବାର୍ ବସ୍ତ୍ରାଣ୍ଡରେ କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ

“ଏ ବସ୍ ଆଉ ଆସିବନି ନା କ’ଣ ? ଆଉ କେତେ ସମୟ ଏମିତି ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ଶୁଣେ ?”

ପୁରୀ ମନ୍ଦିରର ଅଭିଭାବ କୁଡ଼ିଆ ଆକାରର ଲମ୍ବା ଖୋସା ଦୋହଲି ଉଠିଲା ଉଦ୍ଧତ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀର ତରଙ୍ଗରେ...

ଅପରୂପ ମେଦଶୂନ୍ୟ ଶରୀର ଦୋହଲିର ପ୍ରତିଗୀ କହିଲା, “ମୁଁ ଶୁକଳି, ଟ୍ୟାକ୍ସି ଧରିନେବି । ଅପେକ୍ଷା !! ବା—ବା—ବିମ୍ପାସ ।”

ରମାର ଶାନ୍ତ ନରମ ମାଂସଲୀ ଭ୍ରାତୃତା ଉଦ୍ଧତ କାନ୍ଧରେ ହାଲୁକା ଗୁପ୍ତ ଦେଲା ।

ହସିଲା ରମା । ଲମ୍ବା ବେଣୀ ଉଚ୍ଚ ମାଂସପେଶୀ ଭିତରେ ମୋଡ଼ି ମୋଡ଼ି ହେଉଛି । ହସର ଛଟିରେ ଦୋହଲୁଛି...

“ଉହଁ, ଏମିତି ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଚଳିବ ନା ! ତୁ ପରା ଅପେକ୍ଷା କରିବୁ ଲୋ ପାର୍ସ ଦୁଇବର୍ଷ ! ଏଥିପାଇଁ ପରା ଆଗ୍ନେୟ ଶପଥ ନେଇଛୁ । ଆଉ ଏତିକରେ କ୍ଳାନ୍ତ !” ସୁପାର୍ସ ଭ୍ୟାନଟି ବ୍ୟାଗରୁ ଉଠି ମାରୁଥିବା ସଦ୍ୟସ୍ତ୍ର ଆମେରିକା ଚିଠି ଉପରେ ନିଜର ପକାଇ ବୋଧ ଦେଲା ରମା ତାର ନବବିବାହିତା ବାନ୍ଧବୀଙ୍କୁ ପରିହାସର ଭଙ୍ଗୀରେ...

“ଅପେକ୍ଷା ? ପୁଣି ମୁଁ କରିବି ? ପାଲେ ! ଏଇ ଦେଖ, ଆଜି ଏଇ କଲେଜରେ join କରିବି ତ ପୁଣି ଦୁଇମାସ ନ ହେଉଣୁ ଚମ୍ପଟ । Scholarship ଟା ଶୀଘ୍ର ମିଳି ଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି । ବାପ୍ରେ ବାପ୍, ଏମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ବଶାସ ! ଗୋଟାଏ ଅପେକ୍ଷାର ପଶ୍ଚାତ୍ତପ୍ତ ତ ତୁ ଏଠୁ ବେଶ୍ ଦେଖିପାରୁଥିବୁ । ଦେଖିଲୁ ତ ! ଏଇମା । ଦେଖ୍ ନା ଆଲୋ ମାରିକୁ ! ସାମ୍ନା ଦୋକାନରୁ ସିଙ୍ଗ ଚଢ଼େଇ କଣିବାର ଘୁଲନା କରୁଛି, ଚଢ଼ି ପାରୁନୁ !”

“ଏ ତୋର ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରତିଗୀ ! ଘୁଲନା ବୋଲି ଭାବୁଛୁ କାହିଁକି ଶୁଣେ ? ଏମିତି ବି ହୋଇପାରେ, ଅପେକ୍ଷା କରି କରି ତାର ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରତି

ବହୁଶ୍ରା ଆସିବ । ଏ ଅସହ୍ୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ସିଏ ଦୋକାନଟା ମନ୍ଦ କଣ ଶୁଣେ ?”

“ମାନୁଛୁ ଅସହ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ । କିନ୍ତୁ ଇଏ ନିଜେ ଦେଖିଥିଲୁ କାଣ୍ଡ । ଗ୍ରେଟ ଲେକଟାର ତନି ତନିଟା ପିଲ ! ନମ୍ବର ଫ୍ରେନ୍ ଡ୍ରାଟାରକ ! ଆଣ୍ଟର୍ଣ୍ଣ ! ଏବେ ବି ସେ ଦେଇଥିବା ଶାଢ଼ୀଗୁଡ଼ାକ ଫିରିଆରୁଛୁ ମାରି ! ମୁଁ ହୋଇଥିଲେ ସେହି ଦେଇଥାନ୍ତି ! ବେଶ୍ ଜାଣେ ମୁଁ । ମୋତେ Avoid କରିବାକୁ ସେ ଦୋକାନକୁ ଯାଇଛି । ଆଜ୍ଞା, ସେ ବି କ’ଣ ନିତି ଯାଏ ଏଇ ବସ୍ତରେ ?”

“ନିଶ୍ଚୟ ! ଖାଲି ସେ ନୁହେଁ, ଅନେକ । ଆମର ପ୍ରାୟ ପରିଚିତ ! ମାଆଙ୍କ ଦେହ ଖରାପ ଯୋଗୁ ମୁଁ ତ ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲେ ଏମିତି ସିବା ଆସିବା କରୁଛି । ମଣିଷ ଜୀବନର ଗୋଟିଏ ଚମକାର ସମୀକ୍ଷା କରିଥିବା ଏଇ ବସ୍ତା ଖୁଣ୍ଟରେ । ପୁଣି ବସ୍ତରେ ସହଯାତୀ ଘାବରେ । ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର !”

“ଆହା ଚମକାର, ସୁନ୍ଦର ! ମରୁନୁ ତୁ; କି ଟେଷ୍ଟ !” ସୁରଭିତ ରୁମାଲଟା ନାକରେ ଗୁଞ୍ଜି ପଛକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ପ୍ରତିତୀ ।

ତେଲି ଜମି ଆସିଲଣି । ନାନା କଥାମର ଯାତ୍ରୀ ଅପେକ୍ଷାରତ ।

“ଦେଖ, ଦେଖ ଶୁଣିଲି ତ ନୁହେଁ । ଆଲୋ ଗୋଟିଏ ଛୁତର ବଜାର ଉଠେଇ ଆସିଛି । ତାଙ୍କ ଦେଖ, ନେତାଙ୍କୁ ଦେଖ । ପାଇକାମା ଉପରେ ଫୁଲ୍‌ସାର୍ଟ । ପୁଣି କାମା ବୋତାମ ଖୋଲ । ଓଠରେ ସିଗାରେଟ୍ । ସେ ଛୁଟ ସାର୍ଟକୁ ଦେଖିଲୁ ! ବେଲ୍‌ବଟମ୍ ପିନ୍ ଲମ୍ବା କଲି ରଖି ବାବୁଙ୍କର ହସ୍ତୀ ହେବାକୁ ମନ ଦେଖ ! ଆହା ଯେଉଁ ତ ଚେହେରା ! ଛୁ—ଛୁ—ପଲ୍ଲୁଆକୁ ହସ୍ତୀ ହେବ ଇଏ । ବୁଡ଼ାକୁ ଦେଖୁନୁ ଶୁଖୁଆ ଯାଉଛି ସେ (ଇଏ କି ମନ) ସତ୍ତ୍ୱେ କିମ୍ ତ ନୁହେଁ !

ଦେଖୁନୁ ରମା; ପୁଣି ଯୋଡ଼ା ବେଣୀ । ଢେଙ୍କରେ ନାଲି ରବନ । ମା ଲୋ, କି କିଛି ମିଟିଆ ହଳଦିଆ ନାଜଲନ୍ ଶାଢ଼ୀ ! ତଳେ ପୁଣି ନାଲି ସାଢ଼ୀ ଯେ ବରଷ । ସିଂଙ୍ଗାଣିନାକା ହେଲ କଲା କୁଟୁ କୁଟୁ ପିଲଟା କେଲରେ । ଦେଖୁଛୁ; ପୁଣି ଦୋକାନ ଆଗରେ ଟଙ୍କଟା ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଛି । ଛୁ—ଛୁ—ଏ ମାଆ—କୁଞ୍ଜର ବୋତାମ ଖୋଲିଲଣି ଯେ ! ଇଏ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ମରିଯିବି । ରାଜସ ପିଲଟା ପୁଣି ମୁହଁ ଲଗାଇ ଶ୍ୱେଷି ଦେଲଣି ଲୋ । ରମା; ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏ ବସ୍ତରେ ଏମିତି ସବୁବେଳେ ଆଦୌ ଯାଇପାରବି ନାହିଁ । ପଛେ ଗୁଳିଗୁଳି ରଜାଜନ୍ ଦେଇ ଘରେ ବସିବି । କିନ୍ତୁ ଏ ଅସହ୍ୟ । ଆଜ୍ଞା ତୁ କ’ଣ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ join କଲ ଦିନଠୁ ଏମିତି ଯାଉଛୁ ?”

“ସେଇ ଦିନଠୁ ଯାଉଛି । ଆଉ ସିଏ ବି ସେଇଦିନଠୁ ଯାଉଛି ।
ଚନ୍ଦ୍ରିଲୁ ତ ? ଏଇ କାଳୀ କଣ୍ଟୁ ମ !” ହସି କରି ରମା ଜାଣିତରେ ଦେଖାଇ
ଦେଲା ।

ସାଧା ସିଧା ହୁଗୁଳା ଶ୍ଵେତ ଝୁଲି ପଡ଼ିଛି ବେକ ତଳକୁ । ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କାଳୀ
କଣ୍ଟୁଛି ସିଏ । କାଳରେ ଝୁଲୁଛି କଳା ଭ୍ୟାନଟି ବ୍ୟାଗ୍ । ଧଳାଗାଡ଼ୀ ଠିକା ଶ୍ଵେତା
ପଛରୁ ଚକ୍କା ଚକ୍କା ମନେହେଲୁ ଫୁଟିଗଲା...

ଫୁଟିଗଲା ଉଦ୍‌ବିତ ଗୋସା ଇନ୍ଦ୍ର କହ ହେଲା । ନମନାୟ ହେଲା, ବୁଲେଇ
ଗୁଡ଼ିଲୁ ଫୁଟିଗଲା । “କାଳୀ କଣ୍ଟୁଛି ସେ କିଏ ଲେ ? ମୋତେ ଚନ୍ଦ୍ରିଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରିଲୁ ପରି
ଲଗୁଛି ମ !”

“ଉହଁ, କମଳା କଣ୍ଟୁଛି ଲେ । ତୋ ଗାଁରେ କଣିକାର ଝୁଲନା କରୁଛି ।
ମାନେ ତେ AVOID କରିବାରୁ ଗୁଡ଼ି କାରଣ ସଙ୍ଗେ ତୁ ଆସ ନୁଆ, ତହିଁରେ
ପୁଣି କୃଷାଜୀମା, ସୁଦର୍ଶନା, ଅନନ୍ତ ଯୌବନା ଉଦ୍‌ଗୀ । ଆଉ ସିଏ ସବୁ ହରାଇ
ଦେଇଛିଆ ।

ଫୁଟିଗଲା ଉପ ଆଧୁନିକା ବେଶଭୂଷା ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାତଳା ସିନ୍ଦୂର ବନ୍ଧୁକୁ ନିରେଖି
ଗୁଡ଼ି ରମା ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ କଟାକ୍ଷ ହାଣିଲା ।

ବହୁ ଯନ୍ତ୍ରପନ୍ଥୀ ଆପଣାର ମେଦଶୂନ୍ୟ ଦୀର୍ଘ ଶରୀର ଉପରେ ଆଖି
ବୁଲେଇ ଆଖି ପରମ ତୃପ୍ତିରେ ହସିଲା ଫୁଟିଗଲା । ପରିମିତ ଆହାର, ବ୍ୟାୟାମଲବ୍ଧ
ତର ଏଇ ଶ୍ଵେତାଟି ସବୁର ଉର୍ଦ୍ଧାର ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ।

ସେ ଖାଲି ସୁନ୍ଦରୀ ନୁହେଁ, ବହୁସକ୍ତ ଧର୍ମ ରଖିବାରେ ତାର କୃତତ୍ଵ ଯେ
ପ୍ରଶଂସନୀୟ ।

ଅଧ୍ୟାପିକା ରମା ଅବବାହତା । ସେ ତାର ସହପାଠିନୀ । ହେଲେ
ରମା ଭୁଲନାରେ ଫୁଟିଗଲା କେତେ ଅଳ୍ପ ବୟସୀ, କେତେ ସତେଜ, କେତେ
ପ୍ରବଳ !

ଫୁଟିଗଲା ଅସହଜ ହେଲା — ଏ ବୟସ୍କା ଶ୍ଵାଶ୍ରତା ଆଜି ଭଲ ଲଗୁନା !

“ବେପାୟାଡ଼ା”, ଗୁପ୍ତା ଓଠରେ ଦାନ୍ତର ଦର୍ପଣ ଅନୁଭବ କଲ ସିଏ,

ମଲ କହୁନୁ, କିଏ ବା ସିଏ ? ବୁଢ଼ିଟା ପରି ଦିଶୁଛି ପଛରୁ । ହୋ କଣ୍ଟୁଛି
ତ କମଳା ! ଆହା ଅସହଜ କଣ ଲେ ! ତୋର ଗୋଟାଏ ସହୃଦରେ ତଜା । କିଏ
ବା ସିଏ ? ଆମ ସାଙ୍ଗ କହୁଛୁ ତ ! ଆଗ ଗୋଟାଏ ଗୌରବେନ୍ଦୁକା କରିବା
ଅଭ୍ୟାସ ।

“ଆଉ ସିଏ ଚଢ଼େଇ ଗୁଡ଼ି ଏବେ ଟିକି ହାତୀ କଣ ଚାଲୁଛି ସାହାର ତାକୁ ଦେଖୁଛୁ ନା ? ତୋର ମନେ ଅଛି ନା ? ସେ କେମିତି ମେଲି ଧରୁଥିଲା ବିଦେଶୀ ଶାଢ଼ୀ ଓ ଘଡ଼ି ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ମହଲା କଲେଜର ସେହି ଚମତ୍କାର ବେଢ଼ା ଉପରେ ? Romantic Cornerରେ ଆମେ ଲୁଚି ଲୁଚି ତା’ର ବହୁତ ଚିଠି ପଢ଼ିଛୁ ! କିଏ ଜାଣିଥିଲା ସବୁ ମିଛ । ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ଶ୍ରେୟବାଳି ବୋଲି !”

“କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଏତେ ଘଟଣା ପରେ ବି ତ ସେ ବେଶ୍ ସାଜି ପାରୁଛି ! କ’ଣ ପରା foreign firm ରେ ଚାକିରି କରୁଛି ? ଓହୋ; ତେବେ ସେ ସତରେ ସିଏ ଜନସ୍ତ କଣୁଛି । କିଏ ପରା ଲେଖିଥିଲା ଥୋଡ଼ାଏ ତାରକସି ଫୁଲ ଓ ସିଏ କାମ ପାଇଁ ! ଉପହାର ଦେବେ ସେଠି । ମତେ ଘର ଭର ଲଗୁଛି ଲେ ! ଦେଖୁନୁ ମାଗର ଭାଗ୍ୟ । କିଏ କ’ଣ ଭାବିଥିଲା ସୁରେଶ ଏମିତି ଧର୍ମପାବାନା ଖେଳୁଛି ବୋଲି ? ମୁଁ କିନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଦୁଇମାସ ଭିତରେ ଚାଲିଯିବ । Foreignରେ ସ୍ଥାନୀମାନେ ରହୁଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜମା ବଢ଼ାସ ନାହିଁ ଲେ !”

“ବଢ଼ାସ କ’ଣ ଘରେ ରହୁଲେ ? ସବୁକାଳେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ଶ୍ରେୟବାଳି ଉପରେ ଘର ବାଜେ ନାହିଁ ! ଦେଖିଲୁ ଏଇ ଗାଡ଼ି ନମୁରୋ ଆମେ ମୁଖସ୍ତ କରି ନଥିଲେ । ଚଢ଼ି ପାରିଲୁ ? ଚଢ଼ି ଲେ ! ଏଇବାଟେ ଲେ ମ ଭୁବନେଶ୍ୱର !”

“Sure, Sure, ଚଢ଼ି ବିନି ! ସାମ୍ନାରେ ତେବେ ଟିଉଲି ବସିଥିଲା ନା ? କାଃ କେତେ slim ଅଛି ମ ! ଦେଖୁଛୁ; ଦେଖ କେବେଠୁଁ ବାହା ସେନେଣ୍ଟି ସିଏ, ଗୋଟାଏ ସୁଗରୁ ଅଧିକ । ଆଖି ମାଡ଼ି ଟିକେ ଚେହେରାକୁ ଦେଖ, ପୁଣି ପୁଅଟେ ଅଛି ଲେ ! ଭାଗ୍ୟବାନ ଲେ ! strange; ଆମକୁ ସିଏ କ୍ୟାଣ୍ଟି ନୁହେଁ ଧୁମ୍ ଖୁଆଏ ନା ଲେ ! ଦିନ ଘଡ଼ି ବଦଳାଇ ଆସେ ।”

ପ୍ରତିଦିନ ସାକଳ ଓଠ ଦିଫାଳ ପ୍ରସାରିତ ହେଲା । “ଚମତ୍କାର ଯୋଡ଼ି ! ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ସିଏ ! ଏବେ ବି, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଆଉ ତୁ ଆମର ବୁଢ଼ା ହୋଇ ବସିଥା ! ଦେଖୁଛୁ ତ, ଟିକିଏ ଆଖି ମାଡ଼ି ଦେଖ ତାକୁ ।”

ପ୍ରତିଦିନ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଉର୍ଷା ।

ରମା ଆଖିରେ ନରମ ଦୁଷ୍ଟାମୀ ହସ । “ମୁଁ ତ ଦେଖୁଛି ! ତୁ ଟିକିଏ ଦେଖ । କ’ଣ ଆଉ ଦେଖିଲୁ, ଆଲୋ ଏଇଟା ପରା ନୁଆ ଫିଆଟ୍ । ଖାଲି ନମୁରୋ ପୁରୁଣା । ପୁରୁଣା ପ୍ରତି ବହୁତ ମାୟା ତାଙ୍କର । ଦେଖୁନୁ, ଅମରେଶବାବୁଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା

କଥା । ଅନ୍ତରଃ ପୁରୁଷର ଏତକ ଚିନ୍ତା ଏବେ ବି ଅଛି । ବାଣୀ ସବୁ ଶୁଣିମନ ନୁଆ । ଦେଖିଲୁ—କଫଳା କଣ ତାର ଏବେ ବି ସରିଯିବ । ଆଉ ସବୁଠୁ ମଜା କଥା କ'ଣ ଜାଣୁ ? ଏତେ ଦରଦାମ୍ କଣି କଣି ପରେ ସେ ମାତ୍ର ଦୁଇଟି କମଳା କିଣିବେ ଶେଷସ୍ତରେ ଖାଇବା ପାଇଁ । ଲଜହେଣୁ ବନ୍ଦ ହେଲେ ଆସିବ ଯେ, ଫେରୁ ଫେରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା । ଏବେ ସେ ପିଆଜ ଚୟୁଣ ସବୁ ଗୁଡ଼ି ଦେଇଛୁ ଲେ । ହେଇଟି ଏ ଆଡ଼େ ଆସୁଛି । ଚିନ୍ତାକୁ ନ ଏଥର ଚାକୁ ?”

ଦ୍ରବିଣୀ ତମକ ଗୁଡ଼ିଲ । ଗୋଗୋ ଗର୍ବହୁଟା ଆଖିରୁ ଝେଲେ ଆଖିଲ ତଳକୁ ।

ଆରେ, ଏ ତ ଶିଉଳ ! ଇନ୍ଦ୍ର କ ଅସନ୍ନକ କେମ ରୁଦ୍ଧୀ ହୋଇଯାଇଛି ! ସାମ୍ରାଟ ସବୁ କାଳଗୁଡ଼ାକ ଧଳା ହୋଇଗଲାଣି । ରଙ୍ଗ କେତେ କମିଛି ରମା !”

ରମାର ହାତଟା ଚାଲି ଧରିଲା ଦ୍ରବିଣୀ ଅସହାୟ ଧ୍ବନରେ...

ଅନ୍ଧାଧିକା ଦ୍ରବିଣୀ

ଶିଉଳର ସହପାଠିନୀ ଦ୍ରବିଣୀ...

ସଦାକବାହୁତା ଦ୍ରବିଣୀ ଯିଏ ଘର ଛାଡ଼ି କଣ ପରେ କଟକ ଆସିଛି । ଆଉ ଦ୍ରବିଣୀ ଧର ପାଇଁ ବସୁକ୍ଷଣରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବସକୁ...

ଦ୍ରବିଣୀର ସୁଫଳ କୃତ୍ରିମ ଜୁଡ଼ା ଭାସାମାସ ହରାଇ ବସୁଛି ଯେ । ଦ୍ରବିଣୀ କଣ୍ଠରେ ଆବେଗ—“ଦେବେ ଅମରେଶ୍ ପାଟେରେ ଯିଏ ବସିଥିଲା, ସିଏ କିଏ କହୁପ ଚିତ୍ତ ରମା ?”

(ଧଳା ଶାଢ଼ୀ, ହୁଗୁଳା ଖୋସା ତପସିନୀ ମୁଣ୍ଡି ଫେରିଗଲା, ଧୂପକାଠି କଣ୍ଠୁରୁ ସିଏ)

ରମାର କଣ୍ଠ ଶୁଷ୍କ । “ସିଏ ଅଳକା, ଆମଠାରୁ ଛଅବର୍ଷ ଜୁନିୟର । ଭଲ ନାଚେ । ରେଭେନ୍‌ହାରେ କାମ କରୁଥିଲା । ଶିକାକାନ୍ଦ ଦେଇ ନୁଆ ଏଇ କାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଛି । ଜାଣୁ, ଅମରେଶ୍ ଏଯାଏଁ ଶିଉଳକୁ Divorce କରିନି ଲେ । ତଥାପି ସେ ସରକାରୀ ବୃକ୍ଷରେ ଅଛି । କଟକରେ ରହୁଛି । ନିଜ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯାଏ । ପୁଣି ଏଇ ସମୟରେ ଏଇ ବାଟେ ଶିଉଳି କଫଳା କଣ୍ଠୁ'ଏ, ବୋଧହୁଏ Avoid କରିବା ପାଇଁ ?”

(ଧୂପକାଠି କଣ୍ଠୁରୁ ଶିଉଳି, ନିଜକୁ ଜାଲି ଅନ୍ଧାକୁ ସୁନ୍ଦର ବାଣୀକା କ'ଣ ତାର ଧର୍ମ ?)

ତଥାପି...

ଶିଉଳର ରେଖାୟୁକ୍ତ ଶିରବହୁଳ ମୁହଁରେ କଣ ଉର୍ଦ୍ଧାର ମାନ ଗୁଡ଼ା ? ଦେବେ ଶିଉଳି ପାଟକୁ ଆସୁନି କାହିଁକି ???

ଶିଉଳି ଆସିବନି ! ଆପଣାର ଚମକାର ରଙ୍ଗିନ ଜୀବନ ନାଟ୍ୟର ବିମୁଗ୍ଧା ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଆଗରେ ତାର ଭଗ୍ନ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଜୀବନର ଛବିଟା ଏମିତି ଅସହାୟ ଭାବରେ ମେଲି ହୋଇଗଲା ଯେ !

ଶିଉଳି କଣ ଫେରିଯିବ ବସ୍ ନ ଧରୁ ??

ବୁମାଲରେ ବାରମ୍ବାର ଚେକ ଓ ମୁହଁରୁ ଝାଲ ପୋଛୁଥିଲା ଶିଉଳି ।

ସେ ଇତସ୍ତତଃ ହେଲା ।

କିନ୍ତୁ ଫେରି ପାଇଲା ନାହିଁ ସ୍ମୃତ ଜନନୀ ଶିଉଳି !

ଘଡ଼ିକୁ ଚାହିଁଲା “ଇସ୍ ବସ୍ ଟା କେତେବେଳେ ଆସିବ ଯେ ! ଅସହ୍ୟ ଏ ଅପେକ୍ଷା !”

“ବସ୍ ଟା କେତେବେଳେ ଆସିବ ଯେ” କହୁ ଦୋକାନ ଭିତରକୁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଶି ଆସିଲା ଯିଏ ଯିଏ ଶିଉଳି ନୁହେଁ, ଲବଣ୍ୟ !

ଲବଣ୍ୟର ଶରୀରରେ ଲବଣ୍ୟ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ବିଦାୟର ଡ୍ରଗ୍ସ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଲବଣ୍ୟର ଡ୍ରୋବଦଳ ସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଡ୍ରୋଷ୍ଟୋରେ ତିଳେ ହେଲେ ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ ତାର ! ଅସହ୍ୟ ମେଦ ବୁଜି ହେଉ ଧରଁ ସରଁ ହେଉଛୁ ଲବଣ୍ୟ । ଦାମୀ ଶାଢ଼ୀ, ଦାମୀ ଘଡ଼ି, ଦାମୀ ଚଟି, ଗହଣାରେ ଝଲମଲ କରୁଛୁ ଲବଣ୍ୟ । ଖୋସା ନୁହେଁ ତ, ଟେବୁଲ୍ ଫ୍ୟାନ୍ ଦୋହଲୁଛୁ ପବନରେ ।

“ଏ ବସ୍ ଟା କେତେବେଳେ ଆସିବ ? ବାରମ୍ବାର କହୁଛୁ ମୋର ଜରୁରୀ କାମ । ଏ କଥା ନ ଶୁଣି କାର ନେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଟେଲିଫୋନିଟା ପୁଣି ଖରାପ । ହୋପ୍‌ଲେସ୍ । ଓହୋ ! କି ଗରମ !”

ମୁଣର ଟେବୁଲ୍ ଫ୍ୟାନ୍ ହଲୁଛି । ତଥାପି ମୁହଁରୁ ଝାଲ ପୋଛୁଲା ଲବଣ୍ୟ । ରମାକୁ ଡ୍ରଗ୍ସ କଲା ।

ରମା ହସିଲା ପରିଚିତ ହସ...

“ଏଇ ଆସିଯିବ ବେଳ ହୋଇଗଲାଣି ଯେ !”

ଲବଣ୍ୟ ରମାର ଗୁମ୍ଫା ରଚିତାର ମାଆ । ରମା କହୁଲା ଶୁଣି ଆଉ ମଜାକଥା କେବଳ ମୋର ନୁହେଁ ଲେ ତୋର ମଧ୍ୟ ସିଏ ସହଯାତ୍ରୀ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଫାଷ୍ଟ ବେଞ୍ଚରେ ବସେନି ଲେ ସେ ! ଶୁଦ୍ଧ ଷ୍ଟାଇଲ୍ କରେ । ଆମେ ପୋଟଳ ବୋଲି ଚିତ୍କାର । କଲେଜରୁ ବସ୍‌ରେ ଆସିବା କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ହିଅ । ମନେ ନାହିଁ କଲେ ?”

ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି ଡ୍ରୋଗାର କାନ ପାଖରେ କହୁଲା ରମା “ଆଲୋ ରାଗିଗଲୁକ ? ନିଜକୁ ବହୁତ ବୁଢ଼ୀ ପରି ମନେ ହେଉଛି ଡ୍ରୋଗାର ନୁହେଁ ଲେ ଆମମାନଙ୍କୁ ଦେଖି !”

“ରୂପକର ରମା ଏ ଗୋଟାଏ ବସ୍ତୁ ଶୁଦ୍ଧ ନା ଚିତ୍ତଆଖ୍ୟାନା ! ମତେ ତୁ ମାରିଲୁ ।”

(ଲବଣ୍ୟ ନୂଆ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଟି ସେଟ୍ ଦେଖୁଛି ! ଉପରେ ଫଙ୍ଗ୍ ଦରୁଛି ।)
 ‘ଚିତ୍ତଆଖ୍ୟାନା ତ ଏ ସଂସାରଟା ଜାଣିନୁ’ ହସିଲା ରମା “ ମୁଁ ପାଳେ ହୋଇଯିବି ତୋ କଥା ଶୁଣି । କୋଉ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ନାଜନ୍‌ରେ କିଏ ପଢ଼ୁଥିଲା ? କଟକ ଭବନେଶ୍ୱରରେ ମାଡ଼ି ହୋଇ ବସି ବରଫକୁ ବରଷ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଭଉଣୀ ବାହାକରି ନିଜେ ତ ବାହାହେବା ଆଗରୁ ଆଇ ହୋଇ ଚାଲିଲା । ସେଥିରେ ଗୋଟାଏ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝା କରାଇବା ହୁଏ ବୋଲି ବସିଥାଆ । ଏସବୁ ଦେଖି ମୋ କାଲଗୁଡ଼ାକ ପାଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲୁଣି । ରମା ! ଶୁଲ ରେକ୍‌ସା ନେଇ କଲେଜରୁ ଟ୍ୟାକ୍‌ସି କରି ଯିବା । ମୋ ନିଃଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଛି । ସମୟ ହେଲାଣି । ତୁ ଯିବୁ ନା ନାହିଁ ଶୁଣେ ?”

(ଚଉକରେ ବସିପଡ଼ି ହାଇ ମାରୁଛି ଲବଣ୍ୟ । ଜରଦାଖିଆ କଲାଦାନ୍ତ-ଗୁଡ଼ାକ ଅଧନା ଦଶୁଛି ।)

ରମା ପ୍ରତିଟି ହାତରେ ମୁଦୁ ଗୁପ୍ତ ଦେଲା । “ସମୟ ହୋଇନି ଲେ ! ରହନା ଦେଖିବୁ କେତେ Competent ଏ ଭଦ୍ର ମହିଳା ନା । ପିପିରୁ କହୁ ? ଚମତ୍କାର ଶିକାସ୍ତ୍ର । ମାୟାଧର ତାଙ୍କର ହବ । ମାୟା ଏମିତି ସେମିତି ନୁହେଁ ଲେ ! ଖାଲି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ! ମାୟାକରେ ରାଜା । ଟିକେ ଦେନୋ ।”

ଲବଣ୍ୟ ପଞ୍ଜାବରେ ବି ଝାଲରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ପାଖ ବେଞ୍ଚରେ ବସିଲା ରମା । ପ୍ରତିଟିକୁ ଯୋର କରି ବସାଇଲା । ଲବଣ୍ୟ ହସିଲା ପରିଚୟର ସୂଚନା ପରେ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲା ରମା ।

“ କ’ଣ କେମିତି ଶୁଲୁଛି ? ଦିନ ତ ପାଖ ହୋଇଗଲା ।”

ଲବଣ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କହିଲେ—“ଶୁଲି ତ ଥିଲା ବେଶ୍ । ପ୍ରାୟ ସମାନ ସମାନ ଥିଲୁ ଆମେ । ଏବେ ଟିକିଏ ଗୋଲମାଲିଆ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରୁଛି । ତୁମେ ତ ଜାଣ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ Competition କୁ ଆସିବି ତର ନାହିଁ । ସେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗୁରୁଛି ଟଙ୍କାକଳରେ ସେ ଜିତିଯିବ । ଗତଥର ମଧ୍ୟ exactly ଏହି situation ହୋଇ-ଥିଲା । ଶେଷକୁ ଗୌର ଦାସ ପାରିଲା କି ? ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ହାରିଲା । ସେ ବି ତ ସୁଅ ମୁହଁରେ ଟଙ୍କା ବଢ଼େଇବାକୁ ପଡ଼େଇ ନ ଥିଲା । କ’ଣ ହେଲା ଦେଖିଛୁ ?”

ଭଦ୍ରମହିଳା ୩୦ ପ୍ରସାରିତ କଲେ । ଗର୍ବରେ ଗାଲ ତଳର ପେଣିଗୁଡ଼ାକ ଝୁଲୁ ଆସିଲା ତଳକୁ ।

“ଏମାନେ ଅସଲ କଥାଟା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ! ଏସବୁ ଧନ୍ଦାରେ ନିଜକୁ ଧା-
ଧପଡ଼ କରିବାକୁ ହୁଏ । ଲୋକ ଲଢ଼େଇ କାମ ହେଲାଣି ଆଜି କାଲି ! ଯେତେ ହାତେ
ଯିଏ ନାଜଗି ଫାଲ । ଆଜୁଠି ଦେହେଇଲେ ବାହା ଗିଳିଦେବେ । ଆରେ ବାବା,
ଟଙ୍କା ମତେ ଟଙ୍କା ପକେଟ୍‌ରେ ପଶିଲ, ଆରାମରେ ଘରେ ଶୋଇଲେ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ
ଘରେ ସବୁର ସାଙ୍ଗରେ ଡାକରେକଟ କଣ୍ଟାକଟ କରେ । Agent ଦ୍ଵାରା କାମ
ମୋର ଆସିବା ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ । ହେଇ ଦେଖ କାର୍ ନାହିଁ ତଥାପି ବସ୍‌ରେ ଯିବାକୁ
ସକାଳୁ ଆସିଲି । ନ ଚଲେ ନ ଚଲେ । ଘର ତ, କେତେ Strain ନେବାକୁ
ହେଉଛି ମତେ !

ଦ୍ରବିଚା ରମାକୁ ଚମୁଟି ସାରିଲାଣି । ଉନି ଉନି କହିଲା; “ଏ ଭଦ୍ରମହଲା କ’ଣ
କଲେକ୍‌ସନ୍‌ରେ କଣ୍ଟେଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି ?”

“ହଁ” ଜବାବ ଦେଲା ରମା ।

ପୁଣି କଥା ବଢ଼େଇଲା, “ଗୋଲମାଲଟା ପୁଣି କିଏ କଲ, ସେହି ନିଧି
ଦାସ ?”

“ଭଦ୍ର — ଆର୍ଡ଼ ପାଟି, ମନ୍ତ୍ରୀ Interfere କରୁଛନ୍ତି । ଭୟ ଦେଖାଇ
ଜାଲରେ ପକାଇବାର ଗୋଟିଏ ଫଦା । ହେଲେ କିଏ ତାଲେ ତାଲେ ଗଲେ ମୁଁ
ପତ୍ତରେ ପତ୍ତରେ ଯିବି । ମୁଁ କ’ଣ ନୁଆ ହୋଇଛି ସେ ଡରବ । କ’ଣ କହୁନି
କଂସାର ଘରର ପାରା ସେ ପୁଣି କୁଲି ଡାଉ ଡାଉକୁ ଡରବ ? ମୁଁ ବେଶ୍ ଶୁଣେଇ
ଦେଇଛି । ଖାଲି ବୟସ ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ ମୋର extra qualification
ଅଛି । ପୁଣି ମୁଁ Graduate । ସବୁତ ପୁଣି ଦେଖିବାକୁ ହେବ ! କାଲି ସଜକୁ
ବସି ବସି ୪୦ଟା କପି ଆଣି ରାତିକୁ ଘରକୁ ଫେରିଲି । ଫଟୋଗ୍ରାଫିକ ପୁଣି
ସବୁ groupକୁ Appeal କଲପରିତ ହେବା ଦରକାର । ମୁଁ ଶୁଣିବା ଗ୍ରୁପ୍‌ରେ
ଭାଗ କରି ଦେଇଛି ।”

ରମାକୁ ପୁଣି ଚମୁଟିଲା ଦ୍ରବିଚା । କାନ ପାଖରେ ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି କହିଲା
“ଏହି ଭଦ୍ରମହଲାଙ୍କର ୪୦ଟା ଫଟୋ election ପାଇଁ ! ପୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କୁ
ppeal କରିବ ! ହରିବ୍ ! (Horrible) ରମା !”

ଏଣେ ରମାର ଘିଠି ଦରକ ହେଲାଣି ଚମୁଟା ଖାଇ ଖାଇ । ରମା ଓଠ
ବୁଲି ହସ ଭୋଲୁଛି । “ଫଟୋ ଗ୍ରୁପାକ ଆଗେ ଦେଖ ନା !”

ଉତ୍କଳଶିଳା ହୋଇ ନାହିଁ ପଡ଼ିଛି ପ୍ରତିଟି । ଖୋସାଟା ଖସି ପଡ଼ିବ ବୋଧହୁଏ । ଅତ୍ୟଧିକ କୌତୁହଳରେ ଅସଦର୍ଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ପ୍ରତିଟି । ଅଭିଜ୍ଞା କୁଡ଼ିଆ ଦୋହଲୁଛି, ତାର ନାଭିକେନ୍ଦ୍ର ବିଚଳିତ ହେଲଣି ।

ଗୁରୁଟି ସୁଦର୍ଶ ଲକ୍ଷ୍ମୀପା । ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଦେଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ଲବଣ୍ୟ । ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷ୍ମୀପା ପ୍ରାର୍ଥୀ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପୋଜରେ ୧୨ଟି ଫଟ । ବ୍ୟାଟ୍ମିଶ୍ଟନ ର୍ୟାକେଟ୍ ସହ ସ୍ଥାନସ୍ଥ ପିନ୍ନା, ସାରାସ୍, ଶାରାସ୍ ପିନ୍ନା, ନୃତ୍ୟର ବିଚିତ୍ର-ଠାଣୀ, ଗୁଡ଼ଲିନ୍ ସହ ଶାଢ଼ୀପିନ୍ନା ଫଟ ସୁରୁତ ସମ୍ପନ୍ନ ।...ସାଲଡ୍ରାର ପଞ୍ଜାବୀ ପୁଣି ବେଲସ୍ ପିନ୍ନା ଫଟ ଗୋଟି ଆକ୍ଷିରେ ସାଟ୍ ଓ ବଲବଟମ୍ । କିଏ ?

ପ୍ରତିଟି ନିଜ ଜୁଡ଼ାକୁ ସମ୍ବଳିତାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି । ଜୁଡ଼ା ଦୋହଲୁଛି ଅଭ୍ୟନ୍ତର ବାତ୍ୟାରେ ।

ହସିଲା ରମା । “ଏଗୁଡ଼ାକ ଜୋଇଁଙ୍କ ପାଇଁ ନା ? ଆଉ ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ମୀପା ?”
“ଦେଖନା” ଲବଣ୍ୟର ମୁହଁ ଆସପ୍ରସାଦରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଗଲା ।

ପୁଣି ଓଠରେ ପାନ ପୁରାଇଲେ ଲବଣ୍ୟ । ବିଜୟନର ହସ ଲବଣ୍ୟ ଓଠରେ ।

ଶାଶୁ ଶୁଣୁରଙ୍କ ପାଇଁ ।

ବିଭିନ୍ନ ପରିବେଶରେ ଅସୁବ ଫଟ—ଚିତା ଦେଉଛି ରଚିତା, ଲେନରତା ରଚିତା, ଶାଦା ଶାଢ଼ୀପିନ୍ନା ଗାଈଲୁଟିଆ ରଚିତା, ଲୁଗା କାଚୁଛି ରଚିତା; (ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଙ୍କସନ) ଠାକୁରପରେ ପୂଜାରତା ରଚିତା, ଫୁଲ ଗୁଡ଼ୁଛି ରଚିତା, ପିଲକୁ ଟାପୋଇ ଦେଉଥିବା ରଚିତା । ପୁଣି ବିଭିନ୍ନ ବସ୍ତ୍ରରେ ଗୁରୁଟି ଶିଶୁ ସହ ପରିଚାଳିତା ରଚିତା ! ତମଜାର ଫଳ !

“ଏ ପୁଣି କଣ ?” ଶେଷ ଫଟଟିକୁ ଦେଖାଇ ପ୍ରଶ୍ନକଲ ରମା ।

“ହେଉ ତ ମଜା । ଟୋକାଟା ସିନା ସ୍ନାଟ୍, ଆଧୁନିକ, ଆଇ; ଏ; ଏସ୍; ବର୍ଷ ହେଲୁ ପାଇଲଣି । ହେଲେ ବାପ ବୁଡ଼, ପୁରୁଣା କାଳିଆ । ଏବେ ବି ଫ୍ୟାମିଲି ପ୍ଲାନିଙ୍ଗ୍ କରି ଶିଖି ଚାହିଁ । ବୁଡ଼ାର ଗୁରୁ ଗୁରୁଟା ସାନ କୁଆ, ପୁଣି ସେମାନଙ୍କ **Sentiment**କୁ **appeal** ନକଲେ—ବୁଝେନି ସବୁଆଡ଼କୁ ନଜର ସିନା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କର ଆଏ । ଆଉ ଯଦୁ ଦାସ ପୁଣି ମୋ ସଙ୍ଗେ ପାର୍ବିବ ? ହୁଁ ! ଦେଖ, ଏଇଟା ନିଶ୍ଚୟକର । ନିଶ୍ଚୟ ହେଲେ ଅଳ୍ପ ପାଠୋଇ ନାଶ୍ଟନେସୀ ନା ! ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏଇ ଫ୍ୟାକେଟ୍ଟା ।” ଲକ୍ଷ୍ମୀପା ଖୋଲ ହେଲା ।

ମଢ଼ୁଗାଲ ରଚିତା, ସାଦାସିଧା ସୁନ୍ଦର । ନାନା ପ୍ରକାର ଫଟର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ।
ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ର କପ୍ ଓ ସିଲ୍ଡ ସହ ରଚିତା । ପାଖରେ ଲେଖାହୋଇଛି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ
ଗ୍ରନ୍ଥୀ !!

ଫଟଟି ଦେଖାଇ ସାର ରମା ମୁହଁକୁ ଗୁଞ୍ଜି ହସିଲ ଲବଣୀ । କେପରୁ ଆ
ହସ । ତାଛଳର ଛଟା...

“ଭରୁଛନା ରଚିତାର ପାଠ ପଢ଼ା କଥା । ଠିକ୍ ଧରି ପାରୁଥିବ । ଏଗୁଡ଼ାକ
ରଞ୍ଜିତାର ନାଚର କପ୍ ସିଲ୍ଡ, ଆଉ ରଚିତାର ମଧ୍ୟ ପାଠ ବୋଲି ତଳେଇ
ଦେଲେ କଣ ହେବନି ? ଶୁଣର ପରା ରଞ୍ଜିତ ପୁରସ୍କାରପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରାଇମେରୀ ଶିକ୍ଷକ ।
ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଭଲ ଗ୍ରନ୍ଥଟିଏ ବୋହୁ କରିବେ ।”

ପୁଣି ଲମ୍ବି ଆସିଲ ଶିଥିଲ ଗାଲ । ନିଜ ବୁଦ୍ଧିକୁ ନିଜେ ତାରିଫ କଲେ
ଲବଣୀ—“ସିଧା ଅଙ୍ଗୁଳରେ ଘିଅ ଭଲ କିଏ କାଢ଼ିଲଣି ? କ୍ଷେତ୍ରେକର୍ମ ବଧୂଦୃତେ !
କଣ କହୁଛୁ ?”

“ନିଶ୍ଚୟ” ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲେ ରମା । ‘ତୁମକୁ ଆଉ କିଏ ବାଢ଼ିବ !’

“ନିଧିଦାସ ଭରୁଛ ଖାଲି ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା Cash ଦେଲେ ସେ ନିବସିବ ।
ଖବର ପଠେଇଛୁ ବୁଢ଼ା ପାଖକୁ । ଆରେ ବାବୁ, ବୁଢ଼ାର ମାଷ୍ଟ୍ରିଆ ବୁଦ୍ଧି । ଟଙ୍କାଠୁ
ଗୁଣକୁ ବେଶୀ ଚିହ୍ନେ । ଫ୍ରାଟ୍, ଫ୍ରିଜ୍, ଫିଆଟ୍, ଫର୍ନିଚର, ଫିଉରର ପାଇଁ ଆଶା
ଏତକ ନ ଦେଇ କିଏ ଭଲ I. A. S. କଲଣି ଶୁଣେ ? ତମେତ ଜାଣ !
ରଞ୍ଜିତା ବେଳକୁ ମୋତେ କେମିତି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲ । ଶ୍ରେଣୀ 8th
Standardରୁ Conventରୁ ଆସି ମାଟ୍ରିକ୍ ପ୍ରଥମ ଥର ପାସ୍ କଲ । ଟଙ୍କା
ଖର୍ଚ୍ଚ ନ କରିଥିଲେ ହୋଇଥାନ୍ତା ଖୋଲ ବରଷରେ B. A ପାସ୍ ? ମୋଟା
ଗଡ଼ଣ ତାର । ପଢ଼ୁକୁ ହଜିଗୁଣ ହୋଇଥାନ୍ତୁ । କମ୍ ଟଙ୍କାତ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିନ ଡିଗ୍ରୀ
ପାଇଁ । ଖର୍ଚ୍ଚ କଲ ହେଲେ କାଜିଦା କରି । କାମ ଖଟମ୍, ପଇସା ହଜମ୍ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନର ଘରର ଦାସିନ୍ଦ୍ର କଥା ଶୁଣି ଡରିଲ ଗୌର ଦାସ । ମଫସଲ ଜାଗା ।
ତା ହିଅ ଚଳିପାରିବନି ! କମ୍ ଟେକନ କରୁଥିଲ ଓହରିଗଲ । ଅଥଚ ଦିନେ
ଯାଇଛୁ ନା ଗାଁକୁ ଶ୍ରେଣୀ ? ଆରେ ବାବୁ କାମ ସରିଲେ ତୁମେ କିଏ ଆମେ
କିଏ ? ଗାଁ ତ ଗାଁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଦିନେ କାଲି ଆସେ ଯେଉଁ ? ଖାଲି ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ
କୋଠା ତୋଳୁଛୁ ବୋଲି ଏବେ ଆସୁଛୁ । ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଏବେ ହରିୟାନାରେ
ଜିଲ୍ଲାପାଳ । କାଲି ଉଦ୍ରେ ଗାଁକୁ ଯାଏ ନା ସିଏ ? କଣ କହୁଛୁନି ବୁଦ୍ଧି ଥିଲେ
ଘାପଘରେ ହିଅ ।—ତା କ’ଣ ଏଇନେ କହୁ ପକାଉଥିଲ ? ଛୁଡ଼—ଛୁଡ଼—ବନ୍ଦ୍—
ସ୍ବାଗତ ପରା !”

ପୁଣି ପାନ କଲରେ ପୁରେଇ ଦିଲ୍‌ଦାରୀ ହସ ହସିଲେ ଲବଣ୍ୟ । ସୁନା ବ୍ୟାଘ୍ରଦେବୀ ପଡ଼ିବୁ ଗୁଣ୍ଡି ବରୁ କାମୁଡ଼ିଲୁ ଧର ଚାକି ଛୁଟିକ ପଡ଼ିବେ, “ନା—ନା ଆଜି ଆଉ ବସ୍ ଆସିବନି ଦେଖୁଛୁ । ମୁଁ ନଗଲେ ସବୁ ଭଣ୍ଡାର ହେଇଯିବି । କ’ଣ ବସ୍ ଏଯାଏଁ ଆସିନି ?” ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି ଲବଣ୍ୟ ।

“କ’ଣ ବସ୍ ଏ ଯାଏ ଆସିନାହିଁ ? ରକ୍ଷା କଲୁ ମା କଟକଟଣି ! ମୁଁ ବସି ଗଲି ।”

ତର ତର ହୋଇ ଚେକ୍‌ସାରୁ ଓହ୍ଲେଇପଡ଼ିଲୁ ସିଏ । କୃଷ୍ଣ କୁସ୍ମିଆ ଅଧା-ପାଚିଲା ଓଢ଼ା ବାଲି । ଫିଟି ପଡ଼ିଛୁ ପିଠିରେ । ବାଲି ତଳେ ସାନ ଶୁଟିଟେ । କପାଳରେ ସିନ୍ଦୂର ସଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ । ଦୁଇଟା ମୁଣି ଦି’ହାତରେ । ମୁଣି ଥୋଇଲା ତଳେ । ସବୁ ଭିତରୁ ସିନ୍ଦୂର କାଢ଼ି ରମା ବେକରେ ଲାଗେଇଲା ଲଳିତା ।

ସବୁର କାତରେ ସିନ୍ଦୂର ଦେବା ବେଳକୁ ଲବଣ୍ୟ ମୁହଁ ଚୁଲେଇ ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ ।

ବ୍ୟସ୍ତ ବସ୍ତ୍ର-ଲବଣ୍ୟ !

ମିଠାଟିଏ ରମା ପାଟିରେ ପୁରେଇ ଦେଇ ଲଳା କହିଲୁ, “ଯାହାହେଉ, ଠିକ୍ ସମୟରେ ପହଞ୍ଚି ଗଲି । ନହେଲେ ପୁଣି ଦିନଟେ ଝୁଲୁରୁ ଛୁଟି ନେବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା ।”

ରମା ହସିଲା । “କୁଆଡ଼େ ଥିଲୁ ଲେ ପାଞ୍ଚଦିନ ହେଲା ? ତତେ ନ ଦେଖି ମୁଁ ଟିକେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲି । ଆଜି ଫେର Hospital ଯିବ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲି । ଯାହାହେଉ, ସୁ ଖବର । କିଛି ଆଉ X-ray ପ୍ଲେଟ୍‌ରୁ ବାହାରିନି ତ ? ତୁ ଖାଲି ଯାହା ମିଛରେ ଡରୁଥିଲୁ ନା ।” ରମା କଣ୍ଠରେ ଆନ୍ତରିକତାର ଅନାବଳ ମାଧୁରୀ ।

“ନା ଲେ ! ଏ ଯାଏଁ ଶପୋର୍ଟ ଆସିନି । ଚାରିଦିନ ହେଲା ବେଶି Serious ହୋଇ ଯାଇ ଦେହ । ପୁଣି ଛୁଟି ନେଇ ଖାସ୍ ଏଇଠି ଥିଲି । ଡେଣେ ଶାଶୁ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ସୁରେଖାଟା ଚଳେଇ ନେଉଛୁ । ଜମା ନିଦ ନାହିଁ ତାଙ୍କୁ । ଏଇ ଚାରିଦିନ କାଳି । ଯାହାହେଉ, କାଲି ଟେଲିଗ୍ରାମଟା ପାଇ ଏବେ ଟିକେ ଭଲ ଅଛନ୍ତି । ଆଜି ଲାଗେଇଥିଲେ ତୁ ଯାଆ ଚଣ୍ଡି ମନ୍ଦିରରେ ଦୀପ ବସେଇ ମୋ ପାଇଁ ପୂଜା ସିନ୍ଦୂର ଆର୍ପଣ । ଆଜି ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ହରଲିକ୍ସ ଅଙ୍ଗୁର ଖାଇଛନ୍ତି ଟିକେ । ହେଲେ ମୁଁ ଆସୁଛି କେତେକେ ? ଗର୍ଭବାକୁ ତାଙ୍କର ଆଜି ପ୍ରାଣ ମନ । ମତେ ବେଳ କାହିଁ କହିଲୁ ? ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଆସିଛି । ହଁ ଲେ, ଅସଲ କଥା କହିନି ତତେ । ତାଙ୍କୁ କହିଲି—ଶୁଣିଲେ ଜଣେ କିନ୍ତୁ ଭାଷି ଖୁସି ହେବ ।

ସେ ଆମ ରମା । ଦାସକୁ ମୋର ପିଲାଦିନୁ ସେ ଭଲପାଏ । ମନେ ନାହିଁ ତୋର ସ୍କୁଲ ପ୍ରାଇଜ୍‌ରେ ତୋ ପାଠରେ ସେ ସାରାଦିନ ରହିଗଲା ! ତୁ ତା ନାଁ ଦେଇଥିଲୁ ନା ଦାସକ !”

ମଧୁର ସ୍ମୃତିର ରୋମଞ୍ଚନରେ ଲଲାବତୀର ଶେତା ଦୁଗଳ ମୁହଁଟା ଟେକି ଉଠିଲା । ଘୋର ହୋଇଯାଇଥିବା ଦାନ୍ତ ଦିଶିଗଲା । ଲବଣ୍ୟର ଛଟା ଏବେବି ରହିଛି ପତଳା ଓଠ ତଳେ, ଚିତ୍ରକର ରେଖାରେ ।

“ଦାସ I.A.S. Interview ରେ Select ହୋଇଗଲା ଲେ ! 3rd position ମାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ।”

ଲଲାବତୀ ମୁହଁ ଉଜୁଳ ଦିଶୁଛି । ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ପଦଚକ୍ର ତାରି ରେଖା ଗୁଡ଼ାକ ଝଟକି ଉଠୁଛି ।

ରମା ଲଲାବତୀର ହାତୁଆ ଦୁଗଳ ହାତ ଦୁଇଟା ଗୁପି ଧରିଲା ପରମ ସ୍ନେହରେ ।

“ତୋ ପୁଅ ଭଲ କରିବନି ଲଲା, ତୁ ପରା ସେ ଯୁଗରେ ମ୍ୟାଟ୍ରିକ୍‌ରେ ପୋଜିସନ୍ ରଖିଥିଲୁ । ସେ କଥା କ’ଣ ମନେ ନାହିଁ ମୋର ?”

“ଭୁନୁହ, ଭୁନୁହ, ଲୋକେ ଶୁଣିଲେ ହସିବେ । ଆହା ବଡ଼ ପାଠୋଇଟା ନା ! ସେ ଲଲା ଅନେକ ଦିନୁ ମରିଛି । ଏ ଖାଲି ତାର ଡ୍ରୋମା ।”

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କଣ୍ଠର ମାଲ ଶିର ଟାଣି ହୋଇ ଯାଉଛି । ନିଃଶ୍ୱାସ ଦ୍ରୁତ । ଦୁଗଳଦ୍ୱାରା ସଙ୍କେତ ।

ପ୍ରତିରୀ ଓଠରୁ ଅଜଣତାରେ ଖସିଲେ ଫୁଟିଏ—“ଲଲାବତୀ ଦାସ ।”
(ସ୍କୁଲର ନେତ୍ରୀ ଲଲାବତୀ , ଅସାଧାରଣ ଧୀମଞ୍ଜୁ ଛୁଆଁ ଲଲା)

ଲଲା ହସିଲା । ସୁନ୍ଦର ଦାନ୍ତ ଗୁଡ଼ାକ ଘୋର ହୋଇ ଯାଉଛି ଠିକ୍ ସୁନ୍ଦର ରୂପ ପରି ।

“କିଏ ମଙ୍ଗଳା ନା ? ମୁଁ ଦୋ ଦୋ ଚିନ୍ତା ହେଉଛି ଲେ । ଆଖିକୁ ଆଉ ଜମା ଦିଶୁନି । ଗୁଳିଣିଆ ଧରିଲଣି । ଏଥର ଚପିମା ନଦେଲେ ନଚଲେ ।

ରମା କଥା କାଟିଲା “ଭବୁଁ ! ମଙ୍ଗଳା ନୁହେଁ, ସେ ବି ମରିଛି । ଇଏ ପ୍ରତିରୀ ଛୁଁତ କଲେଜରେ ପଢ଼ି ନଥିଲୁ ସେବେ । ପଢ଼ିଲା ବେଳୁ ସେ ତା ନାଁ ବଦଳାଇ ଦେଇଛି ?

ପ୍ରତିରୀର ହାତରେ ସ୍ନେହରେ ଗୁପି ଦେଲା ଲଲା ।

ବସ୍ ଆସିଗଲା ।

ହାତ ସଞ୍ଚାର ହୋଇ ଉଠିଲେ ସମସ୍ତେ...

ନାଲନ୍ ଶାଢ଼ୀ, ପରିବା ବୋର୍, ଧୂପକାଠି, ସିଂହ କାମ, ଅମୌଘାସ୍, ଟିଫିନ୍ କ୍ୟାବ୍‌ସ୍, ସୁପାର୍ଭ ଉ୍ୟାନଟି ବ୍ୟାଗ, ଟେବୁଲ ପଙ୍ଗା ପରି ଜୁଡ଼ା ଗମ୍ଭୀର ଖୋସା ସବୁହେଲେ ଏକାକାର ।

ସମସ୍ତେ ଠେଲ ଠେଲି ପେଲ ପେଲି ହେଲେ ।

ଏକପି ହେଲେ ଆଗପଛ ବନ୍ଦର ସିଟ୍‌ରେ ।

ବନ୍ଦ ଛୁଡ଼ିଲ ।

ବନ୍ଦ ଛୁଡ଼ିଲବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା, ଲବଣ୍ୟ ହାତରେ ଲାଲାବଜାର ମଳିଚାଆ ଅମୌଘାସ୍ ଓ ଟିଫିନ୍ କ୍ୟାବ୍‌ସ୍‌ର ଭରା ବ୍ୟାଗ୍ ।

କାତ ପାଖରେ ମେଞ୍ଚାଏ ଚଣ୍ଡି ସିନ୍ଦୂର ଲେପି ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ଲଲାର ଦେହ ଗୁଞ୍ଜି ବସିଛି ଲବଣ୍ୟ । ଟେବୁଲ ଫ୍ୟାନ୍ ପରି ଖୋସାଟା ଡେଣା ଭିତରେ ଛୁପି ଯାଇଛି କେମିତି କେଜାଣି !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଲଲାର ହାତୁଆ ହାତ ଲବଣ୍ୟର ମାଂସଲ ହାତ ଭିତରେ ଲୁଚି ଯାଇଛି, ଛୁପି ଯାଇଛି ବେଶ୍ ସହଜରେ

ହସ୍ତୁ ରମା...

ପ୍ରତିଗୀ ଆଖିରେ ଶୂନ୍ୟତା...

ମୀରା ଫେମିନା ପଡ଼ୁଛି...

ଶିଉଳି ଚପମା କାତ ପୋଡ଼ୁଛି...

ବନ୍ଦ ଛୁଟୁଛି...

ମଜଲାବାଗ୍ ଛକ ପାରି ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।

● ସମ୍ଭାବ୍ୟ ହିନ୍ଦୀ

ସବୁଠାରେ ସେଇ ଗୋଟିଏ କଥା, ସେଇ ଗୋଟିଏ ସମସ୍ୟା...

“ବାଲ ସବୁ ଛୁଣୁଛି ।”

କିଏ କହେ ପରମାଣୁ ବିସ୍ଫୋରଣର ପ୍ରତିଫଳା...

କିଏ କହେ ସୌଖିନ ତେଲର ଲୁଣ... କିଏ କହେ ଏବେ ସବୁ ଭେଜାଲ,
କିଏ ବା କହେ ନାନା ପ୍ରକାର କେଶବନ୍ୟାସ ଅଭିଷ୍ଟ କରି ତୋଳୁଛି ବାଲ
ଗୋଛାକୁ...

ସବୁର ମୁଣ୍ଡରେ ପ୍ୟାଡ୍, ଟ୍ୟାସଲ, ରିଙ୍ଗ୍, ଯାବତ୍ତାୟ କୃତ୍ରିମ
ଉପକରଣ ..

ଅଥଚ...

ତାର ପୋତା କପାଳକୁ ହୁ ହୁ ହୋଇ ବାଲିଗୁଡ଼ାକ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି
କାହିଁକି ? ଏକଦମ୍ ତାଡ଼କା ଅସୁରୁଣୀ ପରି ଏତେ ବାଲ, ଏତେ ରୂପ ?
ହୁ—ହୁ—ହୁ; କି ଲଭ ?

ଏ ଗୁଡ଼ାକ ନ ଥିଲେ କଣ ଚଳନ୍ତା ନି ??

ତାର ଭଉଣୀ ରେଣୁ, ବାହା ହେବା ବୟସ ହେଲଣି । ଦୁଇଟା ମୋଟା
ମୋଟା ଟ୍ୟାସଲ୍ ଦେଇ ବେଣୀ ପକାଇଛି । ସେ ପୁଣି ମାତ୍ର ଦୁଇ ଆଙ୍ଗୁଳି ସବୁ !

ଲଜରେ ମୁଣ୍ଡ କଟି ଯାଇଛି । ଅପାତରେ ଏ ଦାନ କାହିଁକି ???

ଆରମ୍ଭ ଗର୍ବନର ସବୁ ମଧୁ ଝରି ଯାଇଛି ! ତରଳ ଗୁହାଣୀ, ପୁରଲ
ପୁରଲ ଗୋଲପି ଗାଲ, ଆମନ୍ତ୍ରଣପିପାସୁ ଅଧରର ଲେଉଟାଇ । ସବୁ ସରି
ଯାଇଛି ।

ଗାଲରେ ଦି ପୋପ ଗୁଡ଼ଲ ଧରିବ । କପାଳରେ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ନଳ ସମାନ୍ତର
ଶିର କେଇଟା ଭଜ ବାଜିଲେଣି । ଓଠ ଦୁଇଟା ସାଦା କାଗଜ ପରି ଧୋବ । ରକ୍ତ-
ଶୂନ୍ୟତାର ପ୍ରତୀକ । ଆଖି ଗୁରୁପଟେ ଗାଢ଼ ବହଳ କଳା ଦାଗ । ମୁଣ୍ଡରେ ଟିକିଏ ବ
ତେଲ ବାଜେ ନାହିଁ । ଦି'ଦିନରେ ଥରେ ପାନିଆ ବାଜୁଛି, ନିଜ ରୂପ ପ୍ରତି ଚରମ
ଅବହେଳା ଆରମ୍ଭର ।

ତଥାପି...

ଶତ୍ରୁ ପରି ଟିକି ଟିକି କରି ଗୋଦଳକୁ କୋର ଖାଇବାକୁ, କାଳସର୍ପ ପରି
ଭାଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗି କଳା କେଶର ଜଙ୍ଗଲ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି, ପିଠିରେ
ଲମ୍ଫି ଯାଇଛି । ବଟାକ୍ର ସର୍ପର ଦଂଶନରେ ଅଧୀର ହେଉଛୁ ଆଗେ ।

ସେ ବାଲି ଗୋଛାକି ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇ ଫଣାପରି ବାରମ୍ବାର ଆଘାତ କରୁଛି
ଭିଜିଲା ମନକୁ—ସ୍ମୃତି ! ମଧୁର ସ୍ମୃତି !

ସ୍ମୃତିର ଫଣା...ତା'ର ଆଘାତ !

ଆଃ...କି ଯନ୍ତ୍ରଣା !

ଘନକଳା କୁଞ୍ଜକୁଞ୍ଜିଆ ଅଫରୁପ କେଶିଣୀ । ଦେଖିଲେ ଆଖି ଫେରାଇ ଦ୍ଵିଏ
ନାହିଁ । ସମଗ୍ର ଶରୀରର ସବୁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଚପୁଡ଼ି ନେଇ ସେ ବାଲି ଗୋଛାକରେ
ଅବା ନିଚାଡ଼ି ଦେଇଚି କିଏ !

ରେଣୁ କେତେ କହେ; ସାଇ ପଡ଼ିଣା ସଭିଏଁ କହନ୍ତି—“କେତେ ସୁନ୍ଦର
କାଲି ଲେ ତୋର—ଦେଖିଲେ ଲେଉଟି ହୁଏ ।”

କହନ୍ତି ପରା—ଦୃଷ୍ଟି କଲେ ଛୁଡ଼ି ଯାଏ ! କାହିଁ ଯାଉନି ତ !!

ସାନପୁଅ ଶୁଣିଗଲେ ସେଇ ବାଲି ଗୋଛା ଧରି ଟାଣେ । ତଥାପି ଶତ୍ରୁ
ପରି ବେଦନାର ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଟାଣି ନେବାକୁ ସେଇ ବାଲିଗୁଡ଼ାକର ଅହରହ
ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ! ସେ ବାଲି ଭିତରୁ ଦୁଇଟି ଆବେଗ ବହଳ ହାତର ସ୍ପର୍ଶ ରକ୍ତକୁ ଚଞ୍ଚଳ
କରେ । ତାର ଭିତରୁ ଉଠି ମାରେ ଦୁଇଟା ଶୁଧାଶିନେନ୍ଦ୍ର, କହେ, “ମୁଁ ଏଇଠି ଅଛୁ
ରହି ! ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟ ଏଇ ମେଘମାଳା ଚୁଣ୍ଟି କୁନ୍ତଳରେ । ପାରୁଛୁ ମତେ
ଅନୁଭବ କରି ?”

ବେଦନାର ଆଦିଶୟ୍ୟାରେ ଆରତାର ଆଖିପତା ଭିଜି ଭିଜି ଗଲା । ବିବାହତ
ଗୋଦଳର ଗ୍ରେଟ ଅଧ୍ୟାୟ କିନ୍ତୁ କେତେ ବଞ୍ଚିଲି—ସୁତମାମଣ୍ଡିତ ସେ ଅଧ୍ୟାୟ !

ସେ କହୁଥିଲେ ସଦାବେଳେ—

ତାର ସୁନ୍ଦର କଳା କୁନ୍ତଳରେ ପ୍ରାଣଭରା ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ କହୁଥିଲେ—

“ଅଳକେ କୁସୁମ ନା ଦିଅ । ମୃଦୁ ଶିଥିଲ କବରୀ ବାନ୍ଧି । କାଳଲ
ବିହୀନ ସଜଳ ନୟନେ ହୃଦୟ ଦୁଆରେ ଘା ଦିଅ ।” ରସାନ୍ତ ନାଥଙ୍କର ଏଇ ପଂକ୍ତି
ଦିଅଁଟି ଥିଲା ତାଙ୍କର ଅତି ପ୍ରିୟ । ସନ୍ଦେହରହିତ ଅପଭ୍ରମ କେଶର ସୁରଭି ତାଙ୍କୁ
ମୃଗ୍ୟ କରୁଥିଲା । ଆଃ—ଆପ୍ରାଣ କରୁଥିଲେ କଳାକେଶର ସୁରଭି ସେ ।

“କାଣ ରହି ! କବିମାନେ କାହାକୁ ବେଶୀ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ? ଗୋଛାଏ
ଭୁବନଭୋଳା । କଳାକେଶର ଭେଉଁ ଆଉ ଦୁଇଟା କଞ୍ଚଳ କଳା ତଳ ତଳ ଗଣ୍ଡର

ଆସି । ଏଇ ହେଉଛି କବିମାନସୀ ହେବାର ଉପାଦାନ । ତୁମର କ'ଣ ଅଭାବ ଥିଲା କହଲୁ ?” ହସି ଉଠନ୍ତି ସିଏ ।

ଜାଣେ ଆରମ୍ଭ, ଆଖି ଦୁଇଟା ତାର ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ସାଙ୍ଗିଲିମାନେ କହନ୍ତି, ରାଜୁ ରାୟଙ୍କ ନାଲି ଲହରୀର ପୋତଳଗରା ଆଖିର ମଡ଼େଲ !

ହସି ହସି କୌତୁକ କରି କହେ ସେ କାହିଁ ?

କେଉଁ କବିର ତ ମାନସୀ ହୋଇ ପାରିଲି ନି ।

ଖାଲି ଶୁଷ୍କ ନିରସ ଜାୟା ଓ ଜନନୀ ..

“ଉହଁ...ମରୁଭୂମିରେ ଝରଣା ଧାଉଁ ବୁଝାଇଲ ଯେ ! ତା ନହେଲେ ମୋ ପରି ଅରସିକ ପୁଣି କି ହୁଅନ୍ତା କି ? ଏମିତି କେଶବଚ୍ଛର ଫ୍ରେମରେ ପଡ଼ି ପାରିନ୍ତା ?”

ତୃପ୍ତିରେ ଭରିଉଠେ ଆରମ୍ଭର ପ୍ରାଣ । ଆପଣା ମନମତାଣିଆ ମୁକୁଳାକେଶ ବଢ଼େଇ ହୋଇଯାଏ ପ୍ରସାରର ଛୁଇଁରେ...

ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ପ୍ରସାର କହେ, “ଜାଣ ମୁଁ ନୁଆ ଭାଗବତ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଅଳକ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଅରସିକଂ କରେଇ ରସିକଂ, ଶୁଷ୍କଂ କରେଇ ପଲ୍ଲବିତଂ କୃଷ୍ଣ ଅଳକାସ୍ପର୍ଶାତ୍ । ମୁଁ କି ରଚୟିତ କରିତା ! ଆରେ—ହସ ନାହିଁ ତୁମେ ! ତୁମପରି ମୁଁ ତ ସଂସ୍କୃତ ପଢ଼ିନି କି ତାର ଧାର ଧାରେ ନାହିଁ । ଏ ତମ ବାଳର କାରସାଦି । ସେହି ବାଳର ମୋହ ସୃଜନା ଶକ୍ତି ଆଣି ଦେଇଛି । ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ସେ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରିନ୍ତି କଳାକେଶର ଜଙ୍ଗଲକୁ, ଶୟତ ପିପାସିତ ଭଙ୍ଗୀରେ ।

“ମାଧବ ଦିନ ବୁଲି ମିଳିଯ ଯାଏ ।” ଆଜି ଅଜ୍ଞକାର ରାତି ଓ ମରଣର ଆମନ୍ତ୍ରଣରେ ହିଁ କୁଟି ବୁଲିଛି ଆରମ୍ଭ । ସେ ଯାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସବୁ ଯାଇଛି । ଅଳକରେ କୁସୁମ ନାହିଁ, ନନ୍ଦନରେ କଞ୍ଚଳ ନାହିଁ...ତଥାପି ସେହି କଳା କେଶର ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ମୁକ୍ତାପରି ବଢ଼େଇ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଦୁଇଟି ଆବେଶବୋଲା ହାତର ମଧୁମୟ ସ୍ପର୍ଶ ! କେତୋଟି ଅଭୁଲ ଶବ୍ଦର ତରଙ୍ଗ...ସ୍ଥମନକୁ ଦ୍ରୁତ କରୁଛି ।

ସେ ଦିନ ଏହି ବାଲ ଗୋଛାକ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ମନାନ୍ତର ହୋଇଥିଲା ଆରମ୍ଭର । ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରସାର ଦିନେ ଜିଦ୍ ଧରି ବସିଥିଲା, ସାମ୍ନା ଦେଇ ବାଲ ଛଡ଼ାଇ ଫୁରୁ ଫୁରୁ କରି ଉଡ଼ାଇ ଦିଅ ! ଭୁଲ୍‌ରେ ବଢ଼େଇ ଦିଅ ସେ କଳା କେଶର ତରଙ୍ଗ ମାଳା ! ସେଇ ତରଙ୍ଗ ମାଳାରୁ ସେ ସାଉଁଟିବ ମୁକ୍ତା ! କି ଅଜବ ଖିଆଲ ! ସେତେବେଳକୁ ଆରମ୍ଭକୁ କେତେ ବା ବୟସ ହୋଇଥିବ ? ନା—୧୦ ବର୍ଷ ବି ଅଧିକମ କରି ନଥିଲା ସେ । ଧିଲ ମନରେ ଭାରି

ରାଗ ହେଲା—ଆରଟା ମୁହଁ ଶୁଣି କଲା । ନା—ନା—ନା—ବାଳା ମେଲିକଲେ ନା
ବାଳା ଛୁଡ଼ିଯିବ ମୋର ଅଡ଼ୁଆ ହୋଇଯିବ—ବୋଉ ମନା କରିଛୁ ।

ମୋର ମରା ନଡ଼ିଆତେଲ ଦେବା ଅଭ୍ୟାସ । କଏ କଣ ମ !

ଅଭୂତ ଖିଆଲ ଗୁପ୍ତି ଧରିଥିଲା ତାଙ୍କ ମସ୍ତିସ୍କରେ । ନା—ନା ଭୁମକୁ
କରିବାକୁ ହେବ । ଛୁଣୁ—ସେ ବାଳା, ସବୁ ଛୁଣୁ । ମତେ ଯଦି ତୃପ୍ତି ନ ଦେଲା, କି
ଲଭ ଏବେ ରୂପ ଥାଇ...

କେଜାଣି କାହିଁକି ତାର ମଧ୍ୟ ସେ ଦିନ ଜିଦି ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ନା—ନା—
ଜାଣୁ ଜାଣୁ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ବାଳଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ନଷ୍ଟ କରିପାରିବ ନାହିଁ...କି ଅଭୂତ
ଖିଆଲ ଯେ !

ସେଦିନ ସେ ରାଗି ଥିଲେ । ଆଡ଼ିଆଖିରେ ଗୁହଁଲେ ନାହିଁ ଆରଟାକୁ । ଆଉ
ଆରଟାର ସୁନ୍ଦର ମୁହଁରେ ନାହିଁ ଆସିଲା ଆସାନ୍ତର ଦିନ କଳାବାଦଲ । ଆଉ ଟିକକୁ
ଝିଲିକିଆ ଆକାଶଫଟା ବରଷା ଧାଉ ! ଡ୍ରାଗରର ଏ ଅବହେଳା ସେ ସହ୍ୟ କରିପାରି
ନଥିଲା । ଓଡ଼ିଆ ଘରର ରିଅ ସେ । ତେଣୁ ନରମ ହୋଇ ନିଜ ଆଡ଼ୁ କ୍ଷମା ମାଗିଥିଲା
ସରଳା ଆରଟା । ସତେଜ ...“ଫିଙ୍ଗେଣୁ ସୌଭାଗ୍ୟ ଫଳାହିଁ ଗୁରୁତା” ଯଦି ଫିଙ୍ଗି-
ଜନକୁ ଆନନ୍ଦ ନ ଦେଲା; ତେବେ ଏତେ ରୂପ ଥାଇ ଲଭ କଣ ? ସ୍ବାମୀ ପାଇଁ ସିନା
ଏ ରୂପ...ତାଙ୍କର ପାଇଁ...

ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛି ସାମି ଦେଇ ଫୁରୁଫୁରୁ କରିଥିଲା ଆରଟା ତାର କଳା
କଳା କେଶଗୁଡ଼ିକୁ... ଡ୍ରାଗରକୁ ଭଲ ଲାଗିବ । ସେ ଖୁସି ହେବେ ।

ଡ୍ରାଗର ମୁହଁ ବୁଲାଇ ନେଇଥିଲେ ରାତେରେ । ହେଲେ ନରମ ହାଲୁକା ବାଳର
ଗୋଛାଏ ତାଙ୍କର ଗାଲରେ ବାଜିଲା । ନରମ ଓଠର ଦି ପଦ କଥା କାନରେ
ବାଜିଲା...ଅପରୂପ କଳା କେଶ ମନର କାଳିମା ପୋଛିଦେଲା ।

ସେଦିନ ସେ କହିଥିଲେ—ବାଳା ସ୍ବୟତ ଛୁଣିଯିବ ରାଣୀ । କିନ୍ତୁ ଆଜିର
ସ୍ବୃତି ସବୁ ଦିନକୁ ଛୁଣିଯିବ ମରମ ତଳେ, ଏ ପାଗଳକଣ୍ଠ ଆନନ୍ଦର ଶିହରଣରେ ଡ୍ରାଗ
ରକ୍ତକର୍ମିକା ମୋର ସିନ୍ଧୁ ହୋଇ ଉଠୁଛି ଆଉ ସିନ୍ଧୁ ହୋଇ ଉଠୁଛି ଭୁମର ଡ୍ରାଗ
କେଶଗୁଡ଼ି । ଯଦି ମୁଁ ମରିଯାଏ, ତେବେ ଏଇ କେଶଗୁଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ରହିବ ମୋର
ଫ୍ରେମଭରା ଶ୍ରୀ । ବାଳା ପାଇଁ ଦୁଃଖ କରନାହିଁ...ଏଇ ବାଳକୁ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ
ଭଲ ପାଏ ।

ଆରଟା ଦୁଇ ହାତରେ ମୁହଁକୁ ଗୁପ୍ତିଧରିଲା—ଛୁ—ଛୁ—ଅଳକ୍ଷଣା କଥା କୁହ
କାହିଁକି ?

ଅବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟଥାରେ ରାଜି ପଡ଼ିଲା ଡ୍ରାଗ ତଳା । ଗଭୀର ରାତିର ଦିନ
ଅନ୍ଧକାର ତାର ଦିନକୁସୁ କେଶଗୁଡ଼ି ସଙ୍ଗେ ତାଳ ପକାଇ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି

ବ୍ୟଥାର ସୁରଭି ଧରି... ପଛ କଥା—ଆନନ୍ଦ ଦୁଃଖ ଗୋଲାଗୋଲି ମିଶାମିଶି !

ସବୁ ଯାଇଛି । ମୁଁ ତର ଗନ୍ତାଘରେ କେତୋଟି ଅମୃତ୍ୟ ନୟ ଧରି ତାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଫେନ ବଦଳିବ, ଫେନ ଅଙ୍ଗନରେ ଅଜ୍ଞାତସାରରେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିବ ଅପରାଧ । <ଇମିତି ଚାକର କରି ସେ ଶିଳକୁ ମଣିଷ କରିବାକୁ ବଞ୍ଚିବ ।

ସାନପୁଅ ବାଳ ଉପରେ ଗୋଡ଼ ପକେଇ ଶୋଇଛି । ଆଖି ଲୁହରେ ବାଳ ଗୋଛା ଭଜୁଛି । ତେଲ ବନା ଫୁର୍ ଫୁର୍ ଉଡୁଛି । ଅସନ୍ନ, ଅବହେଳା, ଅନାହାର ତଥାପି ଛୁଡ଼ିନ । ଅସ୍ତସ୍ତ ହୋଇ ରହିଛି । ଶେଷ ଚନ୍ଦ୍ର, ଡ୍ରେମର ସ୍ଵାରକ—ଆ—
ପ୍ରବାର ଯେ <ଇଠି ଛୁପିଛି ।

ବାଳ ଛୁଣି ଲୁନ । ଅସ୍ତସ୍ତ ରହିଲା ।

ଆଉ ସିଏ—ସୁସ୍ଥ ସକଳ ଛୁଆ ଫୁଟ ଲମ୍ବା, ଗୁଡ଼ିର ଚଉଡ଼ା ୩ ଇଞ୍ଚ, ସେ ଚାଲିଗଲେ... ଅକାଳରେ—ମାଗେବା ମଣିଷ !

ସବୁ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ । ଫେନର ମୋଡ଼ ବାଙ୍କି ଲେ କେଡ଼େବେଗେ ! ଆରତୀ ପୁଣି ସବୁ ସହଲା—ରୁଦକୁ ପଥର କରି ହସିଲା—ଗୁଜର ବ କଲ !

ମୃଦୁ ଆଲେକରେ ଆପଣାର ଗୁରୋଟି ଛୁଆକୁ ଗୁଞ୍ଜିଲା ଆରତୀ । ଆଖି ଲୁହରେ ଭୂଇଁ ଡଳିଲା...

ସେଇ .. ତାଙ୍କର ସେଇ ଅମଙ୍ଗଳ ବାଣୀ ଫଳିଲା...

ଛୁଡ଼ିଲା ନାହିଁ ବାଳ, ଅଥଚ ସେ ଚାଲିଗଲେ...

ଦର୍ଶ୍ୟ ସଳିତା ପରି ହୁ ହୁ ହୋଇ ଜଳୁଛି ଆରତୀ । ଜଳୁଛି ଗୁଡ଼ି । ଅତି ଅସହାୟ ଭାବରେ ନିରେଖି ଗୁଞ୍ଜିଲା ଆରତୀ ସେଇ କଳା ବାଳ ଗୋଛାକୁ । ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ସମ୍ବେଦନାରେ ଭରି ଉଠିଲା ମନ—ଆହା ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ କେଶଗୁଚ୍ଛ... ଆହା ମୋ ବାଳ ଲେ—ମୋ ଧନ ଲେ—ତତେ କେହି ଆଦର କରୁ ନାହାନ୍ତି ଲେ—ମୋ ସୁନା ! ଗୁରୁ ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ଆରତୀ ହୋତାଙ୍କ ରକ୍ତ ସହସା ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଗୁରୁ ଆଡ଼କୁ ଗୁଞ୍ଜିଲେ ସିଏ...

ନା—କେହି ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ଜଗତ ନିଦ୍ରାଛନ୍ନ । ପାଗଳିନୀ ପରି ଆପଣାର ସୁଧାର୍ଯ୍ୟ କୁସ୍ଥିତି କେଶରୁ ସାଉଁଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ ସିଏ ପରି ଲୋକାଗତ ସ୍ଵାମୀଙ୍କର ଆବେଗବୋଲା ସ୍ଵର...

ସେତେବେଳେ ଘଡ଼ିରେ ୧୨ ଟା ୨୫ । ଜୁନ୍ ମାସ ପହିଲା...ଏକ ବିଶେଷ
ସ୍ମରଣୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଦିନ ।

X

X

X

ସେହିଦିନ ନିରାକରଣା ଗୁରୁସନ୍ତାନ ଜନନୀ ଆରଣ୍ୟ ହୋତାଙ୍କ ସୁଦୀର୍ଘ କେଶ
ଆଉ ଅଲଗା ହୋଇନି...ଅସଜଡ଼ା ହୋଇନି । ପରମ ସନ୍ତରେ ସେ ବାନ୍ଧିନ୍ତି ତାଙ୍କର
ଘନକୃଷ୍ଣ କେଶଗୁଚ୍ଛକୁ...

କିନ୍ତୁ ଆରଣ୍ୟ ନିଲିମ୍ବ, ଶାନ୍ତି, ଧରଣୀ ସମ ନୀରବ ।

କଥାଟା ଅନ୍ୟ ଭାବରେ ପଲ୍ଲବିତ ହେଲା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ଏ ବୟସରେ ପୁଣି ହେଲା କଣ ଆରଣ୍ୟଙ୍କର ?

ସବୁର ଭୁଣ୍ଡରେ କେତେ ସନ୍ତ୍ରାବନା, ସନ୍ଦେହର ସମାବେଶ, ଆରଣ୍ୟ ହୋତା
କିନ୍ତୁ ନିଲିମ୍ବ ଭାବରେ କେଶ ପ୍ରସାଧନରେ ଲାଗିଥିଲେ...ଶରୀର ଚର୍ମାରେ ବେଶ୍
ସମୟ କଟେଇ ଦେଉଥିଲେ ତାପରେ...ବେଶ୍ ଅନେକ ଦିନ ପରର ଘଟଣା ।
ଆଉ ଗୋଟାଏ...

ଜୁନ ମାସର ଦୁଇ ତାରିଖ । ସେଇଟା ଥିଲା ତାଙ୍କର ବିବାହ ବାର୍ଷିକ
ଦିନ । ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ବସାଘରୁ ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲା ଆରଣ୍ୟ ହୋତାଙ୍କ
ମୃତଦେହ । ସୁଦୀର୍ଘ କେଶଗୁଚ୍ଛ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ଆରଣ୍ୟ ହୋତା ।
ଲୁଗା ଧଡ଼ିର ଗୁରୁପଟେ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ସେହି ସୁଦୀର୍ଘ ସୁନ୍ଦର କେଶଗୁଚ୍ଛ ।
ନାଗସାପ ପରି ବେଡ଼େଇ ହୋଇ ରହୁଛି...ହୁଏତ ସେହି ଦଂଶନ କରିଛି
ଆରଣ୍ୟକୁ ।

“ଏ କାଳ ସର୍ପର ଜ୍ଵାଳା ସହ ପାରୁନି । ତାରି ସହାୟତାରେ ମୃତଦେହ
ନିକଟକୁ ଯାଉଛି । ଜ୍ଵାଳାର ଉପଶମ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ” ପାଠରେ ଚିଠିଟିଏ ସମ୍ବୋଧନ
ହୁଏ...।—“ଏ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଏଇ କେଶଗୁଚ୍ଛ ।”

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଜନରବ ଶୁଣାଯାଏ ସୁଦୂର ଶିଳ୍ପୀ ଆଶୁତୋଷ ଦାସଙ୍କୁ ଶ୍ରୀମତୀ ହୋତାଙ୍କ
କୃତ୍ରିମ କେଶ କୁ ଅଡ଼େ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଦାସ ଡ୍ରେମ
ନିବେଦନ କରିଥିଲେ—କୁଆଡ଼େ ସେ ସୋମାଞ୍ଚକର ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ ଏଥି ନିମନ୍ତେ
ଦାୟୀ ।

ହୁଏତ ତାରି ପ୍ରତିଫିୟା...

ହୁଏତ ସମ୍ଭବ । ମଣିଷ ବଡ଼ ଚିତ୍ତେ ଯେ କିଏ ଜାଣେ । ସହକର୍ମୀଙ୍କ ମୁଖରୁ ଶୁଣାଯାଏ, କେଜାଣି... ହୋଇଥିବ । ହେବା ବା ବିଚାର ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ—ଏ ଯୁଗର ଧର୍ମ ସିଏ ଶ୍ରୀ ଦାସ ଥିଲେ ଅବା ଜଣା ପଡ଼ିଥାନ୍ତା...

ମାତ୍ର ଘଟଣାର ଦୁଇଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସ ବୋଧହୁଏ ଫେରାର । ହୁଏତ କାମରେ ଯାଇ ବା ପାରିଥାଆନ୍ତୁ । ନିକଟରେ ହୁଏତ ଫେରିଆସି ପାରନ୍ତୁ... କିଏ ଜାଣେ ? ନଚେତ୍ ତାଙ୍କର ଆକସ୍ମିକ ପ୍ରସ୍ଥାନଟା ସନ୍ଦେହଜନକ ଦେଖି ।

ଯଦି ଫେରିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଅବା କାରଣଟା ଜଣା ଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ଏଇତି ଜନରସ... ନିରୁଜ ମନ କୋଠରୀ ଖବର କଣ ସବୁବେଳେ ମିଳେ ଖାଲି ସମ୍ଭାବନା ସିନା ଉଠେ ।

● ଗୀତାର ମୁକ୍ତି

“ହେଇଟି ହିଅ କହୁ ନଥିଲି ମୁଁ ଘାରି କଥା ମ ! ମୋ ହିଅ ଉମା କଥା ମ !
ଏଇ ପରା ଉମା ହେ ।”

“କାହିଁକି କହୁନାହାନ୍ତି, କ’ଣ ହୋଇଛି ହିଅର ।” ଗୀତା ହସ ହସ
ମୁହଁରେ ପଚାରିଲା ।

“ଆଉ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି ସେ ! କାଲି ଦାପ ଯାଇ ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ତମେ
କହିଦିଟି ହିଅ, ଏ ଦିନ ଅବସ୍ଥା, ଏଥିରେ ପୁନି ୯ ମାସ ପେଟରେ । ଘରଯାକର ସବୁ
ପାଇଟି କରିବ । ଶାଶୁ ରାହାବଳୀଟା ଯେ... ।”

“ବୋଉ, ତୁନହେଲୁ ? କ’ଣ ଏମିତି କହୁଛୁ ଏଣୁତେଣୁ—ହୁ !”

“ଶୁଣ ମ ଶୁଣ । ହିଅକୁ ମୋର ବାଧାଯାଉଛି । ନାହିଁ, ତୋ ଶାଶୁ ତ
ଶୋଟିକିଆକ ଭଲସା !”

ସାମ୍ନା ଚୌକି ଦେଖାଇ ଗୀତା କହିଲା, “ବସ ଉମା, ଏଇଠି ବସ । ତମେ
ହେଲେ ବସ ମ ନାନା !”

ପତଳା ନାଲି ଓଠ ଦିଓଟିରେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ବହଳିଆ ଛୁପା । ଡାହାଣ ନାକ
ଉପରେ ଦାଉ ଦାଉ ଜଳୁଛି ମମତାବୋଲା ଗଣ୍ଡର ଦୁଇଟି ଭସାଣିଆ ଆଖି । ଶ୍ରେଷ୍ଠିଆ
କପାଳକୁ ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇପଡ଼ିବ କୁଞ୍ଚୁ କୁଞ୍ଚିଆ ବାଳ । ବସବା ନା ସସବା
ନା ଅଭିଆଡ଼ି ବାରିହେଉନି । ପତଳା ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚର ସୁନ୍ଦର ଶାନ୍ତ ରୂପ । କଅଁଳିଆ
ଲମ୍ବା ମୁହଁ । ବୟସ ବି ଆଦୌ ବାରି ହୁଏନି । ଓଠରେ ଲାଗି ରହିଥାଏ ସବାବେଳେ
ହସର ଛଟା । ମାସ ଆଠଟି ମାସରେ ସେ ସବୁର ମନ କର୍ତ୍ତା ନେଇଛନ୍ତି ଏଇ ଗାଁ
ଗହଳର ବିଚିତ୍ର ମଣିଷଙ୍କ ମନ ।

“କି ଘର ହିଅ ମ !”

“ମତେ ନାନା ତାକ ମ । ଦିଦି କାହିଁକି ତାକୁଛୁ ?”

“ନାହିଁ ମାଉସୀ ଆପଣ ମୋ କେତେ ବଡ଼ । ଆଗ ବସନ୍ତ ନ ହେଲେ
କିଛି ଶୁଣିବନି ।”

ଅଭିମାନ କଲେ ସୁନ୍ଦର ମୁହଁ ଭରିଯାଏ । ହସିଲେ ଗାଳରେ ଟିପିଗନ୍ଧ
ପଡ଼େ । ଆହା ଏହିକି ସୁନ୍ଦର ରୂପ ! ତାକୁରୁ ତଳପା ଯାଏଁ କେଉଁଟା

ବାଛି ନେବାକୁ ନାହିଁ...ହେଲେ—ଏଡ଼େ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦରକୁ ନମିଲେ ବର—
କେଜାଣି ଲେ ମା !

“ଏ ଅପନ୍ନରା ଯାଗାରେ କଥାଁ ଚାଲିଲା କଲେ ମ ? କୋଉ ଗାଆଁ ଯୁକ୍ତ
ଘର ଜହେ ପାରବୋଉ ? ଆମର ପାଇଁ ଏ ବନ୍ଦୁସରେ ଏ ହନୁସନ୍ତ !

“କି ଜାତ ହେ ? ହଜିହେ ଆମ ଭଲଘର ଝିଅ ହୋଇଥିଲେ ଭୋଗ-
ମଣ୍ଡପ ଅଭଡ଼ା ଆଟିକା ପରି ଖୋଲି ବରଷ ନି ପୁରୁଣୁ ବରଘର ମୁଣ୍ଡେଇକିରି
ନେଇ ସାରଙ୍ଗଣୀ ! ଏ ରୂପକୁ ପୁଣି ବର ମିଳନ୍ତା ନାହିଁ ? ଅଭାଗ୍ୟ କଥା । ଆଉ
କଣ ଦୋଷ ଥିବ ହେ !

ଖାଲି କ’ଣ ରୂପ ? ଗୁଣରେ କିଏ ବା ଖୁଣିବ ? ଏଡ଼ିକି ନରମ କଥା !
କଥା ଶୁଣିଲେ ଦେହର ଅଧିକ ଭୋଗ ପଲେଇବ । ପେଟ କାକର ହେବ ।

“ନାହିଁ ହେ ମତେ ପରା କେମିତି କେମିତି ଲାଗୁଛି । ତାଙ୍କର ଯୁଁ ଦିଅଁ
ସୁଜା, ଓଷାବୁତ ନା”...

“କେଜାଣି ଲେ ମାଆ, ସିନ୍ଦୂର ତ ଫିଲୁ ନାହାନ୍ତି—ସବୁବେଳେ
ଧୋବଣାନ୍ତି !”

“ହୁଏତ ବାଳୁତ ବଧବା ହୋଇଥିବେ । ଏ କାଳକୁ ବଧବା ପାଠ ପଢ଼ି
ଚାଲିବ କରୁଛନ୍ତି ହେ !”

“ସେଥିରୁ କଣ ମିଳିବ ମ ? ଯା—ଯା—କଣ କହନ୍ତିନି ଚଢ଼େଇ
ଚିରୁଗୁଣୀଙ୍କର ପେଟ ଚଢ଼ିଲିବାଲା । ଖାଲି କ’ଣ ଜାକ୍ରାଣୀ ଧନ୍ଦୁଗ୍ରା ହେ !
ହାତ ମାରିଦେଲେ କେଡ଼େ କେଡ଼େ ଭୋଗ ଗୋଟାପଣେ ଓହ୍ଲେ ଇପଡ଼ିବ । ଏ
ଗାଁଟାକୁ ପୁରା କେଇଟା ମାସରେ ସେ ବଦଳାଇ ଦେଲେଣି । ସବୁର ମୁହଁ ବାନ୍ତି
ହୋଇଗଲାଣି ।”

“ଯୁକ୍ତ ଜାଣିନ...କେମିତି ଟିକିଶୁଳା ଅରୁଣା ମଣିଷ...”

“ଆଲୋ ଯେମିତି ଜାକ୍ରାଣୀ କହୁ ଦେଇଛନ୍ତି ଯୋକ ମୁହଁରେ ଲୁଣ ଦେଲେ
ପରି ଦସ୍ତଖତ କରିଦେଲେ । ଯାହା କହୁ ଭଉଣି, ପେଟର ଝିଅ ଏମିତି
କରିବେନି । ଅପରେସନ୍ ପରେ ଏବେ କେତେ ଦମ୍ଭ ଆସିଗଲାଣି । ଦେହରେ
ବଳ ପଶିଲାଣି । କହୁଲି—ଆଗରୁ ହେଲେ ଏ ଚୁର୍ଚ୍ଚି ବଡ଼ାଇ ଆସନ୍ତୁ...ପାଞ୍ଚ
ପାଞ୍ଚଟା ପିଲା ଧରି ଏଭଳି ସନ୍ତୁଳି ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତୁ ଆମେ !

ତମେ କହୁଛୁ କି ପାରବୋଉ, ମୋ ଝିଅ ଜନ୍ମକୁ ଆଣିଥିଲି । ହେଲେ
ଅପରେସନ୍ କଥା କହୁଲେ ନି ! ଆଉ ନିଆରା ଔଷଧ ଦେଲେ । ମୁଁ ତ ତାଟିକା ।
ତଳ ଉପର ଭାଇ ଭଉଣୀ ଯୋଡ଼ାକ ଦି ବରଷିଆ କଣ୍ଠ । ଏଥର ପାଞ୍ଚ ବରଷ ଆସି

ହେଲଣି । ଇନ୍ଦୁ ଦେହରେ କି ସୁନ୍ଦର ମାଟିଏ ଲାଗିଲଣି ! ସାନଝିଅଟା ତ ଶଙ୍ଖକୁଣ୍ଡେଇ ଭଳି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି । ଇନ୍ଦୁ ନେଇ କରି ଆସିଥିଲା ତ ଡାକ୍ତରୀଙ୍କ ପାଖକୁ । ବର ଭାରିଜା ଦିହେଁ ଆସିଥିଲେ । ଭାଗ୍ୟ ଖୁସି ହେଲେ ଡାକ୍ତରୀ । କହିଲେ—ବୁଝିଲ ଗୁରୁ ବର୍ଷ ବାଦରେ ପିଲାହେଲେ ଦେହ ଏମିତି ଚଢ଼ିଥିବ । ମାଆ ଦେହ ଆଦୌ ଭାଜି ପଡ଼ିବଳି ! ପିଲା ଦେହ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭଲ ଚଢ଼ିବ ସତକୁ ସତ ଇନ୍ଦୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଖିଲଟି ?

କି ସୁନ୍ଦର ପୁଅଟିଏ, ଆଉ ଝିଅଟିଏ ଲେ ! କେହେ ନାହିଁ କି ଖେଳୁ ନାହିଁ । ଆଉ ତାରି ସାଙ୍ଗର ସ୍ବାଗକୁ ଦେଖୁନ ? ଆଠବେଳେରେ ଆଠଟା ପିଲା । ଶେଷ ବେଳକୁ ଆସିଥିଲା ବୋଧାବର । ଆଉ ଡାକ୍ତରୀ... ମଣି... ନୁହେଁ ଲେ ସାକ୍ଷାତ ଠାକୁରାଣୀ । ଟପ ଟପ ହୋଇ ବରକୋଳି ଟୋପାଭଳି ଲୁହ ଆଖିରୁ ଡି-ପଡ଼ୁଥାଏ । ତା ସାଥରେ ବହୁତ ଲାଗିଲେ । ତା ପରେ କଟକ ଡ଼େ ଡାକ୍ତର-ଖାନାକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ହେଲେ କ'ଣ ଆଉ ତା' ଦେହରେ ଥିଲା ? ପେଟଟା ତ ଜଳିଯୋଡ଼ି ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଇଥିଲା ହେ ।

“କି ରୋଗ ମ !”

“କ୍ୟାନସର । ପିଲା ଚଢ଼ିବା ଥାନରେ କ୍ୟାନସର ହୋଇଥିଲା । ଆଠ ଆଠଟା ବାଳୁତ ପିଲା ଅନାଥ ହେଲେ । ଏବେ ପୁଣି ସ୍ବାଗ ବର ପାଇଁ କନ୍ୟା ଖୋଜା ପଡ଼ିବୁ ଯେ—ଏଇ ସଂସାର ।”

ସତେ ମ ! ସ୍ବାଗ ମଲା ଖବର ପାଇ ସେ ଦିନ ଗୋଟାକ ଡାକ୍ତରାଣୀ ଉଠି ନାହାନ୍ତି କେନ୍ଦୁରୁ । ଜାଣିଛୁ, ସେଦିନ ସେ ଛୁଟି ନେଲେ ।

ଏଇ ଡାକ୍ତରୀ ଗୀତା ମିଶ୍ର । ଜନପ୍ରିୟ ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ତରୀ—

ଏବେ ଆଉ... ମୁଣ୍ଡ ପୋଟେଇ ଉଠିରେ ପର ଝିଅ, ପର ବୋହୂଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୁଏ ନାହିଁ । ସବୁରି ଉଣ୍ଡରେ ପଦିଏ କଥା ଆଲୋଚନାର କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥଳ । ନୂଆ ଡାକ୍ତରୀ ଆଉ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ।

ପରିବାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର ସାଇନ୍‌ବୋର୍ଡ଼ ପାଖରେ ମାଇନିମାନଙ୍କର ଭିଡ଼ ଲାଗିଥାଏ ପିମ୍ପୁଡ଼ା ଧାର ପରି । ସବୁରି ମନ ଜାଣି ଔଷଧ ଦିଅନ୍ତି ନୂଆ ଡାକ୍ତରୀ ଅଲଗା ବୟସର ବୋହୂମାନେ ଲୁପ୍ ନିଅନ୍ତି ; ଔଷଧ ନିଅନ୍ତି । ଦେହକୁ ଧଳା ହେବ । ବରଷକୁ ବରଷ ପିଲା ହେବ ନାହିଁ । କୁଟୁମ୍ବ ବଢ଼ିବ ନାହିଁ । ଅଭାବ ହେବ ନାହିଁ । ଉଣ୍ଡ ବାଇଦ ସହସ୍ର କୋଶ । ଆହୁରି ଆସନ୍ତି ମାଇପେ ବହୁତ ଦୂରରୁ । ଛୁଟା ଥୋଇ ହାତ ଯୋଡ଼ି ବସି ପଡ଼ନ୍ତି । ହଲଦୀ ଗୁରୁ ଗୁରୁ ରାମ ରାଜ୍, ଘରେ ଭାତ ନାହିଁ ପୁଅ ବହୁତ...ଲେଡ଼ା ନାହିଁ ହେ ଦଥ ।

ମା—ତୁ ଜଗଜ୍ଜନନୀ...ତୁ ରକ୍ଷାକର ମା ! ବରଷକୁ ବରଷ ଅଳକ୍ଷଣୀ କାଠ
ମୁଣ୍ଡାପରି କୁଆ ଜନମ କରି ଥୋଇ ଦେଉଛ । ମୋ ରକ୍ତ ଶୋଷି ଖାଇଗଲାଣି ।
କୁଆଡୁ ଆସିବ କହ ?

ନମେ ଗୁହାଣୀ । କଅଁଳ କଥା । ବିଦ୍ରୁପ ନାହିଁ । ବିରକ୍ତ ନାହିଁ । ଖାଲି
ଅଳ୍ପ ଦୃଢ଼ଭାବ ସହାନୁଭୂତି...ସ୍ନେହ ଆଉ କରୁଣା । ଏମାନେ ଅସିଷ୍ଟିତ ଦରିଦ୍ର
ଜନତା । ଚିତ୍ତବିନୋଦନ ନିମନ୍ତେ ଏମାନଙ୍କର ସୁଯୋଗ ନାହିଁ, ସମ୍ଭଳ ନାହିଁ ।
ନାହିଁ ଉନ୍ନତ ରୁଚିବୋଧ । ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମରେ ପରିଶ୍ରାନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ଶରୀର ଗୁହେଁ
ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦ, ଟିକିଏ ଆମୋଦ, ଟିକିଏ ଆହ୍ଲାଦ । କ୍ଷୁଧିତ ଦେହ ଆଗ୍ରସ୍ତ ଖୋଜେ
ପତ୍ରର ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଦେହତଟରେ । ହେଲେ ଦୁଃଖ ଅପସର ଯାଏ ନାହିଁ ବରଂ ଦ୍ଵିଗୁଣିତ
ହୁଏ । ପରିଣାମରେ ଅନାଟନ, ପୋର ଅଭାବ, କ୍ଷୁଧା, ଯନ୍ତ୍ରଣା । କୁସ୍ଥିତି ଜୟନ୍ତୀ
ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଚକ୍ରର ପରିଧି ଓମଣ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲେ ।

ମୁକ୍ତି କାହିଁ ?...

ମନକୁ ପାଇଲ ପରି ସରଳ ଭାଷାରେ ବୁଝାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଡାକ୍ତରୀ...

ମାଇପିମାନଙ୍କୁ ନେଇକରି ଆସନ୍ତୁ...

ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ର ହେବ ନାହିଁ...

ଜଞ୍ଜାଳ ରହିବ ନାହିଁ ..

ବିରକ୍ତ ଆସେ ନାହିଁ ? ଆସେ ନାହିଁ କ୍ଳାନ୍ତ ? ଅନବରତ ଏଇ ଅଗଣିତ
ମୁଣ୍ଡ ଲୋକଙ୍କ ସାଥରେ କାରବାର କରି ବିତୃଷ୍ଣା ମଧ୍ୟ ଆସେ ନାହିଁ ? ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ଜନ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ମହତ୍ତ୍ଵ...

ସେ ଦିଗରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଅହରହ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଚାଲିଛି
ଡାକ୍ତର... ଖାଲି କଣ ଚାଲିଛି କହିବା । ...ଆଉ କିଛି ନୈତିକ ବୋଧ ନୁହେଁ ?

କେହି ଆସିବାକୁ ଚାଲି ହେଲେନି । ହେଲେ ଏଇ ବିଶେଷ ମଫସଲ ଗାଁରେ
ଗୀତାର କଣ ଶୁଣିବାକୁ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ ? ଏ ପରିବେଶରେ ?

ମନ ଭିତରଟା କେବେ କଣ କଲିବଲ ହୁଏ ନାହିଁ ?

ଲୋଭ ହୁଏ ନାହିଁ ସାଂଘିକିବାକୁ ଟିକିଏ ଆରାମ...

ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ...

ଟିକିଏ ମୁକ୍ତି...

ଅମୃତ ଆସାଦନର ସ୍ଵପ୍ନ ତରୁଣୀ ଗୀତା କ'ଣ କେବେ ଦେଖିନାହିଁ ?
ଜୀବନ-ଅଜୀବନରେ କେବେ କଣ କାହାର ପଦକ୍ଷେପ ହୋଇନାହିଁ ? ମାନସ-ପୁରୁଷ
ଆସି ନାହିଁ ?

ନାରାୟଣ ଗାବନର ଚରମ ସାର୍ଥକତା ତା'ର ମାତୃତ୍ବ ।

ତେବେ...

କଅଁଳିଆ ଲାଲ ଟୁକୁ ଟୁକୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦି ହାତର ଆଞ୍ଜୁ ଲାରେ ମାତୃଗର୍ଭରୁ ପୃଥିବୀର ଆଲୋକକୁ ଆସିଲବେଳେ ଏମିତି ଏକ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ମଧୁର ସ୍ବପ୍ନ କ'ଣ ତାଙ୍କ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଢେଙ୍କି ମାରେ ନାହିଁ ?

ଜଳି ଜଳି ଯାଏ ନାହିଁ ରୁଦି । ଅନ୍ଧାରର ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପ୍ରେମ କଥା ସୁରଣ କରି ଅନୁଭାବରେ ଧରି ଉଠେନି କି ସ୍ବାମୀ ତନ୍ତ୍ରୀ ? ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକାଂକ୍ଷାର ନିଆଁ କୁହୁଳି ଉଠେନି କି ସେହି ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରେୟ ତଳେ ? ସେ କଣ ଅନୁଭୂତିଶୂନ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଯନ୍ତ୍ର ? ନିଜକୁ ବହୁବାର ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଛନ୍ତି ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ତର ଗୀତାଞ୍ଜଳି ମିଶ୍ର ।

ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରେ ୬ ବର୍ଷ ତୁଣୀ ବେନରେ ନିଜ ସହୃଦ ବହୁବାର ମୁହଁମୁହଁ ହେବାକୁ ହୋଇଛି ତାଙ୍କୁ । ଯେଉଁଦିନ ତାଙ୍କ ସହପାଠୀ ଏକାନ୍ତ ଭଦ୍ର ମେଧାବୀ ତୁଣି, ସଜିତ୍ ଆଗ୍ରହରେ ହାତ ବଢେଇ ଆସିଥିଲା ! ସେ ବ୍ୟୁତ୍କଳ ନିର୍ମମ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କରି ପୁଣି ନିଜକୁ ଏଇଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ ଗୀତା ଯଦିଓ ସଜିତ ତାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ଆହତ ସଜିତ୍ ମୁଣ୍ଡରେ ବି ଫୁଟିଥିଲା ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ “କାହିଁକି ତୁମେ ସ୍ବାଭାବିକ ନୁହଁ ଗୀତା...?”

କାହିଁକି ତୁମେ ଏତେବଡ଼ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ?

ହଁ, ଚରକାଳ ଗୀତା ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ତାର କଅଁଳିଆ ମନରେ ଲୁହା ହାତୁଡ଼ିଗୁଡ଼ାକ ସେଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟୁତ୍କଳ ଏତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ପାହାର ପକେଇ ଦେଇ ଯାଇଛି ଯେ ସବୁ ଆକାଂକ୍ଷା, କାମନା, କିଶୋରୀ ସୁନ୍ଦର ମଧୁର ସ୍ବପ୍ନ ସେ ଆଦାତରେ ଗୁଣ୍ଡି ହୋଇ କେବେ ଅଜାଣତରେ ମିଶିଯାଇଛି ଜାଣିନାହାନ୍ତି ଗୀତା । ପରିଣତ ହୋଇଛି ସ୍ବପ୍ନାକୃତ ଅଭିମାନ, କ୍ଷୋଭ, ଅଭିଯୋଗ, ଆହ୍ୱାନାନ୍ ଆଉ ବିଦ୍ରୋହରେ ।

ସେଇ ବିଦ୍ରୋହର ନିଶା ମନରେ ଆଣିଦେଇଛି ଏକ ଆଗ୍ନେୟ ଶେଥ ।

ସେ ହେବ ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ତର ।

ରକ୍ଷା କରିବ କେତେ କଅଁଳ ନିରମାଣୀ ଅବହେଳିତା ଗାଆଁ ଝିଅଙ୍କୁ । ସତେ କ'ଣ ଏଥିରେ ତା ବୋଉର ଆତ୍ମା ଶାନ୍ତି ପାଇବ ?

ଆଉ ତା ନାମର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଚ୍ଛା ?

ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ତର ଗୀତାଞ୍ଜଳି ମିଶ୍ର ଭାବନା ରାଜ୍ୟରୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ବସନ୍ତ କହିଦେଇ ପୁଣି ଥରେ ମୁହଁ ଟେକି ଆଗନ୍ତୁକାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

ଆମ୍ଭ ମାତୃହର ସ୍ଵାକ୍ଷର ସମଗ୍ର ଶବ୍ଦରେ । ଝିଅଟି ଅସାଧାରଣ ରୂପସୀ ଥିଲା,
କିନ୍ତୁ ଏ ତ ରୂପର ପଦବିନ୍ଦା !

କଳ୍ପନା ନେତ୍ରେ ହିଁ ଦେଖିବାକୁ ହୁଏ ସେହି ଦୃଢ଼ଲବଣ୍ୟ ଓ ତାର
ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ।

ପୁରୁଷର ଲେଲୁପ କ୍ଷୁଧା କ୍ଷତବିକ୍ଷତ କରିଛି ଅପରୂପ ଦେହ ଲଢ଼ିକାକୁ !
ବିପୁଡ଼ି ନିଃଶେଷ କରିଛି ଶବ୍ଦର ଲବଣ୍ୟକୁ । ପ୍ରଶନ୍ତ କପାଳ ତଳେ ଅଭୂତ ସୁନ୍ଦର
ନେତ୍ରେ ଯୁଗଳ । ଦେଖିଲେ ଆଖି ଲାଗି ରହେ ।

ସୁନ୍ଦର ନାଆଁଟି ‘ଉମା’ ।

କୁମାରସେନୁବ ମନେ ପଡ଼ିଲା ଡାକ୍ତରୀଙ୍କର ।

ଫୁଲିଲେ; “କେତେ ବର୍ଷ ହେଲା ବାହାଘର ?”

ମୁହଁ ପୋତିଲା ଉମା ଲଜରେ ।

ଆଗୁର ପଡ଼ି ତା ବୋଉ କହିଲେ, ‘ମଲା—ଏ ମନ୍ତ୍ରଣୁରକୁ ପରା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ
ପଣିବ । ଯେ ଡ଼ିଏ ପିଲା ହେଲେଣି । ଯୋଡ଼ି ଭାଙ୍ଗି ଗଲଣି । ଏ ଥରକୁ ମିଶାଇ
ପାଞ୍ଚ ଥର ।”

ଲଜରେ ମାଟିରେ ମିଶିଯିବ ଅବା ଲଜକୁଳି ଲଜା ! ଉମା ମୁହଁ ନାଲି
ପଡ଼ିଗଲା ।

ଗୀତା ମିଶ୍ର ଆଦରରେ ପାଖଘରକୁ ଡାକିନେଲେ । ପରୀକ୍ଷା କଲେ ଗୋଟି
ଗୋଟି କରି । ରକ୍ତଶୂନ୍ୟ ଦୃଢ଼ଳ ମୁଖ । ସତେ ଅବା ଚୋରାକୃତି ଫୁଲତର ମରଣାହତ
ପାଣ୍ଡୁର ରୂପ ।

ଆଖି ଭଲଲେ ।

ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ଵାସ ପଡ଼ିଲା ।

ଏହି ଅପାତତାକୁ ଭୁଲିବାକୁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ କାହିଁକି ଭୁଲି ପାରୁ
ନାହାନ୍ତି ଗୀତା ମିଶ୍ର ?

ସେହି ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ତାତିଲା ହାତୁଡ଼ିଟା ପୁଣି ପିଟି ହୋଇ ଯାଉଛି ଛତି
ଭିତରେ !

ଫୋଟକା ଶୁଖିଥିଲା ପରା ?

ପୁଣି ଏ ଲକ୍ଷ କଣେ କାହିଁକି ?

ପୁଣି ନୁଆ ଫୋଟକା ଉଠୁଛି ଯେ ।

ଡାକ୍ତରୀ ବେଦନରେ ବହୁ ଝିଅଙ୍କ ବେଦନା ସେ ଅନୁଭବ କଲେଣି ।

ଏମିତି ଉଠୁଥିବ ଫୁଟୁଥିବ, ଯେତେବେଳେନାଏ ନାହିଁ ସହ ଆସୁଥିବ ପୁରୁଷର
ଅଭ୍ୟାସୁର, ପୁରୁଷର ଉପଭୋଗ କଣ୍ଠେଇ ହୋଇ ରହିଥିବ, ବହୁଥିବ ଏମିତି

ଅନାବଶ୍ୟକ ଅନାକାଂକ୍ଷିତ ସନ୍ତାନର ଭାର ଦୁଃଖ ଶରୀରରେ । ବିନା
ପ୍ରତିବାଦରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ନାଶ ହୋଇଥିବ ଘୋର ସାମଗ୍ରୀ । କୌଣସି ସୁନା ନିଶ୍ଚିହ୍ନ
ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଏଥୁ କ'ଣ ମୁକୁ ନାହିଁ ?

ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ ?

ମୁଠା ମୁଠା ଦୀର୍ଘଶାସର ସମସ୍ତ କ'ଣ ଖାଲି ନାଶ ?

ସେ କ'ଣ ବ୍ୟକ୍ତିସତ୍ତା ନୁହେଁ ?

ଖାଲି ଭୋଗ ସାମଗ୍ରୀ ?

ନା—ନା—ଜାଗ୍ରତ କରିବାକୁ ହେବ ସେହି ସୁଦ୍ଧା ବ୍ୟକ୍ତିସତ୍ତାକୁ ।
ତାକୁ ଶାନ୍ତି ମୁହଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେ
ଘଟିବେ ।

ହଁ, ଏମିତି ଦିନେ ଦିଶୁଥିଲା ନାନୀ ..

ପାରି ନାନୀ ..

ତା'ର ବଡ଼ଭଉଣୀ ..

ସେତେବେଳେ ଗୀତାକୁ କେତେ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା ? ଏବାର କି ବାର ?
କେଜାଣି । କିନ୍ତୁ ବୟସ ଉଲ୍ଲାନାରେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତା କରି ପାରୁଥିଲା ଗୀତା । ଚିନ୍ତା
କରିବା ପାଇଁ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁକୂଳ ଥିଲା ଅବା....!

ନୂଆଖିଆଁ ଗୁଳାଘରର କଣପଟ ଫଲୁରି ଘରେ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ୧୦ଟି
ଫିଟି ଘର ଗଢାଯାଉଛି । ଗୋଟିଏ କଉଡ଼ି ବା ଖସିପଡ଼ିନ ସେଥିରୁ ।

ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଏ ଘର ଚଢ଼ା ହେଉଛି ହେବ । ଏ ନିୟମର ଆଦୌ ବ୍ୟତିକ୍ରମ
ନାହିଁ ।

ରୁଟିନ୍ ବନ୍ଦା ବଜା ଖେଳନ । ଗୁରମାସର ପିଲାକୁ ତଳେ ଗଡ଼େଇ ଦେଇ ତା
ବୋଉ ନଳାମୁହଁରେ ବସି ହାଣ୍ଡି ହାଣ୍ଡି ବାନ୍ତି କରିବ । ମୁହଁ ଉପରପାଖି ମୁଦ୍ରାକ
ଫିଲ ଖାଲି ପେଟରେ ଧାନ କୁଟିବ । ପୋଷାକରୁ ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ପାଣ ଆଣିବ । ଆଉ
ସେତେଇ କରିବ ।

ନନା ପାଟି ଫିଟାନ୍ତି ନାହିଁ । ହେଲେ ଦିଅଣ ଲୁଣିଆ କି ଅଲଣା ହେଲେ
ଆଳି ଫିଙ୍ଗନ୍ତି, ଗିନା ଫିଙ୍ଗନ୍ତି, ଗୋଇଠାମାରି ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି । ବୋଉ ଭରରେ
ବରଡ଼ା ପତର ପରି ଥରେ, ହୁଣ୍ଡ ଫିଟାଏ ନାହିଁ ।

ପିଲାକୁ ବରଫେ ପୁରୁ ନ ପୁରୁଣୁ ବେଉ ନିଜର ଭାଷା ଦେହଟାକୁ ଟାଣି
ନେଇ ସାନ ଫଲୁରି ଘର କବାଟ କଲିଦଏ । ଗୋଟାଏ ବେଉ ଗୁପା ଚିକାର,
କୁଁ କୁଁ ବ୍ୟାକୁଳ କାନ୍ଦଣା ସମସ୍ତେ ଶୁଣନ୍ତି । ଭାଇନା, ନାନୀ, ରୋନାନୀ,

ଅଳିନାମ, ରମୁଭଇନା, ମଣ୍ଡୁଭଇନା, ଆହୁରି ସମସ୍ତେ ! କିନ୍ତୁ ଗୀତାର ସାରା
ଦେହ ଏମିତି ଅଜଣା ନୋଧ ଓ ଗୁନର ଦାହରେ ଜଳି ଜଳି ଉଠେ
କାହିଁକି ?

ସେ ବେଶୀ କାମ କରେ ବୋଲି...?

ନା—ତ ! ଅଧିକ କାମ ତ ନାନା କରେ । ଗୀତା ଭଲ ପାଠ ପଢ଼େ ବୋଲି
କମ୍ କାମ କରେ ସଦାବେଳେ । କାରଣ ସେ ଫାଷ୍ଟ ହୁଏ ।

ତେବେ ??

ସାରା ଦେହନଟା ଗୋଟାଏ ମଣିଷ ଝମାଗତ ଭାବରେ ଏନ୍ତୁଡ଼ିଗାଳରେ
କଟାଇଦେଲା ..କ'ଣ ନା ଏଇ ମାଇସି ଜୀବନ । ଯିଲା କିନ୍ତୁ କରିବା ତାର ଧର୍ମ ।

ସେ ପ୍ରତିବାଦ କଲାନାହିଁ ।

ଏ ଜଗତକୁ ଆଖି ଫେଲି ଦେଖିଲା ନାହିଁ ।

ବାହାର ଦୁନିଆଁକୁ ଚିହ୍ନିଲା ନାହିଁ !

ସତେ ଯେପରି ଗୋଟିଏ ଜାପାନୀ କଣ୍ଠେଇ ! ଟିପି ଦେଲେ କୁଁ କୁଁ ବେ
କରେ ! ତାରି ବୋଉ ।

ଏକ ଅସହ୍ୟ ବିଚିତ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମଲ ପଡ଼ିଯାଏ ଗୀତାର ଗୋରା ବେ
ତକ ମୁହଁଟା । ଲଢ଼ାରେ, ଘୃଣାରେ, କରୁଣାରେ ଆତ୍ମଗ୍ନାନରେ ଶିହରି ଉଠେ
ଗୀତା...

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

ସେ ଘରେ ସମସ୍ତେ ଶୁଅନ୍ତି । ସେନ୍ତେରା ମଣିଷାରେ ଆଉ ପାଞ୍ଚଟା ଭଲ
ଭଉଣୀଙ୍କ କନ୍ଥାରେ ଶୋଇ ରହୁ ଘୁମନ୍ତ ସର୍ପିଣୀ ଯେ କିନ୍ତୁ ଘୁମୁରୁଆଏ ଗୀତା...

ଅଥବା ..

ବାହାରେ କି ଶାନ୍ତ ଓ ଗର୍ଭୀର ଏଇ ଝିଅଟା । ଯା ନା ଗୀତା !

ତା ନନାଙ୍କର କୁଆଡ଼େ ସେ ଗର୍ବ, କାରଣ ସେ କୁଆଡ଼େ ସବୁବେଳେ ଫାଷ୍ଟ
ହୋଇ ବୃତ୍ତି ପାଉଛି, ଟଙ୍କା ଆସୁଛି ।

ହୁଁ...ସବୁ ଜୋଧ, ଘୃଣା ଦାନା ବାକେ ତାର ପତଳା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବୋଲା ଓଠର
ନରମ ରେଖାରେ !

ଘୃଣାରେ ବୁଝିଲେ ହୁଏ ଯରୁ ସବୁ ଟଣା ଟଣା ଭ୍ରୁମୁଗଳ ! ପରିସ୍ଥିତି ସଙ୍ଗେ
ଆପୋଷ ମିଳିମିଶା କରିପାରନ୍ତି ଗୀତା । ବ୍ୟତିକ୍ରମ...ଚରକାଳ ଗୀତା
ବ୍ୟତିକ୍ରମ !

ସାଇଯାକ ଲେକେ କହନ୍ତି ତା ବୋଉ କୁଆଡ଼େ ଅଠରନଳା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗାତ
କହିବ ! କେତେ ଭାଗ୍ୟବତୀ ସେ !

ମାତ୍ର ସେ ସଙ୍ଗାତ ବସି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅକଥନାୟ ଗର୍ଭ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ପିଲାଟି ମାଆ ଗୁରୁତନ କାଳ କଲବଲ ହୋଇ ଝଟିବୁରୁକୁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରି ଶେଷରେ ବିଦାୟ ନେଲେ ଏହୁଆଁ ରୁ । ପେଟ ଚିରା ହୋଇ ମଲ୍ଲ ପିଲା ବାହାରିଥିଲା । ହେଲେ ଡାକ୍ତର ଆସି ନ ଥିଲେ । ତେମି ବାଉଁଶିଆ ପେଟ ଚରିଲା ।

ତାପରେ ?

ତାପରେ କିନ୍ତୁ ନନାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଗୁହଁ ପାରିନାହିଁ ଗୀତା !

ମନେ ହୋଇଛି ଏ ହତ୍ୟା କାଣ୍ଡ ତାରି ପିତା ! ହଁ—ହଁ—ସେଇ ଅପରାଧୀ ପିତାଟି; ତାରି ପିତା !

ହୁ—ହୁ—ହୁ—

ଏ କି ଜଘନ୍ୟ ଅନ୍ୟାୟ ! ସେ ଭାବକ ନି କି ଗୁହଁକ ନି । କ୍ଷତ ଜନ୍ତୁକୁ ଦାଉଁ-ଦାଉଁ ହୋଇ ।

ଅଭାବ ଅନାଟନର ନିଆଁ । ସବୁ ସହ ନେଉଥିଲା ଯିଏ ତାରି ବୋଉ ! ସେ ତ ବିଦାୟ ନେଇଛି । ଦାନ୍ତ ଗଲ ପରେ ମଣିଷ ବୁଝେ ତାର ମହତ୍ତ୍ୱ । ବହୁ ସନ୍ତାନର ଜନକଙ୍କର ଅଶାନ୍ତ ଓ କୋପ ବଢ଼ି ଗଲିଛି । ଆଉ ଅସହଯୋଗୀତ ବ୍ୟପାରମାନୀ ଦୁର୍ଦ୍ଦାମୀ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଯନ୍ତ୍ରଣା ବଢ଼ିଛି ।

ଆଉ ଗୀତାର ?

ନା—ଗୀତା ଭିତରର ସବୁ କୋମଳ ମଧୁର ସ୍ୱପ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଖାଲି ଲେଖକୋଷ୍ଠ ଆରୁରୁଜାଗୁରୁ ବୁଡ଼ିଆଣୀ ଜାଲପଣ ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ।

ସେଗୁଡ଼ିକ ଉଜୁଳିର ହୋଇ ଉଠୁଲି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । ଭାଷାରେ ନୁହେଁ, ଖାଲି ଆଖିର ଲୁହରେ ଅନବରତ...

ଆଉ ଏତିକିବେଳେ ଘରକୁ ଆସିଲା ପାରନାମା ।

ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନକାଣ୍ଡ ସୂତ୍ରରେ ବୋଉଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅଶେଷ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ସେ ଅଧିକାରଣୀ । ପୁଣି ସେହି ପଦାଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରି ସେ ପାଞ୍ଚଟି ସନ୍ତାନର ଜନନ ହୋଇଛି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ । ଆଖି ଫେରାଇ ଦୃଢ଼ ନାହିଁ ରୂପରୁ !

(ପଞ୍ଜକଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା)

ଠିକ୍ ଏମିତି ରୂପ !

ଏ ଆଖିର ଲୁହ ସେ ଆଖିରେ ପୋଛି ନାନାର ଯନ୍ତ୍ର ନେଉଛି କାରକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଗୀତା ।

କିନ୍ତୁ ପାରିନ ଗୀତା...

ଚକ୍ରା ଅଭ୍ୟାସରେ ନାନା ମଧ୍ୟ ସେହି ଅନେକ ପରିସରର ସ୍ୱର୍ଗ୍ୟା ବଢ଼ାଇ
ଗୁଲିଯାଇଛି ଅବେଳାରେ ।

ଆଉ ଏକ ଅବାସ୍ଥିତ ସନ୍ତାନ ଆସିଛି ପୃଷ୍ଠା ପୃଷ୍ଠକୁ !

ଲୁହା ହାତୁଡ଼ିରେ ଚୁରି ହୋଇ ଯାଉଥିବା ନିଜ ମନର ମୁଠା ମୁଠା ଇଚ୍ଛା,
ଆଶା, ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ବଡ଼ ହେବାର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ପୁଣି ସଫଳତାର ମାଟିମେଣ୍ଟା ଦେଇ ଚକଟି
ମୁଣି ରୂପେ ଗଢ଼ିବାର କଳ୍ପନା କରିଛୁ ଗୀତା !

ଗଢ଼ିଛୁ ମନୋହର ମୁଣି, ଜଗନ୍ନାଥୀର ମୁଣି !

ସଫଳତା ମୁଣି ।

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ନନା ଚମକି ପଡ଼ିଥିଲେ । ଚପମାକାତ ଉପରକୁ ଟେକି
ଗୁଡ଼ିଲେ । କିଏ କହୁଛି ? ଗୀତା !

ଗୀତା କଣ କହୁଛି ତାଙ୍କୁ ? ଯାହା ତୁଣ୍ଡ ଦିନେ ସେ ଶୁଣିନାହାନ୍ତି । ଏ କଣ
ସେହି ଗୀତା ?

ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ନିଦାରୁଣ କଟାଘାତରେ ଆହୁରି ଶୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି ପିତା ଘରେ
ଦଳ ଦଳ ଗୁମ୍ଫା । ଶିକ୍ଷକ ପିତା ତାର କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷିବେ । ଅନ୍ୟ ଉପାୟ କାହିଁ ?
କୃତକର୍ମର ଧ୍ରାପ୍ତଶ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି ପରା ! “ବହୁକୁଟୁମ୍ବା ମହାପାତୀ !” କେଡ଼େ ସତ
ଏକଥା !

ଗୀତାର ଗମ୍ଭୀର ମୁଖରେ ଅସନ୍ନ ଆହୁରି ଶୁଣା ! ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଢ଼ତାର
ସୁଷ୍ପନ୍ନ ସ୍ୱାକ୍ଷର । ଗୀତା ବାଟ ବାଛି ନେଇଛି । ସେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ।

ନାରାୟଣବାବୁ ବୁଝିପାରିଲେ ଏଇ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତ ଅଭିମାନ ଝିଅର ଅନ୍ତରକୁ !

କାହିଁ ? ରାଗରେ ଫାଟି ପଡ଼ିଲେ ନାହିଁ ତ ?

ସ୍ୱାକ୍ଷର ବହୁଭୂତ ଆଚରଣ କଲେ ତାର ପିତା । ଗୀତାର ମଥାରେ
ହାତ ରଖି ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ । ଝର ଝର ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା ନେତ୍ରରୁ ତାଙ୍କର ଅବରଳ
ଲୁହଧାର ।

ସହପାରିବ ଗୀତା ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି !

ନାହିଁ—ନାହିଁ—ନାହିଁ—

ପରତ୍ୟକ୍ତ ଘରଟାରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ଶୋଇ ଜମାଟବନ୍ଧା କୋହକୁ ବୁହାଇ
ଦେଲା ଗୀତା ।

ନିଜସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଶ୍ୟ ହେଲା ।

ମଣିଷକୁ ସ୍ୱଳ୍ପବୁଦ୍ଧି ନେଇ ଅବଗୁର କରିଛି ସେ, ତାରି ପରମପୂଜ୍ୟ ପିତାଙ୍କୁ
କ୍ଷମା ଲେଡ଼ା ତାର । ପିତାଙ୍କ ପାଦକୁ ଧୂମାଣ କରି ଧାଇଁ ଆସି ସେଇ ଅସ୍ୱର୍ଗ୍ୟ

ଫେରିବର ଥିବା ଘରଟାରେ ଶୋଇପଡ଼ି ସେ ଡାଳି ଦେଇଥିଲା ସେ ଦିନର ସବୁ
ଅଭିମାନ, ସବୁ ଗୁନି, ସବୁ ଘଣ୍ଟା ।

ବହୁଯାଉ, ନିଃଶେଷିତ ହୋଇଯାଉ ସବୁ ଅଶ୍ରୁ ଝରଣାରେ...

ସେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବ ।

ତାପରେ...

ତାପରେ ଅଶ୍ରୁ ସାଧନାର ଆଧାୟ...

ତପସ୍ୟା...

କ୍ଷମାଗତ ଯାହା ।

ହେଉପଛେ କଣ୍ଠକିତ ସେ ପଥ ।

ଲେଉଟି ତାଙ୍କର ଗୀତା ମିଶ୍ରର ଫର୍ଣ୍ଣ ଅଗତଟାକୁ କେହି ହୁଏତ ଏବେ
ଦେଖିପାରୁ ନ ହେବେ କିନ୍ତୁ ସେଇଟା ଯେ ତା ନରମ ଛୁଇଁ ଭିତରେ ବସାବାନ୍ଧି
ରହିଛି । ସେ ଫର୍ଣ୍ଣ ଚଟିଆ ବସା ଝୁଲୁଛି ତାରି ଛୁଇଁ ଭିତରେ । ବାରବାର
ବହୁ କଣ୍ଠ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ସେ ଶୁଣି ପାରୁଛି ତାରି ବୋଉର ସେ ବିଭୀଷ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବିକୃତ
କଣ୍ଠସ୍ବର ।

ଆଉ ସେମିତି କେତେ ବେଦନାବର୍ତ୍ତୁ ନରମ ହସ ହସ ମୁହଁ ଝଲୁଥି
ଉଠୁଛି...ତାରି ପାରିନାମା ପରି ।

ସେ ଯୁଗ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇନାହିଁ । ସେ ଯୁଗର ଧୂସାବଶେଷ ବିଛୁରି ହୋଇ
ପଡ଼ିଛି ଏଣେ ତେଣେ, ଗୁରୁପାଠରେ । କେଉଁ ପକ୍ଷୀ ଉଡ଼ାନ୍ତରେ ଏବେ ବି ଛପିଛି
ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ଯୁଗ ।

ତେବେ ?

ଗୀତା ମିଶ୍ରର ସେ ତପସ୍ୟା ଶେଷ ହେବ କେମିତି ??

ପାରିନାମାର ଶେଷ ଝିଅ ପୁଅକୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ପଢ଼ାଉଛି । ଆଜି ଯଦି ସେ
ଏମିତି କେତେ ନିରପରାଧିନା ଝିଅମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇ ଦେଇପାରେ ! ପୁଷ୍ପ ଜୀବନର
ଆଲୋକ ଦେଖାଇ ଦେଇପାରେ—ତେବେ ତାର ବୋଉର ଆତ୍ମା କଣ ଶାନ୍ତି
ପାଇବନି ?

ଜନ୍ମନିନ୍ଦୁହଣ ଡ୍ରବୁରେ ସେ ଯେ ଅଶ୍ରୁ ଆନନ୍ଦ ପାଉଛି କେବଳ ଏଇ
ଭୟରେ, ଏକଥା ଗୀତା ଛୁଡ଼ା ବେଶୀ କିଏ ବା ଜାଣେ ?

ଅନାବଶ୍ୟକ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ଦୁନିଆଁକୁ ଆଣି ସବୁର ଜୀବନ ଦୁର୍ବସନ୍ଦ
କରିବାର ଅପରାଧରୁ ସେମାନେ ଶାନ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ । ଜୀବନକୁ ସୁଖୀ କରନ୍ତୁ । ମଣିଷ
ପରି ବଞ୍ଚନ୍ତୁ । ଅର୍ଥନୈତିକ ମାନଦଣ୍ଡ ବଢ଼ାନ୍ତୁ ।

ସହସ୍ର ଆତ୍ମାକୁ ସୁଖୀ କରିବାର ଅଶକ୍ତ ପ୍ରୟାସ ନେଇ ଆହୁରି ତପସ୍ୟା
କରିବାକୁ ହେବ ଗୀତାକୁ ଓ ଗୀତାପରି ଆହୁରି ଅନେକକୁ । ଯେଉଁ ସୁସ୍ଥ ସୁନ୍ଦର ନାରୀ
ଜୀବନର ସ୍ବପ୍ନ ସେ ଦେଖିଛି, ସେହି ସ୍ବପ୍ନ ସଫଳ ନ ହେବାରାଏ ତାକୁ ଯେ ଗୁଲିବାକୁ
ହେବ ଆହୁରି ଅନେକ ବାଟ । ଗୁଲିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାକୁ ! ଛୋଟ ପ୍ରାଣଟିଏ ଧରି ସେ
ଆଲୋକିତ କରୁଥିବ ଚଳପଥ ଯଥାଶକ୍ତି...

ଗୀତା ଦୀର୍ଘନିଶ୍ବାସ ପକାଇଲା ।

ତୁମେ ଅପେକ୍ଷା କରି ପାରିବ ଫଳିତ୍ ??

ସେ ତପସ୍ୟାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାରିବ ତୁମେ ସୈର୍ବ ଧରି ? ଏ ଦେଶର
ନିରମାଣୀ ଉପେକ୍ଷିତା ନାରୀର ମୁକ୍ତି ନ ହେଲେ ଗୀତାର ମୁକ୍ତି ହେବ କିପରି ?

● ବିପ୍ଳବୀ ଶୃଙ୍ଗାର

ରାତ୍ରିଟା ବଡ଼ ମାରାତ୍ମକ, ବଡ଼ ଭୟଙ୍କର—

ଏ ରାତ୍ରିଟା ଯଦି ନ ଥାନ୍ତା ?

ତେବେ ?

ତେବେ କ'ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ?

ତେବେ ସହଦେବ କ'ଣ ଶାନ୍ତି ପାଇଥାନ୍ତା ?

ସହଦେବ ନିକଟରେ ଅନ୍ଧାର ରୋମଞ୍ଚନ କ'ଣ ସତକୁ ସତ ଏତେ ଦୁର୍ବସତ ?

ଏତେ ବେଦନାଦାୟକ ?

ଅକୃତଜ୍ଞ ସହଦେବ—

ହୁ—ଏ କ'ଣ ଭାବୁଛି ସେ !

ଏ ରାତି ରମଣୀୟ । ସେ ଯେ ଏଇ ରାତିରେ ଦୁଇ ହାତରେ ମୃତା ପଦ୍ମାବତୀକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ପାରୁଛି !

ସେ ତ ଛାତୁର ଆଉଁସରେ ଶୁଣି ପାରୁଛି ଯେହୁ ଗ୍ରେଟିଆ ନରମ ପକ୍ଷୀର ମଧୁର କାକଳୀ !

ସେହୁ ତାଳବଣଭରା ଗ୍ରେଟିଆ ଗାଆଁର ନୂଆଁ ଶିଆ ବରତା ଗୁଡ଼ିଶି ଚାଲିଯିବ । ଟିକି ରୋଷେଇ ଘର ବରୋରୁ ଉଠୁଥାଏ ଧୂଆଁ । ଲିପାପୋରୁ ଅଗଣାରେ ଖଜୁର ପଡ଼ି । ରାଣୀଫୁଲ ପରି ଜହ୍ନ ବଢ଼େଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।

ବୁଢ଼ୀ ଜଳେ କହୁଲେ, “ଟିକିଏ ମୁଣ୍ଡପୋତି ଭିତରକୁ ପଶ ବାପା... ମୁଣ୍ଡ ବାଜିବ ।”

ମୁଣ୍ଡ କିନ୍ତୁ ସତରେ ବାଜି ଯାଇଥାନ୍ତା ! ଗ୍ରେଟି ମଣିଷଟିଏ ତ ନୁହେଁ ସହଦେବ । ପାଞ୍ଚଟୁଟ ଦଣ୍ଡଈର ଲମ୍ବା ଚଉଡ଼ା ମଣିଷ !

କିଜଳାଦି ପଣତ କାନିରେ ମୁହଁ ଲୁଚେଇ ଶୁଣେଇ କହୁଥିଲେ ପଡ଼ିଶା ଘରର ନୂଆବୋଉ, “ଏ ପଦ...ଆହେ ସାକ୍ଷାତ କନ୍ୟା ପୁରୁଷ ହେ ! ଦେଖ ମ ଦେଖ ମୁଣ୍ଡ ବାଜିବ...ପାଞ୍ଚହାତିଆ ମରଦ ଯେ !”

ସେହୁ ଚାଲିଯିବ ଭିତରେ ପୁଲଙ୍ଗ ତେଲର ବଡ଼ ଦୀପତି ମିଠି ମିଠି ହୋଇ ଜଳୁଥିଲା । ଦୀପରୁଖା ଗୋଡ଼ଟା ଅଳ୍ପ ଶୁଣିଆ ବୋଲି ତେଣୁ ହୋଇ-

ଥିଲା କାନ୍ଥକୁ । ପଟା ଖଟଟିଏ ପଡ଼ିଣାରୁ ଅଣା ହୋଇଥିଲା ! ନୁଆଁଟିଆ ଗୁଳାଘରେ
ବହୁତ ହୋଇ ଝରି ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ।

କାକରବରୁର ରାତି !

ବେଳ ଆଉଁ ଆଉଁ ଅତି ଶରଧାରେ ବାଜି ଦେଇଥିଲେ ଶାଶୁ ନନ୍ଦିଆ ଗୁଡ଼ଲର
ସବୁ ଚକ୍ରୁଳ, ନନ୍ଦିଆ ଦୁଧରେ ସୁଆଁ ଗୁଡ଼ଲ ଖିରି, ଛୋଟ ମହୁରାଳି ମାଛର ଲେମ୍ବୁ,
ରସଦିଆ ହଳଦୀ ପାଣି, ଆଉ ଗଣ୍ଡା ଚଞ୍ଚୁଡ଼ି ମହୁର—ନନ୍ଦିଆ ଚଢ଼ୀ । ନନ୍ଦିଆ ତାଳ-
ଘେରୁ ଗାଁରେ ନନ୍ଦିଆର ଅଭାବ ନାହିଁ ।

ବେଣ୍ଟ ଭଲ ଭାବରେ ମନେ ପକେଇ ପାରୁଛି ତ ସହଦେବ ।

କାହିଁ, ଏତେ ବର୍ଷ ହେଲଣି ସ୍ତୁତିଶକ୍ତି ତ ବଳୁନ ହୋଇନାହିଁ !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ହଁ, ସୁନାପରି ଚକ ଚକ ଆଳିରେ ବେଣ୍ଟ ପରିପାଟୀ ସହକାରେ ଠାଆପିଡ଼ା
କରି ବଢ଼ା ହୋଇଥିଲା । କାଚଗିନିରେ ତିଅଣ, ସେ ଗିନା ପୁଣି କୁଆଡ଼େ ପ୍ରାଇଜ୍
ପାଇଥିଲା ସ୍କୁଲରୁ ପଦ୍ମାବତୀ ! ଫାଷ୍ଟ ପ୍ରାଇଜ୍ । ପାବତୀ ଦେବେଇ ହୋଇ ଆଗଭର
କରି କହି ପକାଇଥିଲା । ସେ ତା'ର ନାନା ପଦ୍ମାବତୀର କଥା ! ଏଡ଼େ ସୁଆଦ
ଦରବ କ'ଣ ସହଦେବ ଆଉ କେବେ ଗୁଣି ନ ଥିଲା ? କେଜାଣି...ନା—ଗୁଣିବାର
ଅବସର ନ ଥିଲା ।

ଆବାଙ୍କରୁ ମାଡ଼ୁହରା ସହଦେବ । ସହର ଭିତରେ ଅହରହ ସଂଗ୍ରାମ କରି
ଚଢ଼ି ନେଇଛି ଏଇ ବଳିଷ୍ଠ ଦେହ । ବରା, ଗୁଲୁଗୁଲୁ ଯାହାର ଜଳଖିଆ, ଏଇ ମଧୁର
ସୁସ୍ୱାଦୁ ପରୋଷା ପାଇ କ'ଣ ହଜିଲ ବୋଉ, ଥିଲା ଦିନର ସ୍ତୁତିର କଣ୍ଠା ଛୁତିରେ ଭାର
ଫୋଡ଼ି ହୋଇ ନ ଥିଲା ??

ମନେ ପଡ଼ୁଥିଲା, ଦୂର ଅଞ୍ଚଳର ବୋଉ ପରୋଷା ! ବେଣ୍ଟ ମଧୁର ଆମୋଦ
ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ସେ ଦିନ ସହଦେବ । ତମ୍ବା ଗିଲସ ସୁନା ପରି ଝଟୁଥିଲା । ପାଣି
ନୁହେଁ; ପଇତଜଳ ! ଗଣିବ ଘରେ ଜୋର୍ ଚଳା... ସେ ଯୁଗରେ ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନ
ହେବା ଆଗର କାହାଣୀ !

ସେଦିନ କ'ଣ ସେ ପହୁଲି ଦେଖିଥିଲା ପଦ୍ମାବତୀ ??

ସେ ଦିନଟା ଡେବେ ଏତେ ସୁରୋୟା କାହିଁକି ??

ସେଇ ଦିନଟାକୁ ହିଁ ହାତରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ପରମ ଆବେଗରେ ବୁକୁନିଲେ
ଗୁଣି ରଖିବାର ଏ ଆପ୍ରାଣ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କାହିଁକି କରେ ସହଦେବ ? ସହଦେବର ନିରୁଳ
ପଥର ପ୍ରାଣ ସେହି ଦିନକୁ ସୁମରି ଏମିତି ଅହରହ କାନ ଉଠୁଛି କାହିଁକି ?

ସେ ଦିନ କ'ଣ ଏହି ନଭସ୍ତୁମ୍ଭ ମନ୍ଦିରର ପଡ଼ିଲ ଶିଳାନାଥ ହୋଇଥିଲା
ସେହି ନିୟତି ନଡ଼ିଆ ତାଳକିଆବଣଦେବ ସାନଘରେ !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! କାହୁଁ ଆସିଥିଲା ଆକାଶଫଟା ବରଷା ମାଡ଼ି ! ଅଗ୍ନିନି ଏଇ
ବରଷା ଭଜା ରୁଦି...

ବାହାରେ ନଡ଼ିଆ ଗଛର ସୁସୁ ଗର୍ଜନ...

ନଡ଼ିଆ ବରଡ଼ାର ଦୁମ୍ ଦୁମ୍ ଆବାଜ... ଖସି ପଡ଼ୁଥିଲା ତଳେ ! ଘନଘନ
ବଜୁଲିର ଚମକ ..

ଅନବରତ ଝସ୍ ଝସ୍ ହୋଇ ଗୁଲୁରୁ ଝସି ଅସୁଥିବା ଦରଝଣିଆ କାଠିକୁଟା
...ନଡ଼ିଆ ଗୋଟାଳର ଶବଦ !

ଝୁଡ଼ ଝାଡ଼ କରି ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ନାଁ ନଜଣା ପକ୍ଷୀର ଆଉଁନାଦ... ବରଷା
ପରିବେଶ । ଚୁଟିଆ ଝରକା ଫାଟ କଣ ଦେଇ ଛୁଟିକି ପଡ଼ୁଥିବା ଡାର ପରି
ପାଣିଛୁଟିକା... ସେଇ ଅଭୁଲ ସ୍ମରଣୀୟ ରୁଦି ! ସବୁ କ'ଣ ଏକାନ୍ତ ସ୍ବପ୍ନିଳ
ନୁହେଁ ?

ଆଉ ତା ସାଥରେ ଅବଗୁଣ୍ଡନ ବଡ଼ା ସମ୍ବୋଦଣୀ ଗୁନ୍ଥା ପରି ତେର ବରଷ
ବୟସର ପଦ୍ମାବତୀ, ତାର ହଲଦିଆ ମୁହଁ ।

ସେ ମୁହଁକୁ ସେ ଧୀରେ ତୋଳି ଧରିଥିଲା !

ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ତାର କୋମଳ ହାତର ପରଶ ଅନୁଭବ କରିଥିଲା ତାର
ପାଦ ଯୁଗଳରେ ।

ସେ ସ୍ବପ୍ନୀ...

ସେ ପ୍ରଭୁ...

ପତି ପରମ ଗୁରୁ... ଅଇନା ଯାହାର ହାତ ବାକ୍ସରେ ଆସିଛି । ସେ ପଡ଼ିଲେ
ନଇଁ ପଡ଼ି ପାଦ ତଳେ ମଥା ନୋଇଁ ପ୍ରଣିପାତ ହେବ । ଶୀତଳ ଜଳରେ ପଦଯୁଗଳ
ସିନ୍ଧୁ କରିଦେବ । ଏ ତ ସେ ଯୁଗର ଚରଚରତ ପବନ, ଏଥିରେ ବିସ୍ମିତ ହେବାର
କଣ ଥିଲା ?

ଏକାନ୍ତ ଭବିଷ୍ୟ ଏଇ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରଣାମ କ'ଣ ଏତେ ଅସହଣୀୟ ହେଲା ?
ମିଳନର ଛନ୍ଦପାତ କ'ଣ ଏତିକିରେ ବେସୁରା ହୋଇ ଉଠେ ଏ ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନଗଣୀ
ମଣିଷପାଇଁ ?

କାହିଁକି ସହଦେବ ମନରେ ଦେଖାଦେଇଥିଲା ସେଇ ସୁଦୂରପ୍ରସାସ ଆଗାମୀ-
କାଳର ସ୍ବପ୍ନ ?

ରୁପିଆର କମ୍ପାନିଜମ୍ବର ମନ୍ଦିଆ ନିଶା ତାର ଗୁରୁପଟେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି
କାମନାର ରୁପିଆଣୀ ଜାଲ । ଦ୍ଵିତୀୟ ମହାସମର ସରିଯାଉଛି । ଇତିହାସରେ
ଘଡ଼ିଯାଇ, ଭଙ୍ଗା ଗଢ଼ା ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ । ଚରାଚରିତ ସଂସାରର ପୃଷ୍ଠା ଦେଖି ତାକୁ
ଛୁଆଇଲାକୁ ହେବ ।

ସେ ବିପ୍ଳବ ।

ବିପ୍ଳବର ସାଜରୁ ତାର ଜନ୍ମ ।

ସେ ଏକକ ।

ସେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ।

ସେ ଆଗାମୀ ସତ୍ୟତାର ଝଙ୍କାର ।

ତା ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ବାକରଣର ଶପଥ ।

ପଦ୍ମାକୁ ସେ ଘାଣ୍ଟିତ କରିବ ନୂତନ ଯୁଗର ମନ୍ଦିରେ...

ପତି ଦେବତା ନିର୍ବାନ ନୁହେଁ... ନୁହେଁ—ନୁହେଁ—ଦାସତ୍ଵ ପୃଷ୍ଠା ସେ ଚଳୁ,
ସହଯାତ୍ରୀ ସେ କମ୍ପେଡ଼... ସେ ସାଥୀ !

ହାଃ—ହାଃ—ହାଃ—ହୋଇ ହସିଉଠିଥିଲା ସହଦେବ । ବାହାରେ ଘଡ଼ିଘଡ଼ିର
ଗର୍ଜନ ଯଙ୍ଗେ ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବରେ ତାଲ ଦେଇ ଏକ ଉଦ୍ଧତ ଆଧୁନିକତା ହସି
ଉଠିଥିଲା ଅବା !

କର୍ମକ୍ଳାନ୍ତ ଦୀର୍ଘ ଆୟୁତାଣିରେ ଖାଲି ମନ୍ତ୍ର ନାହିଁ... ସମର୍ପଣ ନାହିଁ । ଆତ୍ମର
ଅଛି ଭୟ ଅଛି ଭକ୍ତି । ତାରି ଏକ ମଧୁର ସମ୍ପର୍କ ଶୁଣ ନବବଧୂ !

ଏ ଆଖି ବାନ୍ଧିବାର ଆଖି ନୁହେଁ ।

ଏ ଆଖିରେ ଲେଖି ହୋଇ ରହିଛି ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ଅଳ୍ପ ସଂସାର ଆନୁଗତ୍ୟର
ପ୍ରତିଫଳନ... ସର୍ବସ୍ଵ ସମର୍ପଣ କରିବାର କାଳୁଡ଼ି ! କିଶୋରୀ ଅଙ୍ଗର ପ୍ରତି ରେଖାରେ
ଅସୁମାସ୍ତ୍ର ଲଜ୍ଜା ଓ ଭୟର ନିବିଡ଼ ପ୍ରଲେପ । ମାଟି ମେଞ୍ଚା—କାରିଗର, ଗଢ଼ି ନିଅ
ମନଇଚ୍ଛା । ପ୍ରାଣେଇ କିଶୋରୀର ଅକ୍ଷତ ଅଧରକୁ ଥରେ ଚୁମ୍ବନ କରି ନେଲା
ସହଦେବ... ଆଃ—ସ୍ଵାକୁ ମୁଁ ଗଢ଼ିବି—ଏ ମୋର ଶିଳ୍ପସୃଷ୍ଟି ।

ଆଃ... କି ଫରତୁମ୍ଭି !

ଏ ତାର; ଏକାନ୍ତ ଭାବରେ ତାର । ନିଜ ହାତରେ ଯେ ଏଇ କଷ୍ଟାମାଟିର
ପିତୁଳାକୁ ଭାଙ୍ଗିବ ଆଉ ଗଢ଼ିବ । ମନ ଇଚ୍ଛା ନୁହଁ କରିବ ।

ଅନ୍ତରରେ ତାର ପ୍ରସ୍ତ୍ରାର ଗର୍ବ...

ଶିଳ୍ପୀର ମୌନତା...

ଚନ୍ଦ୍ରକର ମନନଶୀଳତା...

କେଉଁଆଡ଼େ ଛୁପିଗଲା ଡ୍ରୋମିକର ମୁଖ୍ୟ ମନୋହର ଆତ୍ମସମର୍ପଣ, ଲୁଚି ନେବାର ମୋହ । ସୁଦୃଷ୍ଟ କାରିଗର ପରି ଏ ସମର୍ପଣର ଦ୍ରୁତୋପ ପୋଛ କାହିଁକି ନିଃଶେଷ କରିଦେଲା ସହଦେବ । କାହିଁକି ଚୁପିଦେଲା ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟାହର ଗଳ ? ଦୁଇ ହାତରେ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ପୁଣି ମାଟି ମେଞ୍ଚାରେ ପରିଣତ କରିଦେବ ଏ ନରମ ଲଘୁଣି ପିତୃଳାକୁ !

ସେ ପୃଷ୍ଠି ହେବ ନବୀନ ରୂପରେ !

ପ୍ରାନ୍ତବୋଲା ହାତର ମଧୁର ସ୍ପର୍ଶ ଦେଇ ତଳେ ତଳେ ବକଶିତ କରିବ ସେ ନବ କେତକାର ନବୀନ କଳିକାକୁ !!

ଦନ୍ତ ଦିନ ମେଲି ଧରିବ ରୂପମାଧୁର୍ୟର ସହସ୍ର ପ ଖୁଡ଼ା...

ସଂଯୋଦଶୀ ପଦ୍ମା ତାର ପତ୍ନୀ !

ପଦ୍ମାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ହିଁ ପ୍ରଥମ ସ୍ତ୍ରୀକାରୋଚ୍ଛ । ସେ ନିଃଶେଷ ହେବାକୁ ଚାହେଁ ! ‘ପତିପରମ୍ପରା’ ଆଜନାରେ ମୁହଁ ଦେଖେ ଯେଉଁ ପଦ୍ମା । ସେ ପରମ ଭକ୍ତରେ ମାନ ନେଇଥିଲା ପ୍ରତିଟି ମନ୍ତ୍ର ! ଗୁରୁଙ୍କର ଅଲଘନୀୟ ମନ୍ତ୍ର ! ସେ ଗୁଣୀ, ଶିଷ୍ୟା । ଆହା ପ୍ରିୟତମ ହୋଇପାରିଲାନି ସହଦେବ । ସେ ହେଲା ‘ଗୁରୁ’ ।

‘ଗୁରୁ’ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ । ଏଇ ପଥରେ ସେ ଟାଣି ଆଣିଛୁ ପଦ୍ମାକୁ !

ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ସହଦେବର ଛୁଇଁ ଭିତରଟା ଫାଟି ଗଲପରି ଲାଗିଲା ।

ନିଷ୍ଠୁର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ସହଦେବ !

ବାରମ୍ବାର ଝଙ୍କୁତ ହେଲା ସେ ଗୋଟିଏ ଦିନର ଡ୍ରୋମିକ ଅନ୍ତରର ଅଭ୍ୟନ୍ତର କଥାଗୁଡ଼ିକର ଜଳତରଙ୍ଗ ।

ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଅଲପ ପଣତ ଟାଣି ବହୁଣାରୁ ଆପଣାର ଫୁଲ ପରି ନରମ ଦେହଟାକୁ ନିବଡ଼ ବାନ୍ଧୁ ବ୍ୟଥାରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠିଆସୁଥିଲା ପଦ୍ମାବତୀ, ସକାଳ ହେବାର ଅନେକ ଆଗରୁ ! ବାପଘରେ ପତି ସହ ରାତି ଯାପନ ଲଜ୍ଜାକର ! ସରଳା ପଦ୍ମାବତୀର ହଲଦିଆ ମୁହଁ ଉପରୁ ଅପସରି ଯାଇଛି ଗତ ରାତିର ଭୟାଞ୍ଚି ଗୁଣ୍ଡା... ଖାଲି ସଜ ସରମର ଟିକି ଟିକି ଦେଉ ଲହଡ଼ି ଘେନୁଛି । କମ୍ପ ଲଜ୍ଜାର ଲୋହୁତ ଆବରଣ ନୂଆ ରୂପ ଦେଇଛି ପଦ୍ମାକୁ । ଗୋଟାଏ ରାତି ବଦଳାଇ ଦେଇଛି ତନୁଲତାକୁ । ମାନସ ରାଜ୍ୟରେ ପୁରୁଷର ପଦଗୁରଣ ।

“ହେଇଟି ତମକୁ ମୋ ରାଣ । ଦିନରେ ମୋ ଆଖିକୁ ଚାହିଁବନି ।”

“ସଦ ରାହେଁ ?” ସେ ଅଭ୍ୟୁତ ସୁନ୍ଦର ଦେହଟାକୁ ପରମ ଆବେଶରେ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଗୁପ୍ତିଧରି କୌତୁକ ମଧୁର ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲା ସହଦେବ ।

“ହୁ—ହୁ—ମୁଁ ଲଜରେ ମରିଯିବି । କ’ଣ କହୁବେ ସମସ୍ତେ ? ବାପଘର
ରେ ।”

ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ଲଜରେ ଲେହୁତ ଆସୁର କି ନିବିଡ଼, ମଧୁର, ସୁନ୍ଦର
ଆକର୍ଷଣ !

ପ୍ରାଣଭରି ଆସ୍ବାଦନ କରିଥିଲା ସହଦେବ ସେ ରକ୍ତମ ମାଧୁରୀ...

ଆଃ • କେତେ ବର୍ଷ ତଳର କଥା ?

ଗୋଟିଏ ଯୁଗ ନା ତହିଁରୁ ଅଧିକ, ଅନେକ ଅଧିକ—ଅନେକ !

ଏବେ ବି ସେ ଛୁଇଁ ଗୋବିନ୍ଦର ଅପରାଧରେ ଉପନୀତ ସହଦେବର ଶରୀରରେ
ଅପୂର୍ବ ରୋଗୀୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ସହଦେବର କାନ୍ଦିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ବଡ଼ ପାଟି
କରି ଛୁଇଁ ଗୁପ୍ତତେଜ କାନ୍ଦିବାକୁ ମନ ହେଉଛି ।

“ପଦ୍ମା, ତୁ ଫେରିଆ ।

ରାଣୀ ମୋର ଫେରିଆ ।”

ସେହି ପଦ୍ମାକୁ ଚାହିଁ ମୁଁ, ସିଏ ସ୍ବାମୀ ପାଇଁ ଡାକୁ ଜ୍ଞାନୀ, ଅନାହାରର ଶତ
ସନ୍ଦେହ ସହନେଇ ପାରେ । ସିଏ ଲଜର ଲେହୁତ ବସ୍ତୁ ତଳେ ଛପେଇ ରଖେ
ଅଦ୍ଭୁତ ସୁନ୍ଦର ସ୍ନେହାକୁଳ ମରମକୁ !

ସେ ଉଣାର ଲୁଟ ହୋଇଗଲେ ବି ଆନନ୍ଦରେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼େ । ଏକ ବିଷୋଭ,
ଏକ ଅନୁତାପରୁ କି ଦାୟିତ୍ବାସରେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା । ହଁ ସହଦେବ ହଁ ଏ ବିସ୍ଫୋଗାନ୍ତ
ନାଟକର ପ୍ରଶ୍ନ । ସେ ହଁ ହେବ ଏ ନାଟକର ନାଟକ ଦର୍ଶକ ।

ସ୍ବାଭାବିକ । ଏକାନ୍ତ ସ୍ବାଭାବିକ । ଶକ୍ତି ସେ ବସନ କରିଛି ସେହି ଅପୂର୍ବ
ଲଗ୍ନରେ । ଶୁଣ ପଦ୍ମା । ସୁମତ୍ରେଣୀ ସ୍ବାଟ୍ଟିକେଟ ଆଖି ତୁମକୁ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ
ହେବ । ଏ ଫୁଲର ସଂସାର ନୁହେଁ, ଏ ସଂଗ୍ରାମର କ୍ଷେତ୍ର । ସ୍ବାମୀର ବଳିଷ୍ଠ ବାହୁ-
ବଳିନରେ ତୁମେ ଭୁଲିପାରିବନି ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ନିଦାରୁଣ କଷାଘାତ । ତୁମକୁ ମଣିଷ
ପରି ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ ହେବ ପଦ୍ମା ! ଏ ଦୃଶ୍ୟ ପଶ୍ଚର ଗୋବିନ୍ଦ ଆମର କାମ୍ୟ ନୁହେଁ ।
ଉପରକୁ ଚାହିଁ—ଦୁନିଆକୁ ଦେଖ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଛୁଇଁ ଲେଜା ଯେ ! ଆଜି ଯଦି ମୁଁ
ଅକସ୍ମାତ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରେ ତେବେ ଦି ବରଷର ମୋର ରକ୍ତର
ସନ୍ତାନକୁ ଗର୍ଭରେ ଧରି ରାଜପଥକୁ ଓହ୍ଲାଇ ସିଦ୍ଧ ତମେ । ସଂସାରକୁ ଅନୁମାନ
କରିପାରୁଛୁ ପଦ୍ମା ? ତାପରେ...ଏ ଷଷ୍ଠାୟୀ ବାହୁବଳିନର ମୋହ କେତେ
ଅଳୀକ ! ଦେଖିପାରୁଛୁ ସେ ଭୟଙ୍କର ମୁର୍ତ୍ତିର ଗ୍ରସ୍ତାକୁ ? ନା—ନା—ତୁମକୁ
ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ହେବ । ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆହେବାକୁ ହେବ । ପରଶୁରା
ଉଠିବ ପରି ବର୍ଣ୍ଣି ରହିବା ଏ ଯୁଗରେ ଜୟନ୍ତ୍ୟ ଅପରାଧ ! ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳା
ହେବାକୁ ହେବ ।

ଏକାନ୍ତ ଆବେଗ ଆକୁଳ ଥରିଲା ହାତରେ ଓଠକୁ ତାର ଗୁପ୍ତି ଧରିଥିଲା ପଦା । “ତୁମକୁ ମୋ ରାଣ, ପାପ କଥା କହୁବନି । ମୋର ଯଦି ଧର୍ମବଳ ଥିବ, ଦିଅଁଙ୍କଠି ମନ ଥିବ, ତମଠି ମୋର ସୀତାଙ୍କ ପରି ଭକ୍ତି ଥିବ, ତେବେ ଦିଅଁ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ ଗୁହାରି ଶୁଣିବେ । ହାତରେ କାତ ମୁଠାକ, ମୁଣ୍ଡରେ ସିନ୍ଦୂର ଟୋପାଟା ଥାଇ ମୁଁ ତମର ହାତରୁ ନିଆଁ ମୁଠେ ପାଇବି । ଆଉ ମୋର କିଛି ଲେଖା ନାହିଁ ! ଏଇ ମାଟିଦର ମୋର ସ୍ବର୍ଗ, ଅମରବନ୍ଧା ।” ସିନ୍ଦୂରଦଣ୍ଡୀ ପଦ୍ମା ମୁଣ୍ଡରେ ପୁରୁଣା କଥା—ପୁରୁଣା ଶବ୍ଦ ।

ବିଦ୍ରୋହୀର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଖି ଶାଣିତ ହୁଏକୋ ପରି ଝଟକି ଉଠିଥିଲା । ଏ ଭକ୍ତି ଅପାରଗର ଭକ୍ତି । ପଙ୍କୁର ଭକ୍ତି । ଛୁ—ଛୁ—ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ଦୃଶ୍ୟ ! ପୁରୁଷାକାରରେ ବିଶ୍ବାସ ରଖି ଆନନ୍ଦ ଆଜ୍ଞେବାକୁ ହେବ । ହେଉ ପଛେ କଣ୍ଠକମୟ ସେ ପଥ । ପଥର ପରିସମାପ୍ତି ପରେ ଡୋଲିଯିବ ଓଡ଼ିଶାର ଦିଗ୍ବିହାର ! ନୂତନ ସୂର୍ଯ୍ୟଲୋକର ଆନନ୍ଦ ଦେନିବାକୁ ହେବ ସେ ।

ସେହି ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଛି ସହଦେବ...

ସହଦେବର ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀର ଚକ୍ଷୁରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ହେଉ ସେହି ଆଗାମିକାଳର ସ୍ବପ୍ନ...ନବଯୁଗର ସ୍ବପ୍ନ । ପରମ୍ପରାରେ ବିଶ୍ବାସ ନାହିଁ ।

ମୁଲିବୋଧ ବଦଳିଛି । ଆଉ ସେ ଦାସୀର ଭକ୍ତି ନାହିଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଶୋଭା ପାଏନା ।

ସାଧନାର ପୀଠ ଏ ଜଗତ...ସ୍ବର୍ଗ ପୀଠ—ସଂଗ୍ରାମ ପୀଠ ! ଲଢ଼ିବାରେ ହିଁ ଆନନ୍ଦ !

ତାପରେ...ତାପରେ...

ତା ପରଦିନ ଗୁଡ଼ାକ କଳ୍ପ ସହଦେବକୁ ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ କରି ଦେଇଥିଲା ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ! ତାରି ମଦୁଆ ନିଶାରେ ସହଦେବ କୁଟିଥିଲା !

ସକଳ ନିକଟରେ ଦୃଢ଼ସ୍ବରୂପର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ !

ନାହିଁ ଉପସ୍ଥେଗର ସ୍ଥାନ... ଉଡ଼ୁ—ପାଠ ହିଁ ସବୁ !

ଏତେ ନିର୍ମମ, ଏତେ କଠିନ କେମିତି ହେଲା ସହଦେବ ?

ସେହିନି ୧୦ମ ଶ୍ରେଣୀର ଡାକନାଲ ପରୀକ୍ଷା ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ପଦ୍ମାର ସେ କରୁଣ ମିନତି ବେଶ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ନିବାକୁ ପାପାଟ ପରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ସହଦେବ ।

ବସ୍ତ୍ରର ଟାଉର ଘର । କ୍ଷଣସ୍ୱୟ ଘର ଭିତରେ ତୁଲି ଶେଷ, ପଡ଼ାଥାକ
 ସବୁକିଛି । ତାରି ଭିତରେ ପୁଣି ଶୁଣାଯାଏ ମଣିଷ ଶିଶୁର କୁଆଁ କୁଆଁ କାନ୍ଦଣ ।
 ସୃଷ୍ଟିର ସଙ୍କେତ ! ଦେହର ଜୁଆ ଗତ ପ୍ରତିଭାସ୍ୱୟ ସତ୍ତ୍ୱ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରେ ! ଉଦର
 କ୍ଷେପରେ ବାଜି ବସନ । ଏକାନ୍ତ ଅବହେଳାରେ ପଦ୍ମାର ଶୀର୍ଷକୁନ୍ଦ ଦେହଟାକୁ
 ଆଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲା ସହଦେବ । ନା—ହୋଇ ପାରିବନି ! ସିବାକୁ ହେବ ସହ-
 ପାରୁନ ପଦ୍ମା । ନା ? ଦେଖୁ—ଏ ଜୀବନ୍ୟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ପୀଡ଼ନ ? ଏ ଶିଶୁ କ’ଣ
 ଏମିତି ସରସପ ପରି ଆହରଣ କରିବ ବର୍ଷିକାର ଉପାଦାନ ? ଆମର ପରି ଜୀବନ୍ତ
 ମୃତ୍ୟୁ ଭିତରେ ବଢ଼ି ଉଠିବ ? ପାଇବନି ଜଗତର ଆଲୋକ ? ତୁମକୁ ପଡ଼ିବାକୁ
 ହେବ । ଆଗାମୀ ଆଲୋକକୁ ଚାହିଁ ତୁମେ ଗତିକର ପଦ୍ମା । ତମ ସ୍ୱାମୀ ତମ ପାଖେ
 ପାଖେ ଅଛି । ଅତି ପଡ଼ନ । ହାରି ଯାଉଛୁ କି ? ଏ ତ ଯାତାର ଅସୁମାରନ୍ତ । ତମେ
 ଲେଉଟି ଡାକ୍ତର ହେବ ପଦ୍ମା ।

ଜନ୍ତୁ...

ଅକାରିତ ଅଶ୍ରୁଧାରରେ ଶରଦିଆ ହରିଣୀ ପରି ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା
 ପଦ୍ମା...

ତାର ସ୍ୱପ୍ନର ଫଳକ “ସ୍ୱାରକ” ଆଉ ଏ ଧରଣୀରେ ନ ଥିଲା.....
 ଏକାନ୍ତ ଅବହେଳାରେ ଝରିପଡ଼ିଥିଲା ତା ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣୟ-କୁସୁମ ।

ସେଦିନ ପରୀକ୍ଷା ହଲରୁ ଖବର ପାଇ କୁଟି ଆସିଥିଲା ପଦ୍ମା । ବୁକୁଫାଟି
 ତାର ଯେଉଁ ରକ୍ତ ଝରୁଥିଲା, ସେ ରକ୍ତରେ କାହିଁକି ଧୋଇ ହୋଇ ଗଲାନି
 ସହଦେବର ଜାନ୍ତବ୍ୟ ଋଷୀ ?

ଅନନ୍ତ କାମନା...ଅସୁମାରୀ ଉଚ୍ଚାଶ ?

ଅର୍ଥକୌତକ ସ୍ଥିତିର ଯାଦୁକାଶ ସ୍ୱପ୍ନ-ମରିଚିକା ପଛରେ କୁଟୁଥିଲା
 ସହଦେବ ।

କେତେ ଉନ୍ମିତ ରଜନୀ ବଢ଼ିଯାଇଛି ପଦ୍ମାର...ବହୁପୃଷ୍ଠା ଓଦା ହୋଇ
 ଯାଇଛି ଅଜସ୍ର ଲେତକପାତରେ !...

କୋମଳା ନାଶ୍ୱାନକୁ ତଳି ତଳି କରି ହତ୍ୟା କରିନି କି ସହଦେବ ??
 କାହିଁ ଆଗେଇ ଆସିନି ତ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେବାକୁ ?

ତେବେ ???

ଆଜି କାହିଁକି ନିର୍ଜନ ରାତ୍ନୀରେ ଆସି ତାର ଅହରହ କାନ୍ଦୁଛି । ଖୋଜୁଛି
 ପଦ୍ମାକୁ ।

କାହିଁକି ଟ୍ରାଣ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଲେଖୁଛୁ ସେହି ବସ୍ତି ଘର, ସେହି ସିଂହ ଶିନାକା
ସ୍ମାରକ ! କପ୍ପାଶାଢ଼ୀପିନ୍ଧା ଗୋଡ଼ଣୀ ପଦ୍ମା ! ତାରି ହାତରେ ଶୁଭ ଡାଲମା କୋବି
ସାଗ ଓ ଶୁଖୁଆ ମୁଣ୍ଡ ତଥଣ ! କେତେ ସୁଆଦ ଲାଗେ, ସହଦେବର ପୁରୁଷା-
କାର ତୁମ୍ଭି ହୁଏ ସେ ସ୍ଥଳରେ । ଦି ହାତ ମେଲଇ ସହଦେବର ଚିତ୍କାର କରି-
ବାକୁ ମନ ହେଲା—

“ଆ—ବାପ, ଧନ ମୋର ! ତୁ ଫେରିଆ । ତୋ ଅନ୍ଧ ବାପ ପାଖକୁ
ଫେରିଆ ଧନ ।”

ଦି ହାତ ଦେଇ ସେ ସାଉଁଟି ନେବାକୁ ଚାହିଁଲା ପଦ୍ମାବତୀକୁ ତାରି
ଶିଶୁର ଜନନକୁ...

ନହେଉ ଶିକ୍ଷା ! ଦୂରକୁ ଯାଉ ସଂସ୍କୃତିର ଆଲୋକ । ଚାଲି ଆମେ ସେହି
ଆଦମାନବ ମାନସ ହେବା । କୋଲରେ ମୋର ଧନକୁ ତୋଳିଧର ପଦ୍ମା...
ତୋଳିଧର । ଚାଲି ଆମେ ଚାଲିଯିବା ଏ ନକଲି ସତ୍ୟତାରୁ ବହୁଦୂରକୁ । ଆସ
ଆସ ପଦ୍ମା !

ଏ ରାତ୍ରୀ ସରବନ...ଅସରନ୍ତି ଏବେ ଅସୁମାରୀ ରାତି । ଅସୁମାରୀ ଏକ
ସୁନ୍ଦର ଦହକା ନିଆଁ ଦୁକୁଦୁକୁ ହୋଇ ପିଞ୍ଜର ତଳେ ଜଳୁଛି । ବାହାରକୁ କେହି
ଦେଖି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ବନ୍ଦ ଘରର କବାଟଟା କିଏ ଖୋଲିବ ?

କେତେ ଦାହ ରୁକୁ ତଳେ ବହନ କରିଛୁ ସହଦେବ—ସେ ଅଲଗିତ
ଇତିହାସ ଛାଡି ତଳେ ହଜି ହଜି ଯାଉଛୁ ପୁଣି ହଜିପାରୁନି ।

ତା ପରେ—ପ୍ରଭାତ କରୁଣା ଉଣା ନୁହେ । ପଦ୍ମାର ପୁନଃପ୍ରାଣ...ଦେବବ୍ରତ
ଆସିଛି ।

ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରି ଯିଏ ଆସିଲା ପଦ୍ମାକୋଳକୁ ସେ “ଦେବବ୍ରତ” ।
ତା ପାଇଁ ପଦ୍ମା ପଢ଼ା ଛାଡ଼ିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରିଥିଲା । ଦୃଢ଼ସକଳ ସହଦେବର ହେଲେ
ସବୁସ୍ୱଳ୍ପ ମାତୃତ୍ୱର ଉତ୍କଳା ସ୍ରୋତରେ ସ୍ୱପ୍ନିୟା ହେଲା...

ମାସ ୧୯ ଦିନର ଦେବବ୍ରତ ମୁଣ୍ଡ ପାଇଲା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ କବଳରୁ । ତଦଳ
ନିମୋନିଆରୁ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚେଇ ପାରିଲାନି ସହଦେବ...ଅଯୋଗ୍ୟ
ଅପଦାର୍ଥ ପିତା...ପଲସା ଅପ୍ପାବରୁ ଚିକିତ୍ସା ଅପ୍ପାବରୁ ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ନେଇ
ଦେବବ୍ରତ !

ପଦ୍ମାର ଆଖିରୁ ଆଉ ଲୁହ କୁଟୁନି । କୁଟିଛି ପ୍ରତିହଂସା ! ଏହି ସଂଗ୍ରାମର
ମନ୍ତ୍ର ତାର ଶିରୀ ପ୍ରତିରୋଧରେ କୁଟାଇ ଦେଇଛି ଅନଳ ସ୍ରୋତ, କର୍ମ ପ୍ରେରଣା, ସଂଗ୍ରାମ,
କୁଟିବାର ଦୁର୍ବଳ ମୋହ ।

ଗଞ୍ଜର ରାହିରେ ଶେଯରୁଁ ଉଠି ଚମକ ଦେଖିଛୁ ସହଦେବ ଲଣ୍ଠନର ମୃଦୁ ଆଲୋକରେ ଅଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ପଦ୍ମାବତୀ !

ରାତିରେ ସବୁ କାମ ସାରି ଭଲ ଲୁଗା ଶ୍ରେକରେ ସାରୁନୁ ମାରି ଶୁଖାଇ ଫେରି ଆସେ ପଦ୍ମା । ପ୍ରିୟତମର ମଧୁର ସାମ୍ନିୟ ଲଭପାଇଁ ନୁହେଁ । କରାଯିନି ପଟାର ବହୁ ଆକ ନିକଟକୁ ଆସେ । ଦୁଇ ହାତରେ ଗଡ଼ିପଡ଼ୁଥିବା ଲୁହଧାରକୁ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ପୋଛି ଦେଇ ଆଉ ହାତରେ ବହୁର ପୃଷ୍ଠା ଓଲଟାଏ ପଦ୍ମା ।

ପଡ଼ିଶା ଦରୁ ରହୁ ରହୁ ଶୁଭୁଆଏ ଶିଶୁର କାନ୍ଦଣା । ନାନାବାୟା ଗୀତ । ବସ୍ତି ଘର ! କମ୍ପେତ ସହଦେବର ଘର ।

ଦୁଇଟି ମୃତଶିଶୁର ଜନନୀ ପଦ୍ମାର ଏ ଲୁହ କ'ଣ କେଉଁଠିନ ହାତ ବଢେଇ ପୋଛି ପାରିବ ସହଦେବ ? ନା—ସହଦେବ ଯେ ତା ନୁହେଁ । ସହଦେବ ହସିଛୁ ପଦ୍ମାର କୃତଜ୍ଞରେ ! ହାତଦଡ଼ି ବଞ୍ଚିକରି ନାଆଁ ଲେଖାଇ ଦେଇଛୁ କଲେଜରେ । “ଦେବୁ ମୋର ଔଷଧ ଅଘ୍ରବରେ ମରୁଛୁ ପଦ୍ମା । ତମେ ଡାକ୍ତରଣୀ ହୁଅ । ଅନେକ ଦେବୁକୁ ବଞ୍ଚାଅ !

ମୋହ ?

ଅର୍ଥର ମୋହ ??

ଖ୍ୟାତିର ମୋହ ???

ତ୍ୟାଗ ପରୋପକାର ମୋହ ? ସମାଜ ଗଢ଼ିତୋଳିବାର ମୋହ ? ମିଛ-ମିଛ—ସବୁ ମିଛ—ଡେବେ ?

ପଦ୍ମାର ପଳାଶ ନେହି ତଳେ କ୍ଳାନ୍ତର ଘନ କଳା ଆବୃତ୍ତି । ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ ମୁହଁ ଉପରେ ଭିତର ବାଦାମି ଢେର ମଳିନିଆ ଛୁଇଁ ଜମିଉଠେ । ସୁମାମ ବାହୁଯୁଗଳ ଫମଶ ହୋଇଉଠେ ଶୀର୍ଣ୍ଣରୁ ଶୀର୍ଣ୍ଣତର । କାନ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତେ ସମସ୍ତ ଶରୀରରେ ଖାଲି ଫୁଟି ଉଠେ ସାମାନ୍ୟନ କ୍ଳାନ୍ତ ଆଉ ଗ୍ରାନ୍ତ । ଲବଣ୍ୟ ଅଳକ୍ୟରେ ବିଦାୟ ନିଏ ।

ଏସବୁ କଣ ଦିନେ ଦେଖିଛୁ ସହଦେବ ? ନିଶା—ଭୟଙ୍କର ସଙ୍ଗ୍ରାସୀ ନିଶା !

ରାତି ରାତି ଖାଲି ଉଜାଗର ହୋଇ ବହୁ ଘୋଷିଛୁ ପଦ୍ମା । ଆଉ ଥରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ ଉପଭୋଗ କରିପାରିନି ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନର ମଧୁର ସ୍ବାଦ, ନିବିଡ଼ ଆଶ୍ରେତ, ଭୋଗ କରିନି ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାବଧୌତ ରାହି ! ପ୍ରିୟତମର ନିବିଡ଼ ଆଶ୍ରେତ ସୁତରୁ କିଏ ବଞ୍ଚି ତା କରିଛୁ ତାକୁ ?

ସହଦେବ କ'ଣ ନିଜେ ଏ ବିସ୍ଫୋଗାନ୍ତ ନାଟକର ସୁକ୍ଷ୍ମ ନୁହେଁ ???

ନିଜ ହାତରେ ନିଜର ତଣ୍ଡିଟି ସହଦେବର ନିଜକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ
ଇଚ୍ଛା ହେଲା ! ଆତତାପୀ ସହଦେବ କାହାକୁ ଦୋଷ ଦେବ ?

ନିଜକୁ—କେବଳ ନିଜକୁ ?

X

X

X

ମେଡ଼ିକାଲରେ ନାମ ଲେଖାଇଛୁ ପଦ୍ମାବତୀ !

ବର୍ଷ ବର୍ଷ ହୋଇ ବଢ଼ିଯାଇଛି ଛଅଟି କର୍ମମୁଖର ବର୍ଷ । ପଦ୍ମାବତୀ ତିଳ
ତିଳ ହୋଇ ମରିଯାଇଛି । ଶ୍ରୀ ଫଟ ଉଠାଇ ଫେରି ଆସିଛି ଯେଉଁ ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ତରୀ
ପଦ୍ମାବତୀ ଦାସ M. B. B. S., ସେ ବାନ୍ଧିବା । ହଁ ପଦ୍ମାବତୀ, କମ୍ପେଡ଼୍
ପଦ୍ମାବତୀ...ସାଥୀ ପଦ୍ମାବତୀ !

ମରିଯାଇଛି ପ୍ରିୟା ପଦ୍ମାବତୀ...

ତାର ସନ୍ତାନର ମାଆ ପଦ୍ମାବତୀ...

ତା କିଶୋରୀ ବଧୂ ହଲଦୀ ଗୁରୁ ଗୁରୁ ପଦ୍ମାବତୀ...ଏ ଭିନ୍ନ ମଣିଷ ।

ଶିହର ଉଠିଛି ସହଦେବ । ତଥାପି ପ୍ରାଣ ଖୋଲି ହସିବାର ଛଳନା କରିଛି
ସେ ! ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ଝିଅ ଅନୁସରଣ କରି କରିଛି ତାକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ...ଆଖିରୁ
ଫୁଲତୋଡ଼ା—ରଜନୀକା । ଗହଣ କରିଛି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ପ୍ରଣୟା ପ୍ରଣୟି,
ଶୁଭେଚ୍ଛା, ଅଭିନନ୍ଦନ ସେ କୁ ଆଡ଼େ ମନ୍ଦର ଗଢ଼ିଛି ! ସେ ଧରମା । ସେ ମନ୍ଦରର
ମୁଣ୍ଡ ମାରିଯାଉ ଶିଖର ଦେଶରୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଥିଲା ଅତଳ ସାଗରକୁ ! ଭଲ କରିଥିଲା ।
ସହଦେବ ଯଦି ଡେଇଁ ପାରିଥାନ୍ତା !

ଧରମା ଚୁଇଁମାନ...

ଧରମା ମହାନ...

ଆଜି ଯଦି ସହଦେବ ସେଇମିତି ସୁଯୋଗ୍ୟ ଶିଳ୍ପୀପରି ଡେଇଁ ପଡ଼ି ପାରନ୍ତା
ବସୁ ତର ଅତଳ ଗର୍ଭକୁ...

ଡେବେ... ଡେବେ...???

ତଥାପିତ ଆସିଛି ନିବେଦିତା ! ଆଉ ନିବେଦିତାର ଗୁରୁପଟେ ନାହିଁ
ଅଭାବର ଦୁଃସହ ଜ୍ଞାନା । ତା ପାଇଁ ମୁକ୍ତ କନ୍ତୋର ଫୁଲର ଦରଜା ! ସଫା
ଜାମା—କଣ ନାହିଁ ?

କିନ୍ତୁ...

ମୁକ୍ତ କି ମାତୃ ଅନ୍ତର ? ପାଇଛି କି ସେ ମାଆ କୋଳ ?

ହଁ—ହଁ—ତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଥା ଭାବୁଛି ସହଦେବ ! ସେ କଣ ସତରେ
ପାଳେ ହୋଇଯାଇଛି । ନା—ପୁରୁଷର ଅହମିଆ ଆଦାତ ପାଇଛି । ପୁରୁଷ-

ପରସ୍ତା ଥଣ୍ଡା ରାଗଦିଆ ମାଂସଝୋଳ ଏକୃଷ୍ଟିଆ ବସି ହାପୁଣ୍ଡଲି ବେଳେ ଆସା କ'ଣ ତାର କାନ୍ଦ ଉଠୁନି ସେଇ ନୁଆଁଟିଆ ଗୁଳଦରର ମାଛ ହଳଦାପାଣି ଟୋପାକ ପାଇଁ ??? ସେ କଣ ଅନବରତ ଖୋଜୁନି ତାର ମୃତା ପ୍ରିୟାକୁ, ପଦ୍ମା ହାତରନ୍ଧା ପାଇଁ କି ଲେଉ ସହଦେବର !

ପଙ୍କଜୁ ଜାତ ଯେଉଁ ପଦ୍ମ ତାକୁ ସାଉଁଟି ଧରିବାକୁ ସହଦେବର ଛେ ଆକାଂକ୍ଷାର ଅନ୍ତ ନାହିଁ । ସେଇ ସୁଗଠିତ ହାତ ଦୁଇଟା ଆଉ ରୁଞ୍ଜିମୁଠାର ଅବରତ ଝୁଣୁଣୁ ବୋ ଶୁଭୁଛି । ତାରି ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯେଉଁ ସଫା ଗୋଳ ଖଣ୍ଡିକ, ସେ ରୁଷୁଝୁଣୁ ଗନ୍ଧତରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ଜାତ ଯେଉଁ ବଡ଼ ରାଜତା ସବୁପାଇଁ ଲେଉ ସହଦେବର । ଏଣୁ ଶୁ ପିଠା, ସେ ହାତସଫା କନା ଖଣ୍ଡିକ ବଢ଼ିବା ଗୁଦର ଉପରେ ରୁଞ୍ଜାମୁଠାର ନିଅର ଝୁଣି ! ଆଉ ଏବେ ଏଣୁ କରେନି ପଦ୍ମା, ଆସେ ଇଡ଼ିଲି ଦୋକାନରୁ—ସମୟ ନାହିଁ ଏ ବଳାସ ପାଇଁ ।

ଆ?...ସହଦେବ ଆଣି ଚାଲିଲା ।

ଏବେ ସେ ହାତର ଘଡ଼ି ଟିକ୍ ଟିକ୍ ବାଜେ । ବାରମ୍ବାର କାନପାଖେ କହେ, ତେଜାଜ ଦିଏ ସମୟ ହେଲଣି । ବେଳା ନାହିଁ, ଅନ୍ଧା ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ! ଡାକ୍ତରଖାନା ଯିବାକୁ ହେବି ସେ । Conference ପାଇଁ Paper ଲେଖିବ, ମିଟିଂ ଯିବ, କେତେ କାମ ।

ସେ ହାତରେ ଆଉ ରୁଞ୍ଜି ନାହିଁ କି ରୁଞ୍ଜି ମଧ୍ୟ ବାଜେନି ! ନାହିଁ । ସେ ହାତ ଶିଥିଳ,—ସ୍ପନ୍ଦନ ନାହିଁ । ମୋହ ନାହିଁ । ସେ ହାତ ମଧୁର ଝୁଣି ଚୁଟି ଦିଏ ନାହିଁ ସହଦେବର ସବୁ ଶେରରେ !

ସେ ହାତ ଛୁଣୁ ଧରି ନିର୍ମମ ପାଷାଣୀ ପରି କେତେ କ୍ଷତକୁ ଆହୁରି ବନ୍ଧିତ କରେ । କ୍ଷତର ଉପଶମ ନିମନ୍ତେ ଅବଶ୍ୟ ।

ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରେ...ମାନବାକୁ ହେବ ସହଦେବକୁ ! କଥାର ଛୁଣୁ ତଳାଏ ! ଏ ଅନ୍ୟାୟ ସହଦେବର !

ସହଦେବର କ୍ଷତରେ କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଅଦୃଶ୍ୟମେଷ କ'ଣ କେବେ କାମ ଦେଉନି ??

ଏ ଜ୍ୱାଳାରୁ କ'ଣ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ??

କାହିଁ, ମୁକ୍ତିର ପଥ କାହିଁ ?

ସହଦେବ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସାରିତ କଲ ଅଲିଦୁରସ୍ତୁତ ଭନଲପ୍ ଗନ୍ଧରେ ଯାହାର କ୍ଳାନ୍ତ ଦେହ ଭଳି ପଡ଼ିଛି, ସେ କିଏ ?

ତାକୁ କଣ କେବେ ଚିହ୍ନିଛି ସହଦେବ ?

ଲଣ୍ଠନଟା ଥିଲେ ସେ ହୁଏତ ନିଶ୍ଚୟ ତାର ମୁହଁ ପାଖରେ ଆଲୁଅଟା ଦେଖାଇ ଟିକେ ନିରେଖି ଚାହିଁଥାନ୍ତା । ତାର ପଦ୍ମା ତ ?

ସେ କାଳ ପରି, ପଦ୍ମାର ହଲଦିଆ ଗୁଲଟି କ'ଣ ଲଣ୍ଠନ ଆଲୁଅରେ ଝଟକି ଦିଶନ୍ତାନି ତାଙ୍କୁ । ସେହି ସନ୍ଦୋଦଣୀ ପଦ୍ମା—ହୁ—ହୁ—ସହଦେବ । ତୁମେ ମିଛବାଦ । ବିପ୍ଳବ ନା ସେହି ଆଦି ମୁଗର ସ୍ଵାମୀ !

ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ଭିତରେ ସେ ପାଇବ କୁଆଡୁ ପଦ୍ମାକୁ ?

ସେ ତ ପୁଲୁଙ୍ଗ ଦାସ ତଳେ ଲିଭି ଯାଇଛି ।

କ'ଣ ପାଇଛି ସହଦେବ ? ପାଇଛି କି ?

କିନ୍ତୁ ଲୋକେ କହନ୍ତି, ସହକର୍ମୀମାନେ କହନ୍ତି, ସହଦେବ ଭାଗ୍ୟବାନ । ସମସ୍ତେ ସହଦେବକୁ ଈର୍ଷା କରନ୍ତି । ଈର୍ଷାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ—ପଦ୍ମାବତୀ !

କିନ୍ତୁ କିଏ କଣ ଜାଣେ କେତେ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ ହେଉଛି ସହଦେବ ଆଜି ଗିଳ୍ଡ ? ପଦ୍ମା ଯେ ମୃତା ! କେତେ ବଡ଼ ଜୟନ୍ତୀ ହେଉଛି କି ସହଦେବ ଆଜି ହେଉଛି କାହିଁ; କିଏ ଜାଣେ ?

ଫୁଲ ଗାନ୍ଧିରେ ସେ ଆତ୍ମା ଖୋଜିଗଲେ ମୃତା ପଦ୍ମାବତୀକୁ । ସେ ଆଖି ନିର୍ଜନରେ ତାଳେ ଅବଲେ ଅଶ୍ରୁ । ପଦ୍ମାର ସହାୟତାରେ ଦିବସରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବ୍ୟବହାର କରେ ସେ ।

ଅନ୍ଧାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅଭିନୟ ନୁହେଁ କି ? ଆତ୍ମପ୍ରତାରଣା !

‘କାମନାର ବିନାଶରେ ଦୁଃଖର ବିନାଶ ।’ ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରୁଥିଲେ ରାଜପୁତ୍ର ଗୌତମ ! ଚରନ୍ତନ ସତ୍ୟ ପୁରୁଣା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ତେବେ ସହଦେବର ମୁକ୍ତି କାହିଁ ???

ଲେଡ଼ି ତାଙ୍କର ପଦ୍ମାବତୀ ଦାସ ଆଲୁଅ ଜାଳିଲେ, ଶେଯରୁ ଉଠିଲେ, ଏ କ'ଣ, ତୁମେ ଶୋଇନ ଯେ ଏତେବେଳିଆ ।

“ମୁଣ୍ଡ ବ୍ୟଥା କରୁଛି ।” ସହଜ ସନ୍ଧି ଉତ୍ତର ।

“ଓହୋ...ଏଇ ପାଣିଅଛି ଟେବୁଲ୍‌ରେ । ଟ୍ୟାବ୍‌ଲେଟ୍‌ଟା ଖାଇଦିଅ । ଭଲ ଲାଗିବ ମୁଣ୍ଡ ।”

ଆଜ୍ଞାଧୀନ ରୁଷିଟି ପରି ଉଠିଯାଇ ସହଦେବ ଔଷଧ ଖାଇ ଆଲୁଅ ଲିଭାଇ ଦେଇ ବିଛଣାକୁ ଗଲେ ।

ଆଲୁଅ ଲିଭିଯାଇଛି । ଅନ୍ଧକାର ଭୟଙ୍କର ନୁହେଁ । ଅନ୍ଧକାର ଅତି ପ୍ରିୟ । ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ଖୋଜି ଦେଇପାରେ ନିରୁଦ୍ଧ ମନକୁ ! ଟୁବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଇପାରେ ! ଲେଡ଼ି ତାଙ୍କର ଔଷଧ ଦେଇ ଭଲକରି ପାରିବେନି

ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହଦେବ ଜାଣେ ! ପଦ୍ମାର ଶୀତଳ ହାତର ଚୈତ୍ତମୁଖର ମଧୁର ଆବେଗବୋଲା ନରମ ସ୍ପର୍ଶ ଲଘୁଇ ଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତା ହୁଏତ ଏହି ଦୁର୍ଦ୍ଦିପ୍ତ ଦହନ...କିନ୍ତୁ ସହଦେବ କହୁ ପାରେନା କିଛି । ପୁଲଙ୍ଗ ଦାମର ନରମ ଆଲୁଅ ହୁଏତ ଉପଶମ କରି ପାରିଥାନ୍ତା ! ଗୋଡ଼ଟା ଟିକିଏ ଚପିଦେଲେ ହୁଏତ ଭଲ ଲାଗନ୍ତା । ପଦ୍ମାର ହୃଦୟାକାଞ୍ଚ କଣ୍ଠରୁ ଏ ଚିତ୍କାର ଖାଲି ସେ ଅନ୍ଧକାରରେ ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହେବ...ନା—କହୁପାରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ବିଫଳ ହୁଏ ସହଦେବ । ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ଅନ୍ଧକାରରେ ପଦ୍ମା ମିଶିଯାଇଛି । ଦୁଇ ହାତରେ ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ ଅନ୍ଧକାରକୁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରିଛୁ ସହଦେବ । ସେ ପଦ୍ମାକୁ ଚାହେଁ, ସେ ବିପ୍ଳବୀ ନୁହେଁ...ସେ ବିପ୍ଳବୀ ପୋଷାକଧାରୀ ଆଦିକାଳର ଅହଂକାରୀ ସ୍ବାମୀ ।

ବିପ୍ଳବୀର ମୁଖା ିନ ସେହି ଅହଂସ୍ବର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁରୁଷ...ସ୍ବାମୀ • ପ୍ରଭୁ । ବଧୂ ନୁହେଁ...ସାଥୀ ନୁହେଁ...ଖାଲି ଅଭିନୟ । ସାଥୀ ହେବାର ଅଭିନୟ କରେ ।

● ନିୟତି

ପବନ ବିବାହବେଳାରେ ଅଗ୍ନି ସାକ୍ଷୀ ରଖି ଯାହାକୁ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରେ ସାଥୀ
ରୂପେ ବରଣ କରେ ହୃଦୟ ନାଶ; ଯଦି ସେହି ତରମ ଆତ୍ମୀୟ ମଧ୍ୟରେ ପରମ
ଶ୍ରଦ୍ଧାବଦ୍ଧକୁ ସେ ଦେଖି ନ ପାରେ ??

ତେବେ ?

ନିଜକୁ ଘୃଣା ଲଗୁଥିବା ସବୁ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ଯଦି ସେହି ମଣିଷ ଭିତରେ
ଦେଖେ ?

ତେବେ କ'ଣ ହେବ ?

ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଶାସ୍ତ୍ର କଣ ଦେଇଛି ?

ନିଜକୁ ବାରମ୍ବାର ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ତେଜା । କିନ୍ତୁ ଏହି ସବୁ ଗୁଣ ବା
ହୃଦୟଗୁଡ଼ିକ ସେ ଭଲ ଘୃଣା କରିବାକୁ ଲୋ କାହିଁକି ?

ପୁଣି ପିଲାଟି ଦିନରୁ ?

ମାଇକନିଆ ଝିଅର ଇଏ କି ଆଶ୍ଚ ପରମ !

ଝିଅଙ୍କ ଭାଗ୍ୟ ପଥର ତଳେ ! ମାଡ଼ ଖାଇବ, ଗାଳି ଖାଇବ, ସବୁ ସହି
ପଡ଼ିବ, ଏ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ବୋଉ ପିଲାଟି ଦିନରୁ ତାକୁ ଦେଇ ନଥିଲା ?

ତେଜାର ମନେ ପଡ଼େ ଭଉଜଙ୍କ ଭାଇ ଆସି ଖାଲି ସରନାମକୁ ଖୋସାମତ
କରନ୍ତି । ଭାଷା ରାଲେଗେ ତେଜାକୁ ।

ଆରେ ପୁରୁଷ ପିଲା ହୋଇ ଏ କି ତଳ ମ !

ଛ—ଛ—ଛ—

ଘୃଣାରେ ନାକ ଟେକେ ସେ । ନାଶ ସେ ଉମା ଅଂଶରେ ଜାତ ।
ଉଦାରୀନକୁ ଧରିବାପାଇଁ ସିନା ସେ ଆମରଣ ସାଧନା କରିବ, ସିଏ ଧରା ନଦିଏ
ତାକୁ ପାଇବାପାଇଁ ଅଶ୍ରେ ତପସ୍ୟା କରିବାରେ ହିଁ ଆନନ୍ଦ ! ତେଜା ତପସ୍ୟା
କରିଥାନ୍ତା...

ହଁ, ନିଜେ ସଲିତା ପରି ଜଳି ଆଲୋକିତ କରିଥାନ୍ତା, ସେହି ଦୁର୍ଲଭ
ଜୀବନକୁ.....

ବରା ଆଗରେ ତାର ସ୍ବାମୀ ହୋଇଥାନ୍ତେ ମହାନ....

ଇସ୍ କି ଅନବ ପରିଚଳନା... ସେଭଳି ପୁରୁଷାତ୍ମ ସଲ ତନୁକୁ ମିଳିବେ କାହିଁକି ?

ନ ମିଳନ୍ତୁ... ସେ ତ କହୁ ନଥିଲା, ବିକଳ ହେଉ ନଥିଲା । ସେ ତ ଅପସ୍ତା କରିଥାଆନ୍ତା । ଅନନ୍ତକାଳ — ତାର ମନର ମଣିଷ ଆସିବାର ମହାଲଗ୍ନକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତା ।

ତା ନିଶିଚ ମନର ଗୋପନ ଦ୍ଵାର ଆସେ ଆସେ ମେଲ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା...

ମନର ଘୂଙ୍ଗୁ ପକ୍ଷୀର ପହଲି କାକଳୀ ସେ ଶୁଣିଥାଆନ୍ତା... ସେଇ ପରମ ଶର ପ୍ରାଣୀରେ ସେ ଅନନ୍ତକାଳ ଚାହିଁ ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା ସେ ..

—“ଫୁଲେଇ ମ ଫୁଲେଇ ! ଏଗୁଡ଼ାକ ଡଙ୍ଗା । ଶୁଣି ଶୁଣି ଉତ୍ତାଗର ହୋଇ ନଭେଲ ବହୁ ପଡ଼ାର ଫଳ ସବୁ ।

କାହିଁକି ସେ ସବୁ ଶୁଣୁଛୁ ମ ? ଖାଲି ଉପରେ । ମନ ପଛେ ସବୁ ସବୁ ହୋଇଥିବ କେମିତି ବାହାଘର ହୋଇଯାଆନ୍ତା କି ? ପାଠପଢ଼ାରୁ ଟିକେ ରକ୍ଷା ମିଳନ୍ତା .. ଆମକୁ ସବୁ ଦେଖି ହୁଏତ ଜଳି ପୋଡ଼ି ମରୁଥିବେ । ଆଜିକାଲି ସବୁ କଲେଜ ଝିଅ ସେଇଆ ମ... ଛଟକ ।”

ଆତ୍ମଜନ ସର୍ବଜନର ସତ୍ୟତାର ପରମାପକ !

କଲେଜପଢ଼ା ଶ୍ରାବଜଙ୍କର ଅନୁଭୂତିରେ ଘରେ ସବୁର ଆସେ ଗଭୀର ଆସ୍ଥା... ପ୍ରତ୍ୟୟ ! ହିଁ ତନୁକୁ ବାହା କରିବାକୁ ହେବ ।

ତନୁଜା ନିଜକୁ ଗାୟନ କରେ । ନା—ନା—ଏ ତାର ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ । କିଏ କ’ଣ ହାତ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ତନୁଜାକୁ ବେଫାରେ ବସେଇ ଦେଲେ ? ସେ ଯଦି ଜିଦ୍ ଧରିଥାନ୍ତା—ହିଁ .. ଜିଦ୍ ନ ଧରିଲେ ଆଉ ତଳୁଟି.. ଉଣ୍ଡି ଖୋଲି କେବେ ନନାଙ୍କ ଆଗରେ କଥା କହିବୁ ସେ ? ସେ ସାହସ, ସେ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟ କାହିଁ ?

ପୁଣି ଆମ ସମାଜରେ . ଝିଅମାନଙ୍କର ସେ ଅଧିକାର ନାହିଁ । ସଂସ୍କାର ତେର ବହୁତୁରକୁ ମାଡ଼ିଯାଇଛି ।

ପରବେଶର ପ୍ରସବ, ପରିସ୍ଥିତିର ପ୍ରସବ—ଦାୟୀ ! ତନୁଜାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵକୁ ତର୍କିଶି ପିନ୍ଧି ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି ପିଲାଟି ଦିନରୁ । ନିରାଶ୍ରମ ଶିଶୁକୁ ବଳକାର ଶିକାର କରାଯାଇଛି । ଆଜି ସେଇ ସ୍ଫୁଟି ମନେପଡ଼ିଲେ ପ୍ରତି ଲେମ୍ବୁ ମୁଲ ଟାଙ୍କୁର ଉଠୁଛି । ପ୍ରତିବାଦର ପ୍ରବଳ ପ୍ଲାବନରେ ଦୋହଲି ଉଠୁଛି ମର୍ମମୁଲ । ଅନ୍ୟାୟ ବରୁଦରେ ଅନ୍ତରରେ ବହୁବାର ପ୍ରତିବାଦ କରିଛି ସେ ! ମାଧି ଅଧର ମଉନ, ମୁକ ।

ସ୍ୱାଗତ ଖାଲି ଆଖିର ବନ୍ଦୁ ବନ୍ଦୁ ଲେଖକ ବହୁଯାଇଛି । ଆଉ ବହୁଯାଇଛି
ଅବଗ୍ରାନ୍ତ ଭାବରେ...ହେଲେ କେହି ଦେଖି ନାହିଁ । ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ନାହିଁ ।

ମନ ବିଦ୍ରୋହ କରିଛି ।

କିନ୍ତୁ ଏତେ ଦୃଶ୍ୟ ସେ ପାଇଲା କେଉଁଠୁ ? କାହିଁକି ଏ ଦୃଶ୍ୟ ? ନିଜ
ଭିତରେ ଏହି ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଦୃଶ୍ୟର ଅସହ୍ୟ ଭାବକୁ ଫ୍ରେମରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବାରେ
ସେ କାହିଁକି ସାଧନା କଲାନାହିଁ ? କଲାନି ତପସ୍ୟା ତ ?

ତେବେ—???

ନା ସେ ବସଲ ହୋଇଛି ।

ହଁ...ସେହି ଏକାନ୍ତ କୃତ୍ରିମ ଜୀବନ ଲୋକଟା... (ଇନ୍...ଏ କଣ
ଭରୁଛି ସେ...ଛ—ଛ—ଛ । ସେ ପରା ତାର ସ୍ୱାମୀ ! ଇହକାଳ ପରକାଳର
ମୁକ୍ତିତେ !)

କିନ୍ତୁ ମାତମନା ନିଷ୍ପତ୍ତ...

(ତନୁଜା, ରୂପକର...ରୂପକର । ପର କାଳରେ ବି ତୋର ଶାନ୍ତ ନାହିଁ ।
ମୁକ୍ତି ନାହିଁ—ଛ—ଛ—ଛ—ପଡ଼ିନିଆ କରୁଛୁ । ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ।)

କିନ୍ତୁ...ତା ନହେଲେ ସେ ତାର ବିଭିନ୍ନ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ାକ (ଛ—ଛ ପୁଣି
କହିଲୁ ?) ମେଲେଇ ଏତେ ଅଶ୍ଳୀଳ କଥାଗୁଡ଼ାକ ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ କରେ ।
କାହିଁକି ଶୋଭନୀୟ ହୋଇ ପାରେନା ?

ବିଲମ୍ବ କୁକୁର ପରି ଲଞ୍ଜି ହଲେଇ କୃତ୍ରିମ ବିନୟ କରି ସେ ସବୁର ଆଗରେ
ଏମିତି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େ, ଲୋଟିପଡ଼େ କାହିଁକି ? କଣ ମେରୁଦଣ୍ଡହୀନ ପ୍ରାଣୀ ?

ସାମାନ୍ୟ ସୌଜନ୍ୟରେ ସେ ଏତେ କୃତ୍ୟ କୃତ୍ୟ ହୋଇ ନିଜକୁ ସବୁର
ପାଦତଳେ ଅଜାଡ଼ି ଦିଏ କାହିଁକି ? ସେ ଅଶୋଭନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ାକ ତନୁଜାକୁ
କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଏ କାହିଁକି ?

କାହିଁକି ?—କାହିଁକି ?

ଏ କାହିଁକିର କଣ କିଛି ଉତ୍ତର ତାକୁ ସମାଜ ଦେଇଛି ??? ନା ଖାଲି
ସମାଜର ରକ୍ତଚକ୍ଷୁ ବାରମ୍ବାର ତାକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଇଛି ଏ କାହିଁକି
ପରୁଷବାର ଅଧିକାର ତୋର ନାହିଁ—

ନାହିଁ—ନାହିଁ—

ତୁ ସେ ନାରୀ ! ଓଡ଼ିଆ ଟିଅ...

ଅସହ୍ୟ ବ୍ୟଥାରେ ଆକୁଳ ହୋଇଉଠେ ତନୁଜାର କଣ୍ଠସ୍ୱର ।

କିନ୍ତୁ...କିନ୍ତୁ ତମେ କଣ ଜାଣନା ନିଜ ଭିତରର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ
 ପ୍ରକାଶ କରିବାର କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀ ଖୋଜି ପାଏ ନାହିଁ ବୋଲି ଏ ଦେଶର ନାଶ୍ତି
 ତାର ବିବାହତ ଜୀବନର ପୃଷ୍ଠାଭୂତ ସମସ୍ତ ଗୁନକୁ ଏଇ ଗୋଟିଏ ମାସ ଶବ୍ଦ
 ଦ୍ଵାରା ଯେ ବ୍ୟକ୍ତ କରେ ।

କାହିଁକି ଏ ଅବସ୍ଥା ?

ଏଇ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଯେ ପୃଷ୍ଠାଭୂତ ବେଦନାର ସମସ୍ତ ତା ତମେ କଣ
 ଜାଣ ନାହିଁ ? ଜାଣ ନାହିଁ ପୁରୁଷକୃତ ସମାଜର ଦଣ୍ଡଧାରଣାମାନେ ?

ସମାଜଜାଣେ—, ଜାଣେ—, ଜାଣେ— ।

ସମାଜର ନିରୁଦ୍ଧ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମୁକ୍ତି ଦେବାର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତା ବାସନା ଯେ ଅବିରତ
 ମନ ଭିତରେ ସନ୍ତରି ମରୁଛି । ସେ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପଥ ଲେଖେ...
 ଅହରହ ସଂଗ୍ରାମ କରେ ମାନସ ରାଜ୍ୟରେ ।

ମାତ୍ର ସେ ପଥ କିଏ ଦେଖାଇବ ??

ଆଇନ୍ ??? ଛୁ—ଛୁ—ଛୁ—କି ଅବାନ୍ତର...

ଅବାନ୍ତର । ଅବାନ୍ତର ଆଉ ଏକାନ୍ତ ଅଶୋଭନୀୟ ଚୁଣ୍ଡ ଖୋଲି କହିବା ।
 ସବୁର ଆଗରେ ନିଜର ଦୟନୀୟ ରୂପଟାକୁ ତୋଳି ଧରିବାଟା ଆହୁରି ଅସୁନ୍ଦର ।
 ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଲଜ୍ଜାକର...

ହଁ...ଦୃଶ୍ୟ ଆଉ ଏକାନ୍ତ ଲଜ୍ଜାକର ଜୀବନକୁ କାହା ଆଗରେ ତୋଳି
 ଧରି ନାହିଁ ତନ୍ତ୍ରୀ !

ହସିଛି...ରକ୍ତାକ୍ର ହସ ।

ବୁକୁରେ ଅଜସ୍ର ଦୃଶ୍ୟର ଭୁଜଙ୍ଗ ଅବିରତ ଫଣା ତୋଳୁଛି । ଆଘାତ
 କରୁଛି !

ତନ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ତରର ସବୁଠାରୁ ନରମ କୋମଳ ସ୍ଥାନକୁ କ୍ଷତବିକ୍ଷତ କରୁଛି
 ବାରବାର । ସେ ରକ୍ତକ୍ଷରଣ ଫୁଟି ଉଠିଛି ଅଧରର ଗ୍ରରେ ଗ୍ରରେ...ରକ୍ତାକ୍ର ହସ
 ଅଭିନୟ ?

ତେବେ ଏମିତି ନିଜକୁ ଅଭିନୟ... ଅଭିନୟ ତ ବେଙ୍ଗ କରି ପାରିଥାନ୍ତା
 ସିଏ !!

ଜୀବନ, ଛୋଟ ଏକ ପରିସର । କେତେ ବା ଦୂରକୁ...

ତେବେ, ତେବେ ???

କାହିଁକି...କାହିଁକି ସେଦିନ ଉଦ୍‌ଘୋଷା ସମ୍ପର୍କ ପରି ସେ ସଂସାର ଲଘୁ
 ଅନ୍ଧାରରେ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ବାହାର ଆସିଲା ନାଶ୍ତିର ସଂଶ୍ଳେଷ ଆଶ୍ରୟ ପୀଠ ସ୍ଵାମୀ
 ଗୃହରୁ ? କାହାର ବାରଣ ନ ଶୁଣି ?

କାହିଁକି ହେଲୁ ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତ ?

ସେ କଣ ଜାଣିନି ଏଇ ଚରମ ସତ୍ୟକୁ ?

ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଅପସରି ଚାଲେ...

ଖାଲି ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଦୋହଲୁନାନ୍ ଅବସ୍ଥା ପେଣ୍ଡୁଲମ୍ ପରି । ସ୍ଥିତିବିହୀନ
ବୃନ୍ଦା ସନ୍ତରଣ !

ସ୍ବାମୀ ଘରେ ଯା'ର ସୁଖ ନାହିଁ, ତା ପାଇଁ ପୃଥିବୀରେ ସୁଖ ନାହିଁ ।
ଏକଥା ପିଲାଦିନୁ ପରା ଶୁଣି ଆସିଛି ସିଏ ବୋଉ ଭୁଣୁରୁ ; ତେବେ ?

ତେବେ ? ତେବେ ?

ଠରେ ଦେଖ ଭଲ, ଟିକିଏ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କରି ଦେଖ ଏ ପୁରୁଷ ସମାଜ...

ତନୁଜାର ଅନ୍ତରର ନିରୁଜ ଦରଜାଟା କଣ କେହି ଖୋଲି ପାରିବ ନାହିଁ ?
ସହୃଦୟତା, କବି, ଭବୁକ, ବୁଦ୍ଧିବୋଧ ।

ନା—ନା—ନା—ଏ ଦରଜାର ଗୁରୁତା ହଜେଇ ଦେ ଲେ ତନୁଜା !
ହଜେଇ ଦେ ବିସ୍ମୃତିର ଭୋର ଅନ୍ଧକାରରେ ! ତା ହେଲେ ସତ ହେଉ ଖାଲି
ତାକୁରାଜି ମୁଖର ପଦ ଏ କଥା ।

ଏ ପାଟଳାମୀ...

ହଁ ପାଟଳ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ଶ୍ରୀମତୀ ଦାସ...

ସକ୍ ଚିକିତ୍ସା ଗୁଲବ । ଫଳାଫଳ ? କିଏ କହିପାରିବ ଆଜ୍ଞା ? ଭାଗ୍ୟ !

ହଁ ସେ ବି କହିଲେ ସେହି କଥା । ଶେଷଅସୁ...ଶେଷ ଆଗ୍ରସ୍ଥ ଆଜ୍ଞା

ନିୟତି ! ନିୟତି !

ବାଃ—ତାକୁରାଣି ବି କହିଲେ ନିୟତି ?

ନିୟତି—

ହଁ ସେଦିନ ଏଇ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ନନା, ଯେତେବେଳେ ହୃଦୟର
ଦୁଃଖ ଦୃଶାର ପ୍ରାବନ୍ଧରେ ଶାରୀରିକତା ହରାଇ ବସିଥିଲା ତନୁଜା ! ନିଜର କ୍ଳାନ୍ତ
ଶ୍ରାନ୍ତ ଶରୀରଟାକୁ ଟାଣି ନେଇ ସେଇ ବିରାଟ ପ୍ରାସାଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଛୁଟିକି
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ।

ହଁ ପ୍ରାସାଦ—ପ୍ରାସାଦ ହିଁ କହିବ ସେ ! କେତେ ଅପରିଚିତ ସେଇ
ଚରପରିଚିତ ଘର । ଯେଉଁଠି ସେ ୧୮ ବର୍ଷ ବଢ଼ି ଆସିଛି... କେତେ ଧୂଆଁ ଲିଆ,
କେତେ ଶୂନ୍ୟ... ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରୁନାହିଁ, କରୁଛି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ! କାହିଁକି ? ଖାଲି କଣ
ଆଖିର ଅବରଳ ଅଶ୍ରୁରେ ଜାଲୁକ ଲୁଆ ଦଶୁର । ଭାବ ପାରୁନି, ଭାବପାରୁନି
ତନୁଜା !

ଏଇ ଘରେ ସିଏ ଗୁରୁବର୍ଷ ଦିନୁ ବଢ଼ି ଆସିଥିଲା ।

ଆଦାତ ପାଇଲ କାହିଁକି ?

ହଁ—ତୁମ୍ଭେ ଚମକ ପଡ଼ିଲ । ଅଭୁତ ଭାବେ କୁଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲ ସିଏ
ସେ ଦିନ ! ଛୁଇଁ ଭିତରଟା ଖିଁ ଖିଁ ହୋଇ ହାହାକାର କରି ଉଠିଲ । ଭଜି ଭଜି
ପଡ଼ିଲ ଛୁଇଁର ସବୁତକ ପିଞ୍ଜର ହାଡ଼...

ବାହାରି ଆସୁଥିଲେ ଭଲ !

ଭ୍ରାତୃଭର ଗାଡ଼ି କାହିଁ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ।

“ହୁ...ହୁଠାତ୍ ! କଣ ଏକଲ ?”

କି ଅସ୍ତ୍ରର ଅବଶିଷ୍ଟର ଛୁଆ ! ଭୁଲୁଥିଲଟା ଦୃଷ୍ଟିକଟୁ । ସିଏ ଥିଲ
ଏ ଦରର ପରମ ଆକାଂକ୍ଷିତା, ସିଏ ଆଜି ଅଦରକାରୀ !

ହଁ—ଭଲ ଶୁଣିଛନ୍ତି, ତୁମ୍ଭଙ୍କର ପାରିବାରିକ ଅଗାଧର ଧୂଆଁ ଭାସି ଆସିଛି
ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ତାଙ୍କର ଦୋଷ କଣ ?

“ତମେ ! ତମେ ଏମିତି ହୁଠାତ୍ ଯେ...ଅବେଳିରେ...”

ଆଉ କେହି ଆସିନାହାନ୍ତି ?” ଭଉଜଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ବରରେ ଉପେକ୍ଷା ।
ଭଉଜ ବି ବାହାରୁଥିଲେ । ହାତରେ ଭ୍ୟାନଟି ବ୍ୟାଗ୍ । ପ୍ରଶ୍ନରେ କେତେ
ସନ୍ଦେହ...କେତେ ଅବଜ୍ଞ...

ଦୁଃସହ ବ୍ୟଥାର ଶକ୍ତି କ’ଣ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବତାସି ପରି ନିର୍ମିତକରେ ଉଡ଼େଇ
ଦିଏ...ଫିଙ୍ଗି ଦିଏ ???

ନିଜକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲ ପରମପୂଜ୍ୟଙ୍କୁ ନିଜାଙ୍କ ପାଦ ତଳେ ତୁମ୍ଭେ,
ନିଜାଙ୍କର ସେ ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ନୁହେଁ ମ ! ଆଉ ପାଞ୍ଚୋଟି ଝିଅଙ୍କର ବି ସେ
ଜନକ...

ତେବେ ଅଳିଆ ଗଦା କ’ଣ କେବଳ ତୁମ୍ଭେ ?

ସିଏ ବିଶ୍ବବ୍ୟାପୀୟରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ ରଖି ପାଏ କରିଥିଲ, ଯାହାର ଭାଷିନି
ବାଦନରେ ଥିଲ ଚମକାର ହାତ, ଆଉ ସବୁଠାରୁ ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ, ଦୟାଳୁ କଥାଟା
ଯେ—

ଆହା ଆଉ ମ...

ସେ ପୁଣି କୁଆଡ଼େ ସବୁ ଭଉଜୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାସି ଯୁଦ୍ଧେ !!!

କଣ ନ ଥିଲା ? ପିତାଙ୍କର ପ୍ରତିପତ୍ତି, ଅର୍ଥ, ସମ୍ମାନ ଉକ ସରକାରୀ
ସୁକ୍ଷ୍ମ ?

ତେବେ ? ତେବେ ?

କି ଲଜ୍ଜା ଏ ..

ବିବାହର ଦୀର୍ଘକାଳ ପରେ ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ତନୁଜା ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଛି,
ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନ... ପୁଣି ତାର ନନାଙ୍କୁ, ଯାହାଙ୍କୁ ସେ ଜୀବନରେ ମୁହଁ ତୋଳି କେବେ
ହେଲେ କଥା କହି ନାହିଁ !

କହୁବେନି; କହୁବେନି ଲୋକେ ତାକୁ ପାଗଳା ଲୋଲି ???

କେତେ ବର୍ଷର ଜମାଟ ବଢ଼ି କୋହ, ସୁପୀକୃତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ।

ସୁଧୁ ଆଗ୍ନେୟଗିରିରୁ କ'ଣ ଅଗ୍ନି ଉତ୍ତରଣ ହୁଏ ନାହିଁ ?

ଅଗ୍ନିନିକ ଶବେ ବହେ ନାହିଁ କ'ଣ ଉତ୍ତପ୍ତ ତରଳ ଲାଭ ? ?

ସେ ଲାଭ ସ୍ତୋତ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଫଣିତ ହୁଅନ୍ତି...

ଭଦ୍ରସ୍ନାତ ହୁଅନ୍ତୁ ।

ଅଶୁଭ ସଙ୍କେତ !

ହଁ ଭଦ୍ରସ୍ନାତ ହେଲେ ନନା...

ଚନ୍ଦ୍ରମା ଟେକି ନରେଶି ଦେଖିଲେ...

ତାଙ୍କର ଝିଅ ତନୁଜା !

ନିଜର ଏକାନ୍ତ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଅପରୂପ ଲବଣ୍ୟଭରା ହୃଦୟଟାକୁ ବନ୍ଧୁତ ପିତାଙ୍କ
ପଦତଳେ ବଢ଼େଇ ଦେଇ କେତେ ଉତ୍ତପ୍ତ ଦେଇ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲା—
କାହିଁକି ? କାହିଁକି ? କାହିଁକି ମୁଁ ଏମିତି ଅସହାୟ ଶ୍ଵେତରେ ହାରିଗଲି ନନା ?

ମୋର ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟରେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ହେଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ?

ମୋର ସନ୍ତାନ ସ୍ନେହରେ କଣ ସୂଚି ଥିଲା ? ଆରୁଣୀକୁ ଭେଦାଭାବ ନାହିଁ
ନନା—ମୁଁ ହାରିଗଲି ।

ପରାଜୟର ଗ୍ରାସରେ ପ୍ରଜ୍ଵଳିତ କନ୍ୟାକୁ କ'ଣ ଆଜି ନୁଆ କରି ଦେଖିଲେ
ପୂଜ୍ୟପାଦ ପିତା ? ?

ଦେଖି ନାହାନ୍ତି... ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ତାର ସ୍ଵାଧୀନା, ଅନ୍ତେ ତପସ୍ୟା !

ବହୁବାର ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ତନୁଜା ଘରକୁ ।

“ଏକଟା ପୂଜାଘର, ଆରୁଣୀର ପଢ଼ାଘର; ନନା ଜୋଡ଼ା ଖୋଲି
ଥାଏ ।”

ତପସ୍ୟା ମୁଣ୍ଡି, ତାଙ୍କରି ଝିଅ ତନୁଜା ! ଏତେ ଜ୍ୟୋତ ଏତେ
ପବିତ୍ରତା... ତନୁଜା ଘରକୁ ମାନି ନେଇଛି । ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଆଶ୍ରା କରିଛି ।

ପାଦତଳେ ମଥା ଲଗାଇ ପ୍ରଣାମ କଲ ଆରୁଣୀ ପୂଜ୍ୟପାଦ ମାତା-
ମହକୁ...

ହଁ; ଆରୁଣୀ ତୁଜାର ସ୍ବପ୍ନ...

ଆରୁଣୀ ତାର କାମନା । ନିଜ ଭିତରର ସମସ୍ତ ସ୍ବପ୍ନକୁ ନିଗାଡ଼ି ନିଜର
ସମସ୍ତ ଶକ୍ତିକୁ ନିଃଶେଷ କରି ଦେବ ମନ୍ଦିର ଗଢ଼ି ବାରେ ଲାଗିଥିଲା ତନୁଜା...

ସେ ମନ୍ଦିରରେ ଆରୁଣୀ...

ତାର ମାନସପୁତ୍ର ହେଉ ଆରୁଣୀ... ତାର ସନ୍ତାନ ଆରୁଣୀ ।

(ଆହା, ଯା'ର ପିତାକୁ ସେ ଦିନେ ହେଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରିପାରି ନାହିଁ; କି
ଦୁଃସ୍ବପ୍ନ ଜ୍ଵାଳା ତା'ର)

ତେବେ, ତେବେ ସେହି ସନ୍ତାନର ଶ୍ରଦ୍ଧା କେମିତି ପାଇଥାନ୍ତା ତନୁଜା ??

କିନ୍ତୁ... କାହିଁକି ??

କାହିଁକି ଦରପୋଡ଼ା ସିଗାରେଟ୍‌ର କିସ୍କଦଂଶ, ଅଶ୍ରୁଳ ସିନେମା ଗୀତରୁ
ଦୁଇପଦ... ଆଚରଣରେ କିଶୋରପୁଲ୍ଲଭ ଉଚ୍ଛ୍ରେଣୀଭାବ; ଆରୁଣୀ ନାମର
ବ୍ୟତିକ୍ରମ... ଗୁରୁନିନ୍ଦା । ଏଗୁଡ଼ିକ ଯେ ଏ ଯୁଗକୁ ଚିହ୍ନଟ କରେ, ଏତେ ସାଧାରଣ
କଥାରେ ଏତେ ବେଶୀ ପ୍ରକ୍ତି ପଡ଼ିଲା କାହିଁକି ତନୁଜା ?

ଉଚ୍ଛ୍ରେଣୀ ପିତାର ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଦେଖିଲା ସେ କିଶୋର ପୁଣିର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ,
ଆଚରଣରେ; ଭୟରେ ଶିହରି ଉଠିଲା ତନୁଜା ।

କ୍ଷମା କରିଥାନ୍ତା ସେ, ସେ ତ ମାଆ...

କିନ୍ତୁ ପାରିଲାନି !

କ୍ଷମା ଶବ୍ଦର ଅପରିଚିତ କାହିଁକି ହୋଇ ଉଠିଲା ତନୁଜା ଯେ ପ୍ରତ୍ୟହ
ଗୀତା ପାଠ କରେ ?

ହୃଦୟରେ ସ୍ବପ୍ନାକୃତ ଖୋସ, ଅପାରଗତାର ଗ୍ଳାନି, ଆତ୍ମଦହନର ଜ୍ଵାଳା !

ତନୁଜାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଦୋହଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବ୍ୟର୍ଥ ପ୍ରୟାସ କରିଥିଲା
ତନୁଜା । ତାର ଶିକ୍ଷା ସାଧନା ବ୍ୟର୍ଥ...

ଆରୁଣୀର ଆଚରଣରେ ତାର ଭରକେନ୍ଦ୍ର ବିଚଳିତ ହେଲା !

ପାରିଲା କି ସହ ସେ ଉକଟ ଗରଳର ଜ୍ଵାଳା !

ନଳବସନ୍ତ ପାନ କରିବାର ଶକ୍ତି ସେ ପାଇବ କେଉଁଠୁ ?

ତନୁଜାର ସାଧନାର ଅଭାବ । ସେ ନଳକଣ୍ଠ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।
ସେ ହାରିଗଲା । ଗୀତାପାଠର ମୂଲ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ଖୋସରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା ।

ହେଁ ! ତମେ କହ, ତମେ କହ ଆସନ୍ତୁଆଁ, ବାଣୀୟ, ସେ ବସ୍ତୁ କାହୁଁ
ପାଇବ ?

ସେ ବସ୍ତୁର ଛାପୁଁ କ'ଣ ସମ୍ଭବ ?

ଅଶୋଭନୀୟତା ପ୍ରତି କାହିଁକି ଏ ଦୃଶ୍ୟ ??

ଅସହ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ, କୁସ୍ଥିତି ଦୃଶ୍ୟ, ବିଭୀଷଣ ସର୍ପ ପରି ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଅନୁକ୍ଷଣ ବିଷୟ
କରୁଛି ତେଜାର ସୁନ୍ଦର ପବନ ତେଜୁ ..

ନିଜର ଅଧରୁ ନିସ୍ଫୁଟ ବାକ୍ୟକୁ କଣ ନିଜେ ଶୁଣି ବାଣୀୟ କରି ପାରିଥିଲା
ତେଜୁ ?

ହୁ—ତେଜୁ ! ଏତେ ନୀତି !

ସର୍ପିଣୀ ପରି ଅନିକାରର ବୁକୁ ଚିରି ସେ ଉତ୍ତଳ ଝଡ଼ର ସ୍ଥାନରେ ସେ ଛୁଟି
ଆସିଲା । ସେ ଛୁଟିକି ପଡ଼ିଲା ଏଇଠି ..

ହଁ, ଛୁଟିକି ପଡ଼ିଲା ତା'ର ପୁରୁଷାଦି ଶିଳ୍ପଦେବଙ୍କ ପାଦତଳେ !

କହୁ ..

କ'ଣ ଶୁଣିଲା ସେ ?

ସେହି ଉତ୍ତର—ସେହି ଚରଣର ଶବ୍ଦରୁ ଉତ୍ତର .. ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକରେ ମାନବର
ପଦଚୁରଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ପୁରୁଷାଦି ।

ନନ୍ଦୁର ଅସମତା...

ନିସ୍ଫୁଟ...ନିସ୍ଫୁଟ !!!

ଆ— ପ୍ରତିକାର ନାହିଁ ?

ଭାଗ୍ୟକୁ ମାନି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ !

×

×

×

ହା—ହା—ହା—ହା—ହା—ହା— ତମେ ଜାଣିନ, ଚିହ୍ନିନ

ତାକୁ ?

ତା ନାଆଁ ପରା ନିହାରି ।

ସେ ସବୁଠି ତ ଅଛି । କଟକରେ ବା ଥିଲା ।

ତମେ ପରା କଟକରେ ରୁହ । ଦେଖିନ ତାକୁ ? ସେ ଛୁଟି ଛୁଟି ସବୁ
ଦେଖେ । ସବୁ କରେ । ତାକୁ ଅନ୍ୟଥା କରିବ କିଏ ତାହାର ?

ମିଛ—ସବୁ ମିଛ ।

ହଁ—ହଁ—ହଁ—ମୁଁ ମୁଁ ହସରେ ଫୋଡ଼ି ହେଇ ଯାଇଛି ତାର ପରା
ନାଦେଖି କଣ୍ଠାପରି ଦେହର ଶିରା ଫୁଟିଗଲେ...

ତକ୍କର ଦାସ ମୋତେ ଶ୍ରେଣୀର ଇତିହାସ ଦେଖାଇଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ କଲି, “ଏମିତି କେତେ ଦିନ ହେଲା ?”

“ଦେଉ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ହେଲାଣି । ପ୍ରଥମେ ମୁକ ଥିଲେ । ତାପରେ ମୁଖର ହୋଇଛନ୍ତି ।”

ଭାସି ର ମହଲା ପାଟଳ ଗାରଦ ।

ହେଉ ବରଷ ହତାଟା ପାର ହୋଇ ଆମେ ବାହାରକୁ ଆସୁଥିଲୁ । ପଛରୁ ଥୋଇ ଏକଦା ସଜୀବ ଶିଳା ତଳୁଜା କଣ୍ଠରୁ ଭାସି ଆସୁଥିଲା ହସର ଜଳ ତରଙ୍ଗ.....

ହସ—ଟକି ଟକି ହସର ଡେଉ । ମୁଠା ମୁଠା ହସର ଖର । ହସର ଡେଉ ଗୁଡ଼ାକ ପାଣିଫୋଟକା ପରି ମିଳେଇ ଯାଉଥିଲା ।

ହଠାତ୍ କହୁ ଉଠିଲେ ଡାକ୍ତର ନୀରବତା ଭଙ୍ଗ କରି...

ଏହାପରେ ସେ ଭାଜି ପଡ଼ିବ କାନ୍ଦଣାରେ । ମର୍ମନ୍ତୁଦ ସେ କାନ୍ଦଣା ଅଧ୍ୟାୟ !

“ଏମିତି ଆଉ କେତେ ଦିନ ପରେ ସୁସ୍ଥ ହେବ ?”

ହସିଲେ ଡାକ୍ତର ! କରୁଣ ହସ । “ଚିକିତ୍ସାତ ଗୁଲିଛି । କିଏ କହୁବ ? କିମ୍ବଦ...

● ପ୍ରାପକାତି

ବମ୍ବେ ଡାକର ଅଜସ୍ର ଫୁଲଭରା ଚମକାର ସମୁଦ୍ର ରଙ୍ଗର ଓଢ଼ା
ବେତ୍ତିସିଟାକୁ ଦୁଇହାତରେ ଝାଡ଼ି ତାରେ ଶୁଖାଉଥିଲା ସୁରମା, ବେଶ୍ ପରିପାଟି
କରି !

ଟୋପା ଟୋପା ଝାଲ ଝର ପଡ଼ୁଛି । ଅଳ୍ପ ବାଲ କେଇଟା ଆଖି ଉପରେ
ଲହରୀ ଖଜୁଛି ।

ଭାଷା ସୁନ୍ଦର ଲଗେ ଏମିତି କର୍ମତତ୍ତ୍ୱର ସୁରମାର ଲବଣ୍ୟଭରା ମୁହଁ !
ଅଫିସକୁ ଯିବାକୁ ତର ତର ହେଉ ହେଉ ପ୍ରବୀର ପାହାଚ ତଳକୁ ଅଳାଗତାରେ
ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଲା । ସଦ୍ୟ ଇସ୍ତୀକରା ସୁଟ୍, ଟାଇ, ଏଥିରେ ବି ସୁରମାର କର୍ମତତ୍ତ୍ୱ
ହାତର ସ୍ପର୍ଶ...

ସୁରମା, ପ୍ରବୀରର ଅହଂକାର...

ସୁରମା ପ୍ରବୀରର ଗୌରବ ! ସୁରମା ପ୍ରବୀରର ଦେବନକୁ ସମ୍ମାନ କର
ପାରିଛି । କେତେ ଚମକାର...କେତେ ଲୋଭନୟ !

ଅଗଣା ମଝିରେ ସର୍ପ ବାଲୁଟି ।

“ଆରେ—ଆରେ” ସୁରମା ନଇଁ ପଡ଼ିଛି ବାଲୁଟି ପାଖରେ ।

ସର୍ପ ଫେଣ ଲାଗିଛି ତାର ଗାଲରେ । ଖୁବ୍ ଯନ୍ତ୍ରରେ ସୁରମା ହାତଦିଆର
ସୁରଭିତ ଫୁଲପକା ରୁମାଲରେ ତା ଗାଲରୁ ଫେଣତକ ପୋଛି ଦେଲା ପ୍ରବୀର !

ପ୍ରବୀରର ଆଖିର ତାରାରେ ହଠାତ୍ ଖୁସିର ଝଲକ !

ଓଠରେ ବି ପରିତୃପ୍ତିର ହସ !

ଇଏ କି ସଫା ଦିଶୁଛି ଗୁରୁତା, ଆଉ ଯିଏ କାବୁରୁ ସିଏ ବି କେଡ଼େ
ସଫା ! କେଡ଼େ ପବନ ! ଆଉ ଶାଆସ...ଶାଆସ ଲୋଭନୟା ! ବିଜ୍ଞାନୀ ଭ୍ରାତା ହୋଇ
Home Science ରେ ଏତେ ଦଖଲ କେମିତି କଲୁ ସତେ ?”

“କେଜାଣି”...ମିଟିମିଟି ହସିଲା ସୁରମା...

“ଦେବା କି ? ସର୍ପର ଚମକାର ବିଜ୍ଞାପନଟାଏ ହେବ । ଶୁଭ ବଢ଼ିଆ
ହେବ । ମିଳିବ କିଛି ପଇସା, କୁହ”...

“ଆଃ, ରହନା ଟିକେ”

ମୁହଁ ଉପରେ ଅଳସ୍ ବାଳକୁ ପରମ ସ୍ନେହରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଉ ଦେଉ
ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ କରି ପ୍ରସାର କହୁଲା, “ସୁରମା ତୁମେ ସତେ କ’ଣ ? ବହୁତ, ବହୁତ ସୁଖ
ଦିଅ ମତେ !”

ସ୍ବାମୀର ଦୃଷ୍ଟି ଛାତରେ ବଚଳିତ ହେଲା ସୁରମା । ଛଦ୍ମ ଗାନ୍ଧୀୟ
ଦେଖାଇ ହଠାତ୍ ପ୍ରସାରର ଘଡ଼ବନ୍ଧା ହାତଟାକୁ ଟାଣି ନେଇ ତା ଆଖି ଆଗରେ
ମାଡ଼ ଦେଲା ।

“ହେଲା, ବାବୁ ହେଲା । ଦେଖିଲ ଟିକେ ଘଣ୍ଟା ! ହଁ, ଇଞ୍ଜିନିୟରବାବୁ,
ଆଜ୍ଞା ତୁମର ଏ କବିତା ଇଞ୍ଜିନିୟର ବଦ୍ୟା ଭିତରକୁ କେମିତି ଆସି ଆସ୍ଥାନ
ନିମାଇଲା ଶୁଣେ ? ମୁଁ ବ ବୁଝି ପାରୁନି ! କ’ଣ ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖୁଛୁ ନା ନାହିଁ ?
ତେଣେ ପାଗ ବାନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧୁ...”

“ଉହଁ, ତମକୁ ଦେଖୁଛୁ ଯେ !” ମୁଗ୍ଧ ନେତ୍ରରେ କାମନା ଗୁଲର ଛଟା
ହସ, ଆବେଗବୋଲା ହସରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମୁଖ ।

ପ୍ରସାର ଗୁଲିଲେ ..

ପୁଣି ସୁଟର କୁଟିବାର ଶବ୍ଦ ।

ହଁ ପ୍ରସାର ଗୁଲିଲେଣି !

ବ’ଆଁ ହାତରେ ମୁହଁରୁ ଝାଲ ପୋଛୁଲା ସୁରମା !

ସେ କ’ଣ ଏତେ ହେଲଣି ?

କଣ୍ଠା ପରି ଫେଡ଼ି ହୋଇ ଯାଉଛି କାହିଁକି ଶ୍ୱେତଗୁଡ଼ାକ ?

ସୂର୍ଯ୍ୟକରଣ କ’ଣ ଡାର ପରି ?

ଢୁଟପଟ ହେଲା ସୁରମା ।

ପୁଣି ଉପରକୁ ଗୁଞ୍ଜିଲା । କେମିତି ଗୋଟାଏ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ...

ସତ୍ ସତ୍ ସତ୍—

ଟିକିପିଟିକା କ’ଣରେ ଗୁଲୁଛୁ ମ !

ସମ୍ପା କର୍ମର ଗୁଲି ଲାଗିରେ ଏଣୁ ଆଟାଏ ଉପରକୁ ଉଠୁଛି ।

ସୁରମାର ଲୁଗାକଣ୍ଠ ସରିନି ! ଭୟଙ୍କର ଶୂନ୍ୟାନ୍ , ରୂପରୂପ ଲଗୁଛି
ଗୁରୁଆଡ଼ି ! ଶ୍ୱେତକେଲର ନିଜନ ମଧ୍ୟାହ୍ନ !

ଲିକ୍ ଲିକ୍ ଟଣ୍ଡା ଭୟଗୁଡ଼ାକ, ଅପାଦେୟାକ ଏମିତି ନିରୁପିଆ କେଲେ
ମାଡ଼ ଆସନ୍ତି । ନିସ୍ତବ୍ଧ...ନିସ୍ତବ୍ଧ ! ବିଲକ୍ଷ୍ମ ନିସ୍ତବ୍ଧ...

ଗୋଟାଏ ଘନ ଟଣ୍ଡା ଭୟ ସୁରମାକୁ ହଠାତ୍ ମାଡ଼ିବସିଲା ପରି ଲାଗିଲା !

ଅଭୁତ ଶୀତଳ ନିସ୍ବନ୍ଧ ଆବେଶ ! ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଆନନ୍ଦ, ଭୟମିଶ୍ରିତ !
ବେତ୍ତିସିଟ୍ଟା ଆଉ ନ ଧୋଇଥିଲେ ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ! ହଁ ଖୁବ୍ ଭଲ
ହୋଇଥାନ୍ତା !

ସୁମା ରୂପସ୍ଥ ଠିଆ ହୋଇ ଓହ୍ଲା ଚାହିଁବାକୁ ଲାଗିଲା ।
କେହି ନାହିଁ ସେ ଏକା ! ଚାଟା କେଟ୍‌କିରେ ଅଛି । କରବ ଗରମ ଗ୍ୟାସ୍‌ଟା
ଧରେଇ ? ପିଇବ କି ଚାହିଁ ? ଶୁଣିବ ବିଷୟ ଭାରତୀ, ଲଗେଇବ ରେକର୍ଡ୍
ଫ୍ରେମ୍‌ର ।

ନା—ଥାଉ !

ପୁଣି ଫୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା କଣ୍ଟା, ହୃଦୟର ଏକାନ୍ତ ନରମ ଜାଗାରେ ।
ଆଜି ସକାଳର ଘଟଣା କମିତ ଭୁଲିବ ସୁମା ?

“ ଆଜି ନିଦରୁ ଉଠୁ ଉଠୁ ହାତ ପାଖରେ ଚାହିଁ... ”

ସୁମା—ତମ ହାତ ଚାଟା ନା ଭାଗ୍ୟ ଚମକାର !

ସୁକଣ ସେଦିନ ଭାରି ତାରିଫ କରିଥିଲା ।

ବାହାର ଚାହିଁବା ଜମା ଖାଇ ପାରୁନି ଏ ଚାହିଁବା ଖାଇଲା ପରେ ଆଉ !
ସତେ ସୁନ ! କି ଚମକାର ହେଉ ମୋ ! ସବୁଥିରେ ଭଲ ।

ମୁହଁରୁ ଅଳ୍ପ କୁସ୍ମିନ୍ଧୁ ଆ ବାଳକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ କଥା ପିଠିରେ କଥା
କହି ହଠାତ୍ ପ୍ରସାରର ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ସୁମା !

ହଉ...ଥାଉ, ଥାଉ ସେତିକି ! ଆଉ କପେ ପିଇବତ ! ହେଲା ଏବେ
ଦେବ ! ଏତେ ତେଲୁଦିଆ କାହିଁକି ଶୁଣେ ?

ଉଡ଼ୁଁ ; ଏଥର ଆଉ ସମ୍ଭାକୁ ନୁହେଁ...ତଳକୁ...ଉଡ଼ୁଁ...ଏଇସେ ହାତ
ପାଖରେ ଚାହିଁବା ଦେଖୁଛି ! ହସିଲା ସୁମା...

ସକାଳର କଥା । ମାତ୍ର ଅଡ଼େଇ ଘଣ୍ଟା ତଳର କଥା !

କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଏ ଅଭୁତ ସୁନ୍ଦର ଟିକ ଟିକ ପ୍ରଶଂସାର
ଲେଉଟାସୁ ଡେଉଟାସୁ ଅଭିଷିକ୍ତ କରେ ନାହିଁ ନବବିବାହଣ ସୁମାର ନିବଡ଼
ମନକୁ ? ସୁମା ତ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା । କିନ୍ତୁ—ଏତେ ନିଶୁନ୍, ଏତେ
ଶୁନିଶାନ ଏତେ ଫାଙ୍କା ମନେ ହୁଏ କାହିଁକି ଏଇ ଦୃଢ଼ପ୍ରହରଟା ?

ସେଇ ଖୁସିରେ ଉଠୁଛି ଉଠିଥାନ୍ତା । ସ୍ବାମୀର ଶରଣକୁ ଶୟା ଉପରେ
ମୁହଁମାଡ଼ି ଶୋଇ ତଳିଆରେ ଆପଣାର ଚରୁକ ଭାବ ଦେଇ ଜଳ ରାଜିଂ ପ୍ୟାଡ଼
ଟାଣିଆଣି ହସଦସ ଖୁସି ଭାବ ମନରେ ଚିଠି ଲେଖନ୍ତା ; ଥାକ ଥାକ ଚିଠି ..
ଅସଜଡ଼ା ରାତିର କାହାଣୀ ନିଗାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତା !

ହଜିନୀ ପାଖକୁ ଲେଖନ୍ତା — “ରୁମା ! ଲୋ ! ବହୁତ ଭଲ ଲଗୁଛି ଏଇ
ରଞ୍ଜନସ୍ୱର ବାବୁକୁ ଲୋ ! ଏମିତି ଥକାକ କଥା ଜମା ସରନ୍ତାନ ! ଗୁରୁ ଗୁରୁ
ଗୀତ ଗାଇ ତୁମ୍ଭର ଫୁଲ ଫୁଟନ୍ତା, ବେଳି ଜଣା ପଡନ୍ତା ନାହିଁ କିମାରୁ...
ବହୁ ସାଉଥାନ୍ତା ସମୟ, ସୁଖକର ବେଳା !

ସାବୁନ୍ରେ ମୁହଁ ଧୋଇ ଗୁରୁ ଗୁରୁ ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ ମଧୁର କଥାର
ସୋମନ୍ଦନ କରି ହଠାତ୍ କ୍ଷୁଦ୍ଧିରେ ସେ ଚୁଇରମ୍ ଖାଉଥାନ୍ତା...

ସାଇତା କଥାର ଚୁଇରମ୍... ଲେଉଟାସୁ କଥାର ସ୍ବାଦ ! ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ
ଦେଖି ଓଡ଼ିଶାକୁ ବାରବାର ସଜାଡ଼ି ନିଜକୁ ଦେଖି ନରମ କରି ହସି ଥାନ୍ତା!...
ଲଜୁଆ ହସ, ଭରା ହସ, ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ହସ...

କିନ୍ତୁ ..

ସୁରମା ଯେ ଏଇସବୁ ଶବ୍ଦର ଆସ୍ବାଦ ପାଇ ପାରେ ନାହିଁ ।

ଲେବେନ୍ଦୁସ ପରି ରୁଚିପାରି ନାହିଁ ପ୍ରଶଂସାକୁ—ତାରି ସ୍ବାମୀର କଥାକୁ ।

ଭଦ୍ରଙ୍କର ଲଗେ । ତର ଲଗେ—ଅପରାଧବୋଧରେ ଅରି ଉଠେ ସେ ।
କାଉଲୁ ବାଉଲୁ ଲଗେ...

ମନେହୁଏ ଯେ ଗୁଡ଼ାକ କି ଭଦ୍ରଙ୍କର, କି ବିଶ୍ୱାସଯାତକ ଅସ୍ତ୍ର ! ଏହି
କେ ସମ୍ଭାରତ ମଣିଷକୁ ପଥ ଭ୍ରଷ୍ଟ କରେ ! ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦିଏ !

କଥା...ଥାକ ଥାକ ଝଣ୍ଡ ଝଣ୍ଡ ସଜଡ଼ା କଥା...କେ ଭଣ୍ଡାରର ବସ୍ତ୍ରବସ୍ତ୍ର
କେତେ କେର ଅନାଦିନା ଦସ୍ତ ଜଙ୍ଗଲ...

ଆଉ ତା ପରେ ???

ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ହଠାତ୍ ମଣିଷଖିଆ ବାଦର ଶ୍ରେକଲ ଚକ୍ ଚକ୍
ଆଖି !!

ସେଇ ସର୍ବସ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗୁର ଅଭୁତ ଆମନ୍ତ୍ରଣ...

ଆଉ, ଅସହାୟା ହରିଶାର ମୁଗ୍ଧ ଆତ୍ମସଂପର୍କ !

ଚଣ୍ଡାର ଲୁହ ହୋଇଯିବାର କି ବେଦି ଆନନ୍ଦ !!

ତାପରେ ?

ନାହିଁ—ନାହିଁ...

ଏଇ ସାଜଲ ସୁନ୍ଦର କଥାଗୁଡ଼ାକୁ ସୁରମାର ଶବ୍ଦ ଭୟ ସେ ॥

ଏମାନେ ସୁରମାକୁ ବେଳିତ କରନ୍ତି, ଆଉଁସ କରନ୍ତି । ତୁମ୍ଭର ଫୁଆରରେ
ସିନ୍ଧୁ କରି ଦେବେନାହିଁ କେବେ ଏମାନେ । ଏମାନେ କ'ଣ ସର୍ବ ଦେଶ ପରି

ଧୋଇଦେବେନି ସୁରମାର ମନକୁ ? ସଫା ଚାନ୍ଦର ପରି ତା ମଜଲା ମନକୁ ଧୋବ କରି ଦେବନି ଏ ଶବ୍ଦସମୂହ ?

ସର୍ପ ଫେଣ ଶୁଣିଯାଉଛି...

ସମୟ ଝରରେ ଶୁଣିଯାଇଛି । ଖାଲି ମଳିତଥା ମଳପାଣି !

ସୁନ୍ଦର ଚାନ୍ଦରର ସବୁ ଦାଗକୁ ସବୁ ସ୍ଵାକ୍ଷରକୁ ଛୁଇଁଥିବେ ଚାନ୍ଦିଧର କେତେ ନଗ୍ନ ବକଲାଙ୍ଗ ଦିଶୁଛି ଏଇ ମଜଲା ସର୍ପ ପାଣି ।

ଏମିତି କ'ଣ ସବୁ ଧୋଇଦେବନି ଶରାବଳୀ, ଲେଉଟାୟ ଶରାବଳୀ, ଉଡୁଁ — ଉଡୁଁ ବନ୍ଦାସଦାତକ ଅସ୍ତ୍ର ଏ ଶବ୍ଦ ??

ତା ସାଜିଲା ତାହାଙ୍କୁ ତେନା ତେନା କରି କାଟିଦେବ...?

ତା ଚାନ୍ଦକୁ ଡିଲିରିଦେବ... ।

ତଳେ ଖସେଇ ଦେଇ ଗାଈକୁ ଝୁଆଇ ଦେବେ । ପାଦ ତଳର ଚୋରା-ବାଲି ଖସି ଖସି ଯିବ ସେ ଶବ୍ଦ ଆସାତରେ । ସୁରମାକୁ ଭାଷା ନିଛୁଟିଆ ଲାଗିଲା !

ପୁରୁଣା ଶବ୍ଦ, ପୁରୁଣା ସୁନ୍ଦର, ପୁରୁଣା ପ୍ରଣୟ ! କାଟି ପକାଉଛି ତରୁଣା ସୁରମାର କଥା ମନକୁ ।

ଚଉକିରେ ନିନ୍ଦାଧର ସ୍ଵାକ୍ଷର !!!

ସୁରମାର ମନେପଡ଼ିଯାଉଛି ପଞ୍ଚ କଥା ଗୁଡ଼ାକ, କଲେଜ ହଷ୍ଟେଲର କଥା । ହିଁ ସେବନ—ସେବନ ସେ ତାରରେ ଏମିତି ଝାଡ଼ି ଶୁଣାଉଥିଲା ବମ୍ବେ ଡାଇଙ୍ଗ୍ ଚାନ୍ଦର ! ଆଉ ପଞ୍ଚରୁ ଲାଗିଲା ଏକମିତି ଠିକ୍ ଏକଭଳି ଶବ୍ଦସମୂହର ମୋହମୟ ସ୍ଵର ! ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣୟର ମଧୁର କୋମଳ ସାଦୁକର ସ୍ଵର !

ଏକମିତି ସର୍ପ ଲାଗିଥିଲା ତାର ଲାଲ ଛପା ଶାଢ଼ୀରେ ! ମୁହଁରେ... ଗାଲରେ ଠିକ୍ ଏମିତି ପୁଲକିତ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଵର !!

ମଧୁର—ରହସ୍ୟମୟ ଅପରୂପ ! ଅଉ ସେତେବେଳେ ?

ହିଁ - ସେତେବେଳେ ତ ରହସ୍ୟର ଆବରଣ ଥିଲା ..ଆକର୍ଷଣ..ମର୍ମନ୍ତୁଦ ଆକର୍ଷଣ ! ଶବ୍ଦ ଥିଲା ଲେଉଟାୟ ! ଏକାନ୍ତ ମନଭୁଲ ଶବ୍ଦର ଆମନ୍ତ୍ରଣକୁ ଏଡ଼ିବାର ଶକ୍ତି ନ ଥିଲା ସୁରମାର ।

ମାନ୍ଦୁଛି ସେ, ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ, ଭଲ ଲାଗେ ତାଙ୍କର ମେଦାଂଗୁଳ୍ୟ ଦୀର୍ଘ ଶବ୍ଦର !!!

ଭଲ ଲାଗେ ତାଙ୍କର ବୁଦ୍ଧିଦୀପ୍ତ କପାଳ ଉପରର ନୁହେଁ ବେପାରୁଆ ମୁଠା ମୁଠା ଉଦ୍ଭବ ବାଳଗୁଡ଼ାକ !

ଦୃଢ଼ ବଳ ପତଳା ଓଠ, ଆଉ ଓଠର ସୀମାରେଖା ! ତଳେ ସୁଦୃଢ଼ ଚିରୁକର
ରେଖା, ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ଚିହ୍ନ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ।

ତାହାଣ ଗାଲରେ ବେଶ୍ ବଡ଼ କଳାଜାଲ !

ପୌରୁଷର ସ୍ବାକ୍ଷର ବେଶ୍ ଦୀର୍ଘ ଦଳ ସୁଗନ୍ଧ ନିଶ । ସେ କିନ୍ତୁ କାମନା-
ଦାୟ ଅଧରକୁ ଛୁପେଇବାକୁ ବୃଥା ପ୍ରୟାସ କରେ । ବୃଥା ଶ୍ବ ମନରେ ଢେଙ୍କ ଲଗାଏ ।

ଆଉ ସବୁଠୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ, ସ୍ବେଦାଂଶୁ ତାଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ଶ୍ବେତ ମର୍ମଭେଦୀ
ସୁଗନ୍ଧ ଆଖିଦୁଇଟା ।

ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରଖରତାରେ, ଶାଶିତ ଛୁଇଁକା ପରି ସେ ଆଖି ଜକ୍ ଜକ୍ ହୁଏ !
ଆଉ ସେ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ପର୍ଶରେ ଚକ୍ରାକ୍ର, କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ ହୁଏ ତନ୍ତୁ ମନ !

ତେବେ ଏଥରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କ'ଣ ଅଛି । ମନ ଭିତରୁ ଓଟାରି
ଆଣେ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ସତ୍ତ୍ବମ, ଆଉ ଲେଉ ! ପାଇବାର ଲେଉ । ସେ ତାର
ସଦା ଧ୍ୟାନୀ... ବଧୂ ।

ସେ ନିସ୍ବବଧ !

ସୁରମା ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପକାଇଲା ।

ହଁ—ସେଦିନ ଝନା ଠିକ୍ କହିଥିଲା, “ବୁଝିଲୁ, ତା ଆଖି କ୍ୟାମାରି ଲେ !
ଫଟ ତୋଳିନିଏ, ସାବଧାନ !”

“ଦୂର...କ୍ୟାମେରି ନା ଛୁଅ ।”

“ଶିକାରି ଆଖି, ବାପରେ ବାପ୍, ମତେ ଭୟ ଲାଗେ । ବହୁ ମାଗୁନୁ ତୁ ?”

“ନା ଲେ—ମତେ ଶୁଣେ ଭର ଲାଗେ । ନ ହେଉ ପଛେ ପାଠ
ପଢ଼ିବି ନି ।” ଅଳକା ଟିପ୍ପଣୀ ଦିଏ...

ସୁଚେତା ଅଳ୍ପ ହସି ମୁହଁ ମୋଡ଼େ । “ଉହଁ; ଭାରି ଉଦ୍ଭଟ, ଉତ୍ତ । କିନ୍ତୁ
ମାଗୁଛୁ ରୂପ ଅଛି । ପୌରୁଷ ବି ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏରୂପ କାହାକୁ ବି ଆକର୍ଷଣ
କରେନା । ବରଂ ବିକର୍ଷଣ କରେ ସାଧାରଣ ମନକୁ ।”

ସତକଥା ।

କିନ୍ତୁ ସୁରମା ସେ ଅସାଧାରଣ !

ଅସାଧାରଣ ନିଶ୍ଚୟ, ତା ନ ହେଲେ ଗୋଟାଏ ବୁଦ୍ଧିଦୀବାର ଜ୍ବଳନ୍ତ ପ୍ରତିଭାକୁ
ଉସାହିତ କରିବାକୁ ତାର ଏ ନିର୍ଭୀକ୍ଷତା, ଏ ଦୁଃସାହସିକତାକୁ କିଏ ନିନ୍ଦା
ନ କରେ !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଛ—ଛ—ଛ—

ଅସହ୍ୟ ।

ଆଉପଟେ ରେଭେନ୍‌ସା ନିଜ ହଷ୍ଟେଲର ଝରକା ଖୋଲ । ଟେବୁଲ ଲାମ୍ପର
ଅମ୍ଳାନ ଆଲୁଅ ବୋଧେ ଲିଭିବଣି; କେଜାଣି...

ଏପଟ ଲେଡିଜ୍ ହଷ୍ଟେଲର ଡିନ ମହଲ ରୁମ୍‌ରେ ଗୁଁ ବସାଏ ସୁରମା...

ରଘୁନାଥ ପରଚିତ ଅର୍ମୋଫ୍‌ରାସ୍ ଧରି ଦୁଇମିନିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଦେବ ଗୋଟିଏ
ପାଖରେ ଯେ !

ହସ, ବହୁପର, ତାହାଙ୍କର ହସ ...ଫୁଲ୍ଲନ୍ତ ଶ୍ରିମ୍ଫା...?

ନା— ସେ କିଛି ଦେଖିପାରେନି... ଜାଣିପାରେନି, ଶୁଣିପାରେନି ।

ବିଚିତ୍ର ଅନୁଭୂତି ।

ଫ୍ରେମ ?

ସେ ଅଛ ! ସେ ବଧୂର ! ସେ ମୃତ୍ୟୁ !!

ତଥାପି...

ଚିହ୍ନା ପରଚିତ ସଂସ୍କାରଟା ସପ୍ତମ ଭଙ୍ଗୀରେ ଆସି ତାକୁ ବିଚଳିତ କରେ ।
କରେକ ?

ହଁ—ନିରନ୍ତର ମୂଲ୍ୟବୋଧ କରେ । ମନେହୁଏ ଏ ତାର ଅନ୍ୟାୟ କିନ୍ତୁ
ସେହି ଶବ୍ଦମାଳା... ଅଭୂତ ଭାର ଆକର୍ଷଣ, ସୁରମା ପାରେ ନାହିଁ ନିଜକୁ ହସିବା କରି
ସେ ବିହ୍ୱଳ କରେ ସୁରମାକୁ । ତା ପାଇଁ ସବୁ କରି ସୁରମାର ଆନନ୍ଦ ! ନିର୍ଜ୍ଞାନତାର
ଚରମ ସୋପାନରେ ଚଢ଼ିଲେ ମଣିଷ ଏଭଳି କରିପାରେ...

ବମ୍ବେ ଜାଇଜ୍ ବେଡ଼ସିଟ୍‌କୁ ଶୁଖାଉ ଶୁଖାଉ ସୁରମା କାନରେ କ'ଣ
ବାଜେନି ଲିପ୍‌ସାର ସ୍ୱର ?

“ମାନେ—ଏ ଚାନ୍ଦରଟା ବି ନିସ୍ତବ୍ଧ ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ସେମାନେ ପରା ଶାନ୍ତ
ବାହା ହେଉଛନ୍ତି ।”

“ଆରେ ଆଗ ବାହା ହୁଅନ୍ତୁ । ପଛେ ବରଂ ପଡ଼ିଉଛି, ପଡ଼ିସେବା !
ଆହା ଲଜରେ ମୁଣ୍ଡ ଖାଇ ସାରିବୁ । ସୁରମା ସତେ କଣ ?

ହଁ—ହଁ—

ଠିକ୍ କଥା—ଠିକ୍ କଥା—

ହଁ ଲଜରେ ମୁଣ୍ଡ ଖାଇଯାଉଥିଲା ସୁରମା ।

ଗଣେଶ ପୁଜା ମୁଣ୍ଡି ଦେଖି ଯାଇଥିଲା ସେ ତାଙ୍କ ହଷ୍ଟେଲକୁ । ନିଜ ରୁମ୍‌କୁ
ନେଇଯାଇଥିଲା ତାକୁ ନିସ୍ତବ୍ଧ...ସୁରମା କହୁଲ—ବାଃ ତମ ନା ନିସ୍ତବ୍ଧ !
ଅଥଚ ତମ ଘରର ଘର ଜନସ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ! ତମକାର !

ଚମକାର ସୁନ୍ଦର ବନ୍ଦେ ଡାକିବା ଗୁଦରଟାରେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ସୁସ୍ଥ ସ୍ଥାପନ । ତମେ ସତେ କଣ ?

ଅନେକ ଶଶ ଧରି ସେଠାରେ ରହିଥିଲ ସୁନ୍ଦରୀ ସେଦିନ ।

ସେଠି ସେ ସଜାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା ପରିପାଟାରେ ନିନ୍ଦୁବ୍ଧର ଛୋଟ ଘରଟିକୁ ପରମ ଯତ୍ନରେ ଆଉ ସଫା କରିଦେଇଥିଲା ଗୁଦର ।

“ବେଢ଼ି ହାତରେ ପଢ଼େଇ ଦେବ ଗୁଦର । ମୁଁ ସଫାକରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରି ପଢ଼େଇଦେବ—ହଁ—ହଁ ସବୁଦିନ...”

“ସତେ ନା କ’ଣ ?”

ଆଉ ଗୁଟା ବି ଦେବନା !! Please ସୁନ୍ଦରୀ ତମ ହାତ ଗୁ’ ଚମକାର, ସେଇଦିନୁ ସୁନ୍ଦରୀ କରିଆସୁଛି...

ଏକା କଥା ବାରମ୍ବାର ଆସେ, ପରିଚିତ ଶୋକଲୀ ଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଦେଖାଯାଏ ।

କିନ୍ତୁ...

ପାଠ ଭିନ୍ନ । ଆଉ ଏମିତି ବନ୍ଦେ ଡାକିବାର ଦେଉଁସିଟି ତା’ରେ ଶୁଖାଇଲେବେଳେ...

ଭୟ—ଶୁଣି ଶୁଣି ଅଶ୍ରୁ ଭୟରେ ସୁନ୍ଦରୀ ଅଗଭିଠି ।

ଏମିତି କଥା କହିଥିଲା ନିନ୍ଦୁବ୍ଧ... ଏଇ ଶବ୍ଦମାଳା । ଠିକ୍ ଏକା କଥା । କଣ ତୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ଭିତରେ ? ସୁନ୍ଦରୀ ଫେରିଆସିଲା ଅଜାତରୁ... ଛୁ ଫିଙ୍ଗି ତାର ସ୍ବାମୀ ।

ନିର୍ଜନ କ୍ବାଟରରେ କେହି ନାହାନ୍ତି । ଅକାରଣ ଭୟରେ ସୁନ୍ଦରୀ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଓଢ଼ିଶାଟା ଟାଣିନେଲା... ସେ ନିଦାବିଦାହୃତ । ଏ ସତ୍ୟକୁ ନୂଆ କରି ଅନୁଭବ କରିବା ପାଇଁ ବୋଧହୁଏ । ନିନ୍ଦୁବ୍ଧର ସ୍ମୃତି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କରେ ସୁନ୍ଦରୀର ସାଜିଲା ମନକୁ ।

ନିନ୍ଦୁବ୍ଧର କୋଠି, ବହୁତ୍ରୂପ, ତାର ଆଗମନ, ପ୍ରସ୍ଥାନ, ଶବ୍ଦସମ୍ବାର, କଥାକହା ଓଜ୍ଞା ସବୁ ଖିନ୍ଦିନ୍ କରନ୍ତି, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କରନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀର ସମ୍ଭବ ସୁନ୍ଦର ସୁସ୍ଥ ମନକୁ ॥

ଭିନ୍ନ କରେ କାମନାକୁ !!

ବିଡ଼ି, ବିଡ଼ି ବୁଝାଇ ଦିଏ—ଅସଜଡ଼ା, ପ୍ରଳୟଙ୍କର ତାଣ୍ଡବ ରଚେ ରକ୍ତ କଣିକାରେ ! ସାଜିଲା ମନରେ, ପ୍ରତି ଲେଖକପୁରେ !!

ଆଉ; ଆଉ ଚିତ୍ତଚିତ ସଫାର, ଶବ୍ଦ ନାହିଁ ଶୁଣି ରୁଜି ତନୁଜନ କରିଦିଏ ତାର ଦୃଷ୍ଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ !

ଜଳଦଗମ୍ଭୀର ବୁଜିଦାସ କଣ୍ଠସ୍ଵର ସେ ସୁରମାର ରକ୍ତସ୍ରୋତକୁ ଚଞ୍ଚଳ କରେ, ଏକଥା ମର୍ମେ ମର୍ମେ ଅନୁଭବ କରେ ସୁରମା !

ସ୍ଵୀକାର କରେ ସେ ! ସଂସ୍ପୃଷ୍ଟ ହୃଦର ସଙ୍କଳ୍ପ ନେଇ ସେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି ଗୋଟାଏ ଦୁରନ୍ତ ଝଡ଼ ପାଖରେ !!!

ଝଡ଼ରେ ଭଣ୍ଡାର ଲୁଚି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଝଡ଼ର ସ୍ପର୍ଶ ଅଫୁରନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ବୁଣିଦିଏ, ତାରି ସ୍ଵାକ୍ଷର ସୁରମାର ଜନ୍ମ ମନରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ! ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ !

ଝଡ଼ର ଆମନ୍ତ୍ରଣ...

ମୃତ୍ୟୁର ଡାକରା ! ନିଷିଦ୍ଧ ସ୍ପର୍ଶର ଲେଉଟାୟ ଆମନ୍ତ୍ରଣରେ ସୁରମା ଯେ ଶିହରିତା, ଏକଥା ଅସ୍ଵୀକାର କରିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ...

ସେ ଦିନ କିନ୍ତୁ ନବବିବ ହିତା ରେଖା ଠିକ୍ ଜାଣିପାରିଥିଲା !

ସୁରମାର ଶରୀରରେ ପ୍ରତି ରେଖାରେ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଝଲକ ଚିହ୍ନ ! ରେଖା ଆଖିରେ କଳାମେଘର ଗାଢ଼ ଅନ୍ଧାର ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ..

ଭୁନକି ରୁମ୍ବ ନିରୁଦ୍ଧ କୋଣରେ ସେ ଚାପି ଧରିଥିଲା ସୁରମାର ଦୁଇ ହାତକୁ । “ମର ପୋଡ଼ାମୁହଁ, ସୁମି.. ତୁ ଏ କଣ କଲୁ ? ଏ ମରଣକୁ କାହିଁକି ଡାକଲୁ ସୁମି ?”

ଓଠରେ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ହସ ଲହରୀ ଭଙ୍ଗୁଛି ସୁରମାର !

ତା ହାତରେ ଚାପି ଦେଇ ବେପରୁଆ ଗଳାରେ ଗାଇଯାଇ ସୁରମା —

“ମରଣରେ ତୁମ୍ଭେ ମମ ଶ୍ୟାମ ସମ...

“ପାରିବୁ...ପାରିବୁ କୁଳ ଛୁଡ଼ି ଶ୍ୟାମ ପାଇଁ” ରେଖା ଆଖି ଜଳୁଥିଲା ଭୟଙ୍କର ଏକ ଆଞ୍ଜଳରେ ! ଏକ ଅଶ୍ରୁର ଅନ୍ତର ସଙ୍ଗେତର କଳକନାରେ ! ସୁରମା କିନ୍ତୁ ତକିଆଟାକୁ କୋଳକୁ ଟାଣି ଆଉ ଗୋଟେ ତକିଆରେ ମୁହଁ ଘୁଞ୍ଚି ଶୋଇବାର ଝୁଲିନା ଜଳ !

ହଠାତ୍ ଘରେ ପଶିଲା ଶ୍ରୀତା । ଝଙ୍କର ଦେଲି ଯେ ରେଖାର ଭଲ ଆସିଥିଲା । ନିମିଷକରେ ସବୁ ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଲେ । ରେଖାର ସ୍ଵାମୀ ଅସୁସ୍ଥ ତାକୁ ସିବାକୁ ହେବ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ।

ଆଖିରୁ ଲୁହ ଡାଳି ସେଇ ଯେ ରେଖା ଗଲ ହଷ୍ଟେଲରୁ ଆଉ ଫେରିଲାନି ସେ । ଅବଶ୍ୟ ସ୍ଵାମୀସୋହାଗିନୀ ରେଖାର ଚିଠି ସେ ପାଇଛି ଅନେକ...

“କାହିଁ ଲେ, ଆଉ ମୁଁ ସବୁ ଛୁଡ଼ି ଯାଇ ପାରିବିନି । ନ ହେଉ ପଛେ ପାଠ” ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି...

ପଢ଼ିନି ସୁରମା ଭଲକରି ସେ ଚିଠି ।
 ଉଦ୍ଧର ବି ଦେଇ ନାହିଁ ସୁରମା ଚିଠିର ।
 ସେତେବେଳକୁ ତ ସୁରମା ବୁଢ଼ିଛି ।

ପୁରୁ ତୁ ବା ପହଁରା... ବାହାରେ ଦିଶୁନି କିଛି; ଖାଲି ଚକା ଚକା ଭଉଁରା...
 ପାଣି ତଳ ଗାଡ଼ ଅନ୍ଧାର; କଲା କଲା ଗୁଲ । ଆଉ ସେଥିରେ ଆଶାର ଟିକି
 ଟିକି ରୂପା ମାଛି... ଧରିବ ଧରିବ ଦୋଲି ହାତ ବଢ଼ାଉଛି ସେ । ଅଥଳ ଗଭୀର
 କଳ୍ପନା କଲା ଜଳର ଆନନ୍ଦଣ... ମୃତ୍ୟୁର ଡାକରା !! ସନ୍ତରଣ—ଏକ ନିଶା—
 ମାଦକତା ।

ହଠାତ୍ ବଜ୍ରପାତ ପରି ତାଙ୍କ ଚେତନାକୁ ବଜ୍ରାନ୍ତ କରି ଟେଲିଗ୍ରାମ ପହଞ୍ଚିଲା,
 ବାପା ମୃତ୍ୟୁଶୟନରେ । ଶୀଘ୍ର ଆସ...

ଛୁଟପଟ ହେଲା ସୁରମା । ଭୋରରେ ଗାଞ୍ଜି, ରଘୁନାଥ ଆସିନି ଯେ ! କେମିତି
 ଝବର ଦେବ ନିନ୍ଦୁକ୍ତ୍ୟକୁ ?

ନା ଝବର ପାଇଲା ନାହିଁ ନିନ୍ଦୁକ୍ତ୍ୟ । ସେ ସେମିନାରରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ
 ଦଳ୍ଲୀ ଯାଇଛି ଗତରାତରୁ ।

ଚିଠି ଓ ଅମୌଜ୍ଞାତ୍ମକ ଧରି ପରଦିନ ରଘୁନାଥ ଆସିଥିଲା ସୁରମା ପାଖକୁ ।
 ହେଲେ ସୁରମାର ଚିଠି ତାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ଦେଲେ ନାହିଁ ।

ତାପରେ ??

ପ୍ରତାରଣା ? ଛଳନା ? ମିଥ୍ୟା ଅଭିନୟ ? ଗାଁକୁ ଯାଇ ସୁରମା ଚମକ
 ପଡ଼ିଲା । ସୁରମା ସେଠି ଗର୍ଜୁଥିଲା—“ନା—ନା ଏ ଅନ୍ୟାୟ । ମୋ
 ନାନୁମତିରେ ମୋ ବାହାଘର ଅସମ୍ଭବ । ଅସମ୍ଭବ । ହୋଇପାରେନା,
 ହୋଇପାରେନା ।”

ମିଛ ଟେଲିଗ୍ରାମ୍‌ଟାକୁ ଟିକି ଟିକି କରୁଚାରି ଦୁଇ ହାତରେ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ
 ମଜୁଥିଲା ସୁରମା ।

ଏ କଥା କଣ ମିଛ ? ସତ ନୁହେଁ ?

ନା ଅଭିମାନ୍ୟରେ ସତ୍ୟ ।

ଆହୁରି ବି ସତ୍ୟ; ସୁରମାର ବୁକୁଫଟା କାନ୍ଦଣା... ସ୍ବାକାଶୋକ୍ତି ପିତାଙ୍କ
 ନିକଟରେ । ବନମ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା । ନିନ୍ଦୁକ୍ତ୍ୟକୁ ଛୁଡ଼ି ସେ ବଞ୍ଚି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆଉ ତାପରେ... ତାପରେ...

ତେବେ ? ତେବେ ? ମଙ୍ଗଳ ବାଜା କ'ଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ?

ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲା ସବୁ ଆୟୋଜନ ? ଆଡ଼ମ୍ବର ?

ଅଥଚ...

କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଅଦୃଶ୍ୟ ତ ଘଟିଲା ନାହିଁ ।

ଯଦାଓ ସେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଅନାଦୃତ ସେହି ବନ୍ଦୀ ସମାବେଶରେ ସେ ନିସ୍ତବ୍ଧ !

ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ, ଆଲୋଡ଼ନ ନାହିଁ ! ସେ ଖାଲିଟିକେ ଦେଖାକରିବାକୁ ଚାହେଁ ପୁରମାକୁ, କାମ ଜରୁରୀ । ଶେଷଥର ପାଇଁ ପଦୁଟିଏ କଥା ଧରୁଣିବାକୁ ଚାହେଁ ସେ ପୁରମାକୁ !

କନ୍ୟା ସାଜରେ ସେତେବେଳକୁ ବସି ସାରିଥିଲା ପୁରମା !

ସାମ୍ନାରେ ଶୁଣୁର ଘର ଲୋକ ଚିତ୍କାର ହୋଇଛନ୍ତି ! ରାତି ପାହାଲେ ବାହାଘର ହେବ !

ସବୁର ଆଖିରେ ଘନ କଳା ଛାଇ !

ଆଜିକାଲିକା—ହିଅ...

ଛୁପି ଛୁପିକା ଅଇଲା ଅବା କଳାହାଣ୍ଡିଆ ମେଘ ! ସବୁ ରାସି ଯିବ । ମାତ୍ର...ବିଚଳିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ସୁଦୃଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦୃଷ୍ଟିକେଶ ବାବୁ ! ହସ ହସ ମୁହଁରେ ତାଙ୍କ ଦେଲେ—“ଆ ତ ମାଆ ମୁମି, ତୁ ଏ ଭଦ୍ରଲୋକକୁ ଚିହ୍ନି ମାଆ ?”

ଏ କଥା ବି ନିହାତି ସତ !

ସେହି ପୁରମା ତାର ନରମ ଆଖି ଦୁଇଟାରେ ବିସ୍ମୟର ସବୁ ଚିହ୍ନ ଫୁଟାଇ କହିଥିଲା...“ନା ଆଁ ତ ! ହଅଁ...ହଅଁ କଲେଜରେ ଅରେଜେଣ୍ଟ ଦେଖିଛୁ ! କାହିଁକି ? କଣ ହେଲା ବାପା ?”

କିନ୍ତୁ ନାହିଁ ମାଆ—ତୁ ଯାଆ ।” ବିଜୟର ହସ ହସିଲେ ନିପୁଣ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦୃଷ୍ଟିକେଶ ବାବୁ ! ନିଖୁଣ ଅଭିନୟ କରି ପାରିଛୁ ପୁରମା । ତମଜାର ପୁରମା ପ୍ରଶଂସାର ପାତ୍ରୀ, ତାଙ୍କର ହିଅଟି !

ପ୍ରଶ୍ନର ପିତାଙ୍କର କଣ୍ଠ ବେଶ୍ ଶୁଣା ଯାଉଛି ତଳ ଘରୁ—“ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ଲୋକଟାକୁ ପୋଲିସ୍‌ରେ ଧରେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ନା ! ବଦମାଶ !”

କାହିଁ—ପ୍ରତିବାଦ ତ କରି ନ ଥିଲା ପୁରମା !

କିନ୍ତୁ ନିସ୍ତବ୍ଧ ??

ହଁ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ବିକୃତ କଣ୍ଠରୁ ତାର ଝରିଥିଲା ପଦଏ କଥା—“ବେଶ୍ ଆଉ ପୁରମା ?

ତାର ଘଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା !

ଘଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଙ୍ଗେ ସାପ କାନ୍ଦି ଛୁଡ଼ାଉଛି !

ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଛି ପୁରୁଣା ଆକରଣ !

ଏଥର ନୁଆ କାନ୍ଦି ଚାଲୁଛି ! ଭୂମିକା ବଦଳିଛି ଯେ !

ସାହାଯ୍ୟକ ସଙ୍ଗେ କଣ ମିଳାଇ ତାକୁ କାନ୍ଦିବାକୁ ହେବ ଯେ !

ହଁ, କାନ୍ଦୁଛି ସୁରମା... ବୁଝୁଛନ୍ତି ସେ କାନ୍ଦଣା—ଅସରନ୍ତି ଶୋଭର
କାନ୍ଦଣା !!

ଅନୁଗୋଚନାର ଲୁହ !

କିନ୍ତୁ...ଲୋକେ କହିଲେ, ଆହା...ବାସଘର ସ୍ନେହ ଗୁଡ଼ାଇ ଆଡ଼େଇ
ଯାଉଛି ଅଳିଅଳି ଝିଅଟା ଝୁଲୁନ ପାଇଁ...ଏ କ'ଣ କମ୍ ମାୟା ? ଆହା—କେତେ
କାନ୍ଦୁଛି ଲୋ ! କେଡ଼େ ଭଲ ଲୋ ଏ ଝିଅ ! ଏ ଯୁଗରେ ଏମିତି କିଏ କାନ୍ଦୁଛି
କହିଲୁ ଦିଶି ଭଲ ଏ ସୁରମା...ସବୁ କାନରେ ବାଜିଛି ତାର...

ସୁରମା ଡ୍ରମାରଖାର ଡ୍ରମକ ? ଡ୍ରମାରଖାର ସ୍ଥାନ କାଳ ମନ ଭିତରେ
ବୋଲି ହୋଇ ଯାଇଛି...ପରସ୍ତ ପରସ୍ତରେ ଲାଗି ରହିଛି ତାର ମଳିନୀ ଦାଗର
ସ୍ପନ୍ଦର !!!

ଭେଜାଲ ସୁରମା କ'ଣ ଦେଲା ଯେ ଡ୍ରମରକୁ, ଅଥଚ ଡ୍ରମର ଏତେ ମୁଗ୍ଧ ।

ତା'ର ଏଇ ମନଟାକୁ ଡ୍ରମର କ'ଣ ଏମିତି ସର୍ପରେ ଧୋଇ ଦେଇ ସଫା
କରି ଦେଇ ପାରିଛି ??

ଛୁଡ଼ିଯାଇଛି ସେ ଡ୍ରମାରଖାର ଗାଡ଼ି କଳାଦାଗ !

ସୁରମା ଭୟରେ ଶିହରଜି ହେଲା ! ଅଶ୍ରୁରେ ନାସ ବୁଜି ହେଲା ତାର...

ମନକୁ ମନ ବୁଝେଇଛି ସୁରମା ବହୁଦାର ।

ସେ ଶିକାରୀ, ସେ କଥାର ଜାଲ ବୁଝି ସୁରମାର କଥା ଲିଆ ମନକୁ ଶିକାର
କରିଥିଲା । ସେ ଅଶ୍ରୁ ଅଘଟରେ ତାକୁ ମୁକ୍ତ ଦେଇଛି ଡ୍ରମର ! ତାର ସ୍ବାମୀ ।
ତାର ସାକ୍ଷି । କହକାଳ ପରକାଳର ମୁକ୍ତିଦାତା । ସେ ତ ଡ୍ରମରକୁ ସୁଖୀ
କରିଛି । ସେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ, ତୃପ୍ତ । ଏ କଥା ବି ସତ ।

କିନ୍ତୁ ସୁରମା ???

ଧୂଳିର ଗନ୍ତାଘରେ ସାଇତା ଥାକ ଥାକ ସୁନିବାଡ଼ିତ ଶବ୍ଦର ଛାନ୍ଦେ ଅସ୍ପ-
ରୁଡ଼ାକି ସେ ତାକୁ ଅନୁକ୍ଷଣ କ୍ଷତବକ୍ଷତ କରୁଛି କାହିଁକି ?

ସୁରମାର ମୁକ୍ତି କାହିଁ ???

ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମଳ ପଡ଼ିଗଲା ସୁରମାର ଗୋରା ତକ ତକ ମୁହଁଟା...

ହଁ—ଅଭିନୟ, ପୁଣି ଅଭିନୟ କରିବ ସୁରମା !"

କିନ୍ତୁ ଏ କ'ଣ ଅଭିନୟ ? ସତ୍ୟ କ'ଣ ଟିକେ ନାହିଁ ?? ସୁନ୍ଦର ଏଇ କୁଣ୍ଡିତ କଣ୍ଠାକୁ ଟାଣି ବାହାର କରିବାକୁ ସୁରମାର ଏ ପ୍ରାପେତ ଚେଷ୍ଟା କରିବା କ'ଣ ଅଭିନୟ ???

ସାପ କାତ ଛଡ଼ାଇଲ ପରି ଅଙ୍ଗକୁ ଫିଙ୍ଗି ଆସିଛି ସୁରମା...

ପୁଣି ନୂଆ କାତ କଥା ଲାଗୁ ।

ତଥାପି ପ୍ରତି ଭିତରେ କଣ୍ଠା ଫୋଡ଼ି ହେଉଛି ଯେ !

ଏବେ ବି ହେଉଛି ପୁରୁଣା ଯତରୁ ରକ୍ତ ଯିବା !

ଏଥରେ ଫାଙ୍ଗି ନାହିଁ । ଜମାକୁ ମିଛ ନାହିଁ.....

ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା ତାର ଏକାନ୍ତ ନିଜସ୍ବ । ନିର୍ଜନ କ୍ବାଟରରେ ସ୍ବାମୀସୋହାଗିନୀ ସଙ୍ଗରୁଣସପନା ରୂପସୀ ସୁରମା ଦ୍ବିପ୍ରହରର ନିର୍ବୁଦ୍ଧ ନିସ୍ବଦ୍ଧତା ମଧ୍ୟରେ ତାଳୁଥିଲା ଲୁହ ।

ଶିହରଣ ହଜିଛି...ଶିହରଣ ନାହିଁ ।

ସବୁ ନିସ୍ବଦ୍ଧ...ଏକାନ୍ତ ନିସ୍ବଦ୍ଧ !

● ସ୍ବାବତ ବାପା

ଅଧ୍ୟାପିକା ବାନ୍ଧବୀଗଣ ପ୍ରାୟ ଆସନ୍ତି—

ଫେରିଲବେଳେ ମୁହଁରୁ ଖସେ ପଦଏ କଥା—ଦୁଃସନ୍ଦ !

ତଥାପି.....

କହିବାକୁ ହେବ, ଭଗବାନଙ୍କର ବିଚାର ଅଛି !

ବଡ଼ ବଡ଼ ଆର୍ଷି ଦୁଇଟାରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଆତ୍ମ ଅନବରତ
ଲହରୀ ଢେଙ୍କୁଥାଏ । ସୁନ୍ଦର ଓଠ ଦିଶିଲେ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଥର ଉଠେ, “ମୁଁ ଆଉ
ଯଦି ଯାଇପାରି ଥାଆନ୍ତି....”

ପରଚିତା ବାନ୍ଧବୀ, ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ବଜନମାନେ ତଥାପି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ଦେଖନ୍ତି.....

ବେଣ୍ଟ ଶାନ୍ତି ଭାବରେ ତ ସେ କହି ପାରୁଛନ୍ତି, “ସୁରମା ! ଯା ତ ମାଆ
ବେକ୍ସା ତାକ, ମେହେନ୍ଦିପୁର ମାଆ ଯିବ ।”

ବେଳେ ବେଳେ ମଝିରେ କହୁଛନ୍ତି, “ସୁରମା ! ଗ୍ୟାସ୍‌ଟା ବନ୍ଦ କରିଦେ
ମାଆ ! ମୁଁ ଗଲେ ଦାପୁ ପାଇଁ ହବିଷ ରାନ୍ଧିବି । ସେ ଡେଇଁରେ ଆସିବ ।”

ଅଥଚ.....

ମେହେନ୍ଦିପୁରର ଲେଖାଯୋଗୀ ଭଉଜ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ରେକ୍ସାରେ
ବସି ମନେ ପକାନ୍ତି ପଛକଥା !

ମାଟି କେଇଟା ଦିନ ! କିଏ କ’ଣ ଭାବିଥିଲା !

ସେ ଦିନଟା ଥିଲା ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ଦିନ ।

ଶୁଭେନ୍ଦ୍ରର ଦୀର୍ଘ ଦନକୃଷ୍ଣ ଶରୀରଟା ଅନେକ ମାଲିଗା ଫୁଲରେ ଭରି
ଯାଇଥିଲା । ଆଉ ସେହି ଫୁଲଭର ଶରୀର ଉପରେ ଲେଟି ପଡ଼ିଥିଲା ଗୋଟାଏ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
ବିକ୍ରତ ଶୋକାଛନ୍ଦ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ କରୁଣ । ଶ୍ୱେତପଥରର ନାଶମୂର୍ତ୍ତି !

ଚେତନାହୀନ !

ସେ ଆରାଧନା ।

ଶେଷରେ ଶବ୍ଦ ଚାଲିଗଲା । ଚେତା ଫେରି ନଥିଲା ଆରାଧନାର !

ଠିକ୍ ଦୁଇଦିନ ପରେ ଶେଷରେ ଆଖିମେଲି ଚାହିଁଥିଲା ଆରାଧନା ।

ତାପରେ...

ସେହି ଛୁଇଁଫଟା କାନ୍ଦଣା ଅସ୍ପରନ୍ତି...

ପଥର ଫାଟି ଝରି ଯାଉଥିବା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାମୀ ଝରଣା ଧାବା...

ଦୃଢ଼ନିଶିତା ଦୁର୍ବାର କାନ୍ଦଣାର ସୁଅ ଝରିଯାଇଥିଲା...

ନିର୍ମମ ଆନ୍ଦୋଳରେ ବାରମ୍ବାର ଆପଣାର କପାଳକୁ ପିଟିଦେଇ ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣକୁ ଦୁଇହାତରେ ସାର୍ବଜି ପକାଉଥିଲା ଆରାଧନା ! ସୁକ୍ରତ ଓ ପାପକ, ଦୁଇ-
ଭାଇଙ୍କର ବାରମ୍ବାର ଅନୁନୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ବୁଝୁ ନଥିଲା ।

ତାପରେ ଆରାଧନା ଦେଲି ନଥର !

ସେ ମୁକ—ପଥର—ସମ୍ପୃକ୍ତନି !

ଶୁଭ୍ର କପାଳରେ ତାର ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଫୁଲ, କଟାଦାଗ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ନଳସାକ୍ଷର,
ବ୍ୟର୍ଥତାର ପରାଜୟର ସ୍ୱାକ୍ଷର...

ଚଣ୍ଡର ଶତର ଦାଗ କଣ ଖାଲି କପାଳରେ ?

ଆଉ ଛୁଇଁ ତଳେ ???

ମେହେନ୍ଦପୁର ଶୁଭ୍ର ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଜାଗୁଡ଼ିଏଇଥିବା ହାତରେ ନେଇ
ଧରେଇ ଦେଇଥିଲେ ଆଉ ଦୁଇଟା ହାତ ।

ସେ ସୁକ୍ରତର ହାତ ! ପାପକର ହାତ । ଅନ୍ତଃକ୍ରିୟା ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଆଲୋକକୁ
ଆଗିତନ୍ତ୍ର ଆରାଧନା !

କଟା ଛୁଇଁର ଦୁଇଟା ନିର୍ମମ ସ୍ୱାକ୍ଷର ! ଆଶା, ଅବଲମ୍ବନ ! ଆଶାବାଦୀ ଦୁଇ-
ଦେହରେ ଭରାଦେଇ ଠିଆହେଲେ ଆରାଧନା !

<ମିତ ବୁଲିବେ ସେ !

ଅବଶିଷ୍ଟ ଗାନ୍ଧୀ...

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ହଁ କାମଟା କି ତ ବଡ଼େଇ ଦେଇ ପାରିଥିଲେ ବେଶ୍ ଭଲରେ ।

ଲୋକେ କହିଲେ ଚରୁର ଅଳ୍ପ ଠାକୁଙ୍କେର । ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ସେ । ଦୁଇ ଦୁଇଟା
ମୁଆନ ପୁଅ ତ ପାଇଛୁ । ବଳ ତ ଅଛି । ପୁଣି ବୁଦ୍ଧି ତ ଅଛି । ସାମା ବୁଲିଗଲେ
ମଧ୍ୟ ପୁଣି ଆଶା ଭରସା ତ ଅଛି !

କିନ୍ତୁ...

ଆରାଧନା ସେତେବେଳେ ଶୁଭ୍ରଥିଲେ ସାମାଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ ଧୂଆଁ ଫୁଟ ଲମ୍ବା
ଶୋଭାକୁ ଦେଖି ..

ନିଜର ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଶରୀର ଦ୍ରବ ଆବଶ୍ୟକ କରି ସ୍ୱାମୀଗରବଣୀ ଆରାଧନା ଆନନ୍ଦରେ ଗର୍ବରେ କହୁଥିଲେ, “ତୁମେ ସୁବ୍ରତକୁ ମଣିଷ କରବ । ସେ କାମନା ତୁମକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣା । ମୁଁ ଆଉ କେତେଦିନ ସେ ! ଏକତ ମୋର ଦୁର୍ବଳ ଦେହ ।”

କୋଳରେ ଆଏ ଶିଶୁପୁତ୍ର ସୁବ୍ରତ ! ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଆନନ୍ଦର ଝଲକ ଉକୁଟୁ ଆଏ ଆରାଧନାର ସୁନ୍ଦର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ । ଯୌବନ ରୂପ ଏବେବି ମଉଳି ନ ଥିଲା ।

ଆରାଧନା ସୁନ୍ଦରୀ ..

ହେଲେ ମଉଳିଗଲ ଚରଦନ ପାଇଁ ମହକ । ଆରାଧନା ବଧବା ହେଲେ ।

ନିଦରୁଣ ଆଦାତ । ଆରାଧନା ମନର ବଚନ ଘଟଣାବଳୀର ଦର୍ଶକ ମେହେଦପୁରର ଲେଖାଯେ ଖା ପାଉନ । ତାଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ୍ୟ । ସେହିକଥା ପର ରେକ୍‌ସାରେ ଚିତ୍ରୁଥିଲେ ସେ !

ବହୁକାଳର ଘଟଣା ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତି ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଛି ..

ସେଦିନ ବି ସେ ବସିଥିଲେ ଆରାଧନା ଘରେ । ଶେଷର ସାର ଅଳସଦେହକୁ ଖଟରେ ବଢ଼େଇ ଡେଇଁପଡ଼ିଥିଲେ ଆରାଧନା । ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣୁଥିଲେ ।

ହସି ହସି କହିଲେ ଆରାଧନା, “ବସ ମ ଭଉଜ, ଆସ ଚଳାବାଦାମ୍ ଖାଅ, ଭାସ୍ତ୍ର ଭୋକ ହେଲୁଣି ମୋତେ । ଇଏ ଆସି ନାହାନ୍ତି ଏ ଯାଏ । ମାଂସ ପଲେଉ ଏତେ ଯନ୍ତ୍ରରେ ବଢ଼ିଲି କିନ୍ତୁ ସବୁ ଥଣ୍ଡା । ମୁଁ କହିଦେଲି ନା ଦିବୁ ପାଇଁ ବାବା ସୁଟ ଆଖିବାକୁ, ବଜାର ବାଟେ ଆସୁ ଆସୁ ବୋଧେ ଡେଇଁ ହୋଇଥିବ ସ୍ୱାଙ୍କର ! କିଛି ସେ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ।

ଶେ ବାଟିବ ପୋଡ଼ିପିଠାପାଇଁ । କାଲି ପହୁଲ ରଜ ଯେ ! ମନ ଲଗୁନି ମ ଜମା ! ଶୁଣିଲେ ଦେକ । ପୁଣି କେମିତି କେଜଣି ପେଟ ଭିତରଟା ଘାଣ୍ଟି ହୋଇ ଯାଉଛି । ଦେକରୁ କି ? ଚଳାବାଦାମ ନଅମ !”

ଆରାଧନାର ମନ ପାଣିପରି ବହୁଯାଏ । କଥାରେ ଫୁଟେ ଆନ୍ତରିକତା । ସେତେବେଳେ ଆରାଧନାର ଅନ୍ତରାୟ ରୂପ । ଖୋଲବାଳ ଲମ୍ବୁଛି ଅଶ୍ରୁଯାଏ । ତବଲ ବେଡ଼ର ଡିଙ୍ଗୁ ଗହଳପରେ ପେଟମାଡ଼ି ଶୋଇ ଚଳାବାଦାମ ଛଡ଼ାଉ ଆଏ ସେ । ଖବରକାଗଜ ଉପରେ ବାଦାମ ଗ୍ରେସ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଯୁଗ୍ମ ଫଟୋ । ଆରାଧନା ଓ ତାର ସ୍ୱାମୀ ଅମରେନ୍ଦ୍ର !

ଅମରେନ୍ଦ୍ର ସୁପୁରୁଷ !

ସତ୍ତ୍ୱ କହନ୍ତି, କଢ଼ି ଆସିଛନ୍ତି ଗୋ ! ତମହାର ଯୋଡ଼ି ତୁମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ।
ଫଟୋ ଦେଖୁଛି, କଥା କହୁଛି ଅବା !

ଭରା ସଫାର !

ସୁଖୀ ଆରାଧନା ! କୋଳରେ ପୁଅ !

ଅଥଚ...

କ'ଣ ହେଲା ନିର୍ମିତକରେ ?

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ !

ଚରମ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଘଟିଲେ । ଚିନାକାଦାମ ଶ୍ୱେପା ହାତରେ ଅଛି । ବିଶ୍ୱାସ
କରିଥିବା ନାହିଁ, ତାଙ୍କର ଆଖି ଆଗରେ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଅଛି । ପ୍ରହରଟରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣପ୍ରତିମା
ପରି ରିଅଟାର ଗୋଟା ଭବିଷ୍ୟତଟା ଛୁନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇ ରକ୍ତ ସାବର ହୋଇ ସେଇ
ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କୃତେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା... ସବୁ ସୌଭାଗ୍ୟ ମୁଠାଏ ପାଉଁଶ
ଗଦାରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ..

ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିନାହିଁ ଆରାଧନା ! ନିଜ ଆଖିକୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ କରି
ପାରିନାହିଁ ।

ଦୁଇମିନିଟ ପରେ ଗୋଟାଏ ଏକାନ୍ତ ଆତ୍ମଚିନ୍ତାର କରି ଏଇମିତି ଲେଟି
ପଡ଼ିଥିଲା ଚଟାଣ ଉପରେ । ଠିକ୍ ଏଇମିତି ।

ବହୁକାଳ ଢେର ଘଟଣା । ମୁଠାଏ ସଜଫୁଟା କାଷ୍ଠନ ଫୁଲ ଉପରେ
ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା କଲା କଲା ଭର୍ଷର ପରି ସୁନ୍ଦର କେଶରୁଜ୍ଜ ! ପ୍ରୁପାକୃତ
କଳାହେଉ !

ଅଶୁଭ ସଙ୍କେତ...

ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ ସେଇଠି ଥିଲେ । ଶୁଣିଥିଲେ ଜିପ୍ ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟ
କଥା । ଏସ୍. ଡି. ଓ. କ୍ଷ ମାଆ ଅର୍ଦ୍ଧମୃତ । ଏସ୍. ଡି. ଓ. ଆସାତ ପାଇଛନ୍ତି ।
ଆଉ ସେକେଣ୍ଡ ଅଫସର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ???

ଅମରେନ୍ଦ୍ର କାହିଁ ???

ଆ — ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ନିର୍ମମ ଉତ୍ତର... ଅମରେନ୍ଦ୍ର ଶବ !

ସେହି ଚୁଣ୍ଟି ବରୁଣ୍ଟି ଛୋକ୍ରା ଦେହଟା ମୁକସାକ୍ଷୀ ଆରାଧନାର ଚରମ
ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ।

ହାତରେ ଜୟନାରାୟଣ ପ୍ୟାକେଟର ବାବା ସୁଟ୍ଟା ଲେଟି ପଡ଼ିଥିଲା ।
ପାଖରେ ପଟେ ନାଲି କୁନି ଯୋତା ! ଆଉ ଲାଲ ରଙ୍ଗର ସିଫିନ୍ ଶାଢ଼ୀର
ପ୍ୟାକେଟ୍ ରକ୍ତରେ ଧୋଇ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି କିଏ ଦେହ
ଧରିବ ?

ବାନ୍ଧୁରୁ କଣ୍ଠରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ଆଜି ଅତିସର, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଯିଏ ।

ପାଖ ଝୁଲରେ ଚିତ୍କାର କରି କାନ୍ଦୁଥିଲା ବରଷେ ନ ପୁରୁଥିବା ପୁଅ
ଦାପକ୍ । ତାକୁ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ କାଳ ସାଙ୍ଗରେ ରଖିଥିଲେ ଏଇ ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ !

ଆଉ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ? ?

ତାପରେ...

ତାପରେ “ଆଉ ବାବା ଆଉ । ହେ ପ୍ରଭୁ ଶତ୍ରୁକୁ ଏ କଷ୍ଟ ନ ଦିଅ ।”
ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ ଲୁହ ପୋଛୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ଧାରକୁ ମନେପକାଇ ଚେକ୍ସରେ
ଚଢ଼ନ୍ତି ସେ ! ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ପଛ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଯାଏ ।

ମନେପଡ଼େ ସେଦିନ କଥା... ବିଧବା ବେଶରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଜନିତ ମୃତ୍ୟୁ, ସୁନ୍ଦର ଚେରୁ ସ୍ଥାପନ !

ବେନର ଡ୍ରାକ୍ କାଳରେ ସେଦିନର ପାଗଳିଆ ଆଲୁଲୀୟା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର
ସେ ବିଚଣି ରୂପର ପୁନଃ ପ୍ରକାଶ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃସହ । ମଝିରେ ଦିନ କେଇଟା
ଥିଲା ଜୋନ୍ !

ଅମରେନ୍ଦ୍ରର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଜନିତ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ନିଜର ଅନନ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଶରୀରଟାକୁ
ସାଉଁଟାଇ ପୁଣି ଠିଆହୋଇ ପାରିବେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

କିଏ ଭାବୁଥିଲା ଏ କଥା ସେଦିନ ..

ସେହି ବହୁବର୍ଷ ତଳର ଘଟଣା...

ପୁରୁଣା ଦାଆରୁ ରକ୍ତ ଶରଣ !

ସୁନ୍ଦର ଭୋଜନ କଲେ ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ !

ଆମାଗରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟତା ବୁଲାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ମେଘଦୂତକୁ ପୁଣି
ଆଦରେ ଆଜି ଜାଗୁଛି ଧରପାରିବ ଏ କାନ୍ତ ଶୂନ୍ୟ ଛୁଇଁଲେ, କିଏ ଯତ୍ନ ମଣିଥିଲା
ଏକଥା ? ମଝିର ସବୁ କରିପାରେ । ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ପୁଣି ଠିଆହୁଏ ।

ଭାତ ଭାତ ଅନିଆ ହୋଇ ପାଠ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇପାରିବ
ଏ କଥା କିଏ ଭାବୁଥିଲା ?

ମେହେନ୍ଦପୁରର ଭାଉଜ ସବୁ ଦେଖିଛନ୍ତି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସୁଖ ବି ଦେଖିଛନ୍ତି...
ଯନ୍ତ୍ରଣା ବି ଦେଖିଛନ୍ତି...

ବେନସଂଗ୍ରାମ ବି ଦେଖିଛନ୍ତି...

ଗୋଡ଼ ଝିଅ ଝିଅ ଯାଉଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ ବି ଦେଖିଛନ୍ତି ।

ଏଇ ସାନ ଦାପକ୍ ମାଆର କୋଳ ଦେଖିନାହିଁ ।

ରାତିର ଅନ୍ଧକାରରେ ମୁହଁରେ ବୋତଲ ଧରାଇ ଆଉ ହେମାଙ୍ଗିନୀ ଛୋଟ ଫାବୁକୁ ଶୁଆନ ପକାନ୍ତି ପାଖ କୋଠାରେ ।

ଆଖି ଲୁଦ ପୋଛି ପାଖ ଲୋକଙ୍କୁ ଭୁନି ଭୁନି କହନ୍ତି, “ଡାକନି ଲୋ ଡାକୁ ! ଆଉ ଲୋ ଆଉ ପାଗଳା ବିଅଟା ମୋର ! ଗୋଟାଏ ନିଶା ଲାଗିଛି ତାକୁ ପାଠପଢ଼ା ! ନିଶା ! ଡ୍ରଗ୍ସ ତ କାତ ସିନ୍ଦୂର ଛୁଡ଼େଇ ନେଲେ । ସାରୁଡ଼ି ଧରିବୁ ଯେଉଁ ପାଠକୁ ସେହି ପାଠ ତାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ଦେଉ । ମାଆ ମୋର ବଞ୍ଚି ଯାଉ ।”

ଆରାଧନା ମୁହଁରେ ଦୃଢ଼ପ୍ରତ୍ୟୟର ଚିହ୍ନ । ତାକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ହେବ । ଫାବୁକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ !

ସତକୁ ସତ ବଞ୍ଚି ଲୋ ଆରାଧନା । ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ M: A: ପାସ୍‌କରି ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲା । ପୁଣି ନୂଆରୂପ ଧରି ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲା ।

ଏଇ ମଣିଷ ସବୁ ସହେ, ସବୁ କରିପାରେ, କେତେ ଭଲ ନୂଆରୂପ ଧରିପାରେ । ସବୁ ଆଖିରେ ଦେଖିଛନ୍ତି ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ...

କିନ୍ତୁ ଅଧ୍ୟାପିକା ଆରାଧନାର ନୂଆରୂପ ଦେଖି ସେ ଚମକି ପଡ଼ି ନଥିଲେ । ହଁ, ନୂଆ କଲେବର ଧରିବୁ । ନୂଆ ମଣିଷ ହୋଇଛି ଆରାଧନା ! ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ କେତେ ରୂପ !

ଘାଆ ଶୁଖିଯାଇଛି !

ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ କିଏ କେତେ କଥା କହିଯାଉଛନ୍ତି । ହେଲେ ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ ଘବନ୍ତି ଅଥେ ସତ ଓ ଅଥେ ମିଛ କି ସବୁଯାକ ମିଛ ହୋଇଥିବ କେଜାଣି !

କିନ୍ତୁ ..

ପ୍ରଥମ ସ୍ତମ୍ଭର ମୃତ୍ୟୁର ଗୁରବର୍ଷ ପରେ ଯେତେବେଳେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶ ସହର ଆରାଧନାର ଅକସ୍ମାତ ନିରାଡ଼ମ୍ବର ଭାବରେ ବିଭାବର ହୃଦୟ, ସେତେବେଳେ ଆଉ କିଏ କଣ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ଶୁଭକାଂକ୍ଷିଣୀମାନେ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିଥିଲେ !

ଆଉ ଆଖିରୁ ଲୁଦ ତାଳି ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିଥିଲେ ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ... ସିଏ ଆରାଧନାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି...

ସୁନ୍ଦର ରୂପ ଅଭିଶାପ । ଭଲହେଲା । ଲୋକେ ସଳମାଛରେ ପୋକ ପକାନ୍ତି । ଲୋକନିନ୍ଦା ମରବୁରୁ ରୁ । ଦାଣ୍ଡ ମୁଣ୍ଡକୁ ଯାଇ ଗୁରୁତ୍ୱ କରିବ । କିଏ କେତେ କଥା କହିବେ । ଆମ ଏ ସମାଜରେ ରୂପସା ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷର ବନା ସମାପ୍ତରେ ଚଳିଯାଉନାହିଁ ! ଗୋଟାଏ ଭଲପାଇବାକୁ ଜାଗ୍ରତଧରି ଆରାଧନା ହୃଦୟ ପଛ ସନ୍ଦେଶକୁ ଲୁଚିଯାଇ ପାରିବ ।

କେଜାଣି କାହିଁକି ମେହେନିପୁର ଭଉନ ଗରୁଥିଲେ ଶୁଭେନ୍ଦୁକାଶ
ଆରାଧନାକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲା । ନିରାପଦ ଆଶ୍ରୟ...ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ଘଟି ଘଟି
ନାଆନ୍ତା ଆରାଧନା ଘରରେ, ତେବେ ହୁଏତ ତା ଅଧ୍ୟାପିକା ଲୋକେଟା ମଧ୍ୟ
ଆହୁରି ଦୁଃଖଦାୟକ ହୋଇଥାନ୍ତା...

କିନ୍ତୁ...

ପୁଣି କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ?

ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି ଯେ, ନିର୍ମମ ପ୍ରଶ୍ନକାରୀ...

ସେ “ଘାପକ” ।

ଆରାଧନାର ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷର ସନ୍ତାନ...

ତା’ର କଣ ହେବ ?

ସବୁରି ମନରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ, ଘାପୁର କ’ଣ ହେବ ?

ଘାପୁ ପାଇବ “ସାବତ ବାପା” !

ସାବତ ବାପା—ସାବତ ବାପା—ସାବତ ବାପା...

କେତେ ଅସହ୍ୟ ଏ କଥାଟା । ଏ କଥାଟା କାନକୁ ଯେ ଏକଦମ୍ ନୂଆ
ଶୁଣାଯାଉଛି !

ଏ କଥା କାନରେ ଏକଦମ୍ ଖଟ୍ କିନା ଫୋଡ଼ି ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ଆମ ସମାଜରେ “ସାବତ ବାପା !!”

୨୭ ବର୍ଷର ରୂପସୀ ଅଧ୍ୟାପିକା ଆରାଧନା ! ତାକୁ ଆପଣାର କରିବାରେ
କାହାର ଆଦୌ ବାହାଦୁରୀ ନାହିଁ ଏକଥା ସମସ୍ତେ ସ୍ବାକାର କରିବେ...

ଯାହାକୁ ଗୁଣ୍ଡିଲେ ଆଖି ଫେରେଇ ହୁଏନା, ଯାହାକୁ ଧରିବାକୁ ବାର
ବାର ବହୁ କୁଣ୍ଡିତ ହାତ ଏକାନ୍ତ ଆଗ୍ରହରେ ଆଗେଇ ଆସିଛି, ଯେ ବହୁଃପୁରୁଷର
ପ୍ରସ୍ତ, ସେହି ଆରାଧନାକୁ ପତ୍ନୀ ରୂପେ ବରଣ କରିବାରେ ବାହାଦୁରୀ କ’ଣ ? ପତ୍ନୀ
ରୂପେ ବରଣ କରିବା ଯେ ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ...

ଏ କ୍ଷେତ୍ରର କୃଷକାୟ ଶୁଭେନ୍ଦୁର ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ସମସ୍ତେ ଯେ ଈର୍ଷା
କରିବେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ...

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପ୍ରତି ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଈର୍ଷାରେ ଜର୍ଜରିତ ଆରାଧନାର ପାଣିପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ
ମଧ୍ୟ ଏହି ଉକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନକାରୀକୁ ଗୁଣ୍ଡି ହଟି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଘାପକର କ’ଣ ହେବ ?

ଏହି ଘାପକ ବ୍ୟବଧାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ପ୍ରତିକେକ ଘାପକର ଛିତି !

‘ଘାପକ୍’—ଯାହାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ପାରି ଭୀଷଣ ହୋଇ ଆଗ୍ରହ ହାତ ବଢ଼ାଉ ବଢ଼ାଉ ସେମାନେ ଆଡ଼େଇ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଅଥଚ ସେହିମାନେ; ଆରାଧନାର ପାଣିପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ, ଶିହରତ ହେଲେ । କୁହା ରଟନା କଲେ ଆଉ ତା ପରର ଘଟଣା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତଶ୍ରୀର ସହ ଚାହିଁରହିଲେ ।

କ’ଣ ହେବ ଘାପକର ???

ଅଥଚ ଆନନ୍ଦରେ ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ ହୋଇ ଦେଖିଲେ ହୃତାକାଂକ୍ଷୀମାନେ ଆରାଧନାର ନୂଆ ଘାବନକୁ ।

ଦେଖିଲେ ମେହେନ୍ଦପୁର ଭାଉଜ ଆକ୍ଷିରେ ଲୁହ, ଓଠରେ ହସ ‘ଭଲ ଲାଗିଲା ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ରେକ୍‌ସାରେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ କୋଳରେ ବସିଛି ଘାପକ୍ ।

ଆରାଧନାର ଆଉ ଏକ ରୂପ……

ଲାଲ ଶାଢ଼ୀ ଆଉ ମଥାର ଦାଉ ଦାଉ ସିନ୍ଦୂରରେ ଆପଣାର କେତୋଟି ବର୍ଷ ବେଶ୍ ଝୁସାରେ ହଜେଇ ଦେଇ ପାରିଛି ତ ସେ !

ଘାବନସ୍ନେହରୁ ଭୁଲ ଅଙ୍କ ପରି ଲଭେଇ ଦେଇପାରିଛି ତ ବିଗତ ଦିନର ସ୍ମୃତିକୁ !

ହଜେଇ ଦେଇଛି ? ସତରେ ? ପୁରୁଷର ?

କେ—ଜା—ଣି

ତେବେ ଆକ୍ଷିକଣର ସେ ଦାଗ ?

ରୁଦିର କଟାଦାଗ ?

ଯଦି ହଜେଇ ଦେଇ ପାରିଛି, ତେବେ ଏ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବୁଝିବାକୁ ପଡ଼ିଲା କାହିଁକି ଘାପକକୁ ???

କାରଣ ସେ ଘାପକ ମିଶ୍ର । ଘାପକ୍ ଦାଗ ନୁହେଁ……

କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ??

ଘାପକକୁ କ’ଣ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର କରିପାରି ନଥାନ୍ତା ଉଦ୍‌ଭାରମନା ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଗ; ସିଏ ଏତେ ଆପଣାର କରିପାରିଥିଲା ଅନ୍ୟର ସନ୍ତାନକୁ ?”

କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ନା—ନା—ଘାପକ ଦାଗ ନୁହେଁ ସେ ଘାପକ ମିଶ୍ର । ପିତା ସ୍ବର୍ଗତଃ “ଅମରେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର” ଗାଁର ଗଳାରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଗ ପ୍ରଧାନ-ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଆଗରେ । ସେଦିନ ନୂଆହୋଇ ଝୁଲରେ ଘାପକର ନାମ ଲେଖା ହେଉଥିଲା……

ନା—ମତାମତ ଲେଖିନାହାନ୍ତି ଶୁଭେନ୍ଦୁ ।

ଉପରେ ପଡ଼ି କହିନାହାନ୍ତି କିଛି.....

ତେବେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ କ'ଣ ଆରାଧନାର ମନ କଥା ଜାଣିପାରିଥିଲେ ?

ଆରାଧନା କ'ଣ ଏଇଆ ଶୁଣିଥିଲା.....

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ମହାନ୍ତ.....

ଆରାଧନା ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ତୋଳିନି ଶୁଭେନ୍ଦୁ କାହିଁକି ଏ ଗୋକ ?

ଉଦ୍‌ଧାପନ କରିନି ସେ ଅଧ୍ୟାୟ... ଶୁଭେନ୍ଦୁ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ଅଧ୍ୟାପକ ।

ଅନନ୍ଦ ନା ହତାଶ, ନା ଭୟ ନା ମଧୁର ରୋମଞ୍ଚନ ??

ବୀରହୁଏନା ଏମାନଙ୍କ ରୂପ...

ଏମାନେ ମିଶ୍ରାମିଶ୍ରୀ, ଗୋଲାଗୋଲ । ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ହୁଏ ନାହିଁ କି
ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ହୁଏ ନାହିଁ । ବିଚିତ୍ର ସେ ଅନୁଭୂତ । ନାରୀ ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣା-
ବହୁଳ ଜୀବନ ! ଏଭଳିରେ ଯଦି ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ସରି ଯାଇଥାଆନ୍ତା ! ? ? ?...

କିନ୍ତୁ ପୁଣି ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ—ଯେତେବେଳେ ପାପକ ତାର ସ୍ଥାନ ଘୁଇ
ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ବୋଲି ସାକ୍ଷ୍ୟାତ ବଡ଼ ବଡ଼ ଲଢ଼ୁ ଧରି ବାଣେ । ଆଉ ଅପ୍ତା ପାଖରେ
କଣ ଘରେ ଶୁଏ...

“ତେବେ କଣ ହେବ ?” ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତି ଉଦ୍‌ବେଳିତ ଚିତ୍ତରେ ମେହେନ୍ଦ୍ରପୁର
ଘରୁଜ ନିଜକୁ; ନିଜ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ।

ଯେତେବେଳେ ହାସପାତାଳରେ ଅନେକ ରାତିଯାଏ ଉଜାଗର ରହି
ଆରାଧନାର ଶେଯ ପାଖରେ ଫମାଗତ ବସି ରହୁଥିବା ମଣିଷର ମୁହଁଟାକୁ ଦେଖିବାକୁ
ଆସୁଛି ଅନେକଙ୍କର ଲୋଭ ହୁଏ ।

ସେ ମୁହଁ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶର ମୁହଁ ।

କ'ଣ ଭାବୁଛି ଶୁଭେନ୍ଦୁ ନାମଧାୟ ଏହି ଲୋକଟା ?

ଏଥର ପାପକ ଭୂମିକା କ'ଣ ହେବ ?

ଆଜ୍ଞାର କଳାଗୁରୁ ବ ଫୁଟିଉଠେ ବାନ୍ଧବମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ...
ହତାଶାନ୍ଧୀମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ !

ପାପକୁ ଗେହ୍ଲା କରୁ କରୁ ମେହେନ୍ଦ୍ରପୁର ଘରୁଜଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବ ଅଜାଣତାରେ
ଝସିପଡ଼େ—“ବରୁବରେ”...

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀମାନେ ଶୁଭେନ୍ଦୁକୁ ନିରାଶ କରିନ୍ତି.....

“ଶୁଭେନ୍ଦୁ ବଦଳିବନି ତ । ଯେତେବେଳେ ସାବତ ବାପା ଯେ !”

ସେମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖନ୍ତି ଘାସୁ ଗ୍ରେଟ ସୁବୁତକୁ ବସେଇ
କିନିୟ ଦର୍ପରେ ସାଇକେଲ ଚଳାଉଛୁ । ଭାଇ କଥା ବୁଝି ତା ଗାଲରେ ଚମ୍ପା
ଦେଉଛୁ ।

କଲେଜରୁ ଫେରି ଆସୁନା ଓ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଏ ଲେଉଟାୟ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖନ୍ତି ।
ତୁମ୍ଭିର ଆଉ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ ସେମାନଙ୍କ ମୁଖରେ । ସେମାନେ ଦୃଷ୍ଟି ବିନିମୟ
କରନ୍ତି ପରିତୁମ୍ଭିର ଝଲକ !

ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ଜାଣନ୍ତି, ବୁଝନ୍ତି, ମାନନ୍ତି !

ନା—ବରଂ ନୁହେଁ ଦାପକ୍ ।

ଦାପକର ସାବତ ବାପା ଅଲଗା । ସେ ମଣିଷ ।

ବୁଦ୍ଧିମାନ ଦାପକର ଅକ୍ଳାନ୍ତ ଶ୍ରମରେ ମୋଟାବୁଦ୍ଧିଆ ସୁବୁତ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ
ପାଇଲେ ଦାପକକୁ ଆଗ୍ରହରେ ଟାଣି ନେବ ସେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ, ଆଉ ଏଥିରେ
ଆସୁନାର ଆଖିରେ ଜମିଥିବା ଲୁହ ସେ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଝର ଝର ହୋଇ ଝରି
ପଡ଼ିବ । ଏଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କଣ ଅଛି ??

ଏ ଲୁହ ଖାଲି ଆନନ୍ଦର, ଏକଥା ଆସୁନାର ପରିତୁମ୍ଭ ଧାବନଟାକୁ
ଦେଖି କିଏ ବା ନ କହୁବ କାହିଁକି ? ବରଂ ନ କରବାର କ'ଣ ବା କାରଣ
ଆଇପାରେ ?

ହଁ—ଏହିଭଳି ଗୋଟିଏ ତମକାର ଭାଗ୍ୟର ଗୁରୁ ଦେଖି ଗରବଣୀ ଆସୁନା
ଯଦି କଲ୍ୟାଣ କରୁଥାଏ ସେ ସେ ଶାନ୍ତିରେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ହାରେ ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନକୁ
ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଗୁଲିଯିବ ପରପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିତ୍ତରେ ତେବେ ???

ନା !

କିନ୍ତୁ ଯାଇପାରିଲୁ ନାହିଁ ଆସୁନା ।

ଅଥଚ ଗୁଲିଗଲେ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ଶୁଭେନ୍ଦୁ, ଦାଶ ।

ଏ ଦୃଶ୍ୟ ବି ଦେଖିଲେ ମେହେନ୍ଦୁପୁର ଭାଉଜ ।

ନିଜର ସାଜିଲୁ ଦିନଗୁଡ଼ାକ ପୁଣି ଅଜକାର ଭିତରେ ସଜେଇଦେଇ ପୁଣି
ଆସୁନା ତପସ୍ବିନୀ ହେଲା । ଏକାବେଳା ନିରାଶିଷ ଭୋଜନ, ହରିଶାନ୍ତ !
ବିଧବାର ବେଶ ।

ଏଇ କେତୋଟି ଦିନ ଦାପକ ଆସୁନାକୁ ନୂଆ କରି ଦେଖୁଛି । ପ୍ରଶ୍ନ
ପରୁ ପାରୁନି । ଗ୍ରହଣ ବି କରିପାରୁ ନାହିଁ !

ଦାପକ ପିଲା ନୁହେଁ, ସେ ଅଜ୍ଞ ନୁହେଁ, ସେ ଜାଣେ ଯଦି ସେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ
ଦାଶର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ, ସେ ଶୁଭେନ୍ଦୁର ଆତ୍ମୀୟ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଗତିଶୀଳ ମୁଦକ ଦାସକ୍ ମାଆର ଦୁଃଖକୁ ବିବାହିକ ସ୍ତ୍ରୀର ଶରୀରରେ
ଗ୍ରହଣ କରିଛୁ ।

ଯେତେବେଳେ ନିଜ ନାଆଁ ପଛରେ ମିଶ୍ର ବୋଲି ଲେଖିଛୁ ସେତେବେଳେ
ବିଚଳିତ ହୋଇଛୁ ।

ପୂଜାସ୍ଥଳର ବଶାହର ସମୟ ଆୟୋଜନ କରିଛୁ ଦାସକ୍...

କିନ୍ତୁ...

ମୁଖାଗି ଦେଇଛୁ ସୁବ୍ରତ, ଡି. ସ୍କା. ଧରିଛୁ ସୁବ୍ରତ, ଟେଲିଗ୍ରାମ ଆସିଛୁ ସୁବ୍ରତ
ନାଆଁରେ ।

ଶୁଭେନ୍ଦୁର ଯନ୍ତ୍ରାଳ, ଆରାଧନାର ସନ୍ତାନ ସୁବ୍ରତ ଦାଶ ।

ଦାସକ୍ ନୁହେଁ—ଦାସକ୍ ନୁହେଁ—ଦାସକ୍ ନୁହେଁ...

ତେବେ ଦାସକ୍ କିଏ ?? କ'ଣ ତା'ର ଭୂମିକା ??

ହଠାତ୍ ବହୁ ବର୍ଷରେ ଦାସକ୍ ନୁଆ କରି ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଏ ।
ନିଜର ଭୂମିକା ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ ହୁଏ । ବହୁ ପର ଫୁଲ ହସ ପୁଟି ଉଠେ
ଦାସକର ବୁଦ୍ଧିଦାୟ ଶାଣିତ ଅଧରରେ...

ହଁ—ସୁବ୍ରତ ଜନନୀ ଆରାଧନା, ସୁବ୍ରତ ପିତା ଶୁଭେନ୍ଦୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ
ଆତ୍ମମୂର୍ଚ୍ଛା କରି କୋର କ୍ଷେପକ୍ୟ ବ୍ରତ ପାଳନ କରୁଛନ୍ତି । ଚମକାର ! ଦାସକ୍
ଅଧର ପ୍ରସାରିତ କରେ । ଆପଣା କୋଠରୀ ଭିତରେ ପଦଗୁଣେ କରୁ କରୁ ନିଜର
ସ୍ମରଣୋକ୍ତି ଶୁଣି ଚମକ ପଡ଼େ ଦାସକ୍ !

ହଁ—ହଁ—ଏ କଣ କହୁଛୁ ଦାସକ୍ ? ଏ ଅନ୍ୟାୟ ।

କିନ୍ତୁ...

ଦୁଇଟା ବିରୁଦ୍ଧ ଶକ୍ତିର ସଂଘର୍ଷ ଦାସକର ଆତ୍ମସମ୍ମାନକୁ ଛୁନୁଥିବା କରିଦିଏ ।
ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ହାତ ବଢ଼ାଏ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ?

କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଶୁଭେନ୍ଦୁର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଜନନୀ ଆରାଧନାକୁ ଯେମିତି ଚିହ୍ନି ବି ଚିହ୍ନି ପାରୁ
ନାହିଁ ଦାସକ୍ ! ସେ ଯେମିତି ଦାସକ ନିଜଟିରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ, ଏକ ପ୍ରହେଳିକା,
ଏକ ଗୋଲକଥନା !

ଭ୍ରତଂ ଭୂମ୍ରେ ଏବେ ସୁବ୍ରତ ପିତା ଶୁଭେନ୍ଦୁର ଚୈତନ୍ୟରେ ଲୁହ
କର୍ପୁରମାଳା । ପ୍ରମାଣ କରୁଛୁ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପତ୍ନୀ ଆରାଧନା । ପ୍ରତ୍ୟହ ପ୍ରୟତ୍ନରେ ଓ
ସଞ୍ଜରେ ଜଳୁଛୁ ଧୂଳିକାଠି । ଆଉ ପ୍ରଣାମ କରୁଛୁ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ସ୍ମରଣ ସୁବ୍ରତ ! ଆଉ
ଦାସକ୍ ବି ପ୍ରଣାମ କରେ ଯେ ତାର ପୂଜାସ୍ଥଳକୁ, କିନ୍ତୁ ସେ କରେ ପ୍ରଣାମ ତାର

ମାଆର ସାମାନ୍ତ । ତାର ସାବିତ୍ରୀ ବାପାକୁ । ପିତାକୁ ନୁହେଁ । କଥାଟା ସେ ନିର୍ମମ
ସତ୍ୟ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଦିନ କାଳି ନିଜ ଆସୁଥିଲା ମେହେଦପୁର ଉତ୍ତର । ଦାସକକୁ ଦେଖି
ପୁଣି ସେ ପୁରୁଣା କଣ୍ଠାଟା କାହିଁକି କେଜାଣି ତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଫୋଡ଼ି ହୋଇ-
ଯାଇଛି ।

ଶୁଭେନ୍ଦୁର ମୃତ୍ୟୁରେ ଏତେ ବେଶୀ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି ଦାସକ ଯେ ତାହା ଦେଖି
ସହ ପାରନ୍ତ ନାହିଁ ମେହେଦପୁର ଉତ୍ତର ।

କେମିତି ଗୋଟିକୁ ଛୁଇଁଲା ଭୟରେ କଣ୍ଠନିଳା ଅନ୍ଧାରରେ ଦାସକର...

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ମାତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କି ବସୁଲ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି
ଅନ୍ଧାରରେ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଜାଣିପାରୁ ନାହିଁ ଦାସକ ।

ନିଜ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କଣ୍ଠସ୍ଵରରେ ମୁଁ ମୁଁ ପୁଣ୍ୟ ଓ ଉର୍ବୀ ଦେଖି ବିରୁତ
ହୋଇ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନିଜକୁ ନିଜେ କହେ ଦାସକ—ଅକୃତଜ୍ଞ—ନିମକହାରୀ—
ବେଇମାନ—ତୁ ବେଇମାନି ! ଲଜ୍ଜା ନାହିଁ ତୋତେ !

ଦାସକ ମିଶ୍ର ଗବନରରେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶ କ'ଣ କେବଳ ଗୋଟାଏ ଅସ୍ତ୍ରୀ
ସମ୍ବୋଧନ ?

ସାବିତ୍ରୀ ବାପା ?

ହୁ—ହୁ—ହୁ—

ସତ—ପୂରାପୂର ସତ । ଶୁଣି ବର୍ଷର ଦାସକ । ବାପାଙ୍କ ବଂଶରେ ସାହାସୀ
କରିବାକୁ ଜଣେ ବି ନାହାନ୍ତି । ଅଜା ଆଇଙ୍କର ଅଗୁନକ ମୃତ୍ୟୁ, ସହାୟତା, ସମ୍ବଳ-
ହୀନ ଦାସକ ନାମକ ବାଳକ କୁଆଡ଼େ ଥାଆନ୍ତା ସେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ନାମକ ଦୟାଳୁ ବ୍ୟକ୍ତି
ଆସି ନ ଥାଆନ୍ତା ତା ଗବନରେ ? ? ?

ହେଉ ପଛେ ସାବିତ୍ରୀ ବାପାର ଭୂମିକା ନେଇ । ଡ୍ରାମୁର ମଧ୍ୟରେ ରହି
ଏହିପରି ମଞ୍ଚରେକାର୍ ଧରି ଦୁଇ ପାରୁଥାନ୍ତା ଦାସକ ମିଶ୍ର ?

ସୁଖିକାର ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ପାଇ ଡେଇଁପୁରୁ ଏହି ଟେକି କରି ବିଶ୍ଵବ୍ୟାପକପୁର
ସଂସ୍କୃତ ସମ୍ମାନ ନେଇ ଫେରିଆସି ପାରୁଥାନ୍ତା ସିଏ ହେଉ ପଛେ ମେଧାବୀ ଛୁଟି
ଦାସକ ମିଶ୍ର ?

ତେବେ କହୁ ପାଉଁଶେ କେବେ ଅନାଦର, ଅବହେଳା ଆଉ ଲଜ୍ଜିତ
ପାଇଛି ସାବିତ୍ରୀ ବାପାଠାରୁ ?

ନା—ନା—ନା—ଅସମ୍ଭବ ।

ପାଇଛୁ ସାମାଜିକ ଡ୍ରବିୟା, ସମ୍ମାନ, ଅଧିକାର । ବଞ୍ଚି ବାର ସ୍ବାଦ !

କେବେ ?

ଦୃଶ୍ୟ, ଅନାଦର, ଅବହେଳା କରିବ ଏହି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ?

ନା—ନା—ଅକୃତଜ୍ଞ ନୁହେଁ ଦାସକ ମିଶ୍ର ..

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶ ଡ୍ରବି ଅଛନ୍ତି ଭକ୍ତି ଏବେ ବି ସଂଗତ ତା ଦୁଇଦୂର ଅଶୁ
ପରମାଶୁରେ । ସେ ଚିର ନିମନ୍ତ୍ରଣ—ପୂଜାସ୍ବଦ...

ହେଲେ ଶାନନଗରରେ ଦାଉ ଦାଉ ହୋଇ ଜଳୁଥିବା ଜୁଇ ଠାରୁ ଶେନରେ
ଡ୍ରଅମ ଅର ପାଇଁ ଏକ ବିରାଟ ବ୍ୟବଧାନ ଅନୁଭବ କଲ ଦାସକ—ସେ ଜୁଇକୁ ଗୁଣ୍ଡି
ଦାରୁଣ ବ୍ୟଥା ଅଭିମାନରେ ସେ ଘାଟି ପଡ଼ିଲ...

ଏ ଡ୍ରାମ ତାର ପିତା ଡ୍ରବି ଡ୍ରାମ ନୁହେଁ, ଏ ଡ୍ରାମ ତାର ବନ୍ଧୁ ଡ୍ରବି
ଡ୍ରାମ । ସୁଦୃଢ଼ ଡ୍ରବି ଡ୍ରାମ । ଶୁଭକାଂକ୍ଷୀ ଡ୍ରବି ଡ୍ରାମ ! ହେ ବନ୍ଧୁ ବିଦାୟ...

ଏ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଭୟାବହ ଓ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା... ନିଜ ନାମ ପଛେ
ମିଶ୍ର ଲେଖି ମଧ୍ୟ ସେ ଏପରି ଯନ୍ତ୍ରଣା କେବେ ଅନୁଭବ କରି ନଥିଲ । ଆଜି ଶୁଭେନ୍ଦୁ
ଦାଶର ମୃତ୍ୟୁ ଅପୂର୍ବ ଯନ୍ତ୍ରଣାମିଶ୍ରିତ ଭର୍ଷା ସୃଷ୍ଟି କଲ ତାର ମନରେ...

କିନ୍ତୁ ସେ ପରର କଥା...

ତା ପରର ଗୋଟି ଗୋଟି ବାର ଦିନର ଘଟଣା ଯେ କି ବାଟଟି ଲୁହାକଣ୍ଠା
ପୋତି ଦେଲ ଅସହାୟ ଦାସକର ରୁଦରେ ! ଦାସକ ନିଜର ରୂପ ଦେଖି ଚମକ ପଡ଼ିଲ !
ତା ଆଖିରେ ଭର୍ଷା ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଭର୍ଷାର ଜ୍ବଳନ ! ପରମହତେତା ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଡ୍ରବି
ଅଛନ୍ତି ଭକ୍ତି...

ଅଥଚ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ଆରାଧନା ସ୍ବାମୀ ମୃତ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଡ୍ରବି ଅହେତୁକ ଡ୍ରବି ଭର୍ଷା ! ଆଉ
ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପତ୍ନୀ ଆରାଧନା ଡ୍ରବି ଖାଲି ଦୃଶ୍ୟ... ସୁପୀକୃତ ଦୃଶ୍ୟ—ବିଚାକ୍ର କୁଣ୍ଡିତ
ସର୍ପ ପରି !

ଏ—ଚମକ ପଡ଼ିଲ ଦାସକ, ଚକିତ ବର୍ଷ ତଳେ ହରେଇ ଥିଲେ ଏକ ଜିପ୍
ଆକସିଡେନ୍ସରେ ଦାସକ ତାର ପିତା ଅମରେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ! ମାତା ଆରାଧନା ଆଜି ମୃତ !
ବିଚାଦ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଡ୍ରବି ଆରାଧନା, ସୁବ୍ରତ ମାଆ ଆରାଧନା, ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପତ୍ନୀ
ବ୍ୟକ୍ତ ହେଲେ । ଦାସକର ପିତାଙ୍କ ଡ୍ରବି ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନ ନାହିଁ ! ବନ୍ଧୁ ଏ ସ୍ନେହ
ନାହିଁ । ଦାସକ ଅବୀରୀନ, ଅପାଂକ୍ତେୟ ! ଡ୍ରଅମ ଡ୍ରଅମର ସ୍ବାକ୍ଷର କୁଆଡ଼େ ଅଲଗା
ପର ?...

କେତେ ଘୋର ମିଥ୍ୟା ଓ ଧୁଳିନାୟୁର୍ଣ୍ଣ ଭକ୍ତି ! ନାରୀ ମାୟାବଳୀ !

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଘରରେ ନିଜର ପୁଅର ବାଳିଗୁଡ଼ାକ ଟାଣିବାକୁ ଲାଗିଲା ପାପକ ।

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶର ଦୟାର ଦାନ ଗୁଣ ! ନା ଲେଡ଼ା ନାହିଁ ଏ ଆଶ୍ରୟ ।
 ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ନାହିଁ ଆଶ୍ରୟନାର, ସେହି ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର ଦାନ ପାପକ
 ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଣ୍ଡିତ । ସେ ଆଡ଼େଇ ଯିବ । ହଁ—ଆଡ଼େଇ ଯିବ । ପାପକ ମିଛ...
 ପାପକ ମାୟା । ପାପକ ଆଶ୍ରୟନାର କେହି ନୁହେଁ ।

ଅଗ୍ନିଗୋଲକ ଧୂଳି ଦାଉ ଦାଉ ଜଳୁଛି ନେତ୍ରଯୁଗଳ । ସୁକ୍ରତ ଭାଇନାର
 ଏ ରୂପ ଦେଖି ବଚଳିତ । କିନ୍ତୁ ଅଧିକ ବଚଳିତ ଓ ଭୟଭୀତ ହୋଇଛନ୍ତି ଆଶ୍ରୟନା ।
 ଅପରାଧୀନା ପରି ସେ ନୀରବ ହେଇଛନ୍ତି ।

ଶୁଭ ବସ୍ତ୍ରରେ ଆବୃତ ତନ୍ତୁରେ କଣ ଅଶୁଚିର କିଛି ??

ପ୍ରତାରଣାର କାଳିମା ?

କହିବେ, କହିବେ ଆଶ୍ରୟନା, ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ନିଗାଡ଼ି ଦେବେ...

ପରଶ ବର୍ଷର ତରୁଣ ପୁଅ ପାପକକୁ ମେଲି ଦେଖାଇବେ ବୁଦ୍ଧପତ୍ନୀ
 ହୋଇଥିବା ଦୁର୍ବଳ ଛୁଇଁର କଟାଦାଗ !

କରିବେ ସଫେଇ ???

ହଁ—ଆଉ ଆଉ !

ପାପକକୁ ଶିଳ୍ପି ପାରିଛି ଆଶ୍ରୟନା । ଦେଖିପାରିଛି ତାର ଜ୍ୱଳନ । ସେହି
 ଜ୍ୱଳନର ଦାହରେ ବୁଡ଼ି ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି, ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ନ୍ତି, ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ
 ଯାଆନ୍ତି... ଆଶ୍ରୟନା ନାନକ ନାରୀ । ମେହେନ୍ଦପୁର ଘରଜ ଆସନ୍ତି ଦେଖନ୍ତି
 ଆଶ୍ରୟନା ଭିତରର ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ମୁଣ୍ଡ ନ ପାଇଲେ ସେ ବୋଧହୁଏ ପାଗଳ
 ହୋଇଯିବେ ।

ଆଉ ପାପକ ଭିତରର ଯନ୍ତ୍ରଣା କିଏ କ'ଣ ଦେଖେ ?? ଶୋଭା, ଅଭିମାନ,
 ଈର୍ଷା, ସ୍ନେହ, ଅପାରଗତା ମିଶ୍ରିତ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟତା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆହୁରି ହଠାତ୍
 କରେ ପାପକକୁ ! ମନର ଈର୍ଷା ଖାଦ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ଉଠେ ପ୍ରବଳ ଆକୋଶରେ...

ଓହୋ—ଏ ପ୍ରେମିକର ମୃତ୍ୟୁର ଆଘାତ ! ଧନବାନ୍ ସ୍ତ୍ରୀର ଅଭାବଜନିତ
 ଶେଦ । ହଁ ହେବ ତ !

ପାପକର ଅପାଞ୍ଜେୟ ଅବାସ୍ଥିତି ପିତା ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଗ୍ରେଟ ପ୍ରୀତି
 ପାପାଳିଟିଏ ଜଳୁନି ଆଶ୍ରୟନା ଅନ୍ତରରେ । ଦେବନୟନିଟିଏ ଭଲ ଅଙ୍କ ପରି ସେ
 ଲିଭାଇ ଦେଇ ପାରିଛନ୍ତି ସେ ଆତ୍ମାକୁ ;

ଆକ୍ଷିତେଶ୍ଵ ନା...

ସେ ବବାହଟା ତେବେ ଆକ୍ଷିତେଶ୍ଵ...ଦୁର୍ଗଟଣା...

ଦୀପକ୍ ମିଶ୍ର ସେ ଦୈବାଦ୍ରବ ଦୁର୍ଗଟଣାର ପ୍ରଜା !

ରାତି ଏନେଇ ଆସେ । ଅନ୍ଧକାର ଜମିଯାଏ ଅଥଚ ଦୀପକ ଫେରେ ନାହିଁ ।

ଆରାଧନା ଚକ୍ରମା ଆଖିରେ ବହୁ ପଦ୍ମିକାର ପ୍ରସ୍ତାପ କରନ୍ତି । ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦୃଢ଼କୁ ଚାହାନ୍ତି, ଦୀପକ ଫେରିନ ଯେ ! ଏତେବେଳେ ଯାଏ ' ମନ ହୁଏ ପାଖକୁ ଡାକନ୍ତେ । ଯେମିତି ଡାକୁଥିଲେ ଧିଲ୍‌ଦଳେ—“ଦାସୁ, ଏ ଦାସୁ !” ଗୁଡିରେ ଜାକ ଧାନ୍ତେ । ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, କବାଟଟା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ତାଲ ପଡ଼ିଯାଏ । ଜାଣି ଜାଣି ଚାହିଁବା ହଜେଇ ଦିଅନ୍ତି ଆରାଧନା । ଓଠ ଦଫାଳି ଥର ଉଠେ । ଆରାଧନା ମୁକ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି । ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାନ୍ତି ।

ଶେଷରେ ଆସେ ଦୀପକ୍ । ଅଳ୍ପ ରାତିରେ ସେ ମନ୍ୟସାନ କରି ଫେରେ । ବସିଯି ଚାହୁଁ । ସବୁ ଦେଖି ନ ଦେଖିବାର ଫୁଲନା କରନ୍ତି ଆରାଧନା । ସତେ କ'ଣ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଉପକ୍ରମ ହୁଏ ???

ଛୁଆପରି ସବୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ଅପସରି ଯାଆନ୍ତି ଆରାଧନା !

ଦୀପକ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛୁଟି ପଡ଼ି ହୁଏ । ସେ ବରଦାସ୍ତ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପତ୍ନୀର ଛିତିକି...

ସହ୍ୟ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ପୁଣି ସୁବ୍ରତର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ, ଉପସ୍ଥିତି ! ପିତୃ ଅପମାନ ସେ ସହ୍ୟ କରି ପାରିବ ନାହିଁ...

କାହିଁ ଅମରେନ୍ଦ୍ର ନାମ ତ କେହି ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁନାହାନ୍ତି ! ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଗୋଟିଏ କଥା—“ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶ ତମଜ୍ଞାର ଲୋକ ଥିଲେ ।”

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାଶର ଦୟା ଦାନକୁ ସେ ସ୍ଵେଚ୍ଛାରେ ତ୍ୟାଗ କରି ଚାଲିଯିବ ଏ ଭୟାବହ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରୁ ।

ସେ ହର୍ଷସିଦ୍ଧ ଚରଦନ ପାଇଁ । ବିରାଟ ଏ ଦେବନ ଯଜ୍ଞଶାଳା !

ନିଶ୍ଚଳ ପ୍ରତିମା ପରି ଦିନ ପରେ ଦିନ ଅନାହାରରେ ବଜାଇ ଦିଅନ୍ତି ଆରାଧନା । କିନ୍ତୁ ସାହସ କରି ପ୍ରଣାମ ପୂର୍ବକ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଆପଣାର ଯୋଗ୍ୟ-ପୁତ୍ରକୁ । ଅପରାଧବୋଧରେ ଆତ୍ମହତ ଓଠ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଖାଲି ଦୁଇ ଆଖିରୁ ଝରେ ଅଭିମାନ ଓ ଅନୁଶୋଚନାଜନିତ ଲୁହ । କାରମ୍ଭାର ଦୀପକର ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ଆସି ଫେରିଯାଆନ୍ତି ଆରାଧନା । କହୁ ପାରନ୍ତିନି ।

ଦୁଇହାତରେ ଆରାଧନାର ନିଅର ନିୟତ୍ୟ ତନୁତାକୁ ଦାପକର ଏକାନ୍ତ, ଏକମାତ୍ର
ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳକୁ ବାରବାର ସାଉଁଟି ପକାଏ ଦାପକ ମିଶ୍ର—ମାଆ—ମାଆ ଗୋ—ମାଆ
ମୋର !

କିଛି କ'ଣ ଅନୁଭବ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଆରାଧନା ?

ଅଟକି ଯାଏ ହାତ ବଧାବାର ଏକମାତ୍ର ଅଲଙ୍କାର ସରୁଚେନ୍ ଭିତରେ !

ଛୁତିରେ ଛୁପିଥିବା ସୁଦୀର୍ଘ ଲକେଟକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରେ ଦାପକ !

ଲୁହଧୁଆ ଆଖିରେ ଗୁହେଁ, କାହାର ଏ ଫଟ ? ?

ଦାପୁର ? ଦାପକ୍ ମିଶ୍ର ? ତାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନର ?

ନା—ନା—ନା—

ତେବେ—ତେବେ ଏ କିଏ ?

ନାମ ସ୍ଵାକ୍ଷର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର ।

ଏ ଫଟ ଆରାଧନା ସ୍ଵାମୀ ଅମରେନ୍ଦ୍ରର ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘ ୨୦ ବର୍ଷ କାଳ ଛୁତିରେ ଲୁଚାଇ ରଖି ଆସିଛନ୍ତି
ଦାପକ୍ ଜନନୀ ଆରାଧନା !

ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର ପ୍ରତୀକ...

ଯନ୍ତ୍ରଣାର ପ୍ରତୀକ...

ତେବେ ? ତେବେ ? ତେବେ ?

ବନ୍ଧନରେ କବାଟଟା ଅଗୁନକ ପବନରେ ଫିଟିଗଲା ।

ଅଜସ୍ର ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀର ଅଗୁନକ ଧକ୍କାରେ ପାଗଳ ହୋଇ ଆପଣାର ଚିଠି
ଓ ମ ଆଉ ହାତଲେଖା ଚିଠି ଖୋଜିବାକୁ ଯାଇ ଦାପକ୍ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କରି ପକାଏ
ଶେଯକୁ, ତଳିଆକୁ ଏବଂ ବଛାଣା ଗୁଡ଼ରକୁ...

ଶସିପତେ ସୁନ୍ଦର ଛୋଟ ଫଟ; ଦାପକର ଅବକାଳ ପ୍ରତିଛବି ତାରି ବାପାଙ୍କର
ତରୁଣ ବୟସର ଫଟ...

ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟର ରକ୍ତାକ୍ତ ଦାଗ ଛୁତିରେ ବହନ କରି ଅନୁକ୍ଷଣ ଜଳୁଥିଲା
ଆରାଧନା... ଛୁତି ତଳର କଟା ଦାଗ କିଏ ଦେଖିଲା...

ଅଥବା...

ହଠାତ୍ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସ୍ଵର କାନରେ ବାଜିଲା, “ଦୁର୍ଘଟଣାଜନିତ ହାର୍ଟଏଟେଲ୍
ଶୁଭେନ୍ଦୁ ବରୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିଲେ ଆରାଧନା ଦେବୀ ।”

ଦାପକ୍ ମିଶ୍ର ଏକାନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାବରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ଦାଶର ନରମ ଅଲଗା
କୋଶସ୍ଥଳକୁ କୋଳରେ ଗୁପିଧରି ଚିତ୍କାର କରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା...

● ମୁଗତୃଷ୍ଣା

ଚଣ୍ଡୀ ମନ୍ଦିର, ଏଇଠି ଉଜାଡ଼ି ଦିଏ ଜ୍ଞାନଗଣୀ ମଣିଷ ଆପଣାର ସବୁ
ଅଭିମାନ । ନିରୋଳାରେ ସବୁ ଅଭିଯୋଗ, ହାହାକାର ଆସି ସ୍ତମ୍ଭାକାରରେ
ଜମାନ୍ତୁଏ ଚଟାଣର ଡ୍ରା ଫୁରେ ଫୁରେ...

ଟିକିଏ ଶାନ୍ତ —

ଅସହାୟ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ପାଥେୟ, ଚଳପଥ—

ସାନ୍ତ ନାର ପାଠସ୍ଥଳୀ...

ମାଆଙ୍କର କରୁଣା...

ବନ୍ଦୁ ବନ୍ଦୁ ଅବଶ୍ୟାସ ସିଞ୍ଚି ଦିଏ ଭକ୍ତର ଅନ୍ତଃକରଣରେ !

ସେଦିନ ଅସମ୍ଭବ ଭଡ଼, ଗୁରୁବାର ଅମାବାସ୍ୟା ଯେ ! ଅପୂର୍ବ ବେଶରେ
ସୁସଜ୍ଜିତ “ମାଆ”ଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହର ସୀମା ନାହିଁ । ହଠାତ୍ ଦ୍ଵାର-
ଦେଶକୁ ଆଗେଇଯାଇ ଅମଳ ଠିଆ ହେଲି । ଏହି ମନ୍ଦିରରେ ମଧ୍ୟ ନାଶକୁ
ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି ।

ଆମପାଇଁ ମୁକ୍ତ ଦ୍ଵାରଟା କିନ୍ତୁ ଭିତରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଛି !

ଦ୍ଵାର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଆହୁର ଅନେକ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ । ପଥଚଳ
ବାଧୁଥିଲ ପରା ! ଦୁଆର ମୁହଁରେ ବସିପଡ଼ିଲି ..

ଜଣେ ବର୍ତ୍ତିତ୍ରସୀ ମହିଳା ହସି ହସି କହିଲେ, “ପୁଜା ହେଉଛି, ଡେଇଁଦେବ
ବସି ପଡ଼ନ୍ତୁ ମ !”

ଅନେକେ ବସିଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ଆଉଟି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ୟାମଳ
ମୁଖରେ ଏକ ମଧୁର ଲଜ୍ଜାର ଡ୍ରାପ୍ତ । କାହିଁ ଭରମ ଶାନ୍ତାର ପଣତ ସେ
ବାରମ୍ବାର ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଟାଣି ନେଉଥାଏ । ମଧୁର ଅନବଦ୍ୟ ମୁଖଣ୍ଡି ଆଉ ନେଟ
ମୁଲ ଅନୁକ୍ଷଣ ଆନନ୍ଦଣ କରେ । କେଜାଣି କାହିଁକି ମୋର ସେହିପରି ମନେ
ହେଲା । ହୃଦୟ ଭ୍ରମ ହୋଇପାରେ । ଗୋଡ଼ର କାଣି ଆଜୁଠିରେ ସେ ଭୂଇଁରେ
ଗାର ପକଉଥାଏ । ବେଳେ ବେଳେ ଆଖି ଟେକି ବାହାରକୁ ଚାହିଁଥାଏ । ଭାବ
ଭରି ଲାଗିଲି ମୋତେ ନବ ବବାହତାର ଏ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟଭରା ମୁଖ ଯାହା ଆଉ ଏ
ମୁଗରେ ଦେଖିବାକୁ କୁଟାଡ଼ି ମିଳିଥାଏ । ଏ ବଡ଼ ଦୁର୍ଲଭ ବସ୍ତୁ ।

ପଚୁରିଲି, “ନୂଆ ବାହା ହୋଇଛନ୍ତି ନା ! ଲଜୁଆ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି
ବୋଧହୁଏ ?”

ସେ ଅଳ୍ପ ହସି ମୁହଁ ପୋତଲ । କହିଲା, “ଛଅମାସ ହେଲା ବାହାଘର ହୋଇଛି । ଆପଣ କେମିତି ଜାଣିଲେ ମ !”

ହସିଲା । ଘରଲି ଅବଶ୍ୟ ଜାଣିବାଟା ଏ ଯୁଗରେ କଷ୍ଟ । ନିତି ନିତି ବହୁ ନୂଆ ବାହାଘର ଦେଖୁଛି । ପ୍ରତିଦିନ ଦେଖୁଛି କେତେ ଝିଅଙ୍କର ମୁଣ୍ଡରେ ଟଙ୍କିକିଆ ସିନ୍ଦୂର ଡବାଟା ଗୋଟାପଣେ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ବେଶଭୂଷାର ପରିପାଟି ସୁଚେଇ ଦିଏ ନୂଆ ବାହାଘୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ...

ନବ ବବାହତାର ଏକ ମଧୁର ଲଜନମୁଁ ସିନ୍ଦୂରଧରା ଟିକକ ମମଣ ଲିଭି ଲିଭି ଯାଉଛି । ସେହି ଅପୂର୍ବ ସମର୍ପଣର ଆକୁଳତାରେ ସିନ୍ଦୂର ତରୁଣୀଟି ମୋତେ ବେଶୀ ଆକର୍ଷଣ କଲା । ଆହୁରି ଅନେକ ଦେଲି ଡେରି । ସିଏ କିନ୍ତୁ ସେମିତି ଠିଆ-ହୋଇଥାଏ...

ଫୁଲ ପାଖେ ଶିଳା ଲିଟିଏ (କର୍ମେ ନୂଆ କରି ଯାଇଥିବ ବୋଧେ) ଆସି ତା ପାରେ ଠିଆ ହୋଇ କଣ କହିଲା...

ଝିଅଟି କହିଲା, “ମୁଁ ଜାଣିନି ମ ! ତୁମେ ବୁଝ ।”

“ଆରେ ଘର ପଲ୍ଲ କହୁଛନ୍ତି ଏବେ ପଲେଇବେ । ଗାଡ଼ି ଦେଲି ହୋଇଲେଣି । ମନ୍ଦିର ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ବହୁତ ଡେରି ହେବ । ବାହାରୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଫଳାଇବା ଚାଲି !

“ନାହିଁ ମ ! ଯମପ୍ରେ ବଢ଼ିଛନ୍ତି” ତାପରେ ଝିକେ ଛେପ ଡୋକ କହିଲା, “ମନାକର ମ, ଆଜି କଣ ସେ ସତରେ ଯିବେ ?”

“ତାଙ୍କୁ ତାକି ଦେଉଛି ତୁମେ କୁହ ।”

ଝିଅଟିର ମୁହଁ ଶୁଖିଲେ ମତେ ଯେପରି ପଦ୍ମ ଝାଉଁଳି ଗଲା । ଟେରିକଟ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ଟେରିକ୍ ହାଉସ୍ । ନ ପରିହତ ସୁଶ୍ରୀ ଯୁବକ ଜଣେ ଯେ ତର ସ୍ବାମୀ ତା ତାଙ୍କର କଥା କହିବା ଭଙ୍ଗିରୁ ଜଣା ପଡ଼ୁଥିଲା...

“କଣ ଯିବାନି ? ମୋର ରାତିଗାଡ଼ିରେ ଯିବା ଯେ ନିହାତି ଦରକାର ! (ଘଡ଼ି ଦେଖିଲେ ସେ) ମୋର ବସ୍ ଦେଲି ହୋଇଲେଣି । ଚାଲି—ଚାଲି”...

ଝିଅଟି ଟିକିଏ କୁଣ୍ଡାବୋଧ କରି ଧୀରେ ଧୀରେ କହିଲା, “ରାତିଟାରେ କ’ଣ ଯିବ ମ ! ଅଣ୍ଟା ଲଗିବ ନି ? ଆଉ ସକାଳେ ଗଲେ କଣ ଚଳିବନି ?”

ଆଖିପତାରେ ଅସୁମାରୀ ଆଗ୍ରହ, ଆଶା, ବାନ୍ଧୁଛ ଜମାଟ ଅବା !

ଚକତ ମାସର ଉଆଁସ ରାତି । ନିଜ କଥାର ଅନ୍ତୋହିତତାରେ ନିଜେ ଲଜ୍ଜିତା ହେଲା ବୋଧେ ସେ ! ଦୁଇ ହାତରେ ଲୁଗା କାନରେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ ଲଜରେ...

ଏଣେ ତରୁଣ ଜଣକ ସତେ ଛେପରି ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ,
 “ଦେଖିବା...ସେ କଥା ତମେ ଚାଲିନା ଆଗ ଘରକୁ !”

ସେ ଅନନ୍ତ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାହାଚରେ ମଥା ଲଗାଇ
 ଭକ୍ତପୂର୍ବକ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ସ୍ୱାମୀ ତାକୁ ସିନ୍ଦୂର ଆଖି ଦେଲେ । ମୋ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ
 ଅଳପ ହସି ଓଡ଼ିଆ ଟାଣି ସେ ବଦାୟ ନେଲେ ।

କାହିଁକି କେଜାଣି ମନଟା ମୋର ଡ଼ୁମ୍ବିରେ ଭରିଗଲା । ଏହି ଶ୍ୟାମାଙ୍ଗୀ
 ଲବଣ୍ୟମୟା ଝିଅଟିର କମ୍ପ ଲଳ ଟିକକ କେତେ ମଧୁର ସତେ ଏକ ଲଳ ଟିକକରେ
 ସେ ବାନ୍ଧିପାରିବ ତା ପ୍ରିୟତମକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ...ଏମାନେ ସୁଖୀ ହୁଅନ୍ତୁ !

ମନ୍ଦିର ଦ୍ୱାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ । ଜଗଦମ୍ବାଙ୍କର ଅସୁଖ ନେତ୍ରର ହୃଦୟହାରିଣୀ
 ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତିରେ ଅଭିଭୂତ ହେଲେ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ । ମହାମାୟାଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ମଧ୍ୟରେ କାହିଁ
 ଛପିଗଲା ସେହି ହଠାତ୍ ଦେଖା ଶ୍ୟାମାଙ୍ଗୀ ଝିଅଟିର ଗନ୍ତା । ମନ୍ଦିର ନିରୁକ୍ତ କବାଟ
 ଫିଟି ଝରି ପଡ଼ିଲା ଘାବନର ସକଳ ବ୍ୟଥା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସେହି ବନ୍ଦିତା...
 ପରମ ଆରାଧ୍ୟା ଜଗତ ଜନନୀଙ୍କ ପଦତଳେ.

X

X

X

ବସୁଲ ଏ କେନି

ବିଚିତ୍ର ଏ ଦୁନିଆର ଜଟିଳ କୃତ୍ତିଲ ଗୋପନ ଗଳିପଥ...କେତେବେଳେ
 ଯେ କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ମଣିଷ ମଣିଷକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ତା କିଏ କହୁ ପାରିବ ?
 ସେ ଦିନ ମଧ୍ୟ ସେମିତି ହଠାତ୍ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଆଉ ଏକ ଦୃଶ୍ୟ ! କିନ୍ତୁ ସେହି
 ଝିଅ ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ପରସ୍ପିତ ଓ ପରିବେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଯେ !

ବାହାଘର ପରେ ଝିଅମାନେ ନୂଆକରି କଲେଜ ଆସିଲେ ଡ୍ରାୟ ସେହି
 ଫୁଲଗଛଗୁଡ଼ାକର ଧାରକୁ ଲାଗି ଚାଲି ଚାଲି କଲେଜ ଭିତରକୁ ପଶନ୍ତି । କାହିଁକି
 କେଜାଣି ? ଆଉ ଠିକ୍ ସେହି ନାମସ୍ଥାନ ଝଙ୍କାଳିଆ ବାଇଗଣିଆ ଫୁଲଗଛ ପାଖରେ
 ସେମାନଙ୍କୁ ସାଗତ କରନ୍ତି ତାଙ୍କର ବାନ୍ଧବଗଣ । ସେ ଏକ ଅଭିନବ ଦୃଶ୍ୟ ।
 ସେଇଠୁ ସେମାନେ ବାଙ୍କି ଯିଆନ୍ତି କୁଦଭିତରକୁ । ସେଇଟା ଗୋମାଷ୍ଟିକ୍ କର୍ଣ୍ଣର !
 ନାଆଁ ଟା ବି ସେମାନେ ଦେଇଛନ୍ତି ! ଚମତ୍କାର ପରିବେଶ ! ମହୁଳା କଲେଜ ଅଜାନ !

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ...

ସେହି ଦୃଶ୍ୟର ପୁଣି ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେଲା !!! ହେଲା ସ୍ୱାଦବିକ ' କିନ୍ତୁ ..
 ଏ କିଏ ???

କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସେହି ଗଛତଳେ ମୁଁ ତାକୁ ଦେଖିଲି ନାହିଁ । ଦେଖିଲି
 ଉପାନ୍ତର ଏକାନ୍ତ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ।

ସେ ଦିନ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁଦାର ହୋଇଥିଲା । ଶଯ୍ୟା ଟାଙ୍ଗାଇଲ ଶାଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡିଏ ସେ ପିନ୍ଧିଥିଲା । ପାଣ୍ଡୁର ବର୍ଣ୍ଣ ଶାଢ଼ୀ । ସେଦିନ ବି କପାଳରେ ସିନ୍ଦୂର ବିନ୍ଦୁ ଥିଲା ଯଦିଓ, ସେତେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁ ନ ଥିଲା ।

ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟକ ଭାବରେ ଗ୍ରେଟ ସ୍ୱାମିନ୍ତର ସିନ୍ଦୂରଗାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବଳିଯିବ କରବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ହୋଇଥିଲା ବୋଧହୁଏ ! ମୋର କାହିଁକି ସେମିତି ମନେହେଲା । ଆଉ ନ ଥିଲା ଓଡ଼ିଶା ଟାଣିବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଆଗରଣର ଏକାନ୍ତ ସ୍ୱଳ୍ପତା ଦେଇଥିଲା ପରିବର୍ତ୍ତନର କଂଚିତ ସୂଚନା ! ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶାନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ଦେଖାଯିଥିଲା ସେ ! ହାତରେ ଥିଲା ବହୁ ଆଉ ନୋଟ ଖାତା । ସେହି ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ଶ୍ରୀମତୀ କ୍ଳାନ୍ତ ମୁଖଶ୍ରୀକୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନି ପାରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ...

ହେଲେ ମନେହେଲା ଗୌତମକୁଳ ପ୍ରଭାତର ମରଣାହତ ପାଣ୍ଡୁର ଉପମାଟା କାହିଁକି କେଜାଣି ମନେ ପଡ଼ିଲେ ।

ସେଦିନ ତାକୁ ସାଥରେ ଧରି ଚାଲିଲି ମୁଁ ସେହି କୁଞ୍ଜ ତଳକୁ ସେହି ରୋମାଣ୍ଟିକ୍ କର୍ଣ୍ଣରକୁ । ନବ ବିବାହତାମାନଙ୍କର ବସ୍ତ୍ରାମ୍ବୁଜୀ ।

କିନ୍ତୁ...

ଏକଠି ସେ ଫିଟାଇ ନ ଥିଲା ରୋମାଣ୍ଟିକ୍ ରୂପେଲି ଧାଡ଼ିରେ ବୁଣା ମଧୁର ଅନୁଭୂତିର ପବନ ଲେଉଟାନ୍ତି କଥାପେଡ଼ି ।

ସୌରଭରେ ତରଙ୍ଗାୟିତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆବେଗ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା କାହାଣୀର ସ୍ରୋତ ତ ବହୁହୋଇଥାନ୍ତା । ସେ ନୟନ ସେ ତାର ବିଡ଼ମ୍ବିତ ଜୀବନର କରୁଣ କାହାଣୀ ସେ କିନ୍ତୁ ମେଲି ଧରିଥିଲା ତୋ ପାଖରେ !

ମାତ୍ର କେତେଟି ବର୍ଷର ଅନୁଭୂତି !

ପ୍ରତି ଶୁଦ୍ଧି ବ୍ୟାଧିରେ ବଧୂର ପ୍ରତି ଦିବସ ବେଦନାରେ ଦୁର୍ବିସୟ ! ଅନ୍ତରକୁ ନିଶାଡ଼ି ସେ ବୁଝାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଅଶ୍ରୁର ଝରଣା । ମରୁଭୂମି ପରି ଶୁଷ୍କ ଅନ୍ତର କ'ଣ ତାଙ୍କ ସବୁ ଶୋଷି ନେଇପାରିଲା ? ଟିକିଏ ବି ତରଙ୍ଗ ନାହିଁ ? ଆବେଗ ନାହିଁ ? ନାହିଁ ସନ୍ଦେହନା ?

ହଁ ସେହିଦିନ ବର୍ଷର ପୂର୍ବାଭ୍ୟାସ ' ତା'ର ସୂଚନା ମିଳିଥିଲା ଅବା ସେହି ଶ୍ରେୟମନ୍ତର ।

ଏକାନ୍ତ ସରଳା କମଳିନୀ କ'ଣ ଜାଣିଥିଲା ଆଉ ଏକ ଦୁର୍ବାର ଆକର୍ଷଣ ପ୍ରଭାବକୁ ଟାଣି ନେଉଥିଲା ତାର କର୍ମସ୍ଥଳକୁ ! ଶତ ଅନୁରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଅଟକାଇ ପାରି ନ ଥିଲା ସ୍ୱାମୀକୁ, ସେଦିନ ସେହି ଗୋଟାଏ ଭାତି ପାଇଁ ନବବିବାହତା କମଳିନୀ ହାରିଲେ ।

ଚଉରା ମୂଳେ କେତେ ସଞ୍ଜେଟା ଜାଲିଛି, ସେ ସ୍ଵାମୀର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରି, ମନପ୍ରାଣ ତାଳି ଶାଶୁ ଶୁଶୁର ନବନ୍ଦ ଦିଅରଙ୍କ ସେବା କରିଛି । ତାଙ୍କର ସେବା ମଧ୍ୟରେ ସେ ସ୍ଵାମୀଙ୍କର ଅନ୍ତରକୁ ଜଣିପାରିବ ।

ଏ ତାର ସ୍ଵପ୍ନ ।

କର୍ମସ୍ଥଳକୁ ଯିବାର ଅବସ୍ୟ ଆକାଂକ୍ଷା ରୁକୁଳଲେ ଅନବରତ ଲମ୍ପରା ଭାଙ୍ଗିଛି । ମାତ୍ର ମୁହଁ ଖୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିବାର ପ୍ରଚାଳ୍ଭୂତା ସରଳା କମଳିନୀର କାହିଁ ?

ଥାଉ—ଥାଉ !

ରବିବାର ଓମାରତ ଆସିଛି ଆଉ ଯାଇଛି । ମାତ୍ର ପରଶୁ ମାଇଲ ବାଟରୁ ସ୍ଵାମୀ ତାର ଆସିବାର ଅବସର ପାଇନାହାନ୍ତି...କାମ ପ୍ରଚର—ଅଧ୍ୟାପକଙ୍କର ପୁଣି ଅବସର ମିଳେନା । ଆଖି ପୋଛି ହସିଛି କମଳିନୀ ! ନିରୋଳାରେ ଲୁହ ଝରୁଛନ୍ତି ବି ସିଏ କିନ୍ତୁ ଅଧରରେ ହସ ଫୁଟାଇଛି ।

ସବୁର ପ୍ରତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯଥାର୍ଥ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ !

କିନ୍ତୁ ..

ସନ୍ଦେହ ବୋଧେ ଘନାଭୂତ ହେଇଥିଲା ତା'ର । ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ମିଳିଥିଲା ବୋଧହୁଏ । ନ ହେଲେ ହଠାତ୍ ସେଦିନ ରାତରେ ଜଳି ଜଳି କାହିଁକି ଶୁଶୁର ଅର୍ଦ୍ଧସରୁ ଆସିଲେ ? କାହାକୁ କିଛି କଥା କହିଲେ ନାହିଁ । ଗୁହା ବି ପିଇଲେ ନାହିଁ । ଶାଶୁଙ୍କୁ କହିଲେ ସଜ ହୁଅ । ବୋହୂକୁ ଆଜି ନେଇ ଛୁଡ଼ିଦେଇ ଆସିବ ତା ପାଖରେ !

ଶାଶୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ—“ଏ କି କଥା, ଦିନବାର କିଛି ଯେ ଦେଖା-ହୋଇନି ! ପାଞ୍ଜି ଦେଖିଲଣି ?

“ନା.. ଦିନବାର ଦେଖିବନି, ଆଜି ଯିବା ।”

ଦୃଢ଼ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵର ! ଆଦେଶ ! ଅବଜ୍ଞା କରିହେବ ନାହିଁ । ସତକୁ ସତ ସେହୁଦିନ ସଞ୍ଜକୁ କମଳିନୀ ଆସିଲା ସ୍ଵାମୀର କର୍ମସ୍ଥଳକୁ ।

କମଳିନୀର କଲକଲେକ, ସ୍ଵପ୍ନର ସ୍ଵାରକ ।

ଅଥଚ...

କିଛି କହିନାହାନ୍ତି ଶୁଶୁର । ଆଖି ଦୁଇଟା ଛୁଲ ଛୁଲ ହୋଇଥିଲା ତାର ! ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଉଠି କମଳିନୀ ଦେଖିଲା ଶାଶୁ ପଣତ କାନରେ ଲୁହ ପୋଛୁଛନ୍ତି । “ସ୍ଵାମୀ ପୁଣି ଧରି ସୁଖରେ ଘର କର ମାଆ ।”

କିନ୍ତୁ ଆଉ ପଛକୁ ଚାହିଁନାହାନ୍ତି ଶୁଶୁର ! ବସ୍ତ୍ରରେ ବସିଲେ ସେମାନେ । ଦ୍ଵାରମୁହଁରୁ ଅଶ୍ରୁସିନ୍ଧୁ ନୟନରେ ଚାହିଁଥିଲା କମଳିନୀ ।

ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ !

କମଳିନୀକୁ ଲାଗିଲା ସତେ ଯେପରି ସେମାନେ ଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା ପାଦତଳର ମାଟି ସବୁ ଖସି ଖସି ଯାଉଛି ! ଅବଲମ୍ବନ ହାତବଳର ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଆଖି ଫାଟି ଲୁହ ବୋହୁଯାଉଛି । ମନେ ହେଉଛି ଖାଲ ଚୋରାବାଲ ଉପରେ ସେ ଠିଆହୋଇଛି !

କାହିଁକି ? ବୁଝି ମଧ୍ୟ ବୁଝି ପାରିଲାନି ସିଏ !

ଉତ୍ତର ଦେଲା ମୋ କଥା ତୁମକୁ ଭଲ ଲାଗୁନା କାହିଁକି ? ମୋର ଦୋଷ ?

ପ୍ରଭାକର, “ନା...ତମେ କିମ୍ବା ବୁଝି ପାରିବନା । ସେ ବୁଝି, ସେ ଶକ୍ତି ତୁମର କାହିଁ ? ବିଦ୍ୟାର ଅଭାବ, ଜ୍ଞାନର ଅଭାବ, ଚିନ୍ତାର ଅଭାବ । ମାଟି ବେଦି ଉପରେ ନିଆଁ ଜାଳିଦେଲେ ବିବାହ ହୁଏ ନାହିଁ । ମନର ମିଳନରେ ହିଁ ବିବାହ । ମନ୍ତ୍ର ସେଇଠି କାମ କରେ !

ମନର ଯେଉଁଠି ମିଳନ ନାହିଁ, ରୁଗ୍ନରେ ସାମ୍ୟ ନାହିଁ ସେଠି ବିବାହ ମିଥ୍ୟା ! କେତେ ଅଶ୍ରେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଦିଏ ସୁଧା ତା କ’ଣ ତୁମେ କେବେହେଲେ କଲ୍ୟାଣ କରପାରିବ ? ମନେହୁଏ ଦେବନର ସବୁ ଫାଙ୍କ ସବୁ ଅଭାବ ସତେ ଯେପରି ତା ଓଠର ଟିକିଏ ଆସ୍ତବସ୍ତରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଉଠେ । ବାଧାଦେବ ତୁମେ ? ପାରିବ ନାହିଁ । ମୋତେ ଅଶାନ୍ତ ଭିତରେ ଜଳିବାକୁ ଦେଇ ତୁମେ କ’ଣ ପାଇବ ? ଭଲପାଇବା...ଅସମ୍ଭବ । ସେ ଏତେ ସହଜରେ ମିଳେ ନାହିଁ । ବଡ଼ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସେ । ସେଥିପାଇଁ ସାଧନା ଲେଖା ଲେଖି ସହାନୁଭୂତି ? କରୁଣ ? ସନ୍ଦେହ-ଜନକ !” ପ୍ରଭା ସଦକ୍ଷେପରେ ଆଗରଣ ଗଲେ ତାର ଡରୁଣ ଅଧ୍ୟାପକ ସ୍ୱାମୀ... ପ୍ରଥମ ଦିନର ସମ୍ଭାଷଣ ! ଏଇ ଜୀବନର ଆରମ୍ଭ । କମଳିନୀ ମୁଣ୍ଡକୁ କଥା ଆସିଲାନି ।

ଦିନ ଦିନ ହୋଇ ବିତିଯାଉଛି । ଅନାଦର, ଅବହେଳା, ଦୃଶ୍ୟ, ଲୁପ୍ତନା, ଅପମାନ, ଅନୁକ୍ଷଣ, ତାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଭିନ୍ନ ରୂପରେ । ବିବାହର ଦେବନର ପୁମଧୁର ସ୍ମୃତି କାହିଁ; ସେ ସାବିତ୍ରୀ ଶୈବ ସ୍ମୃତିର ମଣି ଫରୁଆରେ ? ଏ ସୁଗରେ କଥାର କାଗିରର ପ୍ରଭାକର ଶାଶିତ କଥାର ଚଳୁଥାଉରେ ଷଡ଼ ବିଷତ କରୁଛି ଅନୁକ୍ଷଣ କମଳିନୀର କଥା ଲ ମନକୁ ! କହୁବ ? ହି—ଲଜ୍ଜା ! ଏଇ ଲଜ୍ଜାର ଡୋଳପାଟିକୁ ଯଦି ଦୃଢ଼ ହାତରେ ସେ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା; ତା’ହେଲେ ହୃଦୟ ଲିଭାଇଦେଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା ଗୋପନ ଅଭିସାରର କଳ୍ପସ ରସ ତାର ସ୍ୱାମୀର ନିର୍ଦ୍ଦୟ ମୁଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳରୁ ! ଯଦି ପ୍ରକାଶ କରପାରିଥାନ୍ତା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଚରଣ ପରିଜନଙ୍କ ଆଗରେ !

ନା—ଆଉ—ଆଉ—ହି—ତାର...

ହେଲେ କଣ ଅଭବ ଥିଲା ତା'ର ?

ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅପରୂପ ଦେହଣୀ ତରୁଣ ସ୍ଵାମୀଙ୍କୁ ତାର ଅଭିଭୂତ କଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ?

ତା ପାଇଁ ପ୍ରଭାକର ସାଇତ ରଖିଛୁ ଘଣ୍ଟା !

ଘଣ୍ଟା ନେଇ ନାଶ ବନ୍ଧି ପାରେ ନାହିଁ !

କମଳିନୀ ଫେରି ଆସିଛୁ !

କମଳିନୀକୁ ଚାହିଁଲି, ନିଶ୍ଚକ୍ଷଣ କଲି; କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ପାଇଲି ନାହିଁ ।

X

X

X

କମଳିନୀ ମୁହଁ ଖୋଲିଲା—ସାଧନା କରିଛୁ ମୁଁ—ମୁଁ ସ୍ଵାମୀ ଚିତ୍ତ ଜୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛୁ । ହେଲେ ତଳ ତଳ ହୋଇ କମଳିନୀ ମରି ଯାଇଛୁ । ସ୍ଵାମୀର ଅନ୍ତରକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାର ଶକ୍ତି ମୋର ନାହିଁ । ଅନୁକ୍ଷଣ ଆତ୍ମସଂଯମ ନାମରେ ମୁଁ ଖାଲି କରି ରୁଲିଛୁ ଆତ୍ମପ୍ରବନ୍ଧନା । ଘୂର ଶେଷ କେଉଁଠି ? ଅଭିନୟ କରିବାର ଦୃଢ଼ଫଳି ନେଇ ମୁଁ ତ ଅନେକ ଦିନ ଅଭିନୟ କରି ଆସିଥିଲି...କିନ୍ତୁ ଏ ଫାଙ୍କା ଶୂନ୍ୟ ଜୀବନ ନେଇ ଆଉ କେତେ କାଳ ! କେହି ନ ଜାଣୁ ତ ର ବିଡ଼ମ୍ବିତ ଜୀବନର ଇତିହାସ...

ଅନୁକମ୍ପାର ଚାହିଦା ଯେ ଏକାନ୍ତ ଅସହ୍ୟ । ନା କହିନି କମଳିନୀ ଚିଠି ଆସିଛୁ ଶାଶୁଘରକୁ । ଆକ ଆକ ଚିଠି—“ଆମେ ଖୁବ୍ ଭଲରେ ଅଛୁ । ବହୁତ ଗୁଲୁଛୁ । ବେଳ ହେଉନି ତାଙ୍କୁ ଚିଠି ଦେଲେ ମାତ୍ର କେତେ ଦିନ ଏ ଛାଳନା ?

ଲଜରକ୍ତ ମଧୁ ହସ ଲିଭି ଲିଭି ଯାଇଛୁ । କୋଟିରାଗତ ଚକ୍ଷୁରୁ ଲିଭି ଯାଇଛୁ ଜ୍ୟୋତି । ଆଖିମେଲି କଣ ଦେଖି ନାହିଁ ପ୍ରଭାକର ତାର ଫୁଲ ଫୁଲ ଆଖିର ସଦ୍ୟସ୍ନାତ ମୁକ୍ତାଧାର ପରି ଅବରଳ ଅଶ୍ରୁଧାର ??

ବାସନ୍ତରଲ୍ଲନ କମଳିନୀ ପ୍ରଭାକରର କାମନାଗ୍ରସ୍ତ ମନକୁ ! ବିବାହତ ଜୀବନର ଆଦ୍ୟ ଲଗ୍ନରେ ସଂସାରର ଏ ରୂପ ଦେଖି କମଳିନୀ ଭୁକି ପଡ଼ିଛୁ ।

ସ୍ଵାମୀ ପାଖରେ ଯାଇ ସୁଖ ନାହିଁ—ସେ ଅମୃତଲୋକରୁ—ସେ ନିବ୍ୟସିତା—ସେ ଅବସ୍ଥିତା—ସେ ଅଦରକାଞ୍ଚ—ତାପାଇଁ...ତା ପାଇଁ କି ପାଥେୟ...ବିଶାଳ ଏ ଜୀବନର ଚଳ ପଥରେ ???

ତାପରେ ?? ବିଶାଳ ଏ ଜୀବନ ଯଜ୍ଞଶାଳା !

ତା ପରର କାହାଣୀ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ଏକାନ୍ତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ... •

ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଛୁ ଶୈଳବାଳା ମହିଳା କଲେଜ...ଆଦରରେ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିଛୁ ।

X

X

X

ସେ ଦିନ କାହିଁକି ସେ ଡାଳିଦେଲ ମୋ' ନିକଟରେ ତାର ଅନ୍ତରର ସମସ୍ତ
ଆବେଗ ଓ ପ୍ରଶ୍ନବାର୍ତ୍ତା ???

ଉତ୍ତର ଆଗାରେ କି ?

କି ଉତ୍ତର ମୁଁ ଦେଇ ପାରିବି ? ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କ'ଣ ମୁଁ ଦେଇ ପାରିବି ?
କିଏ ଜାଣେ ଏଇ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ନିଃସନ୍ଦେହ ଅନ୍ତରକୁ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସି ସେ ଦେଖିବ ଏ
କେବଳ ମୃଗତୃଷ୍ଣା...

ଯୁଗର ଅଗ୍ରଗତିକୁ ମୁଗ୍ଧ ନେତ୍ରେ ଚାହିଁ ପୁଣି ପଛକୁ ଚାଲିଲି ମୁଁ । ଆଉ
ଦଶବର୍ଷ ତଳର ଘଟଣା ହୋଇଥିଲେ ହୁଏତ କମଳିନୀ ଚିକୋଲ ସେହି ଦୃଶ୍ୟ
ପରିବେଶରେ ଚାଲିଥିବା ଭୂମି କାରେ ଅଜ୍ଞାନତା କରି ଆସିଥାନ୍ତା । । ନବେତ୍ ଶବ୍ଦର
ବନ୍ଧି କରି ଆଜି କରିଥାନ୍ତା ଫାନ୍ତେ ଧାବେ... ଅପରୂପ ଲବଣ୍ୟମୟ ଶବ୍ଦର ହୋଇଥାନ୍ତା
ଲକ୍ଷ୍ୟକାମନାସ୍ଥଳ !

ମାତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଇଛି । ସମ୍ଭାବନାର ପଥ... ବର୍ଷ ବାର
ଶୁଭଙ୍କର ପଥ ।

ମୁକ୍ତିଲାଭର ସଫଳତା ନେଇ ଆଜି ଜୀବନର ମୋଡ଼ ବଦଳାଇ ଦେଇଛି
କମଳିନୀ । ସେ ବର୍ଷିକ, ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ଜୀବନ ନେଇ ସେ ନାହିଁ ଜୀବନର ଆଦର୍ଶ
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରଖିପାରିବ ।

ତେବେ ଅଧ୍ୟୁନ ଆଲୋକ କଣ ଜୀବନର ଏ ଅନ୍ଧକାରକୁ ଦୂର କରିଦେଇ
ପାରିବ ?

ସେ ପ୍ରଶ୍ନବାର୍ତ୍ତା !

ଏଇ ନାହିଁ; ସିଏ କମଳିନୀର ସୌଭାଗ୍ୟର ଅଧିକାରୀ, ସିଏ ବି ଅଧ୍ୟାପିକା
ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତା ! ତେବେ ?

ଗୋରୁ ମାଂସ କଂସେଇଟାନାରୁ ବୋହୁଆଣଣ ଗୋରୁ । ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ସେ
ଗୋରୁ କଣ ମାତା ନୁହେଁ ! ସେହି ଗୋରୁ ପୁଣି ଗୋ ମାତା ରୂପେ ବନ୍ଦନୀୟା !

ତେବେ କମଳିନୀ କଣ ପାଇଛି ମରୁଭୂମିରେ ଓଏସିସ୍‌ର ସନ୍ତାନ ???

କଲ୍ଲଲେକର ସ୍ବପ୍ନ କଣ ତାର ସଫଳ ହେବ ନା ଏ ଖାଲି ମୃ-ଗ-ତୃ-ଷ୍ଣା ?
ଏ ଚାଲିବାର ଶେଷ କେଉଁଠି କିଏ ଜାଣିବ ?

● ବନ୍ଦ ଦରର ଚାହିଦା

ଛଦ୍ମ ଘରଟା ଏକଦମ୍ ପୁରୁଣାକାଳିଆ, ପିଣ୍ଡାଟା ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚା, ମାତ୍ର ଯୋଡ଼ିଏ ବର୍ଗ ଘର । ତଥାପି ସେଇ ଅଣଓସାରିଆ ଭିନି ମହଲ କୋଠାଟାକୁ ଦେଖି ବାରମ୍ବାର ଆତ୍ମପ୍ରସାଦରେ ଫୁଲିଉଠନ୍ତି ହରିହର ମିଶ୍ର !

ସେ କାଲର ଡିଜାଇନର କୋଠା ।

ତାର ସବା ଉପରେ ଡେଶାଟେକି ଉଡ଼ିଯାଇଛନ୍ତି ଦୁଇଟି ପକ୍ଷ । ଆଉ ତାର ମଝିରେ ପୁରସ୍କା କାରିଗର ଦେଶ କୁଣ୍ଡଳିତାର ସହ “ହରିହର” ନାଆଁଟି ଲେଖି ଦେଇଛନ୍ତି ।

“ହରିହର ମିଶ୍ର” ।

ହରିହରଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟପୁତ୍ର ଲୋକନାଥ ଆଘାତର ଓକିଲତା ପଇସାରେ ତା ଉପରେ ଆଉ ଦୁଇଟି ମହଲ ତିଆରି କଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଗୋଟିକି ନାଆଁ ଦିଶୁଛି, ଦାଉ ଦାଉ ହୋଇ ଜଳୁଛି ମଧ୍ୟ...

ସେ ନାଆଁ “ହରିହର ମିଶ୍ର”ଙ୍କର, ଯିଏ ଏ କୋଠାର ମାଲିକ ।

ସିଏ ଗର୍ବରେ ପୁରୁଷାକାରର ବଡ଼େଇ କରିବେ ନାହିଁ ?

କେମିତି ନ କରିବେ ?

ସତକୁ ସତ ଆଖି ଦେଖିବା କଥା ଲଏ...

ଏତେ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟକୁ ସହନେଲା ଲୋକନାଥ ???

ଓହୋ ! ଲୋକନାଥ ଆଜ୍ଞାଧୀନ ପୁଅ...

କିନ୍ତୁ...

ହୁ—ହୁ—ହୁ—

ଏ କ’ଣ ପୁରୁଷାକାରର ସ୍ବାକ୍ଷର ?

ନା ବାସତମତା ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ନିଶ୍ଚୟ ମେଷ ଶିଶୁ ?

ପିତୃଭକ୍ତର ନାମାବଳୀ ପିଛା ଗୋଟିଏ ଅର୍ଥଲୋଭୀ ପିଣ୍ଡାଟ ଯିଏ ଅନୁକ୍ଷଣ ଭଲମଣିପର ଅଭିନୟ କରିଥାଏ ???

ତେବେ ଲୋକନାଥ କ’ଣ ମେରୁଦଣ୍ଡସ୍ଥାନ, ଚରଣସ୍ଥାନ ?

କେଜାଣି । ଲୋକେ ଦୋ ଦୋ ଧାସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି...

କିନ୍ତୁ ଲୋକନାଥ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏତେ ବଡ଼ କଥା କହିବାକୁ କାହାଣୀ ଜିଭି
ଲେଉଟେ ନାହିଁ...

ଏଡ଼େ ଜାକଜମକରେ ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ବୋହୂ ।
ହେଲେ ଏଭଳି ଅଘଟଣ ଘଟିଲା କେମିତି ?

ବାହାଘରର ମାସ କେଇଟା ନ ଯାଉଣୁ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ଧାୟତ୍ତା ବୋହୂଟା ଯେ
ବାପଘର ଗଲା ଆଉ ଫେରିଲା ନାହିଁ ।

ଆଭିଜାତ୍ୟ ନଥିବା ନିଆଁସି ଘର ଝିଅଟା ଆଉ ଏ ଘରକୁ ଫେରିଲା
ନାହିଁ ।

ହଁ, ନ ଫେରୁ ।

ଅନ୍ଧାଣ କଥାଟା ଗୁରୁଆଡ଼େ ଡ୍ରଣ୍ଡର ହୋଇଥିଲା ।

ହଁ —

କିନ୍ତୁ ସତରେ କ'ଣ କୁମ୍ଭଦଳା ଫେରି ନ ଥିଲା ?

ତେବେ ?

ତେବେ ସେହି ଛୁଟି ସୁଟ୍ କେଶଟାର ସ୍ଥିତିକୁ କ'ଣ ଅସ୍ୱୀକାର କଲାଯାଇ
ପାରେ ?

ମଳଗିଆ ଗଣ୍ଡିଲିରେ ଗନ୍ଧା ମୁଆଁ ଆଉ ସେହି ଏକମାତ୍ର ଯୌତୁକ ଛୁଟି
ସୁଟ୍ କେଶ ଓ ସାକର ଧରି ପାତଳା ଦୁର୍ବଳିଆ ଭାଙ୍ଗଟା ସାଙ୍ଗରେ ଯେତେବେଳେ ପଥର-
ବସା ପକ୍କା ଅଗଣାରେ ପାଦ ଦେଲା କୁମ୍ଭଦଳା, ସେତେବେଳେ ହରିମିଶ୍ରଙ୍କ ବଧବା
ନ ହୋଇ ବଧବା ହୋଇ ବାପଘରେ ରହିଥିବା ଭଉଣୀ “ମାଗି” ଭାବରେ
ଗୋଟାପଣେ ଥରୁଥିଲେ !

ପୁରୁଣା କ୍ଷତରୁ ରକ୍ତ କ୍ଷରଣ...

ଅଜ୍ଞାତ ମନେପଡ଼ିଗଲା ମାଗି ନାମର !

ଏ ଝଡ଼ର ଆଘାତ ସେ ପାଇଛି । ଆଉ ଏକ ଫୁଲିଦୁଙ୍କର ଝିଅର ମୃତ୍ୟୁରେ
ଅକ୍ଷର ପରିଚୟ ଘଟି ନ ଥିବା ମାଗି ନାମ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଅତି ନିଷ୍ଠୁର ଭାଇର ଅବ-
ଗୁରୁକୁ କଲ୍ଲନା କରି କର୍ମ ଉଠୁଥିଲେ ।

ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁଥିବା ବୋହୂଟାକୁ ଉଠେଇ ଦେଉ ନ ଦେଉଣୁ
ଏ ଘରେ ଅଘଟଣ ଘଟିଲା...

ସେତେବେଳେ ଲୋକନାଥ ଘରେ ନ ଥିଲେ । କଲିକତା ଯାଇଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ସବୁ ଦେଖିଛନ୍ତି ମାଗିନାମ...

ଘୋଳ ବର୍ଷର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମା ଭୁଆଣୁଣୀ ବୋହୂଟା ତା'ର ଲୁହୁଡ଼ୁଆ
ଭାଇ ସାଙ୍ଗରେ ସେଇ ଜନ୍ମ ବଢ଼ିତାରେ ଏକବସ୍ତରେ ଶୁଣୁର ଘରର ଭଟାମାଟିକୁ
ବିଦା ହୋଇଗଲା !

ବିଦା କରି ଦେଇଥିଲେ ଏଇ କୋଠାର ମାଲିକ ହରିମିଶ୍ରେ, ଆଭିଜାତ୍ୟ
ଯାହାଙ୍କର ଥିଲବୋଲି ସେ ଅହରହ ଗବକରନ୍ତି !

ଆଉ ମଧ୍ୟ ଅଟକାଇ ପାରି ନଥିଲେ ମାଗି, ସିଏ ଏ ଘରର ବ୍ୟବସାୟ
ପରି ମାଟି କାମୁଡ଼ି ପଡ଼ିଛନ୍ତି !

କେମିତି ବା ପାରିଥାନ୍ତେ ସିଏ ?

ସ୍ୱାମୀ ପରିତ୍ୟକ୍ତା ମାଗି...

ଏମିତି କେବଳ ଯୋଡ଼ୁକ ନ ଦେଇ ପାରିଥିବା ହେତୁ ତାଙ୍କୁ ଘରୁ ତଡ଼ି
ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କର ଶ୍ୱଶୁର ।

ଘର ହେଲେ ଫେରାର !

କିଏ କହେ ରେଙ୍ଗାମ ଗଲେ, କିଏ କହେ ଗଲେ କାଳିମାଟି !

ଆଉ ସହାୟତା ମାଗି ପଡ଼ିରହିଥିଲେ ଆଶ୍ରିତା ହୋଇ, ଏଇମିତି !

ବାରବାର ପରେ ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ର ନିୟମ ମାନ ବ୍ୟବସାୟ ହେଲେ ମାଗି !

ପେଟରୁ ଜଳମ ନକରି ସିଏ ମାଆମଲା ଲେକନାଥର ମାଆ ହୋଇ
ପାରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଗୁଣ କ'ଣ ଫାଟି ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ଏଇ ମିଛମିଛକା ଆଭିଜାତ୍ୟର
ଅତ୍ୟାଚାରରେ ?

କିନ୍ତୁ...

ହେଲେ ପ୍ରତିବାଦର ଭାଷା ତାଙ୍କୁ ଜଣା ନାହିଁ । ପାଦତଳେ ମଟି
ଖୋଜିବା କଥା ସେ କଲେଜା କରିପାରି ନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ଥରି ଥରି
ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି ସେହି ବୋହୂଟାର କାନ ପାଖରେ ଆକୂଳ ହୋଇ କହୁଥିଲେ
ମାଗିନାମ—“ ଯାଆ ଗୋଡ଼ ଯୋଡ଼ାକ ଧରି ଫକା । କହ—ମାର—ସପ—
ମୋତେ ପୋଇଲି କରି ରଖ, ହେଲେ ମୁଁ ତ ତୁମର ଘର ବୋହୂ । ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ
ମାଟିରେ ମିଶିଯିବି ମୁଁ ! ”

ମାଗିନାମଙ୍କ ଦି' ଆଖିରୁ ଡୋରାଣୀ ପରି ଲୁହଧାର ଝରୁଥିଲା ।

ହେଲେ ସେ ଶକ୍ତ ମଜବୁତୀଆ ମାଜକନିଆ ଝିଅଟା କ'ଣ କାଲୁଣୀ ?
ଜାଡ଼ି ? କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଜଣାଗଲା ନାହିଁ ???

କୁମୁଦିନୀ ନାମରେ ଇସ୍ତାଫର ଫଲକ ପରି ଦାଉ ଦାଉ ଜଳୁଥିବା ସେ
ପତଳା ଗୋରୁ ତକ ତକ ଝିଅଟା ଆପଣାର ଦୁର୍ଦ୍ଦଳିଆ ଭାଇଟାର ଲଡ଼ି ଲଡ଼ି
ହାତଟାକୁ ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲା । ସେହି ଭାଇଟାର ହାତ ମୁଠାକୁ
ଶକ୍ତ କରି ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଥିଲା !

କିନ୍ତୁ...

ଶେଷରେ ତାର ଅତି ନିଷ୍ଠୁର ଶ୍ଵଶୁରଙ୍କ ପାଦତଳେ ପ୍ରଣାମ କରି କୁମୁଦିନୀ କହିଥିଲା ପଦିଏ କଥା ।

ଦୃଢ଼ତାର ସ୍ଵାକ୍ଷର ବନ୍ଦନ କରି ଝରିପଡ଼ିଥିଲା ସେହି ପଦୁଟିଏ କଥା ! ସ୍ଵାଭିମାନ ? ଅହଙ୍କାର—କେଜାଣି ତାର ରୂପ କାରି ହୁଏନା !

“ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେପରି ଏ ବନ୍ଧର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରଖିପାରେ ।”

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!!

ଶୁଣା ଶୁଣା ବଡ଼ ବଡ଼ ଟଣା ଟଣା ଆଖି ଦୁଇଟାରୁ ଟୋପାଏ ହେଲେ ଲୁହ କ’ଣ ଝରିଲା ନାହିଁ ??

ନିଃସ୍ଵର ଧରେ ମାଗିନାମାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଚାଲିଗଲା ସିଏ । ମିଳେଇଗଲା ।

ଆଉ ମାଗିନାମା ?

ଘର୍ଷଣର ବନ୍ୟାଜଳ ଅବା ଅଗ୍ନିନିକ ମାଡ଼ିଆସି ବନ୍ଧୁ ଘଙ୍ଗି ଦେଲା ।

ହେଲେ ଘସିଗଲା ନାହିଁ ମିଶ୍ରଙ୍କ ପଦ ଯୁଗଳ !

ମାଗିନାମାଙ୍କର ନିଷ୍ଠୁର ଆଖିପତାରେ ଏତେ ଲୁହ ?

ପୁରୁଣା କ୍ଷତରୁ ରକ୍ତ କ୍ଷରଣ କ’ଣ ସହଜରେ ବନ୍ଦହୁଏ ?

ପୁରୁଣାକାରର ପ୍ରତୀକ ହରି ମିଶ୍ରେ !

ଦାନ୍ତପିଣ୍ଡ ହରିମିଶ୍ରେ କହିଲେ “ତୁନିହ, ଗ୍ରେଟଲେକ ଘରର ଝିଅ ସେ ! ପୁଣି ମୋ ପୁଅକୁ ବାହା କରିବ ? ପିତଳ ହାଣ୍ଡି ଧୋଇଦେଲେ ଶୁଦ୍ଧ ।”

ହେଲେ ପିତଳ ହାଣ୍ଡିକୁ ଧୋଇ ପାରିଥିଲେ କି ?

କିନ୍ତୁ...

ଲୋକନାଥ କ’ଣ କଲକତାରୁ ଫେରି ଏ ସବୁ କିଛି ଶୁଣି ନ ଥିଲା ତା ଆଦିଲ ଦୁଃଖିନୀ ମାଆଭିଳା ପିତୃସୀ ମାଗିନାମା ତୁଣ୍ଡରୁ ?

ତେବେ ?

ଲୋକନାଥ କ’ଣ ଆପଣା ଶୋଇବା ଘର କ’ଣରେ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ଅତି ନିରିମାଣି ସେହି ହଲ୍‌ଦିଆ ଫୁଲପକା ଛୁଟି ଯୁଟ୍‌କେଶର ଛୁଟି ଅନୁଭବ କରିପାରି ନଥିଲା ?

ତେବେ ?

ସେ ତ ରାଗରେ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରିଆନ୍ତା ସେ ଶେଷ ଚକ୍ରକୁ !

ସ୍ଵପ୍ନପରି ପାଶୋରି ଦେଇଥାନ୍ତା ବନ୍ଦନ ଅଧ୍ୟାପକ ସେ ତୁଚ୍ଛ କାହାଣୀକୁ !

ଲୋକନାଥ ପ୍ରତିବାଦ କଲାନାହିଁ । ରାଗରେ ଫାଟି ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଅଧିକ ଗମ୍ଭୀର ହେଲା ଲୋକନାଥ । ହଁ, ଟଙ୍କା ଆସିଲା ..

ହରିମିଶ୍ର ନାମ ଲେଖା ହୋଇଥିବା କୋଠା ଉପରେ ପୁଣି କୋଠା ଦିଆର ହେଲା ।

ମଲଦୁଆ ଟାଣ—ରୁନିୟାଦ ଅଛି । ପୁଅ ବୋଲମାନୁଛି । ଏଥିରେ ଗର୍ବ କରବେନି ହରିମିଶ୍ର ?

କରବେ ନାହିଁ ଆଭିଜାତ୍ୟର ଦଢ଼େଇ ?

ହେଲେ ସେହି ଡିଲର କଣ ଘରଟାରେ ଠିକ୍ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାଗାରେ ସେମିତି ଅବଚଳିତ ଘରରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ଫୁଲପକା ସୁଟକେଟ୍ ।

ଗୋଟାଏ ରକ୍ତାକ୍ତ ମୁଣ୍ଡର ନିର୍ମମ ସ୍ଵାକ୍ଷର...

ଆହୁରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଯେ ସେହି ଘରଟାକୁ ସବୁବେଳେ ତାଲ ପକାଇ ରଖୁଥିଲା ଲୋକନାଥ ।

ପୂରାପୂର ତା ନିଜର ଘର । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରବେଶ ନିଷିଦ୍ଧ, ଯେପରି ସାତରଜାର ସାଇତା ମାଣିକ ରହିଛି ।

ତେବେ ଜବରଦସ୍ତ କୁମୁଦିନୀ କୋଳରୁ ଟଣା ହୋଇ ଆସିଥିବା ଏ ବର୍ଗର ଗୌରବ ହିଁ ବିଚିତ୍ରମକୁ କ'ଣ ଦେଖି ନ ଥିଲେ ମାଗି ନାନା ?

ଆପଣାର ଶୁଖିଲା ଗୁଡ଼ରେ ଚାପି ଧରିଲା ବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ର ପାରି ନଥିଲେ ତାଙ୍କ ହାତଗଢ଼ା ଲୋକନାଥର ବିଷତ ମନକୁ ?

ବୋହୂଯାଉଥିବା ଲୁହଧାରରେ ଖାଲି ଜାଲୁଜାଲୁଆ ଦିଶେ ମାଗିନାନୀକୁ କୁମୁଦିନୀର ଅତି ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟା !

ଯାହାର ଗୋଟାଏ ବୋଲି ଫଟ ଏ ଘରେ ନାହିଁ । ଆଉ ତାରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଥର ପରି ଭାବଲେଶହୀନ ଗୋଟାଏ ଗମ୍ଭୀର ମୁହଁ ଦେଖିପାରନ୍ତି ମାଗିନାନୀ । ତାଙ୍କର ପୁରୁଷର ଯନ୍ତ୍ରଣାବିହୀନ ମନକୁ ବା ଦେଖିପାରନ୍ତି ନିରକ୍ଷର ମାଗିନାନୀ ! ହେଉପକ୍ଷେ ଘବଲେଶହୀନ ସେ ମୁହଁ—ସେ ମୁହଁ ଲୋକନାଥର !

ବାରମ୍ବାର ଗର୍ବରେ ଘୋଷି ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆପଣା ପୁଅ ଲୋକନାଥର ସେହି ଗମ୍ଭୀର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଭରସିକରି କହୁ ପାରିଲେ ନାହିଁ ହରିମିଶ୍ର ଦ୍ଵିତୀୟ ବିବାହ କଥା । ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ କହୁବେ କହୁବେ ହେଉ ହେଉ କେତେ ବେଗେ ଦିନ ଗଢ଼ି ପଡ଼ିଲା ।

ଲୋକନାଥର ଗର୍ବନ ଅଙ୍ଗନରେ ଘେୁଇ ଆସିଲା ଅପରାହ୍ନ । ଲଗ୍ନ ଘନେଇ ଆସିଲା ।

ବୋହୂ ଆସିବ ଏ ବର୍ଗକୁ । ହେଲେ ଲୋକନାଥ ପାଇଁ ନୁହେଁ ; ଲୋକନାଥର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ ହିଁ ବିଚିତ୍ର ପାଇଁ...

ସେହି ସୁଯୋଗ୍ୟ ନାହିଁ ଶିବଜମ ପାଇଁ ବୁଢ଼ା ବୟସରେ କମ୍ ପରିଶ୍ରମ କରି-
ନାହାନ୍ତି ହରିମିଶ୍ରେ ?

ଶିବଜମକୁ ବିବାହ ବଜାରରେ ନିଲାମ କରିବାର ସ୍ବପ୍ନରେ ଯେତେବେଳେ
ମାଢ଼ି ଉଠୁଥିଲେ ଲୋକନାଥର ମାମଲୁକାସ୍ତ୍ର ପିତା ହରିମିଶ୍ରେ ।

ସେତେବେଳେ ଏଇ ଅବଟଣ ସତକୁ ସତ ଘଟିଲା !

ଟଳି ପଡ଼ିଲା ଆଭିଜାତ୍ୟ ।

ତମଜାର ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ ହରିମିଶ୍ରେ ।

ଜେଣା ମେଲି ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ପରି ମଝିରେ ଶୋଭାପାଉଥିବା ହରିମିଶ୍ର ନାମ-
ଲେଖା କୋଠାଘର ଉପରେ ପୁଣି ଗୁଣି ମହଲ ଘର ହେବ ।

ମୂଳଦୁଆ ଟାଣ ଅଛି । ଚୁନିଆଦି ଭାଙ୍ଗିଯିବ ନାହିଁ । ଆସିବ ଅମାସ ଯୋଡ଼ୁକ,
ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ।

ଲୋକନାଥ ବାଧା ପୁଣି ।

ହରିମିଶ୍ରେ ଶେଷ ଛୁଟୁଛି ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କରି ସାରିଥିଲେ ।

ଅଥଚ...

ଏ ସମୟ ଲୋକନାଥ ସନ୍ତାନକୁ ବ୍ୟର୍ଥକରି ଯେତେବେଳେ ଏକାନ୍ତ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତର ଭାବରେ ଲୋକନାଥ ପୁଣିର ମନୋନୀତା ବଧୂକୁ ଏ ଘରକୁ ଆଣିଲେ,
ସେତେବେଳେ ହରିମିଶ୍ରେ କ'ଣ ଛୁଇଁବାଦ କଲେ ନାହିଁ ?

ଆଜେଣରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ ନାହିଁ !

ସେତେବେଳେ ଛୁଅମ ଥରପାଇଁ ବହୁକାଳ ପରେ ଗାନ୍ଧୀର ଲୋକନାଥ
ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ—“ଆଭିଜାତ୍ୟର ସଜ୍ଜା ଯୁଗେ ଯୁଗେ ବଦଳେ । ମାତ୍ର ଚରନ୍ତନ
ମୂଳଦୋଷ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହେ । ତାଙ୍କ ପୁଣିବଧୂ ପଦ୍ମା ବିଦୁଷୀ, ସଦ୍‌ଗୁଣସମ୍ପନ୍ନା,
ଅନୁପମା ! ସେ ସଫୁର୍ଣ୍ଣଦିଆ ଆଭିଜାତ୍ୟ ଥିବା ପରିବାରରୁ ବୋହୂ ଆଣିଛନ୍ତି ।
ତାଙ୍କର ଧନ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ମନ ଅଛି, ସେ ଧନଠାରୁ ଅନେକ ବଡ଼ !

ସେଦିନ ବହୁକାଳ ପରେ ଛାୟାଶ୍ଚିତ୍ରର ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦରେ ବୋଧହୁଏ
ସହସା ଏକାନ୍ତ ବଳିତ ସେହି ବନ୍ଦା ଘରର କବାଟଟା ଖୋଲି ଦେଇଥିଲେ
ଲୋକନାଥ !

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏହି ଗାନ୍ଧୀର ମଣିଷଟାକୁ ବହୁକାଳ ପରେ
ନୂଆକରି ଦେଖିଲେ...

ଆଉ ଦେଖିଲେ ସାଇପଡ଼ିଣା ମାନେ ବହୁଦିନରୁ ହଜିଯାଇଥିବା ସେ
ହାସ୍ୟୋଜ୍ଜ୍ବଳ ମୁହଁଟାକୁ... ସେ ମୁହଁ ଲୋକନାଥର !

ଆଉ ହରିମିଶ୍ରେ ?

ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ସମ୍ଭାବନାର ଡେଶାଟେକ ଉଡ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ପରମାନେ ହଠାତ୍ ଉଡ଼ିଗଲେ—

ଶୋଇବା ଘରେ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ଆଭିଜାତ୍ୟର ଶୋକର ଚାପା ଆମୋଗରେ ରହି ରହି ଖାଲି ହରିମିଶ୍ରେ ଗଳୁଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ...

ପରାକ୍ରମ ହରିମିଶ୍ରେର ଶୋକାଛନ୍ନ ଦିନଟା ଯେ ଲୋକନାଥର ପୁନର୍ଜନ୍ମର ଦିନ । ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ହି ବିକ୍ରମ ଯୌତୁକକୁ ଗୋଡ଼ରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ବାଟର ତଥାକଥିତ ମିଥ୍ୟା ବୁନିଆଦର ପ୍ରତିବାଦ କରି ଲୋକନାଥର ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରୁଛି । ନିଜ ଘେନରେ ସାହସ ଅଭାବରୁ ଯାହା କରି ପାରି ନ ଥିଲେ ସେ ଯୁଗରେ ପିତୃଭକ୍ତ ଲୋକନାଥ; ଆଜି ଅପରାଧଭିତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ତାହା କରିପାରିଛି ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ହି ବିକ୍ରମ—ଆପଣର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଲଭ କରିଛି ପୁତ୍ର ହି ବିକ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ । ଲୋକନାଥ ମୁଣ୍ଡର ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି !

ପୁତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ନିଜକୁ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ଲୋକନାଥ । ଆଉ ଏକ ବିଚାରକିଡ଼ିତ, ଚିର ଉଦ୍ବୃତ୍ତ ଅଭିଳାଷୀ ପୁତ୍ରର ଅନୁକ୍ଷଣ ଆଲୋଡ଼ନ ତାଙ୍କର ଘରକେନ୍ଦ୍ରକୁ ବିଚଳିତ କରୁଛି । ସେହି ବନ୍ଦାଘରର ଚୁବଟାର ଅନୁକ୍ଷଣ କାଳ୍ପନିକ ସ୍ପର୍ଶସୂତ୍ରକୁ ସେ ଅସ୍ପୀକାର କରିବେ କିପରି ?

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ଅଭିଳାଷୀ ଭାବରେ ଆପଣାର ଅତି ହାତ ପାହାନ୍ତାରେ ସେହି ବନ୍ଦାଘରର ଚୁବଟାକୁ ଦେଖି ସେହି ସଂଯମୀ ଧୈର୍ଯ୍ୟବାନ୍, ପିତୃଭକ୍ତ ପୁରୁଷ ଲୋକନାଥ ଏତେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ କାହିଁକି ?

ସେହି ସହସାଲବ୍ୟ ପରମ ସଫଳ ପ୍ରାପ୍ତିର ଆନନ୍ଦରେ ଘେନି ଅପରାଧରେ ଗମ୍ଭୀର, ସଂଯମୀ ଲୋକନାଥ ଯଦି ଏକ ଅଭାବନାୟୁ ଭ୍ରମ କରି ବସନ୍ତି; ତାଙ୍କୁ କ'ଣ କ୍ଷମା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?

ଠିକ୍ ତ...

ବହୁ ସମୟ ଅନ୍ଧକାରରେ ରହିବା ପରେ ଯଦି ଆଲୋକ ହଠାତ୍ ଜଳିଉଠେ ତେବେ ଆସି ଝାପସା ହୋଇ ଯିବନ କି ?

ଆଉ ହଠାତ୍ ଜଳିଉଠୁଥିବା ଆଲୋକ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି ଘେନର ପରମ ଓ ଚରମ କ୍ଷଣର ସହସା ପୁନଃ ଆବିର୍ଭାବ ଘଟେ ତେବେ ?

ଅନୁକ୍ଷଣ ତରଙ୍ଗ ତୋଲୁଥିବା ଶବ୍ଦସମ୍ଭାର ଯଦି ନୂଆ ଚିନ୍ତାପଥ ବୁଝରେ ଧାରାଦିଏ ତେବେ କ'ଣ ବିଚଳିତ ହେବେ ନାହିଁ ସ୍ଥିତିପ୍ରଜ୍ଞା ଲୋକନାଥ ?

×

×

×

ଅନ୍ଧକାର ସିନେମା ହଲରେ “ଆଜି ସିନେମା ।” ବହୁକାଳ ପରେ ଆଜି ଆସିଛନ୍ତି ଲୋକନାଥ ସିନେମା ଦେଖି ଅବଶ୍ୟ ବଳମୂରେ । ସିନେମା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି । ପଟ୍ଟଦର୍ଶକ ହାତରେ ଟକ୍ ଦେଖି ନିଶ୍ଚୟରେ ଆସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଚୌକରେ ବସିଗଲେ ଲୋକନାଥ । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରରେ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ରୋମାନ୍ସ । ତାରି ଭିତରେ ହଜି ଯାଇଥିବା ଜୀବନର ଖିଅଟିଏ ପାଇ ନିଜର ଅଜାଣତରେ ବୋଧହୁଏ ଆବେଗରେ ଅତୀତକୁ ଦରଶନ ଥିଲେ ଲୋକନାଥ...

ଆଉ ଏତିକିବେଳେ ଯଦି ହଠାତ୍ ହଲର ଲାଇଟ୍ ଟା ଜଳିଉଠେ ମଧ୍ୟାନ୍ତରର ସଙ୍କେତ ଦେଇ ତେବେ ???

ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ମୁହଁମୁହଁ ହେବା କ’ଣ ଏତେ ସହଜ ?

ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ ମୁହଁମୁହଁ ହେବା କ’ଣ ଏତେ ସହଜ ? କୁମୁଦିନୀ ସେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲେ ।

ନା—

ସେ ଚିରଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ କୁମୁଦିନୀଙ୍କର ଚଷମା କାତ ଦୋହଲି ଉଠିଲା । ହଠାତ୍ ଦେଖିଲେ କୁମୁଦିନୀ ବହୁ ଯୁଗ ପରେ ଜୀବନରେ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ସିନେମାହଲରେ ତାଙ୍କ ପାଖ ଚୌକରେ ବସିଛନ୍ତି ଯିଏ, ସିଏ ଲୋକନାଥ ! କୁମୁଦିନୀର ସ୍ୱାମୀ ! କୁମୁଦିନୀ ସନ୍ତାନର ପିତା ।

ସେ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍ତପରେ କୁମୁଦିନୀର ଚଷମାକାତ ସବୁ ଫାଟି ଚକ୍ର ଝରିଲା ପରି ବୋଧ ହେଲା ।

ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ ଯନ୍ତ୍ରଣା ମିଶ୍ରିତ ଅନାସ୍ୱାଦିତ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଅନୁଭୂତିର କମ୍ପନରେ ସେ ଗୋଟାପଣେ ଥରିଲେ । ଅସମ-ସାହସିନୀ, ନିର୍ଭୀକା, ଅଧ୍ୟାପିକା କୁମୁଦିନୀ ହଠାତ୍ ଏ ଅଭାବନୀୟ ପରିବେଶରେ ନିଜକୁ ଏକାନ୍ତ ଅସହାୟ ବୋଲି ମନେକଲେ ।

ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର କାହାଣୀ ଭିତରୁ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଆପଣା ଜୀବନ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଚେଷ୍ଟାକରି ମଧ୍ୟ ସେ ଓଲଟାଇ ଦେଇପାରୁ ନଥିଲେ ।

ଦୁଇଟି ଯୁଗ ଅତିବାହିତ ହୋଇଯାଇଛି ।

ସେହି ଦାଉ ଦାଉ ହୋଇ ଜଳୁଥିବା ହୋମାଗ୍ନି ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ସ୍ୱାକ୍ଷର । ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାର ଚିରନ୍ତନ ବନ୍ଧନର ପ୍ରତୀକ ସେହି ଅସାଦୁଆ ସୂତା । ଆଉ ସେହି ଦାଉ ଦାଉ ଜଳୁଥିବା ହୋମାଗ୍ନି ପାଖରେ ନକଲି ସୁନା ଗହଣାର ସଜ୍ଜିତା କୁମୁଦିନୀର ଦୁର୍ବଳ ହାତଟା ଜଣେ ଅଜଣା ତରୁଣେ ହାତ

ସହୃଦ ସେବନ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଇଥିଲା । ସେ ବଳିଷ୍ଠ ତରୁଣ ଲୋକନାଥ କୁମୁଦିନୀକୁ ଆଣି ଦେଇପାରି ନ ଥିଲେ ଏକଥା ସତ୍ୟ କିନ୍ତୁ ସେହି ମର୍ମନ୍ତୁଦ ଲଗ୍ନ ଯେ କୁମୁଦିନୀର ଗର୍ବନରେ ଅଭିଳାଷ ପରମ ଲଗ୍ନ ଏକଥା କୁମୁଦିନୀଠାରୁ ଅଧିକ କିଏ ଜାଣେ ?

ଆପଣାର ଗୁଣ ଉପରେ ହାତରଖି ଅଧ୍ୟାୟିକା କୁମୁଦିନୀ ମିଶ୍ର କ'ଣ କେବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବେ ଏହି ଚରନ୍ତ୍ର ନ ସତ୍ୟକୁ ? ତାଙ୍କର ଏ ଦୀର୍ଘ ବିଭୀଷିତ ଜୀବନରେ ପରମ ଓ ଚରମ କ୍ଷଣର ଆବିର୍ଭାବ ସେହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବନର କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଯେ ସୀମାବଦ୍ଧ । ଦୃଢ଼ସ୍ୱର ନିଭୂତ କୋଠରେ ସେହି ବଳିଷ୍ଠ ତରୁଣର ଅବିରତ ପଦଗୁରଣ ଧ୍ୱନିକୁ ସେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ କିପରି ?

ହଁ...

ଡକ୍ଟର କୁମୁଦିନୀ ମିଶ୍ର ସେ ଦୁର୍ବଳତାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି । କୁଚକ୍ଷୀ ପିତାଙ୍କର ପ୍ରତାରଣାର ସ୍ଥାନକାଳକୁ ଲଘୁକାଳକୁ ଯାଇ ଅସୀମସାହସିନୀ କୁମୁଦିନୀ ସେଦିନ ଫେରୁ ଫେରି ଚାହିଁ ନ ଥିଲେ ଏକଥା ସତ୍ୟ । ସେ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ନିଃସ୍ୱପ୍ନରେ । ପାଦତଳର ଶ୍ୱେତ ବାଲିରେ ଆସ୍ଥା ହଜାଇ, ସହସ କରି ଡୋଳିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲେ ପାଦଥୋଇ ଠିଆହୋଇପାଇଁ ମୁଠାଏ ମାଟି । ସନ୍ତାନବନ୍ଧନର ସଂସେଦକା ମାଟି । ଆକ୍ଷିମେଲି ଦେଖି ନ ଥିଲେ ଆପଣାର ଆତ୍ମଜକୁ; ଯାହାକୁ ଶତ ଅଭାବ ମଧ୍ୟରେ ଦଶମାସ ପେଟରେ ଧରିଥିଲେ କୁମୁଦିନୀ ।

ଯି ବିଦମକୁ ତାଙ୍କଠାରୁ ଜୋର କରି କାଢ଼ିନେବା ପରେ ମନକୁ ଦୃଢ଼ କରିଥିଲେ କୁମୁଦିନୀ । ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହେବେ !

ଧୂପର ସୁରଭିରେ ସୁରଭିତ ସେହି ସ୍ମୃତି ! ମଧୁର ହଜିଲା ଦିନର ଅନୁଭୂତିକୁ ମନ କୋଠରେ ପୁରାଇ ଦେଇ ସେ ନିଷ୍ଠୁର ହାତରେ କୋଲପର ଗୁରୁଟାକୁ ମଧ୍ୟ ହଜାଇ ଦେଲେ ।

ବନ୍ଦ ହେଉ ସେ ଅଧ୍ୟାୟ...

ଜୀବନ ବିରାଟ...ବ୍ୟାପକ...ସୀମିତ ନୁହେଁ ।

ଆଦର୍ଶକୁ ଆଗରେ ରଖି ଆଗେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି କୁମୁଦିନୀ । ସେ ଗୁରୁଟାକୁ ହଜେଇ ଦେଇ ନ ଥିଲେ, ପିତୃହରା ଗରିବ ଘରର ଝିଅ କୁମୁଦିନୀ ଏତେ ସମ୍ରାମ ଭିତରେ ଏତେ ବାଟ ଆଗେଇ ଆସିପାରୁଥାନ୍ତେ ???

ଚମୁଲକୁଣ୍ଡାର ନୂଆଁ ଖିଆଁ ମାଟିପରୁ ଏବେ ଝିଏ ଭଞ୍ଜନଗର ହୋଇଛି, ସେଠୁ ସେ ଆସି ପାରୁଛନ୍ତି ଭଞ୍ଜବିହାର ଝିଅ ବିଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ! କିନ୍ତୁ କମ୍ କଷ୍ଟକତ ପଥ ତ ଏ ନୁହେଁ...

କେତେ ରକ୍ତକ୍ଷରଣର ଚିହ୍ନ ଏବେ ତ ରହିଛି ।

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ବହୁକାଳ ପରେ ଅକସ୍ମାତ୍ ଅନୁଭବ କଲେ କୁମୁଦିନୀ ସେ ବନ୍ଦା ଘରର ଗୁରୁଟା ସେ ହଜେଇ ଦେଇପାରି ନାହାନ୍ତି !

ଅତୀତକୁ ମୋଡ଼ିମାଡ଼ି ଝୁଡ଼ି ଝୁଡ଼ି ଓଲେଇ ପୋଲେଇ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରି ନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବେପଥୁ ହାତରେ ହଜିଯାଇ ପାରି ନ ଥିବା ଗୁରୁଟା ଅନୁକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଆଶାଘୋଷ ଜାଳୁଛି । ଲୋଭ ସଂଗ୍ରହ କରୁଛି ଚିତ୍ତରେ ।

ହାତ ବଢ଼େଇବାକୁ ଏ ନ ହାତ ପାଇଁ ହେଉଛି !

କ'ଣ କରିବେ କୁମୁଦିନୀ ?

ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ଏ ହାତ ଘୋଟି ଆସୁଥିବା ସିନେମା ହଲର ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସେ ଗୁରୁଟାକୁ ସେ ଝୁବୁ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରିବେନି ସେ ??

ପାରିବେ କି ?

ସିନେମା ହଲରେ ନିବନ୍ଧ ଅନ୍ଧକାର । ମଧ୍ୟାହ୍ନର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟିଛି । ନିଃସ୍ବର୍ୟରେ ବିହୀନ ଲୋକନାଥ କୁମୁଦିନୀର ଅଶ୍ରୁହାତର କରୁଣ ଆବେଶବୋଲୀ ଅପୂର୍ବ ସ୍ଵର ଅନୁଭବ କଲେ ବହୁ ସୁନ୍ଦର ! ସରସ୍ବତୀ ପରି ଲିକ୍ ଲିକ୍ ଅଶ୍ରୁ ଭୟ ତାଙ୍କର ବହୁ ଦିନରୁ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ଯୌବନର ବେପଥୁ ସ୍ଵର ଅଜାଣତରେ କେଉଁ ମାୟାବଳରେ ବହୁଆସିଲା ।

କୁମୁଦିନୀ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହେଲେ ।

ଅତୀତର ସେହି ଏକାନ୍ତ ଛୁଦ୍ର ଜୀବନର କେତୋଟି ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ଅସଜଡ଼ା କଥାର ତରଙ୍ଗ ଭିତରେ ସେମାନେ ଅକସ୍ମାତ୍ ଚକାଭଉଁଷ ଝେଳିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ମଣିଷ ନିଜକୁ ମେଲାଇ ଦେଇ ପାରେ, ଡୁବାପହଁସ ଦେଇପାରେ, ସୁନ୍ଦର ଅତିଳ ସାଗରରୁ ମୁକ୍ତା ଆହରଣ କରିପାରେ...

ଲୋକନାଥର ଚର ଉପବାସୀ ଅନ୍ତର ଖୋଜୁଥିଲା ସେ ଅନ୍ଧକାରରୁ ଅମୃତ କଣିକାଏ, ମୁକ୍ତା ଝଣେ ।

ଆଉ ନିରାସୁ କୁମୁଦିନୀ କ'ଣ ପ୍ରାଣ ଖୋଲି ଖୋଜୁ ନ ଥିଲା ?

ଏମିତି ଟିକିଏ ଆଶ୍ରୟ ?

କିନ୍ତୁ ..

ଏ ଉଡ଼ୁଲ ଆଲୋକରେ !!!

ସିନେମା ସରିଗଲା, ହଲ୍‌ରେ ଆଲୋକ ଜଳି ଉଠିଲା । ହାତ ସୁପ୍ରତିଭ ହୋଇ ଉଠିଲେ ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକନାଥ ବାବୁ ଓ ଅଧ୍ୟାପିକା ଡକ୍ଟର କୁମୁଦିନୀ ।

ଚଳନ୍ତିର ପରିସ୍ରାବ୍ତ ପରେ ସିନେମା କଣ୍ଠପକ୍ଷୀ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପାଖାପାଖି ଦୁଇଟି
 ଚୌକି ଗୁଡ଼ି ସେମାନେ ଠିଆ ହେଲେ । ଚଷମା କାଢ଼ି ଦୁହେଁ ଆଖି ପୋଛୁଲେ ।
 ହଠାତ୍ ସେ ଜନଗହଳ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ସଂଶ୍ଳଷ୍ଟ କରି ନୂଆ ହୋଇ ଶୁଣିବ
 ହୋଇଥିବା ଗମ୍ଭୀର ଲୋକନାଥ ଗୋଟାଏ ଏକାନ୍ତ ଦୁଃସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବସିଲେ ।
 କୁମୁଦିନୀଙ୍କ ହାତରେ ଗଣ୍ଡର ଗୁପାଦେଇ ସେ ହୁଏତ ନିଃସୂକ୍ଷ୍ମରେ କହୁଥିଲେ
 ଗୋଟିଏ କଥା—“ଆମେ କ’ଣ ଆଉ ଫେରି ଯାଇପାରିବାନି ସେ ହଜିଲି ଦିନକୁ?”

ଆଉ କୁମୁଦିନୀଙ୍କର ଅନ୍ତରରେ ସେହି ସ୍ଵର କ’ଣ ଭରଜା ତୋଳୁ ନ
 ଥିଲା ???

